

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR .../2022 RADY MIEJSKIEJ W SOSNOWCU Z DNIA ...2022 R.

- TOM I „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO”

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT OPRACOWANIA I USTALENIA OGÓLNE.....3

§1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.....	3
§2. ZAWARTOŚĆ STUDIUM.....	3
§3. STOSOWANE OKREŚLENIA I POJĘCIA.....	4
§4. ZAKRES I STRUKTURA TOMU I.....	5
§5. ZAKRES I STRUKTURA TOMU III.....	5

ROZDZIAŁ II

INFORMACJA O REGIONIE, MIEŚCIE I MIASTACH SĄSIEDNICH.....6

§8. SOSNOWIEC NA TLE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO.....	6
§9. INFORMACJE O MIEŚCIE.....	6
§10. INFORMACJA O MIASTACH SĄSIEDNICH.....	6
§11. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU II.....	8

ROZDZIAŁ III

DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....9

§12. IDENTYFIKACJA STANU ISTNIEJĄCEGO.....	9
§13. UŻYTKI GRUNTOWE.....	9
§14. INWENTARYZACJA URBANISTYCZNA 2013.....	9
§15. INWENTARYZACJA TERENÓW ZAMKNIĘTYCH (TS).....	11
§16. UZBROJENIE TERENU.....	12
§17. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU III.....	12

ROZDZIAŁ IV

STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....13

§ 18. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO.....	13
§ 19. STAN STRUKTURY OSADNICZEJ MIASTA.....	13
§ 20. STAN PLANISTYCZNY.....	14
§ 21. STAN URBANIZACJI MIASTA.....	16
§ 22. STAN STRUKTURY PRZESTRZENNEJ.....	17
§ 23. DECYZJE ADMINISTRACYJNE 2017 - 2021.....	17
§ 24. WNIOSKI DO STUDIUM 2016.....	17
§ 25. WYMOGI OCHRONY ŁADU PRZESTRZENNEGO.....	17
§ 26. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU IV.....	17

ROZDZIAŁ V

STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....19

§ 27. STAN ŚRODOWISKA.....	19
§ 28. RZEŻBA TERENU.....	19
§ 29. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	19
§ 30. WODY POWIERZCHNIOWE.....	20
§ 31. HAŁAS I PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE.....	21
§ 32. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	22
§ 33. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	23
§ 34. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE ORAZ PROPONOWANE DO OCHRONY.....	25
§ 35. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	26
§ 36. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU V.....	26

ROZDZIAŁ VI

STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....27

§37. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW.....	27
§38. HISTORIA I ROZWÓJ MIASTA.....	27
§39. STAN KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	28
§40. DZIEDZICTWO NIEMATERIALNE.....	28
§41. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	29
§42. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU VI.....	29

ROZDZIAŁ VII

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA.....30

§43. LUDNOŚĆ.....	30
§44. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA.....	31
§45. EDUKACJA.....	32
§46. KULTURA.....	33
§47. ZIELEŃ, SPORT, REKREACJA.....	33
§48. OŚRODKI USŁUGOWE.....	34
§49. OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ²	34
§50. RYNEK PRACY.....	34
§51. WARUNKI MIESZKANIOWE.....	35
§52. STANDARDY ZAMIESZKANIA.....	35
§53. WIEK ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH.....	35
§54. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU VII.....	36

ROZDZIAŁ VIII	
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	37
§55. PRZESTĘPCZOŚĆ I NARUSZENIA PRAWA	37
§56. ZAGROŻENIA SKAŻENIAMI CHEMICZNYMI I MATERIAŁAMI NIEBEZPIECZNYMI	37
§57. ZAGROŻENIE POWODZIOWE	38
§58. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z EKSPLOATACJĄ GÓRNICZĄ	38
§59. ZAGROŻENIA PORZĄDKU PUBLICZNEGO	38
§60. ZAGROŻENIE WYNIKAJĄCE Z WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ	38
§61. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU VIII	38

ROZDZIAŁ IX	
POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	39
§62. SYTUACJA EKONOMICZNA	39
§63. SYTUACJA SPOŁECZNA	40
§64. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU IX	40

ROZDZIAŁ X	
STAN PRAWNY GRUNTÓW	41
§65. STAN PRAWNY GRUNTÓW	41
§66. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU X	41

ROZDZIAŁ XI	
WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	42
§67. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	42
§68. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XI	42

ROZDZIAŁ XII	
WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	43
§69. PROCESY GEODYNAMICZNE (RUCHY MASOWE)	43
§70. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XII	43

ROZDZIAŁ XIII	
WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	44
§71. BUDOWA GEOLOGICZNA ORAZ ZŁOŻA KOPALIN I EKSPLOATACJA GÓRNICZA	44
§72. WODY PODZIEMNE I ICH JAKOŚĆ	44
§73. EKSPLOATACJA GÓRNICZA	45
§74. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XIII	47

ROZDZIAŁ XIV	
STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	48
§75. SYSTEM KOMUNIKACJI	48
§76. UKŁAD DROGOWO-ULICZNY	48
§77. UKŁAD TRAS KOLEI	48
§78. UKŁAD TRAS TRAMWAJOWYCH	49
§79. UKŁAD TRAS ROWEROWYCH	49
§80. UKŁAD TRAS PIESZYCH	49
§81. SYSTEM KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ	49
§82. SYSTEM PARKINGOWY	49
§83. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA	50
§84. ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY	50
§85. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	50
§86. ZAOPATRZENIE W WODĘ I SIEĆ WODOCIĄGOWA	50
§87. SIEĆ KANALIZACYJNA I GOSPODARKA ŚCIEKOWA	50
§88. GOSPODARKA ODPADAMI	51
§89. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XIV	51

ROZDZIAŁ XV	
ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	53
§90. ZADANIA PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	53
§91. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XV	53

ROZDZIAŁ XVI	
WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	54
§92. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	54
§93. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XVI	54

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT OPRACOWANIA I USTALENIA OGÓLNE

PRZEDMIOT OPRACOWANIA

1. Przedmiotem opracowania jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca, w granicach wyznaczonych na **rysunkach Studium 2016**, zgodnie z inicjującą uchwałą Rady Miejskiej Nr 278/XVII/2011 z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca.
  - 1) Na podstawie uchwały nr 131/VI/2019 z dnia 28.03.2019 r. Rady Miejskiej w Sosnowcu w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowiec zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej nr 369/XXXI/2016 z dnia 19 maja 2016 r. wraz ze zmianą przyjętą Uchwałą Nr 855/LXII/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r., w przedmiotowym opracowaniu wprowadza się zmiany.
  - 2) Przez **Studium 2016** rozumie się Studium 2016 wraz z wprowadzonymi zmianami.
2. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Nr 278/XVII/2011 z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca jest to nowa edycja studium, która uwzględni zamierzenia Miasta określone w Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca do 2020 r. (Uchwała nr 162/XII/07 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 24 maja 2007 r.) oraz w programach przyjętych przez Radę Miejską w Sosnowcu, dostosowana do aktualnego stanu prawnego.
3. **Studium 2016** realizuje wszystkie strategiczne kierunki rozwoju miasta zawarte w Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca do 2020 r. (Uchwała nr 162/XII/07 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 24 maja 2007 r.).
4. Studium sporządzono dla obszaru w granicach administracyjnych Sosnowca, dla terenu o powierzchni 91,06 km².
5. Horyzont czasowy **Studium 2016** to rok 2035, stąd przyjmuje się, iż określone kierunki i cele rozwojowe oraz rozwiązania przestrzenne, funkcjonalne winny być w tym terminie osiągnięte.
6. Wszystkie informacje oraz dane zawarte w **Studium 2016** są aktualne na dzień przystąpienia do uzgadniania i opiniowania projektu studium.
7. **Studium 2016**, a w szczególności **Tom IIA**, jest dokumentem określającym przyjęte przez Miasto Sosnowiec kierunki kształtowania polityki przestrzennej, a także wyrazem woli stanowienia prawa miejscowego, poprzez wyznaczenie obszarów do sporządzenia lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta w granicach określonych w **Studium 2016**.
8. Zdefiniowane w **Studium 2016** cele i kierunki zmian przestrzennych miasta winny umożliwić skuteczne prowadzenie polityki rozwoju: przestrzennego, programowego, społecznego, środowiskowego, gospodarczego, kulturalnego i technicznego, zachowując jednocześnie cechy i zasady zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

ZAWARTOŚĆ STUDIUM

1. **Studium 2016** przyjmuje, iż specyficznym kapitałem miasta jest jego system przestrzenny, wraz z występującymi w jego strukturze obszarami zurbanizowanymi zabudowanymi i niezabudowanymi, jak również obszarami niezurbanizowanymi, przede wszystkim leśnymi, gwarantującymi ciągłość dotychczasowych i stabilność przyszłych procesów rozwoju miasta:
  - 1) **Tom I** jest identyfikacją uwarunkowań stanu istniejącego, stanowiącą płaszczyznę odniesienia i weryfikacji wszelkich przewidywanych i planowanych kierunków przestrzennego rozwoju miasta;
  - 2) **Tom II** jest dokumentem strategicznym w zakresie ochrony i kreacji **struktury przestrzennej**, wraz z przypisaniem poszczególnym jej elementom, to jest: rejonom funkcjonalnym, obrębom funkcjonalnym, terenom funkcjonalnym i terenom elementarnych oraz strefom funkcjonalnym, obszarom i obiektom preferencji funkcjonalnych oraz wytycznych kierunkowych, odnoszących się do zasad ochrony oraz zapewnienia ładu w obecnym i przyszłym kształtowaniu i zagospodarowaniu przestrzeni. Tom II składa się z:
    - **Tomu IIA - Kierunki zagospodarowania przestrzennego** traktowanego jako ustalenia ogólne **Studium 2016**, odnoszone do wszystkich elementów zagospodarowania przestrzennego,

- **Tomu IIB - Kierunki zagospodarowania - ustalenia szczegółowe** traktowanego jako szczegółowe rozwinięcie ustaleń ogólnych **Studium 2016**, odnoszone indywidualnie do **jednostek przestrzennych Modelu struktury przestrzennej stanu docelowego**, stanowiących bezpośrednią podstawę do badania i stwierdzenia (zgodnie z art. 20 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), iż uchwalany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie narusza ustaleń **Studium 2016**.

2. Integralnymi częściami **Studium 2016** są:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca, Tom I - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wraz z:
  - a) **rysunkami Studium 2016** :
    - **Rysunek Studium 2016 nr IA** – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego - stan ładu przestrzennego, w skali 1:10 000,
    - **Rysunek Studium 2016 nr IB** – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego - stan środowiska, przyrody i dziedzictwa kulturowego, w skali 1:10 000,
  - b) **załącznikami graficznymi**:
    - Załącznik graficzny **U/01** – Odległości od miast sąsiadujących,
    - Załącznik graficzny **U/02** – Zagospodarowanie na stykach z miastami sąsiadującymi,
    - Załącznik graficzny **U/03*** – Użytki gruntowe – tereny Z-URB/ug i N-URB/ug
    - Załącznik graficzny **U/04*** – Użytki gruntowe – tereny zurbanizowane Z-URB/ug (B, Ba, Bi, K), tereny komunikacyjne (Dr, Tk, Ti), grunty pod wodami (w, Wp, Ws),
    - Załącznik graficzny **U/05*** – Użytki gruntowe,
    - Załącznik graficzny **U/06*** – Użytki gruntowe – grunty pod wodami (W, Wp, Ws),
    - Załącznik graficzny **U/07*** – Użytki gruntowe – drogi i inne tereny komunikacyjne (dr, Ti)
    - Załącznik graficzny **U/08*** – Użytki gruntowe – tereny kolejowe (Tk)
    - Załącznik graficzny **U/09*** – Użytki gruntowe – lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione (Ls, Lz),
    - Załącznik graficzny **U/10** – Inwentaryzacja urbanistyczna z 2013 r. – stan istniejący (is),
    - Załącznik graficzny **U/11** – Inwentaryzacja urbanistyczna z 2013 r. – tereny zurbanizowane Z-URB/is,
    - Załącznik graficzny **U/12*** – Inwentaryzacja urbanistyczna z 2013 r.– tereny niezurbanizowane N-URB/is,
    - Załącznik graficzny **U/21*** – Obszary strukturalne stanu istniejącego (OST/2),
    - Załącznik graficzny **U/22*** – Obszary przestrzenno-funkcjonalne stanu istniejącego (OPF),
    - Załącznik graficzny **U/23*** – Obszary osadniczo-kulturowe (OOK),
    - Załącznik graficzny **U/24*** – Obszary historyczno-osadnicze (OHO),
    - Załącznik graficzny **U/25*** – Model struktury osadniczej stanu istniejącego
    - Załącznik graficzny **U/26*** – Plan ogólny – tereny Z-URB/po i N-URB/po,
    - Załącznik graficzny **U/27** – Studium 2003,
    - Załącznik graficzny **U/29*** – Stan urbanizacji – obszar zurbanizowany i niezurbanizowany Z-URB/is, Z-URB/pl, Z-URB/zp i tereny liniowe - drogi, kolej, wody,
    - Załącznik graficzny **U/32** – Wody powierzchniowe,
    - Załącznik graficzny **U/36*** – Liczba ludności w podziale na jednostki OPF,
    - Załącznik graficzny **U/37** – Struktura własności 2013,
    - Załącznik graficzny **U/38** – Porównanie struktur własności w latach 1999 i 2003,
    - Załącznik graficzny **U/39*** – Kategorie dróg,
    - Załącznik graficzny **U/40*** – Klasy dróg,
    - Załącznik graficzny **U/41** - Schemat układu drogowego podstawowego tranzytowego, rozprowadzającego i obsługowego,
    - Załącznik graficzny **U/45*** - Schemat tras tramwajowych,
- 2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca, Tom IIA - Kierunki zagospodarowania przestrzennego wraz z:
  - a) **rysunkami Studium 2016** :
    - **Rysunek Studium 2016 nr IIA/1** - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, w skali 1:10 000,

- **Rysunek Studium 2016** nr **IIA/2** - Kierunki rozwoju systemów komunikacji na tle zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz obszarów przestrzeni zieleni i obszarów przestrzeni publicznych, w skali 1:10 000,
  - **Rysunek Studium 2016** nr **IIA/3** - Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej oraz obszary zamierzonych planów miejscowych, w skali 1: 10 000,
  - **Rysunek Studium 2016** nr **IIA/4** - Kierunki i zasady ochrony środowiska oraz ochrony dziedzictwa kulturowego, w skali 1: 10 000,
- b) **załącznikami graficznymi:**
- Załącznik graficzny **K/01*** - Miasto w granicach administracyjnych (ortofotomapa),
  - Załącznik graficzny **K/03/U/23*** - Struktura geograficzno-społeczna - obszary osadniczo-kulturowe (OOK) - Model 1/is (stanu istniejącego),
  - Załącznik graficzny **K/04/U/24*** - Struktura historyczno-kulturowa - obszary historyczno-osadnicze (OHO) - Model 2/is (stanu istniejącego),
  - Załącznik graficzny **K/05.1/U/22*** - Struktura przestrzenno-funkcjonalna - obszary przestrzenno-funkcjonalne (OPF) - Model 3/is (stanu istniejącego),
  - Załącznik graficzny **K/05.2*** - Struktura przestrzenno-funkcjonalna - obszary przestrzenno-funkcjonalne (OPF) - Model 3/dc (stanu docelowego),
  - Załącznik graficzny **K/06.1/U/21*** - Struktura urbanistyczna - obszary strukturalne (OST/1+2) - Model 4/is (stanu istniejącego),
  - Załącznik graficzny **K/06.2** - Struktura urbanistyczna - obszary strukturalne, jednostki urbanistyczne (OST/3) - Model 4/dc (stanu docelowego),
  - Załącznik graficzny **K/07.1** - Struktura urbanistyczna stanu docelowego - jednostki urbanistyczne (OST/3), drogi układu D1 - (stanu docelowego),
  - Załącznik graficzny **K/07.2** - Struktura urbanistyczna stanu docelowego - jednostki urbanistyczne (OST/3), drogi układów D1 i D2 - (stanu docelowego),
  - Załącznik graficzny **K/07.3** - Struktura urbanistyczna stanu docelowego - jednostki urbanistyczne (OST/3), drogi układów D1, D2 i D3 - (stanu docelowego),
  - Załącznik graficzny **K/08.1** - Model Struktury Przestrzennej Stanu Docelowego – rejon przestrzenne (na tle mapy topograficznej),
  - Załącznik graficzny **K/08.2** - Model Struktury Przestrzennej Stanu Docelowego – rejon przestrzenne (na tle ortofotomapy),
  - Załącznik graficzny **K/09.1** - Model Struktury Przestrzennej Stanu Docelowego – rejon funkcjonalne (na tle mapy topograficznej),
  - Załącznik graficzny **K/09.2** - Model Struktury Przestrzennej Stanu Docelowego – rejon funkcjonalne (na tle ortofotomapy),
  - Załącznik graficzny **K/10.1** - Model Struktury Przestrzennej Stanu Docelowego – obręb funkcjonalne (na tle mapy topograficznej),
  - Załącznik graficzny **K/10.2** - Model Struktury Przestrzennej Stanu Docelowego – obręb funkcjonalne (na tle mapy topograficznej),
  - Załącznik graficzny **K/11** - Struktura Przestrzenna Stanu Docelowego – kierunki zmian układu drogowego, system dróg układów D1, D2, D3,
  - Załącznik graficzny **K/12*** - Obszar niezurbanizowany (**N-URB/dc**),
  - Załącznik graficzny **K/13*** - Rozproszone tereny zieleni na tle obszaru zurbanizowanego (Z-URB/dc),
  - Załącznik graficzny **K/14*** - Obszar przestrzeni zieleni (**OPZ**) na tle obszaru zurbanizowanego (Z-URB/dc) i obszaru niezurbanizowanego (N-URB/dc),
- * przy numerze z załącznika graficznego (**U/36***) oznacza opracowanie w wersji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 369/XXXI/2016 z dnia 19 maj 2016 r. tj. rysunek aktualny na czas uchwalenia w/w Studium.

c) załącznikami tekstowymi i tabelarycznymi:

- Załącznik nr **IIA/I** - Systematyka jednostek przestrzennych modeli struktur stanu istniejącego i modeli struktur stanu docelowego,
- Załącznik nr **IIA/II** - Drogi układu podstawowego tranzytowego (D1),
- Załącznik nr **IIA/III** - Drogi układu podstawowego rozprzewadającego (D2),
- Załącznik nr **IIA/IV** - Drogi układu podstawowego obsługowego (D3),
- Załącznik nr **IIA/V** - Pomniki przyrody ustanowione na terenie Sosnowca,
- Załącznik nr **IIA/VI** - Wykaz obiektów ujętych w rejestrze zabytków,
- Załącznik nr **IIA/VII** - Wykaz obiektów zabytkowych, wskazanych do ochrony zapisami planów miejscowych,
- Załącznik nr **IIA/VIII** - Wykaz stanowisk archeologicznych,
- Załącznik nr **IIA/IX** - Słowniczek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca;

- 3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca, Tom IIB - Kierunki zagospodarowania przestrzennego - ustalenia szczegółowe;
- 4) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca, Tom III – Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń.

STOSOWANE OKREŚLENIA I POJĘCIA

1. Wprowadza się uściślenia stosowanych pojęć, niemających swego jednoznacznego określenia w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak również w przepisach odrębnych. Wszystkie pojęcia wymagające uściślenia, które zostały zastosowane zebrano w załączniku zatytułowanym „**Słowniczek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca**” (załącznik nr **IIA/IX**).
2. Podane określenia i definicje zaleca się stosować zarówno w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w celu koordynacji obu ustawowych dokumentów planistycznych.
3. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się wprowadzenie nowych, niewyznaczonych w **Studium 2016** stref, obszarów, obiektów i terenów, z zastrzeżeniem, iż nie naruszają one podstawowych ustaleń **Studium 2016** i zostaną określone w trybie obowiązujących dla nich przepisów odrębnych, dostosowanych do bieżącej sytuacji formalno-prawnej.

§4. ZAKRES I STRUKTURA TOMU I

1. **Tom I - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego** zawiera informacje dotyczące stanu miasta wraz z wytycznymi do części **Kierunków Studium 2016**.
2. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym **Tom I** zawiera:
  - 1) Informacje o regionie, mieście i miastach sąsiednich (Rozdział II),
  - 2) Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu (Rozdział III),
  - 3) Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony (Rozdział IV),
  - 4) Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (Rozdział V),
  - 5) Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (Rozdział VI),
  - 6) Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia (Rozdział VII),
  - 7) Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia (Rozdział VIII),
  - 8) Potrzeby i możliwości rozwoju gminy (Rozdział IX),
  - 9) Stan prawny gruntów (Rozdział X),
  - 10) Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (Rozdział XI),
  - 11) Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych (Rozdział XII),
  - 12) Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych oraz występowanie terenów górniczych, wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych (Rozdział XIII),
  - 13) Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami (Rozdział XIV),

- 14) Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych (Rozdział XV),
- 15) Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej (Rozdział XVI),

§5. ZAKRES I STRUKTURA TOMU III

Tom III – Uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń zawiera objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń **Studium 2016** .

ROZDZIAŁ II
INFORMACJA O REGIONIE, MIEŚCIE I MIASTACH SASIEDNICH

§8. SOSNOWIEC NA TLE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- Sosnowiec obszarowo jest piątym co do wielkości miastem województwa śląskiego. Pod względem liczby mieszkańców jest trzecim miastem województwa (wg danych GUS na rok 2020):
  - Katowice – 290 530
  - Częstochowa – 217 530
  - Sosnowiec – 197 586
  - Gliwice – 177 049
  - Zabrze – 170 924
  - Bielsko – Biala 169 756
- W skali i strukturze osadniczej województwa Sosnowiec, pełni rolę wschodniego ośrodka regionalnego, obejmującego swoim zasięgiem miasta: Czeladź, Będzin, Dąbrowę Górniczą, Sławków, zachodnią część Jaworzna, północną część Mysłowic i wschodnią część Katowic.
- W skali i strukturze osadniczej makroregionu południowego, który tworzą metropolia górnośląska i krakowska oraz Bielsko-Biala i Częstochowa, Sosnowiec położony jest w odległości (mierzonej pomiędzy centrami miast):
  - 7,90 km od Katowic,
  - 62,80 km od Krakowa,
  - 59,40 km od Częstochowy,
  - 51,20 km od Bielska,

i ma z tymi miastami dogodne połączenia drogowe i kolejowe.

- W skali i strukturze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego (GZM), który tworzy 14 gmin miejskich na prawach powiatu (Bytom, Chorzów, Gliwice, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, i Zabrze) i do którego pretendują pozostałe gminy miejskie (Będzin, Czeladź, Knurów), Sosnowiec pełni rolę tak zwanej wschodniej bramy GZM, wyodrębniającej „metropolię górnośląską” od Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego i położonych pomiędzy nimi gmin miejskich i wiejskich.
- Przestrzennie i strukturalnie Sosnowiec jest położonym najdalej na wschód miastem GZM, tworzącym zwarty, wysoce zurbanizowany układ osadniczy województwa śląskiego, w której relacje, powiązania i ciężenia funkcjonalne między poszczególnymi miastami są w dużej mierze niezależne od istniejących przebiegów granic i obowiązujących podziałów administracyjnych.
- W granicach administracyjnych Sosnowca, umowna granica pomiędzy:
  - częścią zachodnią, typowo miejską, o zwartym układzie osadniczym,
  - częścią wschodnią, o strukturze rozluźnionej (rozproszonej), charakterystycznej dla osadnictwa typu miejsko-wiejskiego,
 przebiega dziś wzdłuż drogi ekspresowej S1 relacji Cieszyn - Pyrzowice (tzw.: wschodniej obwodnicy GOP w ciągu drogi krajowej nr 1), powodując naruszenie historycznie i kulturowo ukształtowanych granic poszczególnych historycznych miejscowości, osiedli, zespołów zabudowy i przysiółków.
- Część zachodnia nie jest układem jednorodnym i spójnym z uwagi na istniejące przebiegi:
  - 1) dróg krajowych S86 Katowice – Sosnowiec w ciągu DK86 Tychy - Podwarpie (skrzyżowanie z S1 na wysokości Siewierza) i DK94 Zgorzelec - Tarnów, przestrzennie i funkcjonalnie wyodrębnia się część północną, wykazującą ściślejsze związki z Czeladzią, Będzinem i Dąbrową Górniczą niż ze śródmieściem Sosnowca,
  - 2) tras kolejowych linii nr 134 stanowiącej korytarz trasy E-30 oraz linii nr 171, przestrzennie i funkcjonalnie wyodrębnia się część południową, wykazującą ściślejsze związki z Mysłowicami niż ze śródmieściem Sosnowca.
- Część wschodnia również nie jest układem jednorodnym, lecz istniejący układ drogowy, z uwagi na klasy dróg, nie stanowi silnej bariery przestrzenno-funkcjonalnej, a trasy kolejowe przebiegają przede wszystkim

w terenach niezabudowanych. Nie zmienia to jednak faktu, iż tereny położone wzdłuż południowej granicy miasta, w sąsiedztwie Białej Przemszy wykazują szereg relacji i związków z terenami położonymi w granicach administracyjnych Jaworzna, a położone wzdłuż granicy wschodniej wykazują związki z terenami położonymi w granicach administracyjnych Sławkowa.

- Powyższe zagadnienia ilustruje załącznik graficzny U/01.

§9. INFORMACJE O MIEŚCIE

- Sosnowiec jest miastem na prawach powiatu, położonym we wschodniej części województwa śląskiego. Od północy graniczy z Czeladzią, Będzinem, Dąbrową Górniczą, od wschodu ze Sławkowem, od południowego wschodu z Jaworzniem, od południowego zachodu z Mysłowicami, a od zachodu z Katowicami. Wartości współrzędnych geograficznych wynoszą: 50° 28' N i 19° 12' E.
- Sosnowiec leży na wyżynie Śląskiej, w obrębie wschodniej części Płaskowyżu Bytomsko-Katowickiego. Miasto przecinają doliny Przemszy, Białej Przemszy, Brynicy, Bobrka i Potoku Zagórskiego, należące do zlewni Wisły.
- Sosnowiec leży na trasie ważnych szlaków komunikacyjnych: ciągu dróg krajowych S1, S86, DK94 oraz na niewielkim fragmencie DK79 oraz tras kolejowych: linii magistralnej nr 1 stanowiącej korytarz E65, linii nr 134 stanowiącej korytarz E-30, linii nr 133 oraz linii nr 62, 163, 171 i 180.
- Położenie Sosnowca na skrzyżowaniach ważnych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych umożliwia lokalizowanie na jego obszarze funkcji związanych z rozwojem usług i różnych rodzajów produkcji.
- Ogólna powierzchnia gminy wynosi ok. 9106 ha, a liczba ludności to 197 586 osoby, gęstość zaludnienia wynosi 2 170 osób/km² Urząd Statystyczny w Katowicach z 2020 r.).
- Charakterystyka powierzchni miasta, w tym użytkowania gruntów, przedstawiona została w tabeli nr 1:**

Tabela nr 1 Użytkowanie gruntów

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha		Udział w całości gminy
Ogólna powierzchnia Sosnowca	9109		100%
Użytki rolne	1568		17,21%
w tym	Grunty orne (R)	1039	11,41%
	Łąki (Ł)	233	2,56%
	Pastwiska (Ps)	242	2,65%
	Sady (S)	30	0,33%
	Inne (Br, Lzr, W)	24	0,26%
Lasy i grunty leśne	1818		19,96%
w tym	Lasy (Ls)	1539	16,90%
	Zadrzewienia (Lz)	279	3,06%
Wody	152		1,67%
Tereny zurbanizowane	4699		51,59%
w tym	Tereny zurbanizowane (B, Ba, Bi, Bp, Bz)	3515	38,59%
	Tereny kolejowe (Tk)	332	3,65%
	Tereny inne	75	0,82%

	Drogi	777	8,53%
Nieuzytki		246	2,70%
Tereny różne (Tr)		626	6,87%

źródło: Wydział Geodezji i Kartografii UM w Sosnowcu, ewidencja gruntów stan na 1 styczeń 2022 r.

7. Warunki klimatyczne zostały scharakteryzowane w Rozdziale V.
8. Ujawnione na podstawie porównania (z różnych źródeł informacyjnych) dane o powierzchniach i liczbie ludności są rozbieżne w granicy dopuszczalnego błędu i nie mają znaczenia dla podejmowanych w **Studium 2016** rozstrzygnięć.

§10. INFORMACJA O MIASTACH SĄSIEDNICH

- 1) Od zachodu, na długości 6,34 km Sosnowiec graniczy z Katowicami, miastem wojewódzkim na prawach powiatu.
  - a) Katowice posiadają Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą nr XXI/483/12 Rady Miasta Katowice, z dnia 25 kwietnia 2012 r.,
  - b) obszar przygraniczny objęty jest:
    - obowiązującą zmianą miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Katowice w obszarze dzielnicy Dąbrówka Mała w rejonie ulic: Milowickiej i Pod Młynem na cele magazynowo - logistyczne wraz z uporządkowaniem funkcji terenów przyległych; uchwałą nr XIII/190/03 Rady Miasta Katowice, z dnia 01.09.2003 r.,
    - obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Gen. Józefa Hallera i Janusza Korczaka w dzielnicy Szopienice w Katowicach; uchwałą Nr LXI/1245/10 Rady Miasta Katowice z dnia 30 czerwca 2010 r.,
  - c) obszar stykowy:
    - po stronie Sosnowca jest terenem zurbanizowanym sportowo rekreacyjnym,
    - po stronie Katowic jest terenem zurbanizowanym w większości niezagospodarowanym,
  - d) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
    - włączenie ul. Gottlieba Daimlera do drogi krajowej DK86,
    - połączenie ul. Kresowej (KDZ) z ul. Borki (KDD),
    - uporządkowanie i rekreacyjne zagospodarowanie nabrzeży rzeki Brynicy,
    - rozbudowa sytemu połączeń pieszych i rowerowych stanowiących kontynuację obszaru przestrzeni ogólnodostępnych Sosnowca,
    - budowa układu komunikacyjnego w oparciu o tereny pokolejowe wzdłuż Brynicy;
- 2) Od północnego zachodu, na długości 4,24 km Sosnowiec graniczy z Czeladzią, gminą miejską.
  - a) Czeladź posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą nr LXXII/1239/2010 Rady Miejskiej w Czeladzi, z dnia 30 września 2010 r.,
  - b) obszar stykowy:
    - po stronie Sosnowca jest w przeważającej części terenem zurbanizowanym mieszkaniowym i rekreacyjnym,
    - po stronie Czeladzi jest w przeważającej części terenem zurbanizowanym mieszkaniowym i rekreacyjnym,
    - zlewanie się zabudowy wzdłuż ulic: Nowopogońskiej, Małobądzkiej i Rolniczej w Sosnowcu z ich kontynuacjami w Czeladzi - niezauważalna przestrzennie granica pomiędzy miastami,
  - c) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
    - koordynacja działań przestrzennych na obszarach „zlewających się” obszarów zabudowanych – zachowanie obszaru zieleni w środkowej części dla celów rekreacji obu miast;
- 3) Od północy, na długości 5,85 km Sosnowiec graniczy z Będzinem, gminą miejską, siedzibą powiatu ziemskiego.

- a) Będzin posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą Nr XLII/398/2013 Rady Miejskiej Będzina z dnia 30 września 2013 roku
  - b) obszar stykowy:
    - po stronie Sosnowca jest terenem zurbanizowanym, przy czym wyraźną granicą zmiany charakteru urbanizacji jest droga DK 94 przebiegająca równolegle do granicy miasta - po północnej stronie ww. drogi zlokalizowane są wielkopowierzchniowe objekty handlowe oraz ogrody działkowe,
    - po stronie Będzina jest terenem zurbanizowanym, o charakterze przemysłowym (Elektrociepłownia Będzin), w części niezagospodarowanym po wschodniej stronie ul. Małobądzkiej oraz mieszkaniowym o niskiej intensywności z zespołem szpitala wojewódzkiego im. Św. Barbary po stronie zachodniej,
  - c) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
    - uporządkowanie systemu komunikacji, w szczególności dojazdu do szpitala wojewódzkiego i do obiektów przemysłowych położonych w Będzinie,
    - uporządkowanie i zagospodarowanie zapleczy obiektów przemysłowych z utworzeniem zielonej strefy buforowej;
- 4) Od północy, na długości 12,66 km Sosnowiec graniczy z Dąbrową Górniczą, gminą miejską na prawach powiatu.
    - a) Dąbrowa Górnicza posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza”
    - b) obszar stykowy:
      - po stronie Sosnowca jest terenem silnie zurbanizowanym wzdłuż ul. Braci Mieroszewskich i DK94 z bardzo silnym powiązaniem Zagórza z położonym w odległości ok. 800 m obszarem centrum Dąbrowy Górniczej, w części wschodniej obszar zurbanizowany o charakterze podmiejskim z wykształconymi własnymi ośrodkami o charakterze lokalnych centrów,
      - po stronie Dąbrowy Górniczej jest terenem silnie zurbanizowanym w części na zachód od drogi S1 i słabo zurbanizowanym – o charakterze podmiejskim w części na zachód od drogi S1,
      - część granicy stanowią kompleksy leśne stanowiące naturalną przeszkodę w „zlewaniu się” obu miast,
    - c) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
      - przebudowa układu komunikacyjnego w sąsiedztwie węzła DK94 i ul. Braci Mieroszewskich w Sosnowcu i Alei Róż w Dąbrowie Górniczej,
      - uporządkowanie i rekreacyjne zagospodarowanie kompleksów zieleni,
      - zagospodarowanie obszarów sąsiadujących z Parkiem im. Jacka Kuronia na cele rekreacyjne,
      - rozbudowa sytemu połączeń pieszych i rowerowych stanowiących kontynuację obszaru przestrzeni ogólnodostępnych Sosnowca oraz systemów zieleni obu miast;
  - 5) Od wschodu, na długości 7,79 km Sosnowiec graniczy ze Sławkowem, gminą miejską.
    - a) Sławków posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą nr VI/49/2019 Rady Miejskiej w Sławkowie z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sławkowa
    - b) obszar stykowy pomiędzy obydwooma miastami jest w przeważającej części niezurbanizowany w postaci zwartych kompleksów leśnych z położonymi wyspowo obszarami przemysłowymi: Euroterminalem i Terminalem Gazowym,
    - c) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
      - realizacja połączenia drogowego łączącego drogę S1 z Euroterminalem,
      - utrzymanie zagospodarowania doliny rzeki Białej Przemszy jako korytarza przyrodniczo-ekologicznego w skali regionalnej,
      - rozbudowa sytemu połączeń pieszych i rowerowych łączących obszary przestrzeni ogólnodostępnych Sosnowca;
  - 6) Od południowego wschodu, na długości 18,52 km Sosnowiec graniczy z Jaworzniem, gminą miejską na prawach powiatu.

- a) Jaworzno posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Jaworzna przyjęte uchwałą Nr IV/17/2015 RM w Jaworznie z dnia 29 stycznia 2015 r. zmienione Uchwałą Nr XXVI/349/2020 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2020 r.
- b) obszar stykowy:
  - po stronie Sosnowca w większości jest terenem niezurbanizowanym w postaci kompleksów leśnych położonych wzdłuż doliny Białej Przemszy z enklawami zagospodarowania przemysłowego lub mieszkaniowego, w środkowej części zainwestowany przez CTL Maczki-Bór S.A. w postaci terenów pokopalnianych zrehabilitowanych oraz terenów eksploatacji odkrywkowej piasku w trakcie eksploatacji i w trakcie rekultywacji,
  - po stronie Jaworzna jest terenem w większości zurbanizowanym o charakterze zabudowy podmiejskiej oraz charakterze przemysłowym w obrębie stacji kolejowej Jaworzno-Szczakowa,
  - około połowy długości granicy stanowi rzeka Biała Przemsza,
- c) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
  - planowana eksploatacja i rekultywacja na terenie kopalni piasku CTL Maczki – Bór,
  - przebudowa układu komunikacyjnego w obrębie istniejącego węzła S1 i planowanej trasy DTŚ,
  - uporządkowanie i rekreacyjne zagospodarowanie doliny Przemszy jako korytarza przyrodniczo ekologicznego w skali regionalnej – kontynuacja projektu renaturalizacji Przemszy,
  - rozbudowa systemu połączeń pieszych i rowerowych stanowiących kontynuację obszaru przestrzeni ogólnodostępnych Sosnowca oraz systemów zieleni obu miast;
- 7) Od południowego zachodu, na długości 5,54 km Sosnowiec graniczy z Mysłowicami gminą miejską na prawach powiatu.
  - a) Mysłowice posiadają Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą nr XXX/656/08 Rady Miasta Mysłowice z dnia 30 października 2008 r.,
  - b) obszar stykowy:
    - po stronie Sosnowca jest terenem w północnej części zurbanizowanym, w południowej części niezabudowanym, za wyjątkiem włączenia do ul. Orłąt Lwowskich – wjazdu do Modrzejowa,
    - po stronie Mysłowic jest terenem zurbanizowanym, z blisko położonym obszarem centralnym (ok. 200 m od granicy miasta),
    - granicę między miastami stanowi rzeka Brynica,
  - c) w obszarze stykowym koordynacji działań wymaga:
    - budowa DTŚ w kierunku centrum Sosnowca dla ruchu samochodów osobowych z włączeniem ul. Obrzeżnej Północnej w Mysłowicach do ul. 3 Maja w Sosnowcu,
    - budowa DTŚ w kierunku obszaru aktywności gospodarczej Maczki-Bór z nowym włączeniem do drogi S1,
    - uporządkowanie i rekreacyjne zagospodarowanie nabrzeży rzeki Brynicy;
- 8) powyższe zagadnienia ilustrują **załączniki graficzne nr U/01 i U/02.**

§11. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU II

1. W obszarach przygranicznych zapisana w **Studium 2016** wizja rozwoju Sosnowca oraz kierunki i zasady zmian przestrzennych i funkcjonalnych w granicach poszczególnych terenów i stref winny zagwarantować:
  - 1) ochronę zasobów przyrody oraz dóbr kultury, w tym dóbr kultury współczesnej,
  - 2) przekształcanie przeznaczenia i zagospodarowania terenów przygranicznych, pozwalającą na efektywny sposób wykorzystania istniejących zurbanizowanych i zabudowanych terenów, terenów otwartych a także terenów rekreacji, sportu i wypoczynku - wykreowanie z miastami sąsiednimi wspólnych polityk działań międzygminnych w sferze przestrzennej, funkcjonalnej a także infrastrukturalnej,
  - 3) koordynację i optymalizację rozwiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych, gwarantujących dostęp do terenów zurbanizowanych i pozwalających na rozwój terenów aktywności gospodarczej,
  - 4) koordynację i optymalizację rozwiązań systemów infrastruktury technicznej,
  - 5) zachowanie ciągłości obszarów niezurbanizowanych, tworzących ponadmiejski system terenów zieleni urządzonej i nieurządzonej oraz terenów rekreacyjnych i utrzymanie lub wykształcenie jego powiązań z obszarem przestrzeni ogólnodostępnych.
2. Kluczowymi zadaniami w obszarach oddziaływań przygranicznych są:

- 1) wykształcenie w rejonie istniejących terenów ekspozycyjnych i targowych Expo-Silesia, na styku Sosnowca i Dąbrowy Górniczej, nowych terenów inwestycyjnych oraz wielokierunkowych powiązań drogowych i pieszych podkreślających regionalną rangę tych terenów;
- 2) wykształcenie w rejonie „Parku im. Jacka Kuronia” przy granicy z Dąbrową Górniczą strefy funkcjonalnej terenów rekreacyjnych wspólnej dla Sosnowca i Dąbrowy Górniczej wykorzystującej grunty leśne i parkowe z istniejącymi zbiornikami wodnymi;
- 3) wykształcenie w rejonie Trójkąta Trzech Cesarzy, na styku miast Sosnowca, Mysłowic i Jaworzna strefy funkcjonalnej o ponadlokalnej randze, której wizja winna opierać się na unikatowym pod względem historycznym i kulturowym miejscach, powiązanych z miastami regionu drogami układu podstawowego;
- 4) wykształcenie w rejonie terenów sportowych w Sosnowcu przy ul. Kresowej i zespołu krajobrazowego stawów w Katowicach Szopienicach, wielofunkcyjnych obszarów rekreacyjno-sportowych, o co najmniej międzymiejskiej randze, stymulując rozwój wielokierunkowych powiązań pieszych i turystycznych;
- 5) wykształcenie w rejonie drogi S86 przy granicy z Katowicami nowych terenów aktywności gospodarczej, dla których układ komunikacyjny wykorzystywałby tereny pokolejowe oraz powiązanie ich z podstawowym układem komunikacyjnym Sosnowca;
- 6) wykształcenie przestrzeni publicznych i komunikacyjnych obsługujących obszary rekreacyjno-sportowe przy granicy z Katowicami Szopienicami wykorzystujących tereny pokolejowe, przy czym zadanie to wymagałoby współpracy pomiędzy Sosnowcem i Katowicami;
- 7) wykształcenie wzdłuż zakoli rzeki Białej Przemszy na styku Sosnowca i Jaworzna, terenów ochronnych, zachowując ich naturalny charakter, dopuszczając różne, niekolizyjne dla środowiska przyrodniczego formy rekreacji, stymulując rozwój wielokierunkowych powiązań pieszych i turystycznych, rozwijając docelowo w centralnej części kopalni piasku CTL Maczki-Bór regionalny, krajobrazowy ośrodek rekreacyjno-edukacyjny i sportowy;
- 8) koordynacja z Mysłowicami i Jaworzniem działań związanych z realizacją proponowanych wariantów DTŚ;
- 9) realizacja zadań wskazanych dla „Zagłębiowskiego Parku Linearnego” obejmujących rewitalizację obszarów położonych wzdłuż Przemszy i Brynicy.

ROZDZIAŁ III

DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

§12. IDENTYFIKACJA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Identyfikacja istniejącego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów dla potrzeb **Studium 2016** została przeprowadzona z uwzględnieniem kolejno:
  - 1) aktualnego stanu ewidencji użytków gruntowych;
  - 2) aktualną inwentaryzację urbanistyczną terenów;
  - 3) aktualną inwentaryzację uzbrojenia terenów.
2. Opracowania zostały wykonane na tle mapy topograficznej, pozyskanej z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach, w skali 1:10 000, z wykorzystaniem następujących materiałów wyjściowych:
  - 1) bazy danych topograficznych (TBD), pozyskanej z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach;
  - 2) cyfrowej mapy zasadniczej, zbioru wektorowego pozyskanego z Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, (warstwa Ewidencji Gruntów i Budynków);
  - 3) ortofotomapy, pozyskanej z Pracowni Projektowo-Urbanistycznej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu.

§13. UŻYTKI GRUNTOWE

1. Użytki gruntowe wykazane w ewidencji, zgodne z Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 poz. 1781) z pominięciem użytków niewystępujących w ewidencji w granicach Miasta Sosnowca, zostały podzielone na następujące grupy:
  - 1) użytki rolne, w tym:
    - a) R – grunty orne,
    - b) S – sady,
    - c) Ł – łąki trwałe,
    - d) PS – pastwiska trwałe,
    - e) W – rowy;
  - 2) grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym:
    - a) Ls – lasy,
    - b) Lz – grunty zadrzewione i zakrzewione;
  - 3) grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:
    - a) B – tereny mieszkaniowe,
    - b) Ba – tereny przemysłowe,
    - c) Bi – inne tereny zabudowane,
    - d) Bp – zurbanizowane tereny niezabudowane,
    - e) Bz – tereny rekreacyjno – wypoczynkowe,
    - f) K – użytki kopalne,
    - g) dr –tereny komunikacyjne, drogi,
    - h) Tk –tereny komunikacyjne, tereny kolejowe,
    - i) Ti – tereny komunikacyjne, inne tereny komunikacyjne;
  - 4) E-N – użytki ekologiczne, oznaczone symbolem złożonym z litery „E” oraz symbolu odpowiedniego użytku gruntowego określającego sposób zagospodarowania lub użytkowania terenu;
  - 5) N – nieużytki;
  - 6) grunty pod wodami, w tym:
    - a) Wp – grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi,
    - b) Ws – grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi;
  - 7) Tr – tereny różne.
2. Stan wykazanych w ewidencji użytków gruntowych został przedstawiony w **załączniku graficznym U/05***.

3. Z punktu widzenia **Studium 2016** i przyjętej metodyki opracowania, najistotniejszym zadaniem fazy uwarunkowań jest wyodrębnienie w granicach administracyjnych miasta Sosnowca dwu różnych kategorii terenów: terenów zurbanizowanych i terenów niezurbanizowanych.
4. Według kryterium ewidencji użytków gruntowych zostały wyodrębnione tereny zurbanizowane **Z-URB/ug** i tereny niezurbanizowane **N-URB/ug**. Podstawą do ich wyróżnienia jest przyporządkowanie (tabela nr 2, kolumna nr 2) symboli użytków gruntowych (z wyłączeniem użytków gruntowych: dr, Ti, Tk, wp) do ww. dwóch kategorii terenów.

Tabela nr 2

TERENY Z-URB/ug I N-URB/ug wg KRYTERIUM UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	
KATEGORIE TERENÓW	SYMBOLE UŻYTKÓW GRUNTOWYCH
1	2
TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/ug	B, Ba, Bi, K
TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/ug	R, S, Ł, PS, W, Ls, Lz, Bp, Bz, E-N, N, Ws, TR,

5. Stan terenów zurbanizowanych **Z-URB/ug** i niezurbanizowanych **N-URB/ug**, wyznaczonych według kryteriów użytkowania gruntu, został przedstawiony w **załącznikach graficznych U/03* i U/04***;
6. Z uwagi na istotną rolę, którą będą odgrywać w **Studium 2016** z użytków gruntowych wyodrębniono użytki:
  - 1) W, Ws, Wp – uzupełniając je o informacje z TBD, takie jak: obszar wód, odcinki rzek i kanałów, rowy melioracyjne, uzyskano obraz wód, przedstawiony w **załączniku graficznym U/06*** ;
  - 2) dr – uzupełniając je o informacje z TBD, takie jak: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz drogi pozostałe, uzyskano obraz dróg, przedstawiony w **załączniku graficznym U/07***;
  - 3) Tk – uzupełniając je o informacje z TBD, takie jak tory, uzyskano obraz kolei przedstawiony w **załączniku graficznym U/08***,
7. Z uwagi na fakt, iż w dalszych częściach **Studium 2016** istotną rolę będą odgrywać tereny leśne, wyodrębniono użytki gruntowe oznaczone symbolem Ls i użytki gruntowe oznaczone symbolem Lz, uzupełnione o informacje z TBD, takie jak: lasy i zadrzewienia (**załącznik graficzny U/09**).

§14. INWENTARYZACJA URBANISTYCZNA 2013

1. Dla potrzeb inwentaryzacji urbanistycznej 2013 przeznaczenia terenów w stanie istniejącym zostały zdefiniowane przez analogię do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. (Dz. U. 2003, nr 164, poz. 1587) „w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”, załącznika nr 1, zatytułowanego „podstawowe barwne oznaczenia graficzne i literowe dotyczące przeznaczenia terenów, które należy stosować na projekcie rysunku planu miejscowego”, rozwinięte i dostosowane do potrzeb **Studium 2016** oraz specyfiki terenów Sosnowca.
2. Przeznaczenie i zagospodarowanie stanu istniejącego zostało zdefiniowane w granicach obszarów zwanych terenami stanu istniejącego, wydzielonych i wyznaczonych graficznie w **załączniku graficznym U/10**, posiadających jednolite przeznaczenie oraz sposoby zagospodarowania i użytkowania. Z uwagi na specyfikę i skalę opracowania **Studium 2016** jednolitość istniejącego przeznaczenia została sprowadzona (uśredniona) do istniejącego przeznaczenia przeważającego w granicach wyznaczonego terenu stanu istniejącego.
3. W inwentaryzacji urbanistycznej 2013, w zakresie terenów komunikacji - dróg i kolei (TK), wyodrębniono następujące przeznaczenia terenów stanu istniejącego:

Tabela nr 3

(TK) TERENY KOMUNIKACJI - DRÓG I KOLEI			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4

KDS	tereny dróg publicznych	drogi szybkiego ruchu (ekspresowe)	Z-URB/is oraz N-URB/is
KDGP	tereny dróg publicznych	drogi główne ruchu przyspieszonego	
KDG	tereny dróg publicznych	drogi główne	
KDZ	tereny dróg publicznych	drogi zbiorcze	
KDL	tereny dróg publicznych	drogi lokalne	
KDD	tereny dróg publicznych	drogi dojazdowe	
KDX	tereny dróg publicznych	drogi piesze, place	
KKT	tereny kolei	trasy kolei	

4. W inwentaryzacji urbanistycznej 2013, w zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej (TM), wyodrębniono następujące przeznaczenia terenów stanu istniejącego:

Tabela nr 4

(TM) TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4
mw	tereny mieszkaniowe wielorodzinne	mieszkaniowe wielorodzinne, w tym z usługami na poziomie parteru i kondygnacjach niższych oraz na samodzielnych działkach	Z-URB/is
mn	tereny mieszkaniowe jednorodzinne	mieszkaniowe jednorodzinne, mieszkaniowe wielorodzinne typu mały dom (*), w tym z usługami na poziomie parteru i kondygnacjach niższych oraz na samodzielnych działkach	Z-URB/is
mz1 mz2	tereny mieszkalnictwa zbiorowego	(1) hotele, motele, schroniska (2) domy akademickie	Z-URB/is

Uwaga: w tabeli nr 4 zastosowano dodatkowy symbol uściślający przeznaczenie, jest to:

(*) - mały dom, oznacza to dom wielorodzinny do 4 lokali mieszkalnych, o wysokości do 3 kondygnacji nadziemnych, nie wyższy niż 15 m, o powierzchni zabudowy nie większej niż 300m² i powierzchni całkowitej kondygnacji nadziemnych nie większej niż 800 m².

5. W inwentaryzacji urbanistycznej 2013, w zakresie terenów zabudowy usługowej (TU), wyodrębniono następujące przeznaczenia terenów stanu istniejącego:

Tabela nr 5

(TU) TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4
hw1 hw2	tereny usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ²	(1) handel o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ² – typu podmiejskiego (galerie handlowe z parkingami zlokalizowanymi przede wszystkim na poziomie terenu) (2) handel o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ² – typu miejskiego (galerie handlowe z parkingami zintegrowanymi z budynkiem galerii)	Z-URB/is

(TU) TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4
hd1 hd2 hd3	tereny usług handlu detalicznego	(1) wolnostojące obiekty handlowe o pow. zabudowy powyżej 400m ² , z parkingami na poziomie terenu (markety, dyskonty, pawilony handlowe) (2) zespoły handlowo-usługowe o pow. zabudowy powyżej 700m ² (3) pozostałe wolnostojące obiekty handlowe o pow. zabudowy 200-400m ² i zespoły handlowo-usługowe o pow. zabudowy 300-700m ²	Z-URB/is
hh	tereny usług handlu hurtowego	handel hurtowy i hurtowo-detaliczny	Z-URB/is
ht1 ht2	tereny usług handlu typu targowiska, giełdy	(1) hale targowe (kubaturowe), targowiska (niekubaturowe) (2) giełdy handlowo-towarowe	Z-URB/is
ua1 ua2 ua3	tereny usług administracji	(1) administracja publiczna (2) administracja gospodarcza (3) wymiar sprawiedliwości	Z-URB/is
uk1 uk2 uk3	tereny usług kultury	(1) teatry, kina, sale koncertowe (2) galerie, kluby (3) biblioteki, domy kultury	Z-URB/is
ud1 ud2	tereny usług kultu religijnego	(1) kościoły, kaplice (2) domy zgromadzeń zakonnych, domy parafialne, plebanie	Z-URB/is
uo1 uo2	tereny usług oświaty i edukacji	(1) żłobki, przedszkola (2) szkoły podstawowe i ponadpodstawowe	Z-URB/is
un1 un2	tereny usług nauki i szkolnictwa wyższego	(1) szkolnictwo wyższe (2) instytuty naukowe	Z-URB/is
uz1 uz2 uz3	tereny usług zdrowia, opieki zdrowotnej i opieki społecznej	(1) szpitale (2) domy opieki (3) przychodnie	Z-URB/is
ut	tereny usług telekomunikacji	poczty, telekomunikacja, radio, tv	Z-URB/is
up	tereny usług służb publicznych	policja, zakłady karne, straż miejska itp.	Z-URB/is
uw	tereny usług wystawienniczych	hale wystawiennicze, ekspozycyjne	Z-URB/is
ub	tereny usług biurowo administracyjnych	biura, siedziby firm	Z-URB/is
uf	tereny usług finansowych	banki, ubezpieczenia	Z-URB/is
ug	tereny usług gastronomii	gastromia (obiekty wolnostojące)	Z-URB/is
ux	tereny usług nieprodukcyjnych nieuciążliwych	niewymienione w grupie pozostałych terenów usług	Z-URB/is
uy	tereny usług produkcyjnych nieuciążliwych	niewymienione w grupie pozostałych terenów usług	Z-URB/is
ku1 ku2 ku3	tereny usług transportu publicznego	(1) dworce i przystanki kolejowe (2) dworce autobusowe (3) zajezdnie tramwajowe i autobusowe	Z-URB/is
ks1 ks2 ks3	tereny usług komunikacji	(1) stacje paliw płynnych i gazowych, myjnie (2) stacje obsługi pojazdów (3) salony samochodowe	Z-URB/is
kp1 kp2	tereny usług parkingowych	(1) parkingi terenowe (2) zespoły garaży powyżej 20 stanowisk	Z-URB/is
kt	tereny usług techniczno-transportowych	logistyka, składy, magazyny, bazy, zajezdnie	Z-URB/is

(TU) TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4
sr1 sr2	tereny usług sportu i rekreacji	(1) kubaturowe, związane ze sportem wyczynowym, amatorskim i kulturą fizyczną, (2) niekubaturowe, związane ze sportem wyczynowym, amatorskim i kulturą fizyczną,	Z-URB/is
sw1	tereny usług rekreacji i wypoczynku	niekubaturowe, związane z rekreacją i wypoczynkiem	Z-URB/is

6. W inwentaryzacji urbanistycznej 2013, w zakresie terenów zabudowy przemysłowej (TP), wyodrębniono następujące przeznaczenia terenów stanu istniejącego:

Tabela nr 6

(TP) TERENY ZABUDOWY PRZEMYSŁOWEJ			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4
pp1 pp2	tereny przemysłowe	związane z przemysłem: (1) ciężkim, (2) spożywczym	Z-URB/is
pu	tereny produkcyjne	związane z produkcją	Z-URB/is
pi	tereny innowacyjnych technologii	parki przemysłowe, produkcyjne, przedsiębiorczości, technologiczne, biznesu, inkubatory przedsiębiorczości	Z-URB/is
pz1 pz2	tereny poprzemysłowe i poprodukcyjne	(1) zdegradowane nieużytkowane tereny byłych zakładów przemysłowych i produkcyjnych (2) zdegradowane, użytkowane w sposób substandardowy były tereny produkcyjne	Z-URB/is
pm	tereny magazynowo-składowe	składy, magazyny (bez działalności handlowej),	Z-URB/is
psw	tereny składowania surowców wtórnych	zakłady przetwarzania odpadów, skupy i składy surowców wtórnych,	Z-URB/is

7. W inwentaryzacji urbanistycznej 2013, w zakresie terenów infrastruktury (TI), wyodrębniono następujące przeznaczenia terenów stanu istniejącego:

Tabela nr 7

(TI) TERENY INFRASTRUKTURY			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL TERENU	PRZEZNACZENIE TERENU	OPIS PRZEZNACZENIA TERENU NIERUCHOMOŚCI I OBIEKTY TAKIE JAK:	
1	2	3	4
ie	tereny infrastruktury technicznej - energetyki	stacje transformatorowe,	Z-URB/is
ig	tereny infrastruktury technicznej - gazownictwa	stacje redukcyjne,	Z-URB/is
iw	tereny infrastruktury technicznej - wodociągów	ujęcia wodne, stacje pomp, zbiorniki retencyjne, zbiorniki przeciwpożarowe,	Z-URB/is
ik	tereny infrastruktury technicznej - kanalizacji	przepompownie,	Z-URB/is
ic	tereny infrastruktury technicznej - ciepłownictwa	węzły ciepłownicze, wymiennikownice,	Z-URB/is

(TI) TERENY INFRASTRUKTURY			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL TERENU	PRZEZNACZENIE TERENU	OPIS PRZEZNACZENIA TERENU NIERUCHOMOŚCI I OBIEKTY TAKIE JAK:	
1	2	3	4
it	tereny infrastruktury technicznej - telekomunikacji	stacje nadawcze, stacje przekaźnikowe,	Z-URB/is
io	tereny infrastruktury technicznej - oczyszczalni	oczyszczalnie ścieków,	Z-URB/is
is	tereny infrastruktury technicznej - składowania odpadów	składowiska odpadów,	Z-URB/is

8. W inwentaryzacji urbanistycznej 2013, w zakresie terenów zieleni i wód (TZ), wyodrębniono następujące przeznaczenia terenów stanu istniejącego:

Tabela nr 8

(TZ) TERENY ZIELENI I WÓD			
ISTNIEJĄCE PRZEZNACZENIE TERENÓW			POŁOŻONE W GRANICACH OBSZARÓW
SYMBOL	OPIS OGÓLNY	OPIS SZCZEGÓŁOWY - TERENY	
1	2	3	4
zr	tereny rolne	pola, łąki, pastwiska i sady, stanowiące grunty oznaczone w ewidencji jako użytki rolne: R, Ps, Ł, S	N-URB/is
zl	tereny lasów	lasy, w tym: nieruchomości i obiekty lasów państwowych, lasów komunalnych, pozostałych wraz z terenami zabudowanymi na gruntach leśnych, tereny nieurządzonej terenów śródlęsnych, do których należą grunty oznaczone w ewidencji jako użytki Ls	N-URB/is
zz	tereny zadrzewień	tereny zadrzewień, niestanowiące gruntów oznaczonych w ewidencji jako użytki Ls	
zp	tereny zieleni urządzonej	parki, skwery, zieleńce, założenia zieleni, błonia	Z-URB/is
zc	tereny zieleni cmentarzy	cmentarze	Z-URB/is
zo	tereny ogrodów działkowych	ogrody działkowe	Z-URB/is oraz N-URB/is
zi	tereny zieleni pozostałej	zielen pozostała, niewymieniona w innych przeznaczeniach, w tym zielen przywodna, nieurządzonej, zdegradowana	Z-URB/is oraz N-URB/is
ws	tereny wód powierzchniowych	wody powierzchniowe stojące	Z-URB/is oraz N-URB/is
wp	tereny wód powierzchniowych	wody powierzchniowe płynące	Z-URB/is oraz N-URB/is

9. Według kryterium inwentaryzacji urbanistycznej 2013 zostały wyodrębnione tereny zurbanizowane **Z-URB/is** i tereny niezurbanizowane **N-URB/is**. Podstawą do ich wyróżnienia jest przyporządkowanie (tabela nr 3÷8, kolumna nr 4) symboli przeznaczeń użytych w inwentaryzacji urbanistycznej 2013 do ww. dwóch kategorii terenów.
10. Stan obszaru zurbanizowanego **Z-URB/is** i niezurbanizowanego **N-URB/is**, wyznaczonego według kryteriów inwentaryzacji urbanistycznej 2013 został przedstawiony w **załącznikach graficznych U/11 i U/12**.

§15. INWENTARYZACJA TERENÓW ZAMKNIĘTYCH (TS)

1. Uzupełnieniem inwentaryzacji urbanistycznej 2013 jest wyznaczenie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

2. Do terenów zamkniętych należą nieruchomości ustalone decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, wraz z załącznikiem do decyzji Tom 12 – dla województwa Śląskiego (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury i Rozwoju poz. 25 z dnia 27 marca 2014 r.). Na terenie Sosnowca należą do nich wyłącznie tereny kolei.
3. Dla wymienionych w ust. 2 terenów zamkniętych nie zostały ustanowione strefy ochronne.
4. Graficzny zapis położenia terenów zamkniętych kolei w granicach administracyjnych miasta przedstawia **załącznik graficzny U/08*** oraz **Tom I rysunek IA, Tom II rysunek IIA/4.**

§16. UZBROJENIE TERENU

1. Dla potrzeb **Studium 2016** rozpoznanie stanu istniejącego w zakresie infrastruktury technicznej zostało przeprowadzone z wykorzystaniem:
  - bazy danych topograficznych TBD,
  - odpowiedzi właścicieli i dysponentów poszczególnych rodzajów infrastruktury technicznej na informację o podjęciu prac nad **Studium 2016.**
2. Inwentaryzację uzbrojenia terenu przeprowadzono kolejno dla następujących sieci i obiektów infrastruktury technicznej:
  - TIE (e) – energetyki,
  - TIG (g) – gazownictwa,
  - TIW (w) – wodociągów,
  - TIK (k) – kanalizacji,
  - TIC (c) – ciepłownictwa,
3. Stan przebiegów i lokalizacji wszystkich sieci i obiektów infrastruktury technicznej w granicach administracyjnych miasta został przedstawiony w **Tomie II, rysunek IIA/3.**
4. Inwentaryzacja uzbrojenia terenu 2013 stanowi podstawę do określenia w **Tomie I**, w Rozdziale XV uwarunkowań wynikających ze stanu systemów infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami, które przeprowadzono kolejno dla sieci i obiektów infrastruktury technicznej.

§17. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU III

1. Przyjęta metoda opracowania wprowadza podsumowanie Rozdziału III, **Tomu I** w formie wskazania, jaką rolę pełni on w strukturze **Studium 2016** i przyszłym jego użytkowaniu, a także określenia, które z uwarunkowań mają istotny wpływ na nową wizję miasta, tym samym winny być przedmiotem dalszych ustaleń **Studium 2016**.
2. Identyfikacja przeznaczenia i zagospodarowania na podstawie analizy aktualnego stanu ewidencyjnego użytków gruntowych jest jedną z metod badania przeznaczenia terenów w **Tomie I** i stanowi tak zwane tło formalno-prawne **Studium 2016**.
3. Identyfikacja przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów na podstawie stanu istniejącego, określonego w inwentaryzacji urbanistycznej 2013, jest jedną z metod badania przeznaczenia terenów w **Tomie I** i stanowi podstawę zapisu **Studium 2016**.
4. Wyznaczenie na podstawie stanu ewidencyjnego i istniejącego, terenów zurbanizowanych **Z-URB/ug, Z-URB/is** i niezurbanizowanych **N-URB/ug, N-URB/is**, stanowi podstawę do wyznaczenia w skali całego miasta (w **Tomie I**, w rozdziale III), dwu podstawowych kategorii obszarów: obszaru zurbanizowanego i obszaru niezurbanizowanego. Porównanie tych obszarów z obszarami wynikającymi ze stanów planistycznych przedstawiono w par. 26, ust. 6.
5. Wyznaczenie granic terenów zamkniętych jest uwarunkowaniem przenoszonym bezpośrednio do **Tomu II**.
6. Wyznaczenie obszaru, objętego zasięgiem sieci i obiektów infrastruktury technicznej jest uwarunkowaniem przenoszonym bezpośrednio do **Tomu II**. Jego granice są jednym z kryteriów decydujących o zasięgu, wyznaczanych w **Studium 2016**, nowych terenów zurbanizowanych i zabudowanych.

ROZDZIAŁ IV

STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

§ 18. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO

1. Identyfikacja stanu ładu przestrzennego dla potrzeb **Studium 2016** została przeprowadzona z uwzględnieniem kolejno:
  - 1) stanu jednostek osadniczych według TBD,
  - 2) nieobowiązującego stanu planistycznego - plan ogólny 1988/1993 (**załącznik graficzny U/26**);
  - 3) obowiązującego stanu planistycznego - Studium 2003 (**załącznik graficzny U/27**);
  - 4) obowiązującego stanu planistycznego - plany miejscowe,
  - 5) stanu urbanizacji miasta, (**załącznik graficzny U/29**);
  - 6) stanu struktury przestrzennej;
  - 7) decyzji administracyjnych,
  - 8) wniosków do **Studium 2016**
2. Opracowania zostały wykonane na tle mapy topograficznej w skali 1:10 000, z wykorzystaniem następujących materiałów wyjściowych:
  - 1) topograficznej bazy danych (TBD);
  - 2) cyfrowej mapy zasadniczej (warstwa ewidencji gruntów i budynków);
  - 3) ortofotomapy;
  - 4) rysunku planu ogólnego 1988/1993;
  - 5) tekstu i rysunku Studium 2003;
  - 6) tekstów i rysunków planów miejscowych (73 plany)
  - 7) rejestru decyzji administracyjnych z lat (z lat 2011-2021)
  - 8) wniosków do **Studium 2016**.

§ 19. STAN STRUKTURY OSADNICZEJ MIASTA

1. W Rozdziale IV **Studium 2016** wprowadza się uściślenia stosowanych pojęć, niemających swego jednoznacznego określenia w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak również w przepisach odrębnych:
  - 1) **struktura osadnicza** - to układ form osadniczych rozpatrywanego obszaru, charakteryzujący się: kształtem, intensywnością (zabudowy, zagospodarowania), pochodzeniem etc. (wg.IGPiA O/Kraków). (Pojęcie odnosi się do całości miasta w jego administracyjnych granicach to jest obszaru niezurbanizowanego i zurbanizowanego);
  - 2) **struktura przestrzenna** - to układ elementów przestrzennych (zagospodarowania przestrzennego i środowiska) danego obszaru, obejmujący ich wzajemne relacje funkcjonalne (użytkowe) i przestrzenne (kompozycyjne) (wg.IGPiA O/Kraków). Pojęcie odnosi się do całości miasta w jego administracyjnych granicach (przestrzeni niezurbanizowanych i zurbanizowanej).
2. Z uwagi na wielość i rozbieżności kryteriów delimitacji, w celu zdefiniowania istniejącego układu osadniczego miasta przeanalizowano następujące podziały obowiązujące w materiałach, opracowaniach i dokumentach:
  - 1) podziały geodezyjne, uwzględniające podziały na karty mapy i obręby, na podstawie których miasto dzieli się na 10 obrębów ewidencyjnych (Sosnowiec: 9, 10, 11, 12 oraz Zagórze, Klimontów, Porąbka, Kazimierz, Ostrowy Górnicze, Maczki);
  - 2) jednostki osadnicze topograficznej bazy danych (TBD), zgodnie z którą miasto dzieli się na 50 obszarów;
  - 3) jednostki planistyczne, wyodrębnione w Studium 2003, zgodnie z którym miasto dzieli się na 5 jednostek strukturalnych, w skład których wchodzi 19 jednostek osadniczych:
    - a) Jednostka Centralna – Pogoń, Stary Sosnowiec, Śródmieście, Środula, Zagórze, Dębowa Góra, Klimontów, Dańdówka,
    - b) Jednostka Północna i Zachodnia – Milowice, Północ,
    - c) Jednostka Południowa – Ludmiła-Staszic, Niwka-Modrzejów, Bobrek, Jęzor-Bór,
    - d) Jednostka Wschodnia – Porąbka, Kazimierz Górniczy, Ostrowy Górnicze, Maczki, Zawodzie;

- 4) archiwalne podziały administracyjne, uwzględniające także zwyczajowe nazwy poszczególnych części miasta, na podstawie których można wyróżnić 19 obszarów (w porządku alfabetycznym): Bobrek, Dańdówka, Dębowa Góra, Jęzor-Bór, Kazimierz Górniczy, Klimontów, Ludmiła-Staszic, Maczki, Milowice, Niwka-Modrzejów, Ostrowy Górnicze, Pogoń, Porąbka, Północ, Środula, Śródmieście, Stary Sosnowiec, Zagórze i Zawodzie.
3. Analiza porównawcza wyżej wymienionych delimitacji wykazała, iż dla celów **Studium 2016** podziały te mają wyłącznie charakter informacji, gdyż dotychczasowe podziały na części miasta, osiedla, kolonie itp. założenia urbanistyczne nie odzwierciedlają istniejącej struktury osadniczej.
4. W związku z brakiem przydatności wyżej wymienionych podziałów dla opisu układu osadniczego miasta na potrzeby **Studium 2016**, opracowano niezależne strukturyzacje, odwzorowujące rzeczywiste podziały występujące w granicach miasta, są to:
  - a) **struktura geograficzno-społeczna** - którą tworzą obszary osadniczo-kulturowe (OOK),
  - b) **struktura historyczno-kulturowa** - którą tworzą obszary historyczno-osadnicze (OHO),
  - c) **struktura przestrzenno-funkcjonalna** - którą tworzą obszary przestrzenno-funkcjonalne (OPF),
  - d) **struktura urbanistyczna** - którą tworzą jednostki OST.
5. Struktura geograficzno-społeczna
  - 1) tworzą ją obszary osadniczo-kulturowe (OOK), to jest jednostki wyodrębniane według kryteriów geograficznych, historycznych, kulturowych, społecznych:
    - a) jednostki osadnicze I rzędu (odpowiedniki części miasta),
    - b) jednostki osadnicze II rzędu (odpowiedniki dzielnic),
    - c) jednostki osadnicze III rzędu (odpowiedniki części dzielnic),
    - d) jednostki osadnicze IV rzędu (odpowiedniki osiedli, części osiedli);
  - 2) Delimitacja obszarów osadniczo-kulturowych (OOK) została przedstawiona w **załączniku graficznym U/23***.
6. Struktura historyczno-kulturowa
  - 1) tworzą ją obszary historyczno-osadnicze (OHO), to jest obszary wyodrębniane według kryteriów urbanistycznych, historycznych i kulturowych. Są to obszary objęte zasięgami urbanizacji (obszary zurbanizowane i zabudowane) datowanymi kolejno na lata:
    - a) do roku 1990,
    - b) do roku 1915,
    - c) do roku 1930,
    - d) do roku 1945,
    - e) do roku 1965,
    - f) do roku 1980,
    - g) do roku 2000,
    - h) do roku 2014;
  - 2) Delimitacja obszarów historyczno-osadniczych (OHO) została przedstawiona w **załączniku graficznym U/24***.
7. Struktura przestrzenno-funkcjonalna
  - 1) tworzą ją obszary przestrzenno-funkcjonalne (OPF) stanu istniejącego, to jest obszary wyodrębniane według kryteriów przestrzennych, architektonicznych i funkcjonalnych. Są to:
    - a) obszary ukształtowane przestrzennie i funkcjonalnie, których rozwój jest ukierunkowany i przewidywalny:
      - OPF-1 – obszar śródmiejski,
      - OPF-2 – obszary dzielnic miejskich,
      - OPF-3 – obszary osiedli miejskich mieszanych (jedno i wielorodzinne),
      - OPF-4 – obszary osiedli miejskich wielorodzinnych,
      - OPF-5 – obszary osiedli miejskich jednorodzinnych,
      - OPF-6 – obszary podmiejskie o cechach miejskich,
      - OPF-7 – obszary podmiejskie o cechach wiejskich,
      - OPF-8 – obszary obrzeży miejskich,
      - OPF-9 – obszary enklaw przestrzennych
      - OPF-10 – obszary zieleni leśnej,

- OPF-11 – obszar zieleni chronionej;
  - b) obszary nieukształtowane przestrzennie i funkcjonalnie, tak zwane **obszary węzłowe**, których rozwój i kierunek przekształceń winien być przedmiotem ustaleń **Studium 2016**:
    - OPF-W1 – obszar węzłowy centrum zachód, wiodący do ukierunkowania,
    - OPF-W2 – obszar węzłowy centrum północ, wiodący do ukierunkowania,
    - OPF-W3 – obszar węzłowy aktywizacji wielofunkcyjnej, wiodący do ukierunkowania, centrum,
    - OPF-W4 – obszar węzłowy północ, wiodący ukierunkowany,
    - OPF-W5 – obszar węzłowy pasmo północ-południe, potencjalny ukierunkowany,
    - OPF-W6 – obszar węzłowy środek, wiodący ukierunkowany,
    - OPF-W7 – obszar węzłowy pasmo wschód-zachód, wiodący do ukierunkowania,
    - OPF-W8 – obszar węzłowy południe-wschód, potencjalny zależny,
    - OPF-W9 – obszar węzłowy południe-centrum, potencjalny perspektywiczny po 2030 r.,
    - OPF-W10 – obszar węzłowy południe-zachód, wiodący ukierunkowany,
    - OPF-W11 – obszar węzłowy wschód, potencjalny zależny;
  - 2) Delimitacja obszarów przestrzenno-funkcjonalnych (OPF) stanu istniejącego została przedstawiona w **załączniku graficznym U/22***,
- 8. Struktura urbanistyczna**
- 1) tworzą ją obszary strukturalne (OST) to jest jednostki i tereny, wyodrębniane przede wszystkim wg kryteriów przestrzennych, urbanistycznych, komunikacyjnych:
    - a) jednostki strukturalne 1 – położone w granicach administracyjnych miasta Sosnowca, rozgraniczane drogami układu podstawowego tranzytowego,
    - b) jednostki strukturalne 2 – są to jednostki, położone w granicach poszczególnych jednostek strukturalnych 1, rozgraniczane drogami układu podstawowego rozprowadzającego,
    - c) jednostki urbanistyczne – są to jednostki, położone w granicach poszczególnych jednostek strukturalnych 2, rozgraniczane drogami układu podstawowego obsługowego;
  - 2) Delimitacja obszarów strukturalnych (OST/1+2) została przedstawiona w **załączniku graficznym U/21***.
- 9. Na podstawie powyższych analiz opracowano Model struktury osadniczej stanu istniejącego przedstawiony w załączniku graficznym U/25*** składający się z części i rejonów miasta:
- 1) część zachodnia - zwarty układ osadniczy, w granicach którego należy wyróżnić:
    - a) rejon Z1 – tzw. zachód centrum, oddzielony od pozostałych zachodnich rejonów miasta: drogami krajowymi S86 Katowice – Sosnowiec w ciągu DK86 Tychy – Podwarpie i KD94 Zgorzelec – Sosnowiec – Tarnów, trasami kolei oraz ulicami Stanisława Mikołajczyka, Gabriela Narutowicza i Stanisława Staszica (wzmocnionymi dodatkowo planowaną drogą trasą średnicową), wykazujący w rejonie terenów sportowo rekreacyjnych Stawki ścisłe związki z dzielnicą Szopienice w Katowicach (bariera fizyczna nieużytkowane torowiska kolei piaskowej, rzeka Brynica oraz Staw Borki),
    - b) rejon Z2 – tzw. zachód osiedla, oddzielony od pozostałych zachodnich i wschodnich rejonów miasta: drogą krajową KD94 Zgorzelec – Sosnowiec – Tarnów i autostradą S1 Warszawa – Cieszyn, trasami kolei oraz ulicami Stanisława Mikołajczyka, Gabriela Narutowicza i Stanisława Staszica (wzmocnionymi dodatkowo planowaną drogą trasą średnicową DTS wschód), wykazujący w rejonie Expo Silesia ścisłe związki z Osiedlem Adamieckiego w Dąbrowie Górniczej (bariera fizyczna DK94),
    - c) rejon Z3 – tzw. zachód-południe, oddzielony od pozostałych zachodnich i wschodnich rejonów miasta drogą S1 Pyrzowice – Cieszyn i trasami kolei, zachowujący zarówno ścisłe związki z Sosnowcem (rejon Z1 i Z2), ze śródmieściem Mysłowic (bariera fizyczna rzeka Brynica oraz w części nieużytkowane torowisko kolei piaskowej), a także zachodnimi dzielnicami Jaworzna (brak fizycznych barier),
    - d) rejon Z4 – tzw. zachód-północ 1, oddzielony od pozostałych zachodnich rejonów miasta drogą krajową S86 Katowice – Sosnowiec w ciągu DK86 Tychy – Podwarpie, wykazujący ścisłe związki z dzielnicą Piaski w Czeladzi (brak fizycznych barier), oraz z dzielnicą Dąbrówka Mała w Katowicach (bariera fizyczna rzeka Brynica oraz w części nieużytkowane torowiska kolei piaskowej),
    - e) rejon Z5 – tzw. zachód-północ 2, oddzielony od pozostałych zachodnich rejonów miasta drogą krajową DK94 Zgorzelec – Sosnowiec – Tarnów, drogą krajową S86 Katowice – Sosnowiec w ciągu

- DK86 Tychy – Podwarpie, wykazujący ścisłe związki z dzielnicą Mydlice w Dąbrowie Górniczej i dzielnicą Małobądź w Będzinie (brak fizycznych barier),
  - f) rejon Z6 – tzw. zachód-północ 3, oddzielony od pozostałych zachodnich rejonów miasta drogą krajową DK94 Zgorzelec – Sosnowiec – Tarnów, wykazujący ścisłe związki z dzielnicą Stara Dąbrowa i Osiedle Adamieckiego w Dąbrowie Górniczej (brak fizycznych barier);
- 2) część wschodnia - rozluźniony (rozproszony) układ osadniczy, w granicach którego należy wyróżnić:
    - a) rejon W1 – tzw. wschód-centrum, oddzielony od pozostałych wschodnich i zachodnich rejonów miasta istniejącą i planowaną drogą układu podstawowego, drogą S1 Pyrzowice – Cieszyn, trasami kolei oraz ciekami wodnymi. Jako jedyny rejon nie posiada bezpośrednich związków z miastami sąsiednimi,
    - b) rejon W2 – tzw. wschód-północ, oddzielony od pozostałych wschodnich i zachodnich rejonów miasta istniejącą i planowaną drogą układu podstawowego, drogą S1 Pyrzowice – Cieszyn, trasami kolei oraz ciekami wodnymi, wykazujący związki ze Sławkowem (brak fizycznych barier) i ścisłe związki z dzielnicą Strzemieszyce w Dąbrowie Górniczej (brak fizycznych barier),
    - c) rejon W3 – tzw. wschód-wschód, oddzielony od pozostałych wschodnich rejonów miasta planowaną drogą układu podstawowego oraz trasami kolei, wykazujący luźne związki ze Sławkowem (brak fizycznych barier) oraz poprzez otoczenie rzeki Białej Przemszy luźne związki z dzielnicą Szczakowa w Jaworznie (bariera fizyczna - rzeka Biała Przemsza),
    - d) rejon W4 – tzw. wschód-południe 1, oddzielony od pozostałych wschodnich i zachodnich rejonów miasta planowaną drogą układu podstawowego, drogą S1 Pyrzowice – Cieszyn, trasami kolei oraz rzeką Białą Przemszą, wykazujący w otoczeniu rzeki Przemszy luźne związki z dzielnicą Szczakowa w Jaworznie (bariery fizyczne: rzeka Biała Przemsza oraz tory kolejowe),
    - e) rejon W5 – tzw. wschód-południe 2, oddzielony od pozostałych wschodnich i zachodnich rejonów miasta drogą S1 Pyrzowice – Cieszyn oraz rzeką Białą Przemszą, sąsiadujący z dzielnicą Szczakowa w Jaworznie bez wykazania związków (bariery fizyczne: rzeka Biała Przemsza oraz tory kolejowe),
    - f) rejon W6 – tzw. wschód-południe 3, oddzielony od pozostałych wschodnich i zachodnich rejonów miasta drogą S1 Pyrzowice – Cieszyn, ulicą w ciągu DK79 oraz rzeką Białą Przemszą, wykazujący luźne związki z dzielnicą Dąbrowa Narodowa w Jaworznie (bariera fizyczna - rzeka Przemsza).

§ 20. STAN PLANISTYCZNY

1. Identyfikacja stanu planistycznego dla potrzeb **Studium 2016** została przeprowadzona z uwzględnieniem:
  - 1) stanu planistycznego - archiwalnego – plan ogólny 1988/1993;
  - 2) obowiązującego stanu planistycznego – Studium 2003;
  - 3) obowiązującego stanu planistycznego – plany miejscowe (~~24 plany~~); (73 plany)
  - 4) stanu urbanizacji miasta;
  - 5) stanu struktury przestrzennej;
  - 6) decyzji administracyjnych (z lat 2011-2021)
  - 7) wniosków do **Studium 2016**.
2. Stan planistyczny - archiwalny – plan ogólny 1988/1993
  - 1) Plan ogólny z roku 1993 utracił moc prawną w roku 2003. W **Studium 2016** zdecydowano się wprowadzić tę tematykę w **Tomie I** z uwagi na fakt, iż aktualnie Sądy Administracyjne w swoich rozstrzygnięciach odnoszą się do praw nabytych, powołując się na budowlane przeznaczenie nieruchomości w nieobowiązującym planie ogólnym;
  - 2) Według kryterium przeznaczenia terenów planu ogólnego zostały wyodrębnione: tereny zurbanizowane **Z-URB/po** i tereny niezurbanizowane **N-URB/po**. Podstawą do ich wyróżnienia jest przyporządkowanie (tabela nr 9, kolumna nr 2) symboli przeznaczeń planu ogólnego (z wyłączeniem przeznaczeń: KK, Ket, KGt, KGo, KZt, KZo, KL, W) do ww. dwóch kategorii terenów;

Tabela nr 9

TERENY Z-URB/po i N-URB/po wg KRYTERIUM PRZEZNACZENIA TERENÓW PLANU OGÓLNEGO	
KATEGORIE TERENÓW	SYMBOLE PRZEZNACZEŃ TERENÓW UŻYTYCH W PLANIE OGÓLNYM 1988/1993
1	2
TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/po	A, AUC, AUH, EE, EG, KS, MJ, MN, MW, MZ, NO, NU, B, P, S, UP, UK, UN, UO, US, UT, UZ, UI, WZ
TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/po	RO, PR, RZ, ZC, ZD, ZI, ZL, ZP, ZPm, ZS

3) Tereny zurbanizowane **Z-URB/po** i niezurbanizowane **N-URB/po**, wyznaczone na podstawie przeznaczenia terenów planu ogólnego zostały przedstawione w załączniku graficznym U/29.

3. Obowiązujący stan planistyczny – Studium 2003

1) Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Sosnowca z roku 2003, odnosi się do studium uchwalonego w roku 1999. Z punktu widzenia prawa Studium 2003 zastąpiło w całości Studium 1999 i jest jedynym pozostającym w obiegu prawnym studium dla Miasta Sosnowca;

2) **Studium 2016** z założenia tworzy i uwzględnia nowe uwarunkowania, odpowiadające aktualnej strategii rozwoju gospodarczego miasta Sosnowca oraz nowej wizji i nowej polityce przestrzennej, w tym zawartym w „Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca na lata 2014-2020+”, które **Studium 2016** winno realizować. Należy zatem brać pod uwagę możliwość zmiany przez **Studium 2016**, ustalonych w Studium 2003 kierunków zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów, z zachowaniem jednak strategicznych uwarunkowań, mających wpływ na zachowanie ciągłości i ochronę ładu przestrzennego;

3) Według kryterium przeznaczenia terenów zapisanego w Studium 2003 zostały wyodrębnione: tereny zurbanizowane **Z-URB/pl** i tereny niezurbanizowane **N-URB/pl**. Podstawą do ich wyróżnienia jest przyporządkowanie (tabela nr 10, kolumna nr 2) symboli przeznaczeń zastosowanych w Studium 2003 (z wyłączeniem przeznaczeń WZ) do ww. dwóch kategorii terenów;

Tabela nr 10

TERENY Z-URB/pl i N-URB/pl wg KRYTERIUM PRZEZNACZENIA TERENÓW STUDIUM 2003	
KATEGORIE TERENÓW	SYMBOLE PRZEZNACZEŃ TERENÓW UŻYTYCH W STUDIUM 2003
1	2
TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/pl	EC, EE, EG, MN, MNn, MW, MWn, NO, NS, NU, PG, PU, U, UA, UI, UK, UN, UO, UT, UZ
TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/pl	RL, ZC, ZP, ZW

4) Tereny zurbanizowane **Z-URB/pl** i niezurbanizowane **N-URB/pl**, wyznaczone na podstawie Studium 2003 zostały przedstawione w załączniku graficznym U/29.

4. Obowiązujący stan planistyczny – plany miejscowe.

1) W granicach Sosnowca obowiązują 73 obowiązujących uchwał dotyczących planów miejscowych lub ich zmian:

Nr planu	Nr i data uchwały	Treść uchwały
1	649/XLVIII/1998 26.03.1998 r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego dla 36 obszarów o numerach: 1, 8, 9, 11, 15b, 16, 17, 18, 25, 26, 30, 31, 32, 34, 35, 39, 41, 42 i 46, 43, 44, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 27 i 57a, 58, 61, 64, 65, 69, 70 oraz 68, 68', 68'', w granicach miasta Sosnowca.
2	283/XIV/1999 28.10.1999 r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu położonego w rejonie ulic: Staszica, Szewczyka, Norwida i 3 Maja.

3	535/XXVII/2000 21.12.2000 r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu położonego w rejonie ulic: Czarnej, Struga i 1-go Maja.
4	723/XXXVII/2001 25.10.2001 r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu położonego w rejonie skrzyżowania ul. Orłąt Lwowskich z trasą DK 1 (Wschodnia Obwodowa GOP).
5	233/XIX/2003 18.12.2003 r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu obejmującego obszar „Środula-Północ”.
5.1	321/XX/2012 29.02.2012 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu obejmującego obszar „Środula-Północ”, przyjętego uchwałą Nr 233/XIX/03 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 18 grudnia 2003 r., obejmującej teren położony pomiędzy ul. Sokolską i Potokiem Zagórskim.
6	405/XXVII/2004 24.06.2004 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. Klonowej, obejmującego teren projektowanej drogi, jej powiązania z ul. 11 Listopada i włączenia do drogi krajowej Nr 1.
7	711/XLIII/2005 25.08.2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec.
7.1	819/LIX/2018 22.02.2018 r.	Zmiana części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec, zatwierdzonego uchwałą Nr 711/XLIII/05 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2005 roku, w zakresie ustaleń dla terenów oznaczonych symbolami B.20 P,U(W) i B.21 P,U(W)
7.2	892/LXV/2018 21.06.2018 r.	Zmiana części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej i pld. wschodniej części gminy Sosnowiec, zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej 711/XLIII/2005 z dnia 25 sierpnia 2005 r.
7.3	764/XLV/2021 15.07.2021 r.	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: 1. dla terenu oznaczonego symbolem Ba.13 P(E)P,U zlokalizowanego w obszarze zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec, przyjętego uchwałą Nr 711/XLIII/05 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2005r., obejmującego rejon obszaru poeksploatacyjnego CTL „Maczki-Bór” S.A. (pola „Bór-Zachód”) i ulicy Grenadierów, przyjętej uchwałą Nr 169/X/2011 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 14 lipca 2011 r., 2. dla terenu oznaczonego symbolem B.38 P(E)ZN zlokalizowanego w obszarze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec przyjętego uchwałą Nr 711/XLIII/05 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2005 r.
8	169/X/2011 14.07.2011 r.	Zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec, przyjętego uchwałą Nr 711/XLIII/05 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2005r., obejmującego rejon obszaru poeksploatacyjnego CTL „Maczki-Bór” S.A. (pola „Bór-Zachód”) i ulicy Grenadierów.

9	819/XLVII/2005 22.12.2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru „Małe Zagórze”.
10	69/VI/2006 21.12.2006 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. Orłąt Lwowskich, obejmującego teren projektowanej strefy usługowo-produkcyjnej.
11	838/XLVIII/2006 26.01.2006	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Zagórze-Wschód”.
12	338/XXVII/2008 27.03.2008	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Sosnowiec-Centrum”.
12.1	273/XXIII/2015 17.12.2015 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru „Dańdówka”, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej nr 417/XXXII/08 z dnia 28 sierpnia 2008 r., w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolem K.5 MW,U oraz miasta Sosnowca dla obszaru „Sosnowiec-Centrum” zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej nr 338/XXVII/08 z dnia 27 marca 2008 r., w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolem M.12 U(O,N).
13	416/XXXII/2008 28.08.2008 r.	12. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Zagórze Północ” i „Zagórze-rejon ul. Kosynierów”.
14	466/XXXV/2008 13.11.2008 r.	13. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru „Towarowa”.
15	631/XXXVII/2013 25.04.2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulicy Jedności.
16	667/XXXVIII/2013 23.05.2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Zagórze Centrum”.
17	886/LII/2013 19.12.2013 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Sosnowiec - Śródmieście”.
17.1	695/XXXIX/2021 25.03.2021 r.	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: 1. dla obszaru „Sosnowiec Śródmieście” zatwierdzonego Uchwałą Nr 886/LII/2013 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 grudnia 2013 r. w zakresie terenu oznaczonego symbolem R.32UO, 2. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Dęblińskiej, 3-go Maja, ks. Władysława Sedlaka, Stefana Żeromskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr 925/LXVII/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 30 sierpnia 2018 r. w zakresie zapisów par. 9, 3. dla obszaru „Środula – Park” zatwierdzonego Uchwałą Nr 548/XLII/2017 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 28 lutego 2017 r. w zakresie ustaleń w części tekstowej dla terenu oznaczonego symbolem Da.10 KD-Z
18	1031/LIX/2014 26.06.2014 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego po północnej stronie ul. Kordonowej.
19	132/XII/2015 28.05.2015 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. K.K. Baczyńskiego.

20	161/XV/2015 15.07.2015 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. Jamesa Watta.
20.1	348/XXX/2016 28.04.2016 r.	Zmiana części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulicy Jamesa Watta, zatwierdzonego uchwałą Nr 161/XV/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 15 lipca 2015 roku.
21	190/XIX/2015 24.09.2015 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: Mysłowickiej, Wygody, Jana Spytkowskiego, Wilg i Piwnej.
22	218/XXI/2015 29.10.2015 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulicy: gen. Władysława Andersa.
22.1	837/LX/2018 22.03.2018 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. gen. Władysława Andersa przyjętego uchwałą Nr 218/XXII/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2015 roku, dla fragmentu terenu oznaczonego symbolem G.16 ZD
23	327/XXIX/2016 31.03.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulicy marsz. Józefa Piłsudskiego - południe.
24	350/XXX/2016 28.04.2016 r.	23. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Stary Sosnowiec – Północ etap I.
24.1	911/LXVI/2018 6.08.2018 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Stary Sosnowiec-Północ etap I, zatwierdzonego uchwałą nr 350/XXX/2016 Rady Miejskiej z dnia 28 kwietnia 2016 roku, dla terenu oznaczonego symbolem S.15 Uo
25	409/XXXIV/2016 25.08.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Stary Sosnowiec – Północ etap II.
26	410/XXXIV/2016 25.08.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie skrzyżowania ul. Orłąt Lwowskich i drogi krajowej S1.
27	458/XXXVI/2016 27.10.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu zlokalizowanego w rejonie DK94 i ul. Piotrkowskiej.
28	459/XXXVI/2016 27.10.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie skrzyżowania DK-94 i ul. Jana Długosza
29	460/XXXVI/2016 27.10.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie ul. Braci Mieroszewskich.
30	548/XLII/2017 28.02.2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Środula-Park.
31	573/XLIII/2017 30.03.2017 r.	Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Naftowa”.

32	589/XLV/2017 27.04.2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "Rejon ulic: G. Narutowicza, Kombatantów, 3-go Maja"
32.1	368/XX/2019 18.12.2019 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: Gabriela Narutowicza, Kombatantów i 3 Maja, zatwierdzonego Uchwałą nr 589/XLV/2017 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 kwietnia 2017 r., dla terenu wyznaczonego na załączniku graficznym
33	623/L/2017 22.06.2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie Parku Sieleckiego
33.1	763/XLV/2021 15.07.2021 r.	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: 1. dla terenu zlokalizowanego w rejonie Parku Sieleckiego przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej nr 623/L/2017 z dnia 22 czerwca 2017r. dla terenów RR. 1ZP i RR. 2ZP, 2. przyjętych Uchwałami Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 587/XXXII/2020 dla północnej części Klimontowa oraz 612/XXXIV/2020 dla obszaru Ostrogórska-Zachód i dla obszaru przy ul. Teatralnej w zakresie ustaleń dla terenów NN.30 MNn, NN.60 MN oraz dla terenów P.21c MW,U, P.42b ZI
34	820/LIX/2018 22.02.2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "Bór Wschód" i rejonu ulicy Grenadierów.
34.1	815/XLIX/2021 10.11.2021 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Bór-Wschód” i rejonu ulicy Grenadierów – I etap przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 22 lutego 2018 r. nr 820/LIX/2018 w zakresie ustaleń dotyczących rzędnej rekultywowanego terenu
35	821/LIX/2018 22.02.2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie ulicy gen. Mariusza Zaruskiego.
36	836/LX/2018 22.03.2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: mjr. Hubala-Dobrzańskiego, Józefa Ignacego Kraszewskiego i Gabrieli Zapolskiej.
37	908/LXVI/2018 6.08.2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "POGOŃ-ZACHÓD"
37.1.	261/XIV/2019 29.08.2019 r.	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru: położonego w rejonie ulic: Gabriela Narutowicza, Kombatantów i 3 Maja, zatwierdzonego Uchwałą nr 589/XLV/2017 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 kwietnia 2017 r., w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolem Fb.10 MW oraz „Pogoń Zachód”, zatwierdzonego Uchwałą nr 908/LXVI/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 6 sierpnia 2018 r., w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolem AA.141 U oraz położonego w rejonie ulicy marsz. Józefa Piłsudskiego - południe, zatwierdzonego uchwałą nr 327/XXIX/2016 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 31 marca 2016 r., w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolem O.2 U,P
38	925/LXVII/2018 30.08.2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: Dęblińskiej, 3-go Maja, ks. Wł. Sedlaka, S. Żeromskiego
39	957/LXX/2018 25.10.2018 r.	38. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: Jedności, gen. L. Okulickiego i Niweckiej

39.1.	397/XXI/2020 30.01.2020 r.	Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca: 1. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulicy marsz. Józefa Piłsudskiego – południe zatwierdzonego Uchwałą nr 327/XXIX/2016 z dnia 31 marca 2016 r. wraz ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą nr 437/XXXV/2016 z dnia 29 września 2016 r. w zakresie zapisów par.33 dotyczących terenu oznaczonego symbolem O.28 U; 2. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Pogoń Zachód” zatwierdzonego Uchwałą nr 908/LXVI/2018 z dnia 6 sierpnia 2018 r. w zakresie zapisów par.37 dotyczących terenu oznaczonego symbolem AA.47ZP; 3. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: Jedności, gen. L.Okulickiego i Niweckiej zatwierdzonego Uchwałą nr 957/LXX/2018 z dnia 25 października 2018 r. w zakresie zapisów par. 17 i 39 dotyczących terenów oznaczonych symbolami KK.72 ZP oraz MN oraz w zakresie par.6
39.2	469/XXIV/2020 30.04.2020 r.	38.2. zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca: 1. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Pogoń Zachód” zatwierdzonego Uchwałą nr 908/LXVI/2018 z dnia 6 sierpnia 2018 r. w zakresie zapisów dotyczących terenu oznaczonego symbolem AA.20.UO; 2. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: Jedności, gen. L.Okulickiego i Niweckiej zatwierdzonego Uchwałą nr 957/LXX/2018 z dnia 25 października 2018 r. w zakresie zapisów – w części tekstowej i graficznej - dotyczących terenów oznaczonego symbolem KK.35.MW.
40	21/II/2018 30.11.2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wschodniej części dzielnicy Maczki
41	48/III/2018 20.12.2018 r.	Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla północno-zachodniej części dzielnicy Milowice
42	76IV/2019 31.01.2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie Wschodniej Obwodnicy GOP, ul. Aleksandra Fredry i ul. Kopalni Węgla Kamiennego Kazimierz-Juliusz
43	77/IV/2019 31.01.2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie rzeki Przemszy
44	367/XX/2019 18.12.2019 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru drogi łączącej ulicę 11 Listopada z drogą ekspresową S1
45	587/XXXII/2020 29.10.2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla północnej części Klimontowa w rejonie ulic: majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego, 11-go Listopada
46	612/XXXIV/2020 26.11.2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Ostrogórska Zachód” i dla obszaru przy ul. Teatralnej
47	635/XXXV/2020 17.12.2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „KONSTANTYNÓW”, „ŚRODULA”, „ZUZANNA” - etap 1
47.1	797/XLVII/2021 30.09.2021 r.	zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszarów: a) „KONSTANTYNÓW”, „ŚRODULA”, „ZUZANNA” etap I, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 635/XXXV/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r., w zakresie ustaleń dla terenów: LL.105KP oraz LL.103 MNn; b) „Pogoń Zachód”, zatwierdzonego Uchwałą nr 908/LXVI/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z

		dnia 6 sierpnia 2018 r., w zakresie ustaleń dla terenu oznaczonego symbolem AA.141 U
48	636/XXXV/2020 17.12.2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Niwka – Północ”
49	691/XXXIX/2021 25.03.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "Ostrowy-Wschód" i "Maczki-Wschód"
50	692/XXXIX/2021 25.03.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "Pogoń-Wschód"
51	693/XXXIX/2021 25.03.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Zagórza w rejonie ulic: S1, Teofila Lenartowicza, Braci Mieroszewskich, Romana Dmowskiego oraz dla obszaru położonego w rejonie ulic Teofila Lenartowicza i Ignacego Paderewskiego
52	694/XXXIX/2021 25.03.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "Zagórze-Zachód"
53	761/XLV/2021 15.07.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie drogi S1 oraz ulic: T. Lenartowicza i Wiejskiej
54	798/XLVII/2021 30.09.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego drogami DK86 i DK94, ulicami Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i Będzińską oraz granicami administracyjnymi miast Będzin i Czeladź
55	796/XLVII/2021 30.09.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Stanisława Mikołajczyka, Jamesa Watta, Wojska Polskiego i torami kolejowymi
56	814/XLIX/2021 29.10.2021 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu w rejonie ulicy Armii Krajowej, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego i Stefana Starzyńskiego oraz wzdłuż granicy z miastem Dąbrowa Górnicza – etap 1
57	863/LII/2021 29.12.2021 r.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. gen. Władysława Andersa przyjętego uchwałą Nr 218/XXI/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2015 roku w zakresie ustaleń dla terenów G.31 U,UM, G.33 MW, G.34 MW, G.35 MN, G.38 MN oraz G.47 MW,U oraz dla terenów oznaczonych symbolami G.32 MW, G.KD13D, G.KD 16b X

- Uchwała Nr 1093/LXII/2014 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 września 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru "Bór Wschód" i rejon ul. Grenadierów.
- Uchwała Nr 217/XXI/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu zlokalizowanego w rejonie ulicy Radocha.
- Uchwała Nr 216/XXI/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru KWK „Kazimierz-Juliusz.
- Uchwała Nr 271/XXIII/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu położonego przy ulicy Małe Zagórze i ulicy gen. T. Bora-Komorowskiego.
- uchwała Nr 654/LII/2017 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 31 sierpnia 2017 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „KONSTANTYNÓW”, „ŚRODULA”, „ZUZANNA” – ETAP I.
- Uchwała Nr 873/LXIV/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr 437/XXXV/2016 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 września 2016 r. Dziennik Urzędowy Woj. Śląskiego z dnia 12.04.2016 r., poz. 2194 , Uchwała Nr 327/XXIX/2016 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 31 marca 2016 r. Dziennik Urzędowy Woj. Śląskiego z dnia 7.10.2016 r., poz. 5084) miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie ul. marsz. Józefa Piłsudskiego - południe (teren o symbolu O.2 U,P)
- Uchwała Nr 208/X/2019 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 30 maja 2019 r.
- w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu w rejonie ulicy Armii Krajowej, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego i Stefana Starzyńskiego oraz wzdłuż granicy z miastem Dąbrowa Górnicza ETAP II.
- Uchwała nr 448/XXIII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Sokolską, DK 94 oraz granicami administracyjnymi miasta Będzin i Dąbrowa Górnicza.
- Uchwała nr 530/XXVIII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Zagórza w rejonie DK 94 oraz ulic Sokolskiej i ks. Jerzego Popiełuszki.
- Uchwała nr 531/XXVIII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla dzielnicy Niwka w obszarze ulic Mikołajczyka, Jamesa Watta, Wojska Polskiego i Orłąt Lwowskich.
- Uchwała nr 532/XXVIII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicą Orłąt Lwowskich oraz granicą administracyjną miasta Mysłowic.
- Uchwała nr 637/XXXV/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru w rejonie ulic Stanisława Mikołajczyka, gen. Władysława Andersa, Wojska Polskiego i Niweckiej.
- Uchwała nr 771/XLVII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru dzielnicy Porąbka w rejonie ulicy Grenadierów.
- Uchwała nr 772/XLVII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. Gen. Mariusza Zaruskiego zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 821/LIX/2018 z dnia 22 lutego 2018 r. dla terenów oznaczonych symbolami: FF.40.MN,U, FF.39U oraz FF.KD18W.
- Uchwała nr 773/XLVI/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Fitznera i Gampera, C.K. Norwida, 3-go Maja i S.Staszica.

2) W granicach Sosnowca w opracowaniu (w różnych fazach formalno-prawnych) podjętych jest 27 uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania:

- Uchwała Nr 622/XLVII/09 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 sierpnia 2009 r. sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru „Sosnowiec-rejon ul. J.Gacka”.

18. Uchwała nr 666/XXXVIII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wyznaczenia fragmentu drogi relacji S1-Sławków, w zakresie zmiany załącznika graficznego.
19. Uchwała nr 774/XLVI/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 666/XXXVIII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wyznaczenia fragmentu drogi relacji S1-Sławków, w zakresie zmiany załącznika graficznego.
20. Uchwała nr 775/XLVI/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: T. Lenartowicza, Al. I.J. Paderewskiego, Bracie Mieroszewskich, marsz. E. Rydza-Śmigłego.
21. Uchwała nr 794/XLVII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Zagórza w rejonie ulic Teofila Lenartowicza, Braci Mieroszewskich, Romana Dmowskiego oraz dla obszaru położonego w rejonie ulic Teofila Lenartowicza i Ignacego Paderewskiego, zatwierdzonego uchwałą nr 693/XXXIX/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 marca 2021 r. dla terenu wyznaczonego na załączniku graficznym.
22. Uchwała nr 795/XLVII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla północnej części Klimontowa w rejonie ulic: majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego, 11-go Listopada, zatwierdzonego uchwałą nr 587/XXXII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2020 r. dla terenu oznaczonego symbolem NN.14 IW.
23. Uchwały nr 859/LI/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. Stanisława Staszica, 3-go Maja, Chemicznej i Mariackiej;
24. Uchwały nr 858/LI/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ul. Gen. Mariusza Zaruskiego zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 821/LIX/2018 z dnia 22 lutego 2018 r. w zakresie terenów oznaczonych symbolami: FF.33 U,UC oraz FF.34 ZI;
25. Uchwała nr 864/LII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Ostrogórska Zachód” i dla obszaru przy ul. Teatralnej przyjętego Uchwałą nr 612/XXXIV/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 listopada 2020 r. dla terenu oznaczonego symbolem P.23UN.
26. Uchwała nr 865/LII/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru "Naftowa" przyjętego Uchwałą nr 573/XLIII/2017 z dnia 30 marca 2017 r. dla terenu wyznaczonego na załączniku graficznym.
- 3) Według kryterium przeznaczenia terenów w obowiązujących planach miejscowych zostały wyodrębnione tereny zurbanizowane **Z-URB/zp** i tereny niezurbanizowane **N-URB/zp**. Podstawą do ich wyróżnienia jest przyporządkowanie (tabela nr 11, kolumna nr 2) symboli przeznaczeń ustalonych w obowiązujących planach miejscowych (z wyłączeniem przeznaczeń: KK, KeT, KGt, KGo, KZt, KZo, KL, W) do ww. dwóch kategorii terenów.

Tabela nr 11

TERENY Z-URB/zp I N-URB/zp wg KRYTERIUM PRZEZNACZENIA TERENÓW OBOWIĄZUJĄCYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH	
KATEGORIE TERENÓW	SYMBOLE PRZEZNACZEŃ TERENÓW UŻYTYCH W MIEJSCOWYCH PLANACH
1	2
TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/zp	A, AUC, AUH, EE, EG, KS, MJ, MN, MW, MZ, NO, NU, B, P, S, UP, UK, UN, UO, US, UT, UZ, UI, WZ
TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/zp	RO, PR, RZ, ZC, ZD, ZI, ZL, ZP, ZPm, ZS

- 4) Tereny zurbanizowane **Z-URB/zp** i niezurbanizowane **N-URB/zp**, wyznaczone według kryterium przeznaczenia terenów obowiązujących planów miejscowych zostały przedstawione w **załączniku graficznym U/29**.

§ 21. STAN URBANIZACJI MIASTA

- Identyfikacja stanu urbanizacji polega na wyodrębnieniu w granicach administracyjnych miasta dwu podstawowych obszarów urbanizacji, to jest obszaru zurbanizowanego i obszaru niezurbanizowanego.
  - Obszar zurbanizowany to tereny tworzące podstawowy układ urbanistyczny miasta, decydujące o jego dalszym rozwoju: przestrzennym, społecznym i gospodarczym, jakości życia w środowisku miejskim, a także o ciągłości, tradycji i miejskiej tożsamości Sosnowca. Obszar zurbanizowany tworzą tereny zabudowane i niezabudowane, o przeznaczeniach wymienionych w par. 14;
  - Obszar niezurbanizowany to tereny otaczające obszar zurbanizowany, decydujące o jego dalszym rozwoju przestrzennym, jakości środowiska naturalnego, różnorodności ekosystemów, różnorodności gospodarczej, a także o ciągłości, tradycji i tożsamości Sosnowca. Obszar niezurbanizowany tworzą tereny o przeznaczeniach wymienionych w par. 14.
- Opracowania Rozdziału III, par. 13 i 14 i Rozdziału IV, par. 18 + 22 wykazały równoległe istnienie różnych stanów urbanizacji, a tym samym różnych, zależnych od przyjętych kryteriów ich wyznaczania, zasięgów terenów zurbanizowanych i niezurbanizowanych, obejmujących:
  - stan ewidencyjny (obszary **Z-URB/ug** i **N-URB/ug**), wynikający z analizy ewidencji użytków gruntowych;
  - stan istniejący (obszary **Z-URB/is** i **N-URB/is**), wynikający z analizy przeznaczenia i stanu zagospodarowania terenów, opracowanego na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej 2013;
  - stan planistyczny - archiwalny, (obszary **Z-URB/po** i **N-URB/po**), wynikający z analizy nieobowiązującego planu ogólnego;
  - stan planowany (obszary **Z-URB/pl** i **N-URB/pl**), wynikający z analizy Studium 2003;
  - stan zaplanowany (obszary **Z-URB/zp** i **N-URB/zp**), wynikający z analizy obowiązujących planów miejscowych.
- Z punktu widzenia **Studium 2016** porównanie stanów urbanizacji: istniejącej **Z-URB/is**, zaplanowanej **Z-URB/zp** i planowanej **Z-URB/pl** pozwala na przedstawienie dotychczasowych, rzeczywistych kierunków zmian przeznaczeń w latach 1999-2013, nie tylko w odniesieniu do poszczególnych terenów, lecz generalnie, w skali całego miasta.
- Z analizy stanów urbanizacji zarysowuje się wyraźna prawidłowość, iż tereny niezurbanizowane występują w postaci:
  - zwartych terenów zieleni**, otaczających tereny zurbanizowane różnej wielkości, położonych przede wszystkim w obszarze podmiejskim i obrzeżnym Sosnowca;
  - rozproszonych terenów zieleni**, występujących pomiędzy zwartymi terenami zurbanizowanymi, położonych przede wszystkim w obszarze centralnym, śródmiejskim i miejskim Sosnowca.

§ 22. STAN STRUKTURY PRZESTRZENNEJ

- Struktura przestrzenna Sosnowca jest odwzorowaniem indywidualności miasta. Decyduje o rozpoznawalności i marce miasta, jest obszarem, w którym rozgrywają się wszystkie dziedziny: gospodarczego, społecznego, środowiskowego, technicznego i kulturalnego życia miasta. Stanowi specyficzne tło dla obszaru przestrzeni ogólnodostępnych i obszaru przestrzeni publicznej, w tym placów, ulic, parków i skwerów, tworzących specyficzną oprawę istniejących i przyszłych terenów zurbanizowanych i zabudowanych.
- Struktura przestrzenna winna tworzyć spójną całość ze strukturą osadniczą miasta. W przypadku Sosnowca nie została zachowana ta spójność. Struktura geograficzno-społeczna, przedstawiona w formie obszarów osadniczo-kulturowych OOK jest strukturą historyczną. W praktyce o strukturze przestrzennej decydują: jednostki przestrzenne odwzorowujące obszary przestrzenno-funkcjonalne OPF oraz obszary strukturalne OST. Jednostki te wyróżniają się indywidualnością: historyczną, form urbanizacji, tradycji miejskości, jakości przestrzeni publicznych, stanem środowiska, w tym jego przetworzenia i stopniem degradacji. Tworzą również specyficzne relacje z obszarem centralnym, śródmiejskim i sąsiedztwami.
- W **Tomie I** zdecydowano się przeprowadzić identyfikację stanu struktury przestrzennej w odniesieniu do stanów urbanizacji istniejącej i zaplanowanej (**Z-URB/is**, **Z-URB/zp**), gdyż one stanowią rzeczywistość,

a także prawną podstawę dla dalszych prac nad **Studium 2016**. Przesądzenie to wynika również z faktu, iż z uwagi na nową wizję oraz zmianę priorytetów rozwojowych dla miasta Sosnowca, nie wszystkie ustalenia Studium 2003 zostaną uwzględnione w **Studium 2016**.

4. Stan struktury przestrzennej w odniesieniu do urbanizacji istniejącej i zaplanowanej (**Z-URB/is**, **Z-URB/zp**), uwzględniający obszary zurbanizowane i obszary niezurbanizowane, a także tereny dróg, kolei i wód (według stanu ewidencyjnego i inwentaryzacyjnego), został przedstawiony w **załączniku graficznym U/29***.

§ 23. DECYZJE ADMINISTRACYJNE 2017 - 2021

1. Od stycznia od 30.06. 2017 r. do 30.06.2021 r. wydano 1201 decyzji pozwoleń na budowę lub rozbudowę, z zastrzeżeniem pkt. 5.
2. Od stycznia od początku 2017 r. do końca 2021 r. wydano 1160 decyzji warunków zabudowy, z zastrzeżeniem pkt. 5.
3. Od lipca od początku 2017 r. do końca 2021 r. wydano 428 decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego, z zastrzeżeniem pkt. 5.
4. Stan (wskazanie) terenów, w stosunku do których zostały wydane decyzje został przedstawiony w Tomie I, rysunek IA.

§ 24. WNIOSKI DO STUDIUM 2016

1. W odpowiedzi na Obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia **Studium 2016** wpłynęło w urzędowym terminie wniosków.
2. Stan (wskazanie) terenów, w stosunku do których zostały wniesione wnioski do **Studium 2016**, został przedstawiony w Tomie I, rysunek IA

§ 25. WYMOGI OCHRONY ŁADU PRZESTRZENNEGO

1. Ład przestrzenny, w rozumieniu ustawy, to „takie kształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczne, gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne”.
2. Wymóg ochrony ładu przestrzennego odnosi się jedynie do tych fragmentów miasta, w których ład stanu istniejącego został oceniony jako trwała wartość, wymagająca ochrony w **Studium 2016**.
3. Jednoznaczne wskazanie, w tym w odniesieniu do ochrony ładu:
  - 1) w środowisku przyrodniczym, w terenach niezurbanizowanych i zurbanizowanych, niezabudowanych zawierają odpowiednie paragrafy Rozdziału V;
  - 2) w środowisku kulturowym, w terenach zurbanizowanych zabudowanych i niezabudowanych zawierają odpowiednie paragrafy Rozdziału VI.

§ 26. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU IV

1. Przyjęta metoda opracowania **Studium 2016** wprowadza podsumowanie Rozdziału IV **Tomu I** w formie wskazania, jaką rolę pełni on w strukturze **Studium 2016** i przyszłym jego użytkowaniu, a także, które z uwarunkowań mają istotny wpływ na nową wizję miasta, tym samym winny być przedmiotem dalszych ustaleń **Studium 2016**.
2. Identyfikacja przeznaczenia terenów na podstawie analizy archiwalnego stanu planistycznego - planu ogólnego, jest jedną z metod badania przeznaczenia terenów w **Tomie I**, stanowiąc zwane tło planistyczne **Studium 2016**.
3. Identyfikacja przeznaczenia i zagospodarowania terenów na podstawie stanu planowanego - Studium 2003, jest jedną z metod badania przeznaczenia terenów w **Tomie I**, stanowiąc tło planistyczne **Studium 2016**.
4. Identyfikacja przeznaczenia i zagospodarowania terenów na podstawie stanu zaplanowanego - obowiązujących planów miejscowych, jest jedną z metod badania przeznaczenia terenów w **Tomie I**, stanowiąc podstawę zapisu **Studium 2016**.
5. Wyznaczenie na podstawie stanu planistycznego - archiwalnego, planowanego i zaplanowanego terenów zurbanizowanych **Z-URB/po**, **Z-URB/pl**, **Z-URB/zp** i niezurbanizowanych **N-URB/ug**, **N-URB/is**, **N-URB/zp**, stanowi podstawę do wyznaczenia w skali całego miasta dwu podstawowych kategorii obszarów: obszaru zurbanizowanego i obszaru niezurbanizowanego.

6. Analiza stanów planistycznych pozwoliła na prześledzenie dotychczasowych tendencji w przejmowaniu na rzecz terenów zurbanizowanych terenów należących do terenów niezurbanizowanych (tabela nr 12).

7. Podstawą dla dalszych opracowań powinny być zasięgi terenów zurbanizowanych i niezurbanizowanych stanu istniejącego i stanu zaplanowanego. Stany: planistyczny-archiwalny, ewidencyjny i planowany winny pełnić rolę materiałów korygujących.

8. Dla urbanizacji stanu istniejącego i zaplanowanego wyznaczono zasięgi **Z-URB/is+zp** i **N-URB/is+zp**, przedstawione w **załączniku graficznym U/29***.

9. Z analizy **stanu urbanizacji** wynika, iż w **Studium 2016** należy dążyć do:
  - 1) ograniczenia dalszej urbanizacji w obszarze niezurbanizowanym, tendencji tzw. rozplywania się miasta;
  - 2) integracji przestrzennej obszaru zurbanizowanego;
  - 3) wyznaczenia obszarów zurbanizowanych, niezabudowanych i obszarów niezurbanizowanych.

ROZDZIAŁ V

STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I

KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

§ 27. STAN ŚRODOWISKA

1. Stan środowiska rozpoznano w zakresie:
  - 1) rzeźby terenu;
  - 2) rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
  - 3) wód powierzchniowych i ich jakości - **załącznik graficzny U/32, Tom I, rysunek IA oraz w Tom II, rysunek IIA/1.**
  - 4) hałasu i promieniowania niejonizującego;
  - 5) budowy geologicznej, złóż kopalni i eksploatacji górniczej;
  - 6) wód podziemnych i ich jakości;
  - 7) warunków klimatycznych;
  - 8) szaty roślinnej i świata zwierzęcego;
  - 9) obiektów i terenów chronionych oraz proponowanych do ochrony (**Tom I, rysunek IB**) oraz w **Tom II, rysunek IIA/4.**
2. Stan krajobrazu kulturowego został przedstawiony w Rozdziale VI.
3. Wyznaczenie w Rozdziale IV **obszaru zurbanizowanego Z-URB i niezurbanizowanego N-URB**, stwarza podstawy do wprowadzenia w **Studium 2016** zindywidualizowanych, dostosowanych do specyfik tych obszarów, zasad i standardów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.

§ 28. RZEŻBA TERENU

1. Rzeźba terenu na powierzchni miasta Sosnowca jest wyraźnie zróżnicowana. Wynika ona z położenia Sosnowca w obrębie dolin rzecznych Przemszy, Białej Przemszy i Brynicy oraz z przekształceń powierzchni związanych z działalnością przemysłową – eksploatacją złóż i przedstawia się następująco:
  - 1) obszar miasta obniża się w kierunku południowo-wschodnim. Najniżej położonym punktem jest miejsce łączenia rzek Przemszy i Białej Przemszy;
  - 2) wzniesienia położone na północnym wschodzie obejmują Zagórze, Środulę i Klimontów. Najwyższym wzniesieniem w mieście jest wyniesienie w rejonie Zagórza o wys. ok. 325 m n. p. m.;
  - 3) pojedyncze wzniesienia występują również w Milowicach, Dębowej Górze, Kazimierzy Górnicy i Ostrowach Górnicy;
  - 4) przekształcenia powierzchni związane z działalnością przemysłową to głównie:
    - a) zwałowiska, wykopy i nasypy poprodukcyjne działalności przemysłowej,
    - b) zmiany ukształtowania terenu w wyniku działalności kopalni odkrywkowej - zakładu „Maczki – Bór”,
    - c) wpływy na rzeźbę terenu w wyniku eksploatacji węgla kamiennego przez Zakład Górniczy KWK „Kazimierz – Juliusz” (zlikwidowany)
    - d) niecki obniżeniowe, zapadliska pogórnice oraz hałdy odpadów kopalnianych,
    - e) skutki działalności zakładów przemysłowych, zlikwidowanych w latach 90-tych XX wieku oraz w pierwszej dekadzie XXI wieku (np. KWK Niwka-Modrzejów, KWK Jan Kanty, KWK Sosnowiec czy Cegielnie „Sosnowiec-Miedary”).

§ 29. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Współczesny obraz terenów rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej Sosnowca kształtował się pod wpływem działalności gospodarczej człowieka i czynników związanych z postępującym rozwojem przemysłu oraz procesami urbanizacyjnymi.
2. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej rozpoznano w zakresie:
  - 1) Gleb:
    - a) użytki rolne stanowią ok. 19% powierzchni całego miasta (na podstawie danych ewidencyjnych),

- b) na obszarze Sosnowca występują głównie grunty antropogeniczne, tereny bezglebowe, a także gleby bielcowe, brunatne i mady rzeczne. We wschodniej części miasta - występują gleby bielcowe na podłożu piasków luźnych i gliniastych. Gleby te porastają głównie bory sosnowe. Występują tu również żyzniejsze gleby brunatne wytworzone z piasków gliniastych, które porastają wielogatunkowe lasy liściaste. Mady występują w postaci niezbyt rozległych płątów w dolinach rzecznych. Niegdyś tereny te porastały lasy łęgowe, obecnie w wyniku ich wykarczowania stały się siedliskiem łąk wilgotnych,
  - c) grunty zagospodarowane rolniczo zajmują niewielki procent ogólnej powierzchni Sosnowca. Większe powierzchnie upraw rolnych zlokalizowane są w Kazimierzu Górnicy, Ostrowach Górnicy, Porąbce, Klimontowie, Zagórze, Maczkach i Zawodziu,
  - d) grunty antropogeniczne zlokalizowane są w obrębie skwerów, zieleńców czy terenów wokół budynków. Powierzchnie bezglebowe znajdują się także pod budynkami mieszkalnymi, placami, drogami itp. Ich występowanie pokrywa się z zasięgiem obszarów zabudowy mieszkalnej. Pierwotna pokrywa glebowa tych terenów została przekształcona wielorako. Najpowszechniejsze są przekształcenia mechaniczne profilów glebowych. Przejawiają się one w częściowym lub całkowitym zdarciu poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu itp. Nastąpiła także zmiana stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych gleb. Duże powierzchnie wśród tej grupy zajmują gleby całkowicie ukształtowane przez człowieka. Występują one m.in. na terenach, na których pokrywą glebową zniszczono podczas prac przygotowawczych pod zabudowę domów i innych obiektów, a następnie teren rekultywowano. Najczęściej zabiegi te polegały na pokryciu powierzchni kilkucentymetrową warstwą humusu lub gruntów organicznych, a następnie zadarnieniu lub obsadzeniu roślinami ozdobnymi. Widoczne są także wtórne przekształcenia w miejscach jej odtwarzania (naturalny lub stymulowany przez człowieka),
  - e) podstawowe znaczenie w procesie zanieczyszczenia gleb w granicach Sosnowca mają lokalne źródła, tj.:
    - zlokalizowane na terenie miasta lub na jego obrzeżach zwałowiska odpadów pogórnicych stanowiących źródło pylenia,
    - zbiorniki wód przemysłowych,
    - tzw. niska emisja wynikająca z procesu spalania węgla w przydomowych kotłowniach,
    - zanieczyszczenia związane z intensywnym ruchem komunikacyjnych,
  - f) na terenach przemysłowych i poprzemysłowych pierwotna pokrywa glebowa została całkowicie zniszczona poprzez zdarcie, zasypanie, przekopanie czy pokrycie materiałem obcym, a trwająca intensywna działalność gospodarcza uniemożliwia jej ponowne odtworzenie. Dlatego dla większości tych powierzchni powinno się mówić o gruntach antropogenicznych lub powierzchniach bezglebowych. Do gleb antropogenicznych zaliczyć również można gleby skwerów, zieleńców czy terenów wokół budynków. Ich występowanie pokrywa się z zasięgiem obszarów zabudowy mieszkalnej. Pierwotna pokrywa glebowa została przekształcona mechanicznie m.in. poprzez wymieszanie poziomów genetycznych między sobą lub z materiałem obcym, zasypanie, zagęszczenie itp;
  - 2) Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych dla użytków rolnych, położonych w granicach administracyjnych miast nie ma obowiązku uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze;
  - 3) Aktualnie do pełnienia funkcji rolniczej predysponowane są obszary zlokalizowane w obrębie Kazimierza Górnicy, Ostrow Górnicy, Porąbki, Klimontowa, Zagórza, Maczek czy Zawodzia, gdzie występują większe kompleksy gruntów rolnych.
3. Leśną przestrzeń produkcyjną miasta tworzą lasy zajmujące około 18,35% jego powierzchni, tj. 1667 ha, którą rozpoznano w zakresie:
    - 1) statusu - lasy ochronne;
    - 2) własności:
      - a) Skarbu Państwa – administrowane przez Nadleśnictwo Siewierz i Nadleśnictwo Chrzanów,
      - b) Wspólnoty Leśnej w Sławkowie,
      - c) Zarządu Wspólnot Gruntowych w Sosnowcu,

- d) Gminy Sosnowiec,
e) osób fizycznych;
- 3) siedlisk – naturalne siedliska leśne na terenie Sosnowca zostały w znacznym stopniu przekształcone, a niektóre z nich niemal całkowicie wyniszczone. Obecnie, w granicach miasta stwierdzono występowanie kilku różnych fitocenoz leśnych (często silnie przekształconych) lub zbiorowisk do nich nawiązujących. Należą do nich:
- a) bory z dominującą w nich sosną zwyczajną (*Pinus sylvestris*). Zbiorowiska o tym charakterze stanowią większość lasów na terenie miasta. Wśród nich można wyróżnić takie zespoły jak:
- kontynentalny bór mieszany (*Pino – Quercetum*) – z dominacją sosny oraz dębów (*Quercus sp.*) – występuje on na stosunkowo niewielkich fragmentach w we wschodniej (południowo-wschodniej) części miasta,
  - świeży bór sosnowy (*Peucedano-Pinetum*), gdzie oprócz sosny często występuje brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), a rzadziej świerk pospolity (*Picea abies*). Runo ma tutaj charakter mszysto-krzewinkowy, w którym dominują krzewinki takie jak borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*) oraz borówka brusznica (*Vaccinium vitis-idea*), a ponadto gatunki trawiaste oraz mchy,
  - bór sosnowy na glebach torfowych – zbiorowisko to nawiązuje swym charakterem do sosnowych borów bagiennych (*Vaccinio ulginosi – Pinetum*), gdzie dominujące sosny są generalnie niższe, o małej grubości pnia. Zbiorowisko to występuje na niewielkich fragmentach w rejonie torfowiska w południowo-wschodniej części miasta,
- b) grądy – choć lasy te należą do potencjalnej roślinności naturalnej w północnej i zachodniej części Sosnowca, to aktualnie pozostały po nich jedynie stosunkowo niewielkie i przekształcone fragmenty. Są one reprezentowane przez grądy dębowo-grabowe i spotkać je można w północnej części miasta,
- c) w podmokłych, bezodpływowych miejscach, w środkowej (w rejonie rzeki Przemszy), północnej i zachodniej części miasta lokalnie wykształciły się zadrzewienia o charakterze olsów (*Carici elongatae–Alnetum*),
- d) łągi są zbiorowiskami związanymi z ciekami wodnymi, występującymi wzdłuż koryt rzecznych. Na obszarze miasta znacznie przekształcone fragmenty łągów zachowały się jedynie w nielicznych miejscach pośród zadrzewień w zachodniej, północnej i wschodniej części miasta. Zbiorowiska tu występujące nawiązują swym charakterem do takich zespołów jak:
- łąg wierzbowo-topolowy (*Salici–Populetum*) w którym drzewostan tworzą przede wszystkim wierzba biała (*Salix alba*) wraz z wierzbą kruchą (*Salix fragilis*) lub topole takie jak topola czarna (*Populus nigra*) czy topola biała (*Populus alba*),
  - łąg olszowo-jesionowy (*Circaeo–Alnetum*) z dominującymi w drzewostanie olszą czarną (*Alnus glutinosa*) oraz jesionem wyniosłym (*Fraxinus excelsior*),
- e) brzezina bagienna – fragmenty zbiorowisk o tym charakterze występują głównie w zachodniej części miasta. W naturalnych warunkach występują one w nieckowatych zagłębieniach terenu o wysokim poziomie wód gruntowych, na podłożu piaszczystym lub piaszczysto-gliniastym. W typowych warunkach zespół ten stanowi ostatnie stadium sukcesji na torfowiskach przejściowych. W omawianym przypadku na terenie miasta Sosnowca w runie tych zespołów dominuje skrzyp pstry (*Equisetum variegatum*);
- 4) Prócz zbiorowisk typowo leśnych na terenie miasta występują również inne formacje krzewiaste lub krzewiasto-drzewiaste. Należą do nich między innymi łożowiska (*Salicetum pentandro–cinereae*), wikliny nadrzeczne (*Salicetum triandro–viminalis*) i zakrzewienia śródpolne.

§ 30. WODY POWIERZCHNIOWE

1. Sosnowiec jest położony w dorzeczu rzeki Przemszy (zlewnia II - rzędu rzeki Wisły), która jest główną rzeką miasta. Oprócz Przemszy miasto jest odwadniane przez dopływy tej rzeki, do których należą Brynica, Potok Zagórski oraz Biała Przemsza (zlewnia III – rzędu rzeki Wisły). Ponadto na terenie miasta Biała Przemsza jest zasilana przez rzekę Bobrek oraz jej dopływy – potok Jamki i potok Dańdówkę.

- 1) Przemsza przepływa południkowo przez zachodnią część miasta. Na teren miasta wpływa od północy w rejonie Pogoni, a opuszcza je na południu w rejonie Jęzora i Boru. Na całej swej długości rzeka ta płynie w uregulowanym i obudowanym korycie;
  - 2) Brynica jest prawobrzeżnym dopływem Przemszy, z którą łączy się w rejonie ulicy Ostrogórskiej. Brynica, podobnie jak Przemsza, niemal na całej długości na terenie miasta płynie w uregulowanym, obwałowanym korycie, wyznaczając zachodnią i fragment południowo-zachodniej granicy miasta. Odwiana zachodnie fragmenty miasta, w tym części Milowic i Starego Sosnowca;
  - 3) Potok Zagórski jest lewobrzeżnym dopływem Przemszy. Jego naturalne źródła zlokalizowane są po zachodniej stronie wzniesienia zagórskiego. Stamtąd Potok płynie w kierunku zachodnim w swej naturalnej dolinie (lecz przekształconej antropogenicznie) przez obszar Zagórza i Środuli. Jego koryto jest jednak uregulowane. W końcowym odcinku, aż do ujścia Potoku Zagórskiego, przepływa w korycie zakrytym i łączy się z Przemszą poza granicami Sosnowca;
  - 4) Biała Przemsza jest lewobrzeżnym dopływem Przemszy i przepływa przez południową oraz południowo-wschodnią część Sosnowca, przez obszar Maczek oraz Jęzor-Bór. Na znacznej długości w południowej części miasta (Jęzor) koryto Białej Przemszy jest uregulowane i obwałowane. Biała Przemsza wpada do Przemszy na granicy Sosnowca z Mysłowicami w rejonie wiaduktu kolejowego nad rzeką Przemszą;
  - 5) Bobrek (zlewnia IV-rzędu rzeki Wisły) jest prawobrzeżnym dopływem Białej Przemszy i jednocześnie jest najdłuższym ciekim przepływającym przez Sosnowiec. Bobrek wpływa na teren Sosnowca w Ostrowach Górniczych, a następnie przepływa w kierunku południowo-zachodnim przez Zawodzie, Bobrek, i Niwkę, Modrzejów i wpada do Białej Przemszy w rejonie ulicy Orłat Lwowskich. W południowej części miasta koryto rzeki Bobrek jest uregulowane i obwałowane.
2. Sieć hydrograficzną Sosnowca uzupełniają antropogeniczne cieki, rowy i kanały, których głównym zadaniem jest odwadnianie oraz odprowadzanie oczyszczonych ścieków z terenu miasta. Do najważniejszych należą Kanał Mortimerowski, oraz rów Klimontowski, których odbiornikiem jest rzeka Bobrek. Kanał Mortimerowski odprowadza głównie wody dołowe z Centralnego Zakładu Odwadniania Kopalń oraz wody opadowe z terenu miasta i oczyszczone ścieki z oczyszczalni ścieków „Zagórze”. Rów Klimontowski natomiast odprowadza wody opadowe z miejskich obszarów dzielnicy Klimontów.
3. W granicach miasta istnieją także powierzchniowe zbiorniki wodne o funkcjach rekreacyjnych. Część zbiorników wodnych, w tym śródleśne oczka wodne, pełnią także istotną funkcję przyrodniczą (ekologiczną). Do głównych zbiorników wodnych w Sosnowcu o funkcji rekreacyjnej należą m.in.:
- a) Balaton – o powierzchni ok. 10 ha, zlokalizowany w Maczkach,
  - b) Stawiki – o powierzchni ok. 8 ha, zlokalizowany na terenie Starego Sosnowca,
  - c) zbiornik w Parku im. Jacka Kuronia – zlokalizowany w Kazimierzu Górniczym.
4. Wyróżniono i wyznaczono graficznie, przedstawione w załączniku graficznym U/32:
- 1) tereny wód powierzchniowych płynących (Wp), do których należą: rzeki, potoki i tereny pod wodami, zgodnie z przepisami odrębnymi;
  - 2) tereny wód powierzchniowych stojących (Ws), do których należą stawy, oczka wodne i pozostałe tereny pod wodami zgodnie z przepisami odrębnymi oraz tereny pod zbiornikami wodnymi powstałymi w wyniku przekształceń geologicznych i działalności przemysłowej.
5. Z punktu widzenia **Studium 2016** najistotniejsze są rzeki: Przemsza, Biała Przemsza, Brynica i Bobrek, gdyż biorą one udział w budowie obszaru liniowego wód, który został przedstawiony w Tomie I, rysunek IA
6. Z analizy stanu istniejącego terenów przywodnych wynika, iż istotnym uwarunkowaniem winno być zagwarantowanie nieograniczonego dostępu do wód powierzchniowych i traktowanie ich jako terenów uporządkowanych, podlegających ochronie. Stąd w obszarze:
- 1) niezurbanizowanym przyjmuje się, iż szerokość pasa przywodnego winna być co najmniej sumą: średniej szerokości cieku wodnego liczonego pomiędzy liniami brzegowymi lub górnymi krawędziami skarp przywodnych oraz szerokości pasów obsługi cieku po 5 m po obu stronach linii brzegowej lub ww. krawędzi;
  - 2) zurbanizowanym **Z-URB/zp** przyjmuje się, iż szerokość pasa przywodnego, pokrywa się z liniami rozgraniczającymi tereny wód płynących, wyznaczonymi w obowiązującym planie miejscowym;
  - 3) zurbanizowanym **Z-URB/is**, nieobjętym obowiązującymi planami miejscowymi oraz **Z-URB/pl** planowanym, przyjmuje się, iż szerokość pasa przywodnego winna być co najmniej sumą: średniej szerokości cieku wodnego liczonego pomiędzy liniami brzegowymi lub górnymi krawędziami skarp

przywodnych oraz szerokości pasów obsługi ciekłu po 10 m po obu stronach linii brzegowej lub krawędzi skarp;

- 4) przedstawione szerokości pasa przywodnego są określeniem **Studium 2016**, które winno być przedmiotem indywidualnej weryfikacji w przyszłych planach miejscowych.
7. Z punktu widzenia przyszłego zagospodarowania **obszaru liniowego wód** istotna jest waloryzacja terenów wód pod względem:
  - 1) stanów zagospodarowania, z wyodrębnieniem wód płynących:
    - a) istniejących (is) – wskazanych do zachowania i adaptacji, których utrzymanie i ewentualna regulacja nie będą wymagały zmiany zasięgu linii rozgraniczających tereny wód płynących,
    - b) zmienianych (zm) – wskazanych do zmiany, z uwagi na ujawnione rozbieżności położenia ciekłu w terenie, przy porównaniu map ewidencyjnych i ortofotomapy, wymagające zmiany zasięgu linii rozgraniczających wód płynących,
    - c) zaplanowanych (zp) – wskazanych do realizacji na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których budowa będzie wymagała ustalenia nowych linii rozgraniczających wód płynących,
    - d) planowane (pl) – wskazane do realizacji na podstawie Studium 2003, których budowa będzie wymagała ustalenia nowych linii rozgraniczających wody płynące;
  - 2) przynależności administracyjnej, z wyodrębnieniem wód płynących w kompetencji:
    - a) Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach (RZGW),
    - b) Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach (Biuro Terenowe w Bieruniu),
    - c) pozostałych, w kompetencji innych podmiotów.

§ 31. HAŁAS I PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE

1. Dominującym źródłem hałasu na terenie Sosnowca jest wzmożony ruch komunikacyjny (drogowy). Wpływ na ten rodzaj emitowanego hałasu ma dynamiczny rozwój motoryzacji, co przekłada się na znaczny poziom emisji hałasu z przebiegających przez miasto tras tranzytowych z południa na północ kraju, a także lokalnych dróg głównych i niejednokrotnie ulic dojazdowych do osiedli mieszkaniowych. Mniejszy wpływ na poziom klimatu akustycznego ma natomiast hałas szynowy związany z komunikacją kolejową i tramwajową. Hałas przemysłowy nie ma dominującego wpływu na klimat akustyczny miasta. Oddziaływania tego typu występują lokalnie w pobliżu zakładów przemysłowych.

1) Hałas drogowy:

Analizując wpływ hałasu komunikacyjnego – drogowego należy stwierdzić, że miasto pod względem komunikacyjnym oraz urbanistycznym można podzielić na dwie części: zachodnią z gęstą siecią ulic i gęstą zabudową oraz wschodnią z rzadką siecią dróg i mniejszymi, rzadziej rozłożonymi obszarami zabudowy. Jako umowną granicę pomiędzy tymi obszarami można przyjąć przebiegającą z południa na północ drogę ekspresową S1 (Wschodnia Obwodnica GOP). Z mapy akustycznej dla miasta Sosnowca wynika, że w części zachodniej miasta do najbardziej uciążliwych odcinków drogowych, gdzie poziom emisji hałasu w odległości 5 m od krawędzi jezdni osiąga 70 dB w porze dziennej i 65 dB w porze nocnej, zaliczyć należy większość głównych ulic, tj.: Piłsudskiego, Sienkiewicza, 1 Maja, Andersa, Roweckiego, 3 Maja, Mikołajczyka, Wojska Polskiego, Orłąt Lwowskich, Braci Mieroszewskich, Baczyńskiego. Po stronie wschodniej ulicami o stosunkowo wysokiej emisji hałasu są Wileńska, Maczkowska, Szenwalda, Jasieńskiego, Armii Krajowej, Kościuszkowców, Orłąt Lwowskich. Poziom emisji z tych ulic jest niższy niż z ulic po stronie zachodniej i nie przekracza 65 dB w porze dziennej i 60 dB w porze nocnej. Przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu występują tylko w obszarach chronionych położonych bezpośrednio wzdłuż głównych ulic w pasie o zasięgu do około 25 m od krawędzi jezdni. Większe zasięgi wartości emisji hałasu drogowego tj. 75 dB w porze dziennej i 70 dB w porze nocnej występują wzdłuż drogi krajowej DK94 i drogi ekspresowej S86. Są to jednocześnie drogi o największym natężeniu ruchu oraz największym udziale pojazdów ciężarowych w ogólnej liczbie pojazdów. Zasięg emisji osiągający 75 dB w porze dziennej i 70 dB dla dróg S86 i DK94 wynosi od około 30 m do około 85 m od krawędzi jezdni. Rozbieżności co do zasięgu wynikają z ukształtowania terenu i przebiegu odcinka jezdni (nasyp, wykop, zakręt). Inaczej kształtuje się zasięg emisji z drogi ekspresowej S1 (Wschodnia Obwodnica GOP). Pomimo mniejszego natężenia ruchu w stosunku do DK94 i S86 zasięg

oddziaływania tej trasy jest dużo większy. Wpływ na to ma głównie ukształtowanie terenu, przez który ona przebiega oraz to, że na większej części przebiegu trasy poziom powierzchni jezdni jest położony wyżej niż tereny sąsiadujące. Zgodnie z mapą akustyczną poziom emisji o wartości ponad 75 dB w porze dziennej oraz 70 dB w porze nocnej wykracza poza pas jezdni do około 30 m od jej krawędzi. Natomiast emisja do 75 dB w porze dziennej i 60 w porze nocnej sięga około 130 m w porze dziennej do ponad 220 m w porze nocnej;

2) Hałas szynowy - kolejowy:

Zgodnie z mapą akustyczną Sosnowca przebiegające przez miasto linie kolejowe nie są znaczącym źródłem hałasu i nie powodują poważnych oddziaływań na tereny chronione, w pobliżu których mają swój przebieg. Są to głównie tereny w strefie śródmiejskiej, przez które przebiega linia kolejowa nr 1 Warszawa Centralna – Katowice i tereny mieszkaniowe przy linii kolejowej nr 62 Tunel – Sosnowiec Główny. Obszary z przekroczeniami przy linii kolejowej nr 1 to zabudowa mieszkaniowa pomiędzy linią kolejową a ulicą Sobieskiego, ul. Piłsudskiego przy wiadukcie kolejowym, ul. Żeromskiego, rejon ulic Stalowników i Kościuszki, okolice ulicy Rybnej, pomiędzy ulicami Piotrkowską i Okrzei. Obszary z przekroczeniami przy linii kolejowej nr 62 to okolice ulicy Radocha, zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Mikołajczyka, zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Wschodniej, zabudowa mieszkaniowa w rejonie ulic Upadowej i Wileńskiej, zabudowa mieszkaniowa w rejonie ulic Pekieńskiej i Ligonia, zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Morcinka, zabudowa mieszkaniowa w rejonie ulic Szenwalda i Główniej. Na terenie miasta znajdują się także inne odcinki linii kolejowych, użytkowane przez zakłady przemysłowe. Najbardziej obciążoną linią kolejową w południowej części miasta, prowadzącą ruch towarowy z kopalni piasku CTL Maczki Bór jest linia nr 403, oraz w znacznie mniejszym stopniu linia 432. Na szlakach tych przekroczenia wyznaczono na zabudowie mieszkaniowej przy ulicy Białej i na zabudowie mieszkaniowej przy ulicy Długiej. Pozostałe odcinki linii kolejowych, ze względu na znikomy ruch pociągów albo bardzo małe prędkości przejazdów, nie mają istotnego wpływu na jakość środowiska akustycznego;

3) Hałas szynowy - tramwajowy:

Tory tramwajowe usytuowane są przeważnie wzdłuż głównych ulic miasta lub bezpośrednio w pasie drogowym. Ze względu na fakt, że linie tramwajowe z racji swojego przeznaczenia przebiegają przez obszary zabudowy mieszkaniowej istnieje niebezpieczeństwo powstawania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Zasięg emisji o poziomie wyższym niż dopuszczalne zawiera się pomiędzy 15 a 30 m od torowiska. Różnica zasięgu oddziaływania związana jest głównie ze stanem technicznym torowiska oraz składu oraz prędkością przejazdową. Tereny, na których zanotowano przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu pochodzącego od linii tramwajowych:

- a) ul. Piłsudskiego od skrzyżowania z ul. Swobodną do skrzyżowania z ul. Ogrodową,
- b) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Żeromskiego,
- c) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Mariackiej,
- d) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Będzińskiej,
- e) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Staszic od skrzyżowania z ul. Fabryczną do skrzyżowania z ul. Okrzei,
- f) tereny przy ulicy 1 Maja,
- g) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Andersa,
- h) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy 11 Listopada,
- i) zabudowa mieszkaniowa przy ulicach Olsztyńskiej, Makuszyńskiego i Batalionów Chłopskich,
- j) tereny przy ul. Wojska Polskiego od skrzyżowania z ul. Wygoda do skrzyżowania z ul. Kopalnianą,
- k) zabudowa mieszkaniowa w rejonie ulic Orłąt Lwowskich, Pastewnej, Marynarskiej;

4) Hałas przemysłowy:

Hałas przemysłowy na terenie Sosnowca ma na ogół charakter lokalny. Obejmuje dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia. Źródłami emisji hałasu są urządzenia w zakładach przemysłowych, usługowych i rzemieślniczych, bazach transportowych. Za emisję hałasu przemysłowego odpowiedzialne są przede wszystkim systemy wentylacyjne i klimatyzacyjne, urządzenia chłodnicze, sprężarki, szlifierki, piły, transport wewnętrzzakładowy i ciężki transport dostawczy. Do hałasu przemysłowego zalicza się również dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych takie jak: urządzenia klimatyzacyjne, wentylatory itp., a także urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych. Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie akustycznej Sosnowca, na terenie

miasta podmioty gospodarcze na ogół utrzymują poziom hałasu w granicach dopuszczalnych norm lub podejmują działania mające na celu zmniejszenie nadmiernej emisji. Stąd hałas przemysłowy stanowi tylko uciążliwość lokalną. Uciążliwość w zakresie akustyki wykazują zakłady zlokalizowane w pobliżu terenów zabudowy mieszkaniowej. Przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu przemysłowego występują w okolicach:

- a) Oś. Wagowa ulice Zielona, Wagowa, Ogrodowa,
- b) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Długiej – rejon Kopalni Piasku Maczki – Bór,
- c) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Mikołajczyka w rejonie zakładu PWME Prodryn,
- d) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Niweckiej w rejonie bazy transportu,
- e) zabudowa mieszkaniowa przy ulicy Roweckiego w rejonie zakładu Timken Polska S.A.

2. Promieniowanie niejonizujące:

W odniesieniu do Sosnowca źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ są: elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia: 400 kV, 220 kV i 110 kV oraz, stacje transformatorowe WN i SN, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej i inne tego typu, a także sprzęt elektryczny i elektroniczny stosowany w gospodarstwach domowych. Na terenie Sosnowca znajduje się 217 stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych stacji transmisji danych. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 12 stacji 110/SN (GPZ) z transformatorami 110/30/6 kV; 110/20 kV; 110/6 kV i 4 stacje SN/SN (PZ) z transformatorami 30/6 kV i 20/6 kV. Istniejąca sieć średniego napięcia na terenie Sosnowca zasilana jest napięciem 30 kV, 20 kV i 6 kV. Ponadto przez miasto przebiegają także linie energetyczne należące do takich operatorów jak: - Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (linie 400 kV i 220 kV), Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. w Gliwicach (linie 110 kV).

W Sosnowcu nie prowadzono badań poziomu pól elektromagnetycznych od liniowych źródeł promieniowania.

§ 32. WARUNKI KLIMATYCZNE

1. Obszar, na którym położony jest Sosnowiec cechuje klimat przejściowy między klimatem kontynentalnym, a oceanicznym. Na obszarze Sosnowca krzyżują się wpływy przemieszczających się mas powietrza polarnego, arktycznego i zwrotnikowego. Najczęściej docierają masy powietrza polarno-morskiego odznaczające się dużą przezroczystością powietrza. Istotnym czynnikiem wpływającym na klimat Sosnowca są kierunki napływających mas powietrznych – zachodni i północno zachodni, przy czym wiatry zachodnie napływają łącznie w ciągu ok. 160 dni w roku. Istnienie tzw. „wyspy ciepła”, jaką stanowi zabudowa części centralnej miasta, zaburza wyraźnie przestrzenny rozkład temperatur, jak również wpływa na pozostałe elementy klimatu. Przy zabudowie zwartej obserwuje się wpływ czynnika antropogenicznego podgrzewania atmosfery, a bardziej jeszcze widoczny jest wpływ zanieczyszczeń powietrza występujących na obszarach zurbanizowanych. Zwarte powierzchnie zabudowy, utwardzonych placów i dróg łatwiej nagrzewają się w ciągu dnia, co powoduje podniesienie temperatury powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery. Wszystko to powoduje, iż na takich obszarach zauważa się modyfikację antropogeniczną topoklimatów. Stąd obszary zurbanizowane o stosunkowo dużych powierzchniach zabudowy zwartej szybciej nagrzewają się w ciągu dnia, szybciej też tracą ciepło na skutek wypromieniowania w nocy. Brak wilgoci w powietrzu nie sprzyja dłuższemu zatrzymaniu ciepła. Ponadto w obszarze zwartej zabudowy utrudnione jest przewietrzanie a zanieczyszczenia powstające w procesie grzewczym powodują powstawanie tzw. „niskiej emisji” związanej z opalaniem w przydomowych kotłowniach węglem niskiej jakości. Innym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są spaliny samochodowe gromadzące się w obrębie głównych ciągów komunikacyjnych oraz terenów przyległych do nich. W okresie niesprzyjających wiatrów mogą one być wwiewane w głąb obszaru, stagnując w obrębie wąskich uliczek pomiędzy zwartymi szeregami zabudowy, tworząc niebezpieczne dla zdrowia mieszkańców zastoiska „smogu”.
2. Usłonecznienie i zachmurzenie
Największe wartości promieniowania słonecznego występowały w okresie od czerwca do sierpnia i wynosiły powyżej 25 MJ/m². Najniższe wartości notowano w okresie zimowym - od listopada do lutego. Wartości te wyniosły mniej niż 5 MJ/m². Zachmurzenie w obrębie miasta kształtuje się na poziomie 6,5 w skali od 1 do 10 w ciągu roku tj. około 64%, najwyższe wartości notowane są w miesiącu styczniu (72%), a najniższe w lipcu

(60%). Liczba dni pogodnych jest znacznie niższa niż liczba dni pochmurnych. W pierwszym przypadku średnio rocznie w obrębie miasta notuje się około 42 dni pogodnych. Dni pochmurnych jest znacznie więcej, w ciągu roku średnio obserwuje się ich około 140.

3. Temperatura powietrza
Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,0°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec, z temperaturą średnią wynoszącą około 14 - 16°C, najchłodniejszy jest styczeń – średnie temperatury powietrza kształtują się na poziomie około -2°C. Średnia roczna temperatura maksymalna wynosi powyżej 12°C. Najwyższa maksymalna roczna temperatura powietrza odnotowana została w 1994 r. i wyniosła 36,0°C. Średnia roczna temperatura minimalna kształtuje się na poziomie powyżej 3°C. Najniższa minimalna roczna temperatura powietrza zmierzona została w roku 1987 - -27,4°C. Średnia liczba dni mroźnych wynosi poniżej 25, bardzo mroźnych poniżej 3 dni, gorących – powyżej 30 dni, a dni upalnych – powyżej 5 dni. Średnioroczna liczba dni z przymrozkiem kształtuje się na poziomie poniżej 15 dni.
4. Opad atmosferyczny
Średnia roczna suma opadów atmosferycznych pomierzona dla Sosnowca wynosi 660 mm. W wieloleciu roczne sumy opadów kształtowały się na poziomie około 700 mm. Najbardziej deszczowym miesiącem jest lipiec, średnie miesięczne opady wynoszą 100 mm. Najniższe średnie opady miesięczne odnotowywane są w miesiącach zimowych (styczeń, luty, marzec) i wynoszą około 40 mm. Średnia roczna liczba dni z opadem atmosferycznym $\geq 0,1$ mm wynosi między 170 a 180 dni. Maksymalną dobową sumę opadów atmosferycznych odnotowano w 1972 r., wartość ta wyniosła 80 mm, a najniższą dobową sumę opadów odnotowano w 1993 r., wyniosła poniżej 20 mm.
5. Wilgotność powietrza
W ciągu roku wilgotność względna powietrza utrzymuje się na poziomie około 81%, sezonowo rozkład ten zbliżony jest do średniej. Najwilgotniejszym miesiącem jest styczeń (83%), a najsuchszym – lipiec (74-77%). Prężność pary wodnej kształtuje się na poziomie 9 hPa. Najwyższa jest w lipcu – 12-13 hPa a najniższa w styczniu – poniżej 5 hPa. Średniorocznie na analizowanym terenie notuje się od 20 do 25 dni parnych, czyli dni, podczas których przynajmniej w jednym terminie obserwacyjnym wystąpiła prężność pary wodnej większa bądź równa 18,8 hPa.
6. Wiatr
Średni roczny rozkład częstości wiatru określony został na podstawie danych z IMGW ze stacji meteorologicznej zlokalizowanej w Katowicach. Na tej podstawie określono główne kierunki przewietrzania obszaru. Największy udział w wentylacji terenu w ciągu roku mają wiatry z kierunku południowo-zachodniego (23%), zachodniego (20%) i wschodniego (14%). Przedmiotowy obszar odznacza się również stosunkowo niewielkim udziałem procentowym cisz (9% w ciągu roku). W sezonie letnim przewietrzanie miasta uwarunkowane jest od napływu powietrza głównie z kierunku zachodniego (25%), w mniejszym stopniu współdziałają wiatry z kierunku południowo-zachodniego (15%) i północno-zachodniego (12%). Wskaźnik procentowego udziału cisz wynosi w tym okresie około 12%. Zimą dominują wiatry z kierunku południowo-zachodniego (31%) i zachodniego (20%). Około 10% stanowią wiatry wschodnie. Znacznie niższy jest udział cisz, wynoszący około 7%. Roczna prędkość wiatru wynosi średnio 3-4 m/s, rozkład miesięczny uzależniony jest w dużej mierze od pory roku. Największe prędkości wiatru notowane są w miesiącu styczniu i wynoszą ponad 4 m/s, w miesiącach: kwietniu, lipcu i październiku wynoszą średnio 2 m/s. Średnia roczna częstość cisz utrzymuje się na poziomie 20 – 30%. Wiatry o prędkości mniejszej niż 1 m/s odnotowywane są średnio 30 – 60 dni w roku. Średnia roczna prędkość wiatru powyżej 10 m/s obserwowana około 5 dni w roku. Wiatr o prędkości > 3 m/s w dużej mierze oddziałuje korzystnie na warunki panujące w mieście. Wpływa na wzrost parowania oraz na przewietrzanie miasta, co poprawia stan sanitarny powietrza. Równocześnie jednak wzmacnia rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, a także w chłodnej porze roku powoduje znaczne straty ciepła w mieszkaniach, narażonych na częste uderzenia strumieni powietrza.
7. Zamglenia
W obrębie Sosnowca odnotowuje się dwa typowe rodzaje mgieł, mgły radiacyjne, powstające głównie w ciepłej porze roku, głównie nocą, w wyniku wychłodzenia się dolnych warstw powietrza na skutek wypromieniowywania ciepła z podłoża oraz mgły konwekcyjne występujące zimą, związane z napływem ciepłego i wilgotnego powietrza na wychłodzone podłoże. Średnia roczna liczba dni z mgłą wynosi w analizowanym obszarze 50 dni, najwyższą liczbę dni mglistych odnotowano w 1989 roku (75 dni) a najniższą, wynoszącą 35 dni, w roku 1969.

8. Przewietrzanie

W wyniku przeprowadzonej analizy, której celem było wyznaczenie kierunków i stref przewietrzania w obrębie miasta Sosnowca sformułowano następujące wnioski:

- a) aby nie pogorszyć warunków przewietrzania we wschodniej i południowo - wschodniej części miasta, w obrębie tam położonych jednostek strukturalnych w miejscowym planie zagospodarowania należałoby uwzględnić zabudowę o charakterze niskim, jednorodzinne domy w ogrodach lub zabudowę szeregową jako podstawowe obiekty urbanistyczne tworzące przestrzeń mieszkalną,
- b) usytuowanie planowanych budynków powinno być zgodne z ogólnie przyjętymi założeniami zagospodarowania przestrzennego, np. wysokie, zwarte budynki powinny być sytuowane dłuższą osią, równoległą do dominującego kierunku wiatru,
- c) sugerowane jest powiększenie bądź utrzymanie na obecnym poziomie liczby terenów zieleni miejskiej, sadów i ogródków działkowych, wiąże się to z polepszeniem przewietrzania w przypadku obszarów zabudowanych, szczególnie w miejscach wprowadzania nowej zabudowy proponuje się jednocześnie tworzenie obszarów zieleni urządzonej w celu optymalizacji warunków aeroasanitarnych. W obszarze ciągnącym się wzdłuż koryta rzeki Białej Przemszy i jej dopływu - Bobrka, będących naturalnym, głównym korytarzem wentylacyjnym całego miasta proponuje się wprowadzić niską, dwukondygnacyjną zabudowę jednorodzinną lub wielorodzinną, szeregową lub w ogrodach. W przypadku realizowania zabudowy wyższej, np. obiektów handlowo-usługowych, o zwartej bryle i wysokości kilkunastu metrów, należy mieć na uwadze fakt, iż tego typu zabudowa zaburzy strukturę przewietrzania w obrębie głównego korytarza modyfikując lokalnie kierunek wiania wiatrów i zmieniając lokalny topoklimat m.in. poprzez emisję ciepła.

9. Warunki aerosanitarne

Ocena jakości powietrza i obserwacji zmian przeprowadzona w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach za 2012 r. objęła: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, tlenek węgla, ozon, pył PM10, pył PM2,5, arsen, benzo(a)piren, kadm oraz nikiel. Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie ze względu na ochronę roślin należały: dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz ozon. Wyniki pomiarów ze stacji pomiarowej w Sosnowcu przy ul. Lubelskiej wskazują, że w tym rejonie średnie stężenie pyłu zawieszonego w 2012 r. wyniosło około 41,8 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (dopuszczalna norma wynosi 40 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]). Średnie stężenie dwutlenków azotu wyniosło 61,8 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] (dopuszczalna norma wynosi 40 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]). Znaczne przekroczenia stężenia pyłu zawieszonego (PM 10) oraz dwutlenku azotu (NO_2) obserwuje się w miesiącach chłodniejszych (tj. od października do marca). Związane jest to przede wszystkim z nawiewaniem zanieczyszczeń z terenów przyległych oraz ze wzrostem niskiej emisji w sezonie grzewczym.

§ 33. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY

1. Na przestrzeni lat, środowisko przyrodnicze na terenie Sosnowca podlegało przekształceniom pod wpływem działalności człowieka. Wraz z postępem urbanizacji i industrializacji, pod zabudowę zajmowane były kolejne obszary, co spowodowało przekształcenia (dewastację) występujących tutaj pierwotnie naturalnych siedlisk przyrodniczych. Wraz z tymi przekształceniami zmieniał się także skład gatunkowy zarówno fauny jak i flory. Aktualnie tereny zainwestowane zajmują blisko połowę powierzchni miasta. Mimo znacznego stopnia urbanizacji i uprzemysłowienia Sosnowca różnorodność biologiczna na jego terenie jest wciąż stosunkowo wysoka, co przejawia się między innymi występowaniem wielu różnych siedlisk przyrodniczych (w tym także tych podlegających ochronie) jak również cennych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin. Należy także podkreślić fakt, iż część obszarów o większej wartości przyrodniczej ma charakter wtórny - powstały w wyniku działalności człowieka. Jako przykład podać można sztuczne zbiorniki wodne lub zalewiska stanowiące miejsce występowania i rozrodu wielu interesujących gatunków. Tereny biologicznie czynne, a zwłaszcza przyrodniczo cenne występują przede wszystkim we wschodniej części miasta, a ponadto także na jego zachodnich obrzeżach.
2. Na skutek antropopresji występujące tu pierwotne siedliska (grądy *Tilio-Carpinetum*, buczyny *Dentario enneaphyllidis* – *Fagetum*, bory mieszane dębowo-sosnowe *Quercus-Pinetum*, sosnowe bory świeże *Leucobryo-Pinetum* oraz łągi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum*) ulegały przekształceniom (dewastacji, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej zbiorowisk roślinnych (fitocenoz). W miejscach silnie przekształconych wykształciły się niejednokrotnie wtórne zbiorowiska roślinne, odbiegające swym charakterem od fitocenoz naturalnych w związku z czym jednoznaczna klasyfikacja fytosocjologiczna tych

zbiorowisk jest bardzo utrudniona bądź niemożliwa. Do siedlisk występujących w granicach miasta należą m.in. lasy, łąki i pastwiska wraz z zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi, siedliska wodne związane z ciekami i zbiornikami wodnymi, roślinność terenów podmokłych i torfowisk, a ponadto siedliska typowo antropogeniczne do których zaliczyć tereny zieleni urządzonej (parki, skwery, cmentarze), ogródki działkowe oraz obszary ruderalne takie jak zwałowiska odpadów czy nieużytki porośnięte roślinnością spontaniczną.

3. Zbiorowiska leśne zostały opisane w par. 29.

4. Zbiorowiska nieleśne to przede wszystkim zbiorowiska łąkowe, pastwiska, a także nieużytki (siedliska ruderalne). Są to środowiska, które powstały i istnieją dzięki działalności człowieka.

1) Łąki i pastwiska:

Łąki i pastwiska wykształciły się w miejscach wylesionych i utrzymywane są na skutek regularnego ich wypasania bądź wykaszania. Łąki są zbiorowiskami stanowiącymi jedno ze stadiów naturalnej, spontanicznej sukcesji roślinnej. Zaprzestanie użytkowania łąk prowadzi bowiem do wkraczania na nie gatunków drzewiastych, a w konsekwencji do kształtowania się wtórnych zbiorowisk leśnych. Aktualny charakter i stan zbiorowisk łąkowych jest uzależniony od ich lokalizacji, warunków gruntowo-wodnych, a ponadto od sposobu i intensywności ich użytkowania. Intensyfikacja użytkowania łąk lub jego długotrwałe zaprzestanie, a także wahania poziomu wód gruntowych przyczyniają się do zmniejszenia bioróżnorodności (zubożenia gatunkowego) tych siedlisk. Z uwagi na lokalne warunki gruntowo-wodne, na terenie miasta Sosnowca wyróżnić można następujące typy zbiorowisk łąkowych i pastwiskowych:

- a) trwale lub okresowo wilgotne łąki kośne z klasy *Molinetalia* – łąki tego typu występują na siedliskach, gdzie potencjalnie powinny występować lasy łęgowe lub silnie wilgotne grądy,
- b) świeże łąki kośne (*Arrhenatheretalia*) – wykształcają się na siedliskach grądowych,
- c) zbiorowiska łąkowe na siedliskach suchych o odczynie zasadowym – wśród których, na terenie Sosnowca można wyróżnić kilka zubożonych płatów charakteryzujących się dominacją odmiennych gatunków,
- d) ciepłolubne murawy napiaskowe (*psammofilne*) - wykształcone na inicjalnych glebach piaszczystych;

2) Użytki i siedliska ruderalne:

Użytki (siedliska ruderalne) na terenie Sosnowca obejmują zróżnicowane powierzchnie pochodzenia antropogenicznego, spontanicznie zarastające przez roślinność. Do użytków zaliczyć należy między innymi zaniedbane (porzucone) obszary porolne, przydroża, wydepczyska, nasypy kolejowe, składowiska odpadów, hałdy, czy zaniedbane obszary biologicznie czynne w pobliżu zabudowań. Wśród roślinności porastającej tego typu siedliska dominują najczęściej gatunki kosmopolityczne, o szerokiej tolerancji siedliskowej (niejednokrotnie obcego pochodzenia). Gatunki siedlisk ruderalnych często tworzą specyficzne układy, dzięki którym możliwe jest ich zakwalifikowanie do określonej jednostki fytosocjologicznej. Wśród roślinności porastającej nieużytki na terenie Sosnowca wyróżnić można między innymi:

- a) zbiorowiska segetalne towarzyszące uprawom zbożowym, okopowym i ogrodowym,
- b) zbiorowiska siedlisk ruderalnych występujące między innymi na nieużytkach przemysłowych, przydrożach i torowiskach,
- c) zbiorowiska gatunków synantropijnych na siedliskach wilgotnych występujące często w pobliżu rzek i zbiorników wodnych.

5. Roślinność wodna i nadwodna (zbiorowiska szuwarowe):

Układy roślinne należące do tej grupy obejmują zbiorowiska o stosunkowo najbardziej naturalnym charakterze na terenie Sosnowca, wykształcone w rejonie cieków wodnych (w tym rzek i starorzeczy), a także w obszarach zbiorników powierzchniowych. Wśród zbiorowisk tego typu wyróżnić można roślinność wodną (pływającą - unoszącą się na powierzchni zbiorników wodnych) oraz roślinność szuwarową (w strefach przybrzeżnych i nadbrzeżnych zbiorników wodnych).

6. Torfowiska:

- 1) Torfowiska są układami o specyficznej roślinności bagiennej bądź bagienno-łąkowej, która bierze udział w powstawaniu torfu. Roślinami o kluczowym znaczeniu są tutaj mchy torfowce (*Sphagnum* sp.) Zbiorowiska te są ściśle uzależnione od występowania stałego i wysokiego poziomu wód gruntowych (stałej wilgotności podłoża). Wykształcają się najczęściej w lokalnych obniżeniach terenu wokół zbiorników wodnych, w dolinach wolnopłynących rzek, a także w bezodpływowych zagłębieniach terenu. Aktualnie w związku z działalnością człowieka wiele obszarów jest osuszanych lub podlega

niekorzystnym wahaniom poziomu wód gruntowych. W związku z powyższym, torfowiska jako układy szczególnie wrażliwe na zmiany stosunków wodnych, należą do zagrożonych typów siedlisk.

- 2) Są to siedliska o wysokiej wartości przyrodniczej, stanowiące miejsce występowania licznych rzadkich gatunków roślin i z tego względu zasługują na szczególną ochronę.
- 3) Obecnie płaty roślinności torfowiskowej na terenie miasta Sosnowca występują jedynie lokalnie, na bardzo małych powierzchniach. Do zbiorowisk o tym charakterze w granicach miasta należą:
  - a) zbiorowisko kwaśnych młak turzycowych (*Carici canescentis* – *Agrostietum caninae*) w zatorfionych zagłębieniach lub na kwaśnych torfowiskach,
  - b) torfowisko przejściowe z siedmiopalcznikiem błotnym (*Comarum palustre*),
  - c) leśne torfowisko wysokie *Ledo* – *Sphagnetum*,
  - d) torfowiska przejściowe i trzęsawiska (z przewagą z roślinności z *Scheuchzerio-Caricetea*) zlokalizowane są na terenie borów w Maczkach i zostały objęte ochroną w postaci Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Torfowisko Sosnowiec – Bory”.

7. Zieleń urządzona:

Tereny zieleni urządzonej są obszarami, które planowo zostały obsadzone roślinnością dla poprawy estetyki i funkcji biologicznej środowiska miejskiego. Obejmują one parki, skwery, zieleńce, ogrody (w tym także ogródki działkowe), cmentarze, a ponadto towarzyszące zabudowie zadrzewienia, trawniki i rabaty. Zieleń urządzona na silnie zurbanizowanych obszarach miejskich prócz funkcji ekologicznych (jak np. schronienie dla fauny czy zachowanie spójności systemu przyrodniczego miasta) ma istotne znaczenie dla zdrowia, samopoczucia i aktywności mieszkańców.

8. Parki i skwery:

Na terenie miasta wyróżnić można kilkanaście zespołów parkowych:

- 1) Park Sielecki. Zlokalizowany jest nad rzeką Przemszą, w rejonie ulicy Zamkowej i zajmuje powierzchnię około 10,4 ha. Zgodnie z materiałami archiwalnymi najstarsze wzmianki o parku pochodzą z 1835 roku. Aktualnie występuje tu około 60 gatunków drzew i krzewów, takich jak topola późna, wiąz szypułkowy, klon srebrzysty, dąb szypułkowy, katalpa bigoniowa, winnik zmienny, dereń biały, głóg szkarłatny, migdałowiec trójklapowy czy winorośl amurska. Średni wiek starego drzewostanu parkowego wynosi ok. 90 lat;
- 2) Park im. Żeromskiego (nie posiada statusu parku miejskiego). Został założony 1890 roku i umiejscowiony jest w Pogoni, w rejonie ulicy Żeromskiego. Zajmuje powierzchnię około 6,13 ha. Podobnie jak w Parku Sieleckim występuje tu około 60 gatunków drzew i krzewów, w tym między innymi buk dwubarwny (*Fagus sylvatica Roseomarginata*), brzoza papierowa (*Betula papyrifera*), lipa srebrzysta (*Tilia tomentosa*), a także klon srebrzysty (*Acer saccharinum*), platan klonolistny (*Platanus acerifolia*), lipa amerykańska (*Tilia americana*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*), dąb wielkoowocowy (*Quercus macrocarpa*), klon pospolity (*Acer platanoides*) czy jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*). Najstarsze okazy mają około 110 lat;
- 3) Park Schoena. Park ten o powierzchni ok. 5,6 ha założono w 1885 r. jako uzupełnienie zespołu pałacowego. Zlokalizowany jest w Środuli, przy ulicy Chemicznej. Roślinność wysoką parku buduje 41 gatunków drzew (wśród których występują pomniki przyrody) oraz 15 gatunków krzewów. Należą do nich między innymi: topola czarna (*Populus nigra*), skrzydłorzech kaukaski (*Pterocarpa fraxinifolia*), wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), orzech czarny (*Juglans nigra*), tulipanowiec amerykański (*Liriodendron tulipifera*), dąb błotny (*Quercus palustris*), świerk kłujący (*Picea pungens*), morwa biała (*Morus alba*), a także dąb czerwony, klon pospolity, klon srebrzysty oraz platan klonolistny;
- 4) Park na Środuli. Jest to młody park usytuowany na zboczu wzgórza w rejonie ulicy Blachnickiego. Cały kompleks zieleni w tym miejscu (wraz z przyległymi zadrzewieniami pozbawionymi alejek) zajmuje powierzchnię ok. 45 ha. Rzeźba terenu jak i warunki siedliskowe są tutaj zróżnicowane. Szczyt wzgórza natomiast stanowi dogodny punkt widokowy;
- 5) Park im. Jacka Kuronia. Zlokalizowany jest na pograniczu Sosnowca i Dąbrowy Górniczej, w Kazimierzu Górniczym, gdzie zajmuje blisko 30 ha. Drzewostan tworzący park nie jest stary. W obszarze parku zlokalizowany jest między innymi duży zbiornik wodny, a ponadto mini-zoo oraz amfiteatr z muszlą koncertową. Dendroflora parku reprezentowana jest przez takie gatunki jak dąb szypułkowy (*Quercus robur*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*), grab zwyczajny (*Carpinus*

betulus), a także dąb czerwony (*Quercus rubra*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), olsza czarna (*Alnus glutinosa*), wierzba biała (*Salix alba*) czy brzoza brodawkowata (*Betula pendula*);

- 6) Park im. L. Kruczkowskiego (tzw. Park Kresowy). Usytuowany jest w rejonie ulicy Kresowej. Został utworzony w roku 1935, na powierzchni ok. 4,8 ha. W jego rejonie zlokalizowane jest również Egzotarium. Roślinność wysoką na terenie parku tworzy ponad 50 gatunków drzew i krzewów. Najstarszy drzewostan na omawianym obszarze liczy ok. 70 lat;
  - 7) Park Tysiąclecia. Jest położony w Miłowicach w rejonie ulicy Baczyńskiego. Powstał w 1922 roku na terenie wyrobisk oraz zrehabilitowanych nieużytków przemysłowych. Aktualnie obszar porośnięty jest wielogatunkowym drzewostanem, który budują między innymi takie gatunki jak jawor (*Acer pseudoplatanus*), wiąz polny (*Ulmus minor*), klon zwyczajny, dąb szypułkowy, dąb czerwony, lipy, brzoza brodawkowata, topola osika (*Populus tremula*), topola balsamiczna (*Populus balsamifera*) czy modrzew europejski (*Larix decidua*). Dobrze rozwinięty podszyt tworzą tutaj krzewy należące do takich gatunków jak bez czarny (*Sambucus nigra*), jarzab pospolity (*Sorbus aucuparia*), głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*), dereń świdwa (*Cornus sanguinea*), a ponadto czeremcha amerykańska (*Padus serotina*), śnieguliczka biała (*Symphoricarpos albus*) i żylistek szorstki (*Deutzia scabra*). W północnej części parku zlokalizowane są niewielkie stawy z płatami roślinności wodnej i szuwarowej, które stanowią cenne siedliska rozrodu płazów;
  - 8) Park między ulicą Baczyńskiego, a Szosową w Miłowicach (dawny Park im. ks. J. Poniatowskiego). Został założony w 1912 roku. Obecnie zajmuje powierzchnię ok. 0,9 ha. Wśród 15 gatunków drzew, które tu występują przeważają klony zwyczajne, robinie akacjowe oraz brzozy brodawkowate;
  - 9) Park Mieroszewskich. Zlokalizowany jest w Zagórzcu w rejonie szpitala (przy ul. Szpitalnej) i zajmuje powierzchnię ok. 2,5 ha. Drzewostan parku budują między innymi dąb szypułkowy, jesion wyniosły czy jawor;
  - 10) Park przy ul. Ostrogórskiej (tzw. Park Harcerski). Zlokalizowany jest na pograniczu Śródmieścia i Dębowej Góry. Powstał po uregulowaniu biegu rzeki Przemszy. Na terenie parku występuje młody i mało zwarty drzewostan;
  - 11) Park im. Wandy Malczewskiej (nie posiada statusu parku miejskiego). Jest to niewielki park umiejscowiony w Klimontowie. Na terenie parku znajduje się kapliczka Matki Boskiej z 1746 roku. Dendroflora parku jest reprezentowana przez gatunki takie jak topola czarna, jesion wyniosły, klon srebrzysty, wierzba biała czy grab pospolity i inne;
  - 12) Skwer przy ulicy Mościckiego w Śródmieściu. Zlokalizowany jest nad rzeką Przemszą. Występują tu stosunkowo niskie drzewa;
  - 13) Zespół urbanistyczno-przyrodniczy w rejonie ulicy Gałczyńskiego w Ostrowach Górniczych. Zajmuje powierzchnię około 2 ha. Występują tu między innymi zasługujące na uwagę dęby szypułkowe, lipa drobnolistna i lipa szerokolistna oraz jesion wyniosły.
- #### 9. Cmentarze:
- Na terenie Sosnowca znajduje się 19 cmentarzy (5 spośród nich pochodzi z XIX wieku). Z przyrodniczego punktu widzenia na uwagę zasługują cmentarze zlokalizowane w rejonie ul. Pastewnej, ul. Smutnej, ul. Wojska Polskiego, ul. Baczyńskiego, ul. Generała Andersa, ul. Starzyńskiego w obrębie których występują kwitnące (a niekiedy także owocujące) okazy bluszczu zwyczajnego (*Hedera helix*).
- #### 10. Ogródki działkowe:
- Są terenami zieleni na obszarach miejskich, gdzie dominują głównie owocowe gatunki drzew i krzewów oraz inne rośliny uprawne, a w mniejszym stopniu także gatunki ozdobne. Ogródki działkowe zostały opisane w § 46.
- #### 11. Fauna:
- Na obszarze miasta Sosnowca występuje stosunkowo duża liczba zwierząt, w tym gatunków łownych, związanych między innymi z siedliskami leśnymi i łąkowymi jak na przykład: zając (*Lepus europaeus*), sarna (*Capreolus capreolus*), dzik (*Sus scrofa*), bażant (*Phasianus colchicus*), lis (*Vulpes vulpes*) i inne. Obszar miasta zamieszkuje dodatkowo drobne ssaki drapieżne jak na przykład kuna domowa (*Martes foina*), a także należąca do gryzoni wiewiórka (*Sciurus vulgaris*) czy też przedstawiciele owadożernych jak kret (*Talpa europaea*) oraz jeż (*Erinaceus europaeus*). Do ssaków zamieszkujących przedmiotowy teren należą również nietoperze. Wśród gatunków nietoperzy występujących na terenie Sosnowca wskazać należy gatunki z rodzaju karlik (*Pipistrellus* sp.), borowca wielkiego (*Nyctalus noctula*), mroczka posrebrzanego (*Vespertilio*

murinus) i inne gatunki z rodzaju mroczek (*Eptesicus sp.*). Ich występowanie zostało potwierdzone kontrolnymi nasłuchami z wykorzystaniem detektora ultradźwięków przeprowadzonymi w rejonie zbiorników wodnych i zalewisk we wschodniej części miasta. Ponadto zgodnie z informacjami zawartymi w materiałach archiwalnych na terenie miasta występuje także gacek brunatny (*Plecotus auritus*). Należy również przypuszczać, iż w granicach przedmiotowego miasta pojawiają się również inne gatunki nietoperzy spotykane na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej, jak na przykład przedstawiciele z rodzaju nocek (*Myotis sp.*). Przedstawiciele nietoperzy na terenie miasta można spotkać po zmroku na obrzeżach zadrzewień, głównie w pobliżu cieków i zbiorników wodnych, a czasami również wśród zabudowy (obecność ulicznych latarni) sąsiadującej z systemem zadrzewień. W granicach administracyjnych miasta występuje wiele cennych siedlisk będących miejscem bytowania i rozrodu płazów. Są to w większości wypłycone, niewielkie zbiorniki wodne z fragmentami szuwarów. W stawach tych i w ich bezpośrednim otoczeniu istnieją miejsca sprzyjające rozrodowi licznych płazów, niejednokrotnie są to stanowiska rozrodu płazów, objęte programem ochrony cennych miejsc rozrodu tej grupy zwierząt w województwie śląskim (np. staw w Parku Tysiąclecia i Parku im. L. Kruczkowskiego czy obszar przemysłowy w otoczeniu Bobrka). Zgodnie z informacjami zawartymi w waloryzacji przyrodniczej stwierdzono tam m.in.: traszkę zwyczajną (*Lissotriton vulgaris*) i grzebieniastą (*Triturus cristatus*), ropuchę szarą (*Bufo bufo*) oraz żaby – wodną (*Rana esculenta*), moczarową (*Rana arvalis*), trawną (*Rana temporaria*) i jeziorową (*Rana lessonae*), a także grzebiuszkę ziemną (*Pelobates fuscus*). Ponadto na terenie Sosnowca jest wiele miejsc sprzyjających występowaniu ropuchy zielonej (*Bufo viridis*) np. „Stawy w obrębie ogródków działkowych” w zachodniej części miasta, rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*) jak np. „Dolina Czarnej Przemszy” czy kumaka nizinnego (*Bombina bombina*) jak np. „Piaszczyskowy teren powyrobiskowy” w południowo zachodniej części miasta z licznymi podmokłymi siedliskami. Herpetofaunę miasta Sosnowca reprezentują również przedstawiciele gadów takich jak jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), padalec (*Anguis fragilis*) czy zaskroniec (*Natrix natrix*). Na terenach otwartych oraz w lasach na terenie miasta, a także pośród zieleni parkowej miejsce do gniazdowania i lęgu znajdują liczne ptaki, a wśród nich m.in.: bogatka (*Parus major*), czarnogłówka (*Parus montanus*), dudek (*Upupa epops*), dzięcioł duży (*Dendrocopos major*), dzięcioł zielony (*Picus viridis*), dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*), dzwonek (*Carduelis chloris*), grubodziób (*Coccothraustes coccothraustes*), kowalik (*Sitta europaea*), mysikrólik (*Regulus regulus*), ortolan (*Emberiza hortulana*), rudzik (*Erithacus rubecula*) słowik rdzawy (*Luscinia megarhynchos*), sójka (*Garrulus glandarius*), świergotek drzewny (*Anthus trivialis*), wilga (*Oriolus oriolus*) czy zięba (*Fringilla coelebs*). Otwarte tereny, zwłaszcza te zlokalizowane we wschodniej i północno-wschodniej części terenu opracowania stanowią doskonale siedliska dla bytowania skowronków (*Alauda arvensis*), derkacza (*Crex crex*), dzierzby gąsiora (*Lanius collurio*) czy ptaków drapieżnych jak krogulec (*Accipiter nissus*), pustułka (*Falco tinnunculus*) czy myszołów (*Buteo buteo*), które szybując nad terenem poszukują pokarmu w postaci drobnych gryzoni. Do przedstawicieli ornitofauny związanych z siedliskami wodnymi na obszarze Sosnowca należą między innymi bączek (*Ixobrychus minutus*), czajka (*Vanellus vanellus*), cyraneczka (*Anas crecca*), głowienka (*Aythya ferina*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), kropiatka (*Porzana porzana*), kszyc (*Gallinago gallinago*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), łożówka (*Acrocephalus palustris*), łyska (*Fulica atra*), perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), perkoz rdzawoszyi (*Podiceps grisegena*), perkozek (*Tachybaptus ruficollis*), sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*), trzcinia (*Acrocephalus arundinaceus*), trzciniczek (*Acrocephalus scirpaceus*), wodnik (*Rallus aquaticus*) oraz kaczka krzyżówka (*Anas platyrhynchos*). Ponadto na obszarze Sosnowca licznie reprezentowana jest fauna bezkręgowców, w tym przede wszystkim owadów i pajęczaków. Owady są reprezentowane przez licznych przedstawicieli należących do różnych taksonów, jak na przykład ważki, prostoskrzydłe, chrząszcze, motyle, muchówki, błonkówki, czy pluskwiaki.

§ 34. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE ORAZ PROPONOWANE DO OCHRONY

1. W granicach miasta Sosnowca wskazano, w myśl ustawy o ochronie przyrody, zarówno obszarowe jak i punktowe formy ochrony przyrody, do których należą:
  - 1) **Obszar Natura 2000** - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowisko Sosnowiec-Bory (PLH 240038) - zlokalizowany jest na terenie erozyjno-denudacyjnej Kotliny Przemszy, w południowej części miasta Sosnowca na terenie Nadleśnictwa Siewierz, w obrębie Gołonóg i leśnictwie Maczki. Jest on położony w obniżeniu z niewielkim ciekim wodnym, trwale przewodniony, zasilany wodami wysiękowymi. W takich warunkach wykształciły się tutaj zbiorowiska nawiązujące do torfowisk niskich i przejściowych

z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych jak modrzewnica zwyczajna (*Andromeda polifolia*), kukułka szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*), rosiczka długolistna (*Drosera anglica*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*), skrzyp pstry (*Equisetum variegatum*), bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), listera jajowata (*Listera ovata*), żurawina błotna (*Oxycoccus palustris*), tłustosz pospolity (*Pinguicula vulgaris ssp. bicolor*) czy kosatka kielichowa (*Tofieldia calyculata*). Odnotowuje się również gatunki charakterystyczne dla torfowisk wysokich. Ponadto występują tu płaty młaki niskoturzykowej. Na jego obrzeżach występują fragmenty z szuwarem trzcinowym jak również z roślinnością zaroślową. Obszar otoczony jest przez powierzchnie leśne (lasy gospodarcze) o różnej wilgotności. Stosunkowo dobrze zachowane siedlisko z typowo wykształconymi płatami roślinności i liczna populacja lipiennika to nadrzędny przedmiot ochrony w obszarze naturalnym. Jest to jeden z najbardziej wartościowych przyrodniczo obiektów w aglomeracji górnośląskiej. W kontekście wymierania stanowisk lipiennika (*Liparis loeselii*), jest to stanowisko bardzo cenne. Jego populacja jest jedną z tych, które leżą w pobliżu południowej granicy zwartego zasięgu lipiennika Loesela (*Liparis loeselii*) w Europie. Stąd ochrona tego stanowiska ma istotne znaczenie w celu zachowania dotychczasowego kształtu jego zasięgu. Dodatkowo w obrębie omawianego terenu występuje szereg chronionych i zagrożonych regionalnie gatunków roślin naczyniowych jak również bogata brioflora. Zagrożeniem dla analizowanej populacji jest zmiana stosunków hydrologicznych. Obecnie widoczne są dopiero niewielkie zmiany. Podsuszenie terenu skutkuje wkraczaniem na torfowisko gatunków łąkowych takich jak trzęślica modra (*Molinia ceruleae*) oraz szuwarowych jak trzcina pospolita (*Phragmites australis*). Ponadto konieczna jest tutaj ochrona czynna polegająca na częściowym usuwaniu wkraczającej na torfowisko sosny. Ze względu na położenie obszaru (region uprzemysłowiony), a dodatkowo w pobliżu zabudowy oraz szlaków komunikacyjnych dochodzi do zanieczyszczenia wód, co wpływa na zmiany warunków siedliskowych, w konsekwencji może zagrażać populacji lipiennika Loesela (*Liparis loeselii*);

- 2) **Użytek ekologiczny Torfowisko Bory** – został utworzony w 2002 roku na mocy Rozporządzenia Wojewody Nr 20/02 z 15 maja 2002 r. (Dz. Urz. Nr 36/02 z 27 maja 2002 r. poz. 1317). Użytek zajmuje powierzchnię ok. 6,66 ha ma na celu ochronę torfowisk przejściowych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin;
- 3) **Użytek ekologiczny Śródleśne łąki w Starych Maczkach** - został utworzony w 2002 roku na mocy Rozporządzenia Wojewody Nr 25/02 z 10 czerwca 2002 r. (Dz. Urz. Nr 42/02 z 14 czerwca 2002 r. poz. 1457). Użytek zajmuje powierzchnię 31,28 ha i ma na celu ochronę łąk śródleśnych w dolinie Białej Przemszy ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin;
- 4) Na terenie Sosnowca znajdują się liczne pojedyncze drzewa bądź ich grupy, uznane z racji ich wieku i wartości przyrodniczej za **pomniki przyrody**. Zestawienie pomników przyrody na terenie miasta Sosnowca zostało przedstawione w **załączniku nr IIA/V** Inwentaryzacja pomników przyrody stanowi integralną część opracowania ekofizjograficznego;
- 5) Zgodnie z waloryzacją przyrodniczą Sosnowca, na terenie miasta występują stosunkowo liczne **obszary o podwyższonych wartościach przyrodniczych**, charakteryzujące się zróżnicowaniem siedliskowym, występowaniem zanikających już w skali miasta interesujących zbiorowisk roślinnych lub/i stanowiących siedliska cennych i chronionych gatunków roślin lub zwierząt. Mimo, iż większość z tych obszarów nie została dotychczas objęta ochroną prawną, zasługują one na zachowanie. W niniejszym opracowaniu pominięto niektóre z obszarów wskazanych w Waloryzacji przyrodniczej miasta ze względu na utratę przez nie walorów przyrodniczych, pogłębiającą się degradację bądź brak realnych perspektyw lub możliwości ich utrzymania w stanie zapewniającym względną stabilność siedlisk i struktury gatunkowej;
- 6) **Pomniki przyrody** – ich lista stanowi **załącznik nr IIA/V**
- 7) Oprócz wskazanych wyżej obszarów już objętych ochroną prawną na uwagę zasługuje obszar zlokalizowany w północnej części Sosnowca, w Zagórze, w rejonie ulic: ks. Jerzego Popiełuszki, alei Zagłębia Dąbrowskiego, ul. 3 Maja, ulicy Dworskiej. Zajmuje on powierzchnię ok. 36 ha i obejmuje między innymi tereny łąkowe w dolinie Potoku Zagórskiego oraz zadrzewienia na terenie dawnego wyrobiska. Wykształciły się tutaj wilgotne łąki trzęślicowe z cennymi gatunkami flory i fauny jak na przykład kosaciec syberyjski (*Iris sibirica*), motyle z gatunków modraszek telejus (*Phengaris teleius*) oraz modraszek nausitous (*Phengaris nausithous*), a także gąsior (*Lanius collurio*) – chroniony

gatunek ptaka, ujęty w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Ponadto w obszarze tym zachowały się między innymi pozostałości dawnej osady hutniczej z okresu wczesnego średniowiecza (XI – XII w.), w której specjalizowano się w wytopie ołowiu czy srebra, a także pozostałości Gródka Rycerskiego datowanego na XIV – XV w. Znajduje się tu wiele innych obiektów zabytkowych, wymienionych w **w załączniku nr IIA/VIII**

8) Powiązania przyrodnicze z miastami sąsiadującymi

Sosnowiec posiada liczne powiązania przyrodnicze z terenami otaczającymi. Funkcję obszarów łącznikowych pełnią tutaj tereny rolnicze i porolne zlokalizowane głównie we wschodniej części przedmiotowego terenu, a także kompleksy leśne, szczególnie te zlokalizowane w północnej, południowej i wschodniej części Sosnowca. Te ostatnie stanowią element łącznikowy z lasami w Sławkowie i Jaworznie. Są to lasy poprzedzielane licznymi liniami kolejowymi, stanowiącymi niejednokrotnie przeszkodę na szlakach migracyjnych. Tworzenie systemu obszarów przyrodniczo cennych, powiązanych korytarzami umożliwiającymi migrację flory i fauny, może zapewnić zachowanie największych wartości przyrodniczych regionu oraz właściwe funkcjonowanie układów przyrodniczych. Morfologia terenu również stanowi element powiązań przyrodniczych. W obrębie obszaru Sosnowca brak jest naturalnych przeszkód terenowych w postaci wysokich wyniesień czy znacznych obniżeń, nie ma zatem żadnych naturalnych przeszkód, mogących utrudniać wymianę gatunkową pomiędzy otaczającymi terenami. Połączenia korytarzowe (np. pasy zadrzewień, drobne ciekiki) są niezmiernie ważne w zróżnicowanym przestrzennie krajobrazie, w których obszary korzystne dla bytowania poszczególnych gatunków są oddzielone licznymi powierzchniami niesprzyjającymi (tereny zabudowane, komunikacyjne). Ważny element powiązań przyrodniczych stanowią również ciekiki wodne pełniące funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych. Są nimi główne rzeki – Przemsza, Biała Przemsza, Brynica oraz Bobrek, łączące pod względem przyrodniczym Sosnowiec z terenami przyległymi. Większa część cieków przepływa przez tereny zurbanizowane i narażona jest na zanieczyszczenie ściekami bytowymi, wodami opadowymi spływającymi z nawierzchni utwardzonych dróg i parkingów oraz zrzutami wód przemysłowych, stąd też jej funkcja ekologiczna jest w pewnym stopniu ograniczona i poza migracją zwierząt i roślin sprzyja również rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń.

§ 35. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. W zakresie ochrony środowiska za najważniejsze cele przyjęte do realizacji uznaje się przywrócenie równowagi ekologicznej, szczególnie poprzez ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających głównie z działalności górniczej. Wskazuje się na konieczność ochrony obszarów cennych przyrodniczo, ochronę dolin naturalnych cieków oraz obszarów źródliskowych, a także wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
2. Objęcie ochroną prawną cennych przyrodniczo obiektów i obszarów będzie sprzyjało utrzymaniu procesów ekologicznych, a także zachowaniu na terenie Sosnowca różnorodności biologicznej, dziedzictwa geologicznego i względnej stabilności ekosystemów. Jest to również istotne z punktu widzenia zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami przez utrzymanie lub przywracanie ich właściwego stanu. W tym celu należałoby wprowadzić ograniczenia, zakazy i nakazy, których zakres będzie uzależniony od form ochrony przyrody, a także indywidualnych cech chronionego ekosystemu.
3. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu zostały przedstawione w **W tomie I, rysunek IB oraz w Tomie II, rysunek IIA/4 i rysunek IIA/1**

§ 36. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU V

1. Z uwagi na wartości przyrodnicze proponuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania przede wszystkim zwartych kompleksów rolnych i leśnych, rozciągających się w północno wschodniej części miasta.
2. Konsekwencją suburbanizacji jest fragmentacja kompleksów rolnych - niekorzystna z przyrodniczego punktu widzenia. Dodatkowo intensyfikacja zabudowy, a także realizacja infrastruktury drogowej w sąsiedztwie obszarów rolnych stanowi dla nich zagrożenie z uwagi na emisję zanieczyszczeń, które mogą przedostawać się do gleb i wód.
3. Proponuje się zachowanie istniejącego zagospodarowania terenów rolnych i włączenie ich do systemu przyrodniczego miasta oraz ograniczenie możliwości realizacji nowej zabudowy. Na terenach użytków rolnych korzystne będzie:

- a) utrzymanie istniejącego zagospodarowania łąk,
  - b) ochrona śródpolnych zadrzewień i zakrzewień,
  - c) zachowanie cieków wodnych, rów melioracyjnych (kanałów) wraz z towarzyszącą im roślinnością.
4. Z uwagi na cenne i unikatowe walory historyczne, krajobrazowe i przyrodnicze obszaru zlokalizowanego w północnej części Sosnowca, w Zagórze, w rejonie ulic: ks. Jerzego Popiełuszki, alei Zagłębia Dąbrowskiego, ul. 3 Maja i ulicy Dworskiej proponuje się objęcie go ochroną w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
  5. Z analizy stanu leśnej przestrzeni produkcyjnej przyjmuje się, iż ochronie winny podlegać grunty leśne Ls, należące do Nadleśnictw Siewierz i Chrzanów oraz Wspólnoty Leśnej w Sławkowie, osób prywatnych i gminy Sosnowiec, dla których sporządzono plany urządzenia lasu zgodnie z ustawą o lasach. Należy przyjąć, iż dla wszystkich pozostałych gruntów Ls, uzyskano zgody na zmianę przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne w trybie dotychczasowych postępowań planistycznych (plan ogólny z późniejszymi zmianami i plany miejscowe).
  6. Z uwagi na ochronę środowiska i przyrody oraz na przepisy ustawy o ochronie przyrody uwzględnienia w **Studium 2016** wymagają:
    - a) obszary i obiekty chronione w myśl przepisów ustawy o ochronie przyrody,
    - b) obszary proponowane do objęcia ochroną,
    - c) obszary leśne i zadrzewione, pełniące funkcję enklaw wysokiej zieleni w obszarze zurbanizowanym i niezurbanizowanym,
    - d) obszary stanowiące ewidencyjne użytki rolne ze względu na wartości przyrodnicze i pełnione role powiązań ekologicznych.

ROZDZIAŁ VI

STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

§ 37. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

1. Stan dziedzictwa kulturowego, walory kulturowe i historyczne oraz wartości niematerialne stanowią tło dla waloryzacji jego elementów, takich jak układ osadniczy, układy i obiekty zabytkowe oraz krajobraz kulturowy miasta.
2. Diagnozy stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej dokonano w zakresie:
  - 1) obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
  - 2) obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków,
  - 3) stanowisk archeologicznych,
  - 4) historii i rozwoju miasta,
  - 5) dziedzictwa niematerialnego,
  - 6) dóbr kultury współczesnej.
3. Sosnowiec posiada Gminną Ewidencję Zabytków.
4. Na terenie miasta obowiązuje ochrona obiektów zabytkowych oraz strefy ochrony konserwatorskiej wprowadzone miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Aktualne materiały graficzne i tekstowe w zakresie ochrony konserwatorskiej i zabytków znajdują się w **Tomie I, rysunek nr IB oraz w Tomie II, rysunek IIA/1 i IIA/4 oraz załączniku nr IIA/V, IIA/VI, nr IIA/VII, nr IIA/VIII.**

§38. HISTORIA I ROZWÓJ MIASTA

Historia osad wchodzących w skład współczesnego Sosnowca sięga czasów piastowskich. Pierwsze wzmianki o osadzie Zagórze (obecnie w granicach Sosnowca) pochodzą z 1228 roku. W XIII wieku wspomniano także o wsi Klimontów, która obecnie również należy do miasta. Według najstarszych przekazów była to wieś należąca wówczas do rycerza Klimunta. Dokumenty z XIV wieku wymieniają takie wsie jak Milejowice i Pogonia. 200 lat później możemy już uzyskać informacje o osadzie Mrowisko, która później zmieniła nazwę na Modrzejów oraz o Niwce. Tereny dzisiejszego Sosnowca do XVIII wieku, znajdowały się w granicach Księstwa Siewierskiego i należały, najpierw do książąt śląskich, potem – do biskupów krakowskich. Obszar ten w 1790 roku został włączony do Korony Polskiej. Po trzecim zaborze osady wchodzące w skład obecnego Sosnowca znalazły się w zaborze pruskim, a od 1807 roku w utworzonym przez Napoleona Księstwie Warszawskim. W 1815 roku na mocy ustaleń kongresu wiedeńskiego zostały włączone do Królestwa Polskiego (zabór rosyjski). Dynamiczny rozwój Sosnowca w XIX wieku wiąże się z odkryciem bogatych złóż minerałów, przede wszystkim węgla kamiennego, oraz rozwojem kolei. W 1848 roku w Maczkach wybudowano dworzec kolejowy. Wówczas osada ta nazywała się Granica. Miejscowość leżała bowiem na granicy dwóch zaborów - rosyjskiego i austro-węgierskiego. W 1859 roku kolejny dworzec powstał już w centrum przyszłego miasta. Wtedy to wybudowano odnogę Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Rozwój miasta w XIX wieku był ściśle związany z jego bazą surowcową oraz nadgranicznym położeniem. Pierwsze kopalnie węgla kamiennego powstały na początku tegoż stulecia. Były to: "Nadzieja Ludwika", "Maurycy", "Pogoń", "Ostra Górka", "Wiktor", "Szarłota". W 1822 roku uruchomiono huty cynku: "Anna", "Ludwik" i "Milowice". Później powstała walcownia blachy cynkowej "Emma" i fabryka bieli cynkowej. Szczególnie dynamicznie rozwijał się przemysł od końca lat siedemdziesiątych XIX wieku. Przybyli tu z Saksonii Lamprechtowie, Schönowie i Dietlowie. Przemysłowcy ci doprowadzili nie tylko do rozwoju przemysłowego i gospodarczego tych ziem. Powstały takie zakłady, jak: kopalnia "Hrabia Renard", przędzalnia wełny czesankowej Dietla, przędzalnia Schönów, fabryka kotłów parowych "Fitzner i Gamper" (1880), walcownia żelaza Huldczyńskiego (1881), huta "Puszkina" (1882), huta "Aleksander" (1882), huta "Katarzyna" (1883) i wiele innych. Poza działalnością produkcyjną, przemysłowcy ci angażowali się także w życie kulturalne i społeczne, fundując kościoły, osiedla czy placówki oświatowe. W 1889 roku, Heinrich Dietel ufundował szkołę początkową – Szkołę Aleksandryjską – z dwiema klasami i sześcioma oddziałami, a pięć lat później założył siedmioklasową Sosnowiecką Szkołę Realną. Szybki rozwój spowodował, że przemysłowcy i mieszkańcy zaczęli ubiegać się o uzyskanie praw miejskich. Dzięki ich staraniom Urząd Gubernialny Piotrkowski w 1885 roku skierował po raz pierwszy do Generał-Gubernatora Warszawskiego projekt

utworzenia miasta Sosnowca. Dopiero w 17 lat później, w czerwcu 1902 roku, car Mikołaj II wydał ukaz postanawiający, że: "... osiedle Sosnowice, pow. Będzińskiego, gub. Piotrkowskiej, z przylegającymi do niego osiedlami, powstałymi na terenach dworskich majątków Gzichów i Sielce oraz włościańskich: Stary Sosnowiec, Pogoń, Ostra Górka, Kolonia Radocha i osadę Blumentala z Niwki łącznie z odnośnymi częściami gruntów drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej przemianować na miasto niepowiatowe z nazwą Sosnowice". Obejmowało ono wówczas 19 km² oraz blisko 60 tys. mieszkańców. Herb Sosnowca zatwierdzono 13 września 1904 roku i w niezmienionej formie funkcjonuje do dziś. Autorem projektu był Stefan Wyszewski. 12 lat po uzyskaniu praw miejskich Sosnowiec liczył 118 tys. mieszkańców. Włączono do niego kolejne miejscowości: Konstantynów z Pekinem i Środulą, Milowice, Dębową Górę, Modrzejów i dwór Zagórze. Dynamiczny rozwój Sosnowca został zahamowany przez wybuch I wojny światowej. W trakcie działań wojennych i okupacji zniszczeniu uległo wiele zakładów przemysłowych i kopalń. Sosnowiczanie tuż po wyzwoleniu czynnie włączyli się w akcję pomocy dla mieszkańców śląska w trakcie wszystkich trzech powstań. Tutaj znajdowały się placówki wywiadu, biura werbunkowe, punkty przerzutu broni, amunicji i sprzętu wojskowego. W Sosnowcu powstał Komitet Pomocy Górnolazakom, działał powstańczy sztab, szpitale, wydawano również prasę. Mimo znacznych strat w wyniku działań wojennych, przemysł na tym terenie bardzo szybko podniósł się ze zniszczeń. Powstało w tym czasie wiele nowych zakładów i firm. W 1927 roku Sosnowiec stał się siedzibą Izby Przemysłowo-Handlowej, której prace obejmowały szeroki zakres problemów gospodarczych, socjalnych i prawnych. Po wybuchu II wojny światowej Niemcy wkroczyli do Sosnowca 4 września 1939 roku i już tego samego dnia w publicznych i pojedynczych egzekucjach zginęło kilkadziesiąt osób - Polaków i Żydów. W Środuli powstało getto, do którego przetransportowano Żydów z całego Zagłębia. W marcu 1940 r. utworzono przejściowy obóz w pofabrycznych halach zakładów Schoena przy ul. 1 Maja. Obóz ten został później przekształcony w więzienie policyjne. W kwietniu i maju Niemcy przeprowadzili tzw. "Intelligenzaktion". Aresztowano wówczas inżynierów, nauczycieli, techników i urzędników; część z nich wróciła do domów, nielicznej części pozostałych osób udało się przeżyć obóz koncentracyjny w Dachau. 27 stycznia 1945 r. miasto zostało zajęte przez Armię Czerwoną. Tuż po wyzwoleniu mieszkało w mieście tylko 86 tys. osób. Niezwłocznie po zakończeniu działań wojennych przystąpiono do odbudowy miasta i zakładów przemysłowych. Zainwestowano przede wszystkim w przemysł ciężki, powstawały kopalnie, huty i zakłady budowy maszyn. W 1953 roku do Sosnowca dołączono Niwkę, Dańdówkę, Bór, Bobrek i Jęzor. Ostateczny kształt terytorialny miasto uzyskało w 1975 roku, gdy przyłączono do niego okoliczne miasta: Kazimierz Górniczy wraz z Porąbką, Klimontów, Maczki i Zagórze. Największy rozwój miasto przeżywało w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Wtedy na pierwszego sekretarza PZPR wybrano sosnowiczana Edwarda Gierka. Ta kontrowersyjna dla wielu historyków postać, od lat cieszy się jednak niesłabnącym uznaniem w Zagłębiu. W tym czasie na terenie miasta powstało wiele osiedli, np. Zagórze czy Środula, przebudowano system drogowy. Kolejny przełom przyniósł początek lat dziewięćdziesiątych XX wieku. Na skutek przemian ustrojowych i wprowadzenia gospodarki rynkowej wiele gałęzi przemysłu zaczęło podupadać. Liczne przestarzałe zakłady przestały istnieć, zamknięto również kilka kopalń. Spowodowało to zmiany funkcjonalne miasta, które stało się w znacznej mierze centrum usługowym, powstają również nowe nowoczesne zakłady. Sprzyja temu m.in. utworzona na terenie gminy w czerwcu 1996 roku, dzięki staraniom władz miasta, podstrefa Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na mocy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku, Sosnowiec od 1 stycznia 1999 roku jest ponownie powiatem grodzkim.

§39. STAN KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. Krajobraz kulturowy miasta stanowi warstwowo rozwijający się układ osadniczy kształtujący się historycznie od czasów piastowskich do czasów postindustrialnych XX wieku oraz kilkietapowe przyłączanie osiedli i wsi do utworzonego w 1902 roku miasta, który tworzą następujące elementy:
  - 1) układ osadniczy miasta Sosnowca – ukształtowany został poprzez rozwój poszczególnych jednostek osadniczych oraz ich scalanie od 1902 do 1975 roku;
  - 2) historyczne układy urbanistyczno – ruralistyczne;
  - 3) historyczne układy komunikacyjne;
  - 4) historyczna zabudowa mieszkaniowa, w skład której wchodzi wille, kamienice, budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne;
  - 5) zespoły osiedli i kolonii robotniczych;
  - 6) zespoły fabryczno – rezydencjonalne;

- 7) obiekty przemysłowe i techniki;
- 8) zespoły przemysłowe;
- 9) zespoły pałacowo – parkowe;
- 10) historycznie ukształtowane zespoły parkowe;
- 11) cmentarze z historycznie ukształtowanymi alejami;
- 12) obiekty sakralne;
- 13) historyczne budynki usługowe – szkoły, urzędy, banki itp.;
- 14) starodrzew.

2. W krajobrazie kulturowym wyraźny jest podział na:

- a) krajobraz powstały w wyniku przemian industrialnych – związanych z rozwojem układów komunikacyjnych i rozwojem przemysłu, którego osią rozwoju była linia odnogi kolei warszawsko-wiedeńskiej z dworcem kolejowym w centralnym punkcie,
- b) krajobraz powstały jako typowe osady miejskie/osiedlowe i wiejskie o rodowodzie feudalnym oraz osiedla potronackie, których rozrzucony układ jest konsekwencją kolejnego włączania ich w granice miasta,
- c) krajobraz powstały w wyniku rozwoju osiedleńczego okresu 1946-2014 – zabudowy układami osiedlowymi wielorodzinnymi: patronackimi (związanymi z przebudową istniejących i budową nowych ośrodków przemysłowych), komunalnymi i spółdzielczymi oraz układami zabudowy jednorodzinnej.

§40. DZIEDZICTWO NIEMATERIALNE:

Dziedzictwo niematerialne jako jeden ze składników kultury i historii, stanowi ważny element tożsamości. W Sosnowcu są to:

- 1) Nazwa: Nazwa miasta Sosnowiec pochodzi od borów sosnowych porastających te tereny przed 1830 rokiem. Piękna (aczkolwiek nieprawdziwa) legenda mówi, jakoby kilku istotnym miastom Zagłębia Dąbrowskiego, a szczególnie Będzinowi, podczas lustracji tego najstarszego zagłębiowskiego, nadprzemysłańskiego grodu, nazwy nadał sam Kazimierz III Wielki (według innych wersji Kazimierz I Odnowiciel). Miał on wyrazić się, iż: *Tam rosną dąbrowy, tam sosnowy, tutaj będziem My, tam pogoń, a tam czeladź nasza*. Pierwotna nazwa wsi źródłowej dla nazwy obecnej Sosnowca – pozostająca w duchu wspomnianej legendy, niemniej już dużo później i oficjalna – brzmiała Sosnowice. Odnosi się do wsi w aktach jako Sosnowietz – jako teren należący do zaboru pruskiego;
- 2) Herb: Herb Sosnowca zatwierdzono w 1904 roku. Tarcza herbowa przecięta jest ukośnie na dwie części. W górnym polu, na białym tle znajduje się graficzne przedstawienie (niebieski rysunek) połączenia Białej i Czarnej Przemszy przy granicy trzech państw: Rosji, Austrii i Prus (Trójkąt Trzech Cesarzy). W dolnym polu tarczy widnieje przekrój geologiczny uskoku tektonicznego przez trzy pokłady węgla o barwach żółto – czarnych. Obie części herbu przedziela czerwona wstęga. Tarczę zwieńcza murowana korona w kolorze czerwonym przedstawiająca fabryczny mur, z którego wylania się ręka z młotem w dłoni (emblematy przemysłu). W niezmiennym kształcie obowiązuje do dnia dzisiejszego;
- 3) Tzw. Trójkąt Trzech Cesarzy – miejsce, gdzie w latach 1846-1915 zbiegały się granice trzech europejskich mocarstw: Prus (później Niemiec), Austrii (później Austro-Węgier) i Rosji. Nazwa Trójkąt Trzech Cesarzy powstała po 1871, gdy doszło do zjednoczenia Niemiec i miejsce to, pozostając nadal na granicy Królestwa Prus, stało się jednocześnie punktem granicznym Cesarstwa Niemiec. Linie graniczne biegły rzekami: Białą Przemszą oraz Przemszą. Obecnie są to tereny miast: Mysłowice (dzielnice Brzęczkowice i Słupna) oraz Sosnowiec (Modrzejów i Jęzor). Granica przestała istnieć faktycznie w tym miejscu w 1915 po zajęciu Królestwa Kongresowego przez Niemcy i Austro-Węgry. Formalnie Trójkąt Trzech Cesarzy zniknął w 1918 r.;
- 4) udział mieszkańców w zrywach niepodległościowych (powstanie styczniowe, powstania śląskie, wystąpienia robotnicze z początku XX w.):
  - a) Bitwa powstania styczniowego stoczona nocą z 6 na 7 lutego 1863 roku między polskimi oddziałami powstańców płk. Apolinarego Kurowskiego i rosyjskim posterunkiem na dworcu sosnowieckim, Powstańcy zdobyli w Sosnowcu 40 koni, broń i 97 tys. rubli. Połowa pieniędzy została odesłana Rządowi Narodowemu. W efekcie akcji w Sosnowcu przez dwa tygodnie okolice Zagłębia

Dąbrowskiego były kontrolowane przez administrację powstańczą, a na budynkach publicznych były wywieszane polskie flagi,

- b) Republika Zagłębiowska - określa się tak wydarzenia rewolucyjne z 1905 r. w Sosnowcu i przyległych miejscowościach, w czasie których na okres 10 dni władza przejęta została przez Komitet Obywatelski utworzony przez PPS i SDKPiL. Na wieść o manifeście cara Mikołaja II z 30 października 1905 r., zapowiadającym likwidację samodzierżawia i ustanowienie w Rosji monarchii konstytucyjnej już 31 października 1905 r. w Sosnowcu stanęły wszystkie fabryki i kopalnie. Pochód, składający się z kilku tysięcy robotników, ruszył w kierunku Będzina z zamiarem uwolnienia z tamtejszego więzienia więźniów politycznych. Jednak pod Środulą na pochód uderzyli Kozacy, którzy szabłami i nahajkami zakończonymi ołowianymi kulkami rozpędzili demonstrację. Mimo tego wieczorem w teatrze w Sosnowcu odbył się wiec, na którym podarto manifest carski i ogłoszono strajk powszechny. W tym samym czasie działacze PPS z Sosnowca opanowali drukarnię Jarmułowicza i rozpoczęli odbijanie ulotek i nielegalnego dotychczas "Górnika". 1 listopada przywódcy strajku powszechnego zwrócili się do naczelnika powiatu będzińskiego Mirbacha z żądaniem oficjalnego przekazania władzy. Władza nie została co prawda oficjalnie przekazana, jednak naczelnik Mirbach zgodził się na usunięcie posterunków policyjnych i powstrzymanie kozaków od napadów na demonstrantów. W ten sposób władza na terenie miast i osiedli Zagłębia Dąbrowskiego de facto przeszła w ręce rewolucjonistów. Wybrano Komitet Obywatelski, w skład którego weszli przedstawiciele PPS i SDKPiL. Sosnowiec podzielono na obwody i wyznaczono tzw. obwodowych, którzy przy pomocy powołanej milicji robotniczej mieli czuwać nad porządkiem i ładem w mieście. Rozpoczęto też proces wyłaniania instytucji samorządowych i powoływania sądów obywatelskich. Utworzenie załączków polskich organów samorządowych i administracyjnych oraz ich działalność nazwano wówczas "Republiką Zagłębiowską". Po 10 dniach jej działalności władze carskie zaczęły powoli opanowywać sytuację. 13 listopada 1905 r. rozpoczęły się pierwsze aresztowania. Na ulice wyszło wojsko i patrole policyjne. Masowe wywózki na Syberię skutecznie ostudziły niepodległościowe i społeczne marzenia społeczeństwa Zagłębia Dąbrowskiego,
- c) W czasie Powstań Śląskich, Sosnowiec był punktem schronienia oraz ratunku dla Ślązaków zaangażowanych w walkę przeciw Niemcom oraz przeciw ich koncepcji złączenia dzielnicy śląskiej z Rzeszą. W momencie wybuchu pierwszego powstania śląskiego (1919 rok), z inicjatywy Alfreda Zgrzebnioka powołano w mieście punkt powstańczy. Aby upamiętnić dzieje II powstania śląskiego oraz jego poległych bohaterów, w grudniu 1920 roku, na cmentarzu przy ulicy Smutnej, 100 tysięcy ludzi (w tym 40 tysięcy Ślązaków) celebrowało uroczystość odsłonięcia pomnika-mauzoleum. W dobie III powstania śląskiego, Sosnowiec ponownie stanął na wysokości zadania, niosąc wsparcie walczącym. Utworzono tu wówczas (1921 rok) Centralny Komitet Pomocy Górnoślązkom Zagłębia Dąbrowskiego. Komitetowi przewodził prezydent miasta Sosnowca. 20 czerwca 1922 roku, z Sosnowca w kierunku Katowic wyruszyła kolumnada wojsk generała Szeptyckiego, mająca dokonać uroczystego przyłączenia części Górnego Śląska do wyzwolonej spod jarzma okupantów Polski;
- 5) tradycje fabrykanckie związane z działalnością w Sosnowcu;
- 6) różnorodność religijna i narodowościowa: religia katolicka, prawosławna, ewangelicka i żydowska;
- 7) miejsce eksterminacji Żydów podczas II wojny światowej W 1939 r. Żydzi, w liczbie 30 000 osób, stanowili ok. 20% mieszkańców miasta. Po wybuchu II wojny światowej i zajęciu Sosnowca przez Niemców rozpoczęły się prześladowania ludności żydowskiej; naziści spalili Wielką Synagogę w Sosnowcu już 9 września. Zaczęły się też pierwsze przesiedlenia w mieście, zamierzające do koncentracji Żydów w jednym obszarze. Władze niemieckie zdecydowały się także przesiedlić większość Żydów z prowincji Górny Śląsk do Bytomia i Sosnowca. W następnych miesiącach przymusowo przesiedlano ludność pochodzenia żydowskiego, głównie z pobliskich terenów (zwiększając liczbę Żydów w Sosnowcu z 30 000 do 45 000). Pod koniec 1942 r. Sosnowiec i Będzin były jedynymi miastami w Zagłębiu Dąbrowskim zamieszkałymi przez Żydów. Pod koniec 1942 r. Żydzi sosnowieccy zostali przesiedleni na Środulę, w marcu 1943 r. tworzenie getta środulskiego zostało zakończone. Getto to sąsiadowało z gettem będzińskim. W 1942 r. zaczęła się likwidacja getta przez serię transportów jego mieszkańców do obozów koncentracyjnych, przyspieszyła ona w 1943 r. Na terenie getta działał lokalny oddział Żydowskiej Organizacji Bojowej. Gdy 1 sierpnia rozpoczęła się ostateczna akcja likwidacyjna gett

w Będzinie i na Środuli w Sosnowcu, ruch oporu odpowiedział akcją samoobrony ludności znaną jako powstanie w getcie będzińsko-sosnowieckim. Getto sosnowieckie jest głównym miejscem akcji komiksu „*Maus. Opowieść ocalałego*”;

- 8) miejsca związane z działalnością wybitnych postaci polskiej nauki i sztuki (Tadeusz Drązkiewicz, Paul Godwin, Aleksander Janowski, Jan Kiepusza, Anka Kowalska, Marian Malina, Jadwiga Maziarska, Bogdan Suchodolski, Władysław Szafer, Władysław Szpilman).

§41. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie Sosnowca znajdują się następujące obiekty kultury współczesnej postulowane do objęcia ochroną:

- a) Szyb Anna Kopalni Sosnowiec – obecnie SPORT POZIOM 450 (ul. Narutowicza 51),
- b) Budynek Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego (ul. Będzińska 60),
- c) Budynek Wydziału Filologii Uniwersytetu Śląskiego (ul. Grota Roweckiego 5).

§42. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU VI

1. Stan dziedzictwa kulturowego, walory kulturowe i historyczne stanowią tło dla waloryzacji elementów miasta, takich jak: układ osadniczy, układy i obiekty zabytkowe oraz krajobraz miasta.
2. Z uwagi na duże walory zabytkowe dziedzictwa kulturowego miasta:
  - a) wskazuje się do objęcia ochroną obiekty Gminnej Ewidencji Zabytków,
  - b) wskazuje się uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych oraz wyznaczonych stref ochrony zabytków wyznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - c) postuluje się wyznaczenie stref ochrony zabytkowej dla układów urbanistycznych, bądź ich części, założeń zieleni nieobjętych ochroną a posiadających cenne walory, ze szczególnym uwzględnieniem rejonu założenia urbanistycznego alei Zwycięstwa;
  - d) wskazuje się uwzględnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków wraz ze strefami ochrony,
  - e) wskazuje się uwzględnienie zabytków archeologicznych;zgodnie z obowiązującymi przepisami.

ROZDZIAŁ VII

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

Dla określenia jakości życia mieszkańców scharakteryzowano najistotniejsze elementy mające wpływ na poziom zaspokojenie potrzeb ludności lokalnej obejmujące:

- 1) infrastrukturę społeczną, w tym usługi publiczne w zakresie oświaty i wychowania, kształcenia akademickiego i nauki, opieki zdrowotnej i społecznej, pomocy społecznej, kultury oraz sportu;
- 2) wypoczynek, zieleni i rekreację;
- 3) warunki mieszkaniowe ludności;
- 4) stan gospodarki miasta:
  - a) rynek pracy (zatrudnienie, bezrobocie),
  - b) dochody miasta,
  - c) dochody ludności;
- 5) stan bezpieczeństwa publicznego;
- 6) dostęp do opieki medycznej;
- 7) dostęp do transportu publicznego, scharakteryzowany w par. 77, 78, 81.

§43. LUDNOŚĆ

1. Materiały studialne wykonane na potrzeby **Studium 2016** w sposób jednoznaczny wskazują, iż przewidywana prognoza demograficzna dla Sosnowca na lata 2014-2035 jest niekorzystna i zakłada spadek liczby ludności o około 30 tys – 44,0 tys. W skali miasta zjawisko to wywołuje już dziś i będzie wywoływać w przyszłości niekorzystne konsekwencje przestrzenno-infrastrukturalne, ekonomiczne i społeczne staje się bowiem determinantą wieloaspektowej dezurbanizacji miasta. W związku z tym priorytetem jest przyjęcie polityki przestrzennej wspierającej takie starania, których celem jest i będzie wyhamowywanie niekorzystnych zjawisk wynikających z potwierdzonego procesu „kurczenia się” (ang. shrinkage) miasta. „Kurcząca się” miasta to takie, których liczba mieszkańców systematycznie maleje, prowadząc je do wejścia w ekonomiczną i socjalną depresję, czasami nieodwracalną. Zjawisko to jest skutkiem różnych, choć powiązanych ze sobą procesów: nierównomiernego rozwoju gospodarczego (kryzysy ekonomiczne, wyczerpanie się pobliskich surowców mineralnych), zmian demograficznych (spadek populacji, migracje, rosnące bezrobocie), przejścia na inne sposoby użytkowania ziemi i zmian w zabudowie miejskiej, a także innych dotyczących miejsca zamieszkania i sposobu życia.
2. Przewidywany proces będzie miał charakter ogólny i dotknie wszystkie części miasta, co znalazło swoje potwierdzenie w analizach demograficznych stanu dzisiejszego. **Studium 2016** w skali całego miasta, uwzględnia skutki zmieniającej się struktury wiekowej, konieczność kreowania innych przeznaczeń i form aktywności oraz ich przystosowywania do zmieniających się potrzeb przyszłych użytkowników miasta.
3. Ustabilizowanie procesów demograficznych wymaga otwartej polityki związanej z sosnowieckim rynkiem pracy, wzmocnienia istniejących i wskazania nowych terenów usługowych i produkcyjnych, niekolizyjnych z istniejącym i zaplanowanym zagospodarowaniem, które powinny być podstawowym miejscem pracy dla możliwie największej grupy mieszkańców miasta.
4. Z racji uwarunkowań historycznych znaczącą rolę dla wielu obszarów odgrywa zagraniczna emigracja zarobkowa. O ile do lat 80. XX wieku rejestrowano ją głównie w części śląskiej regionu, o tyle transformacja ustrojowa i akces Polski do Unii Europejskiej spowodowały zarówno wzrost skali zjawiska, jak i liczne występowanie na wschód od linii Przemszy i Brynicy. Obok krajowych uwarunkowań migracyjnych istotne dla prognozy demograficznej są jej uwarunkowania regionalne. Zgodnie z danymi statystycznymi – niezależnie od zmieniającego się po wojnie kształtu terytorialnego województwa – już w latach 80. rozpoczął się proces jakościowych zmian, polegający na odchodzeniu od ekstensywnego modelu przemian ludnościowych. I tak:
  - a) w 1983 r. – zakończył się historyczny okres istotnego wpływu sąsiednich obszarów w kształtowaniu napływu migracyjnego do województwa katowickiego,
  - b) w 1991 r. – dobiegł końca wzrostowy okres zmian zaludnienia. W kolejnych latach potencjał demograficzny słabł,

- c) w 1993 r. – miasta województwa utraciły atrakcyjność migracyjną. Odtąd więcej osób z nich emigrowało niż do nich przybywało. Dodatkowo saldo migracji przejęły obszary wiejskie,
- d) czy też 1996 r. – po raz pierwszy w powojennej historii liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń. Rozpoczął się czas ubytku naturalnego.

5. Zasygnalizowane tutaj skrótowo krajowe i regionalne uwarunkowania zmian ludnościowych rzutują na perspektywy miasta Sosnowca. Istotny impuls rozwojowy odnotowano tutaj w latach 70. XX wieku, kiedy w sąsiedniej Dąbrowie Górniczej lokalizowano Hutę Katowice i Koksownię „Przyjaźń”. Z uwagi na skalę inwestycji, napływ 51 tys. pracowników, głównie młodych osób, a następnie formowanie 27 tysięcznej stałej grupy pracowników Kombinatu, konieczne stały się inwestycje mieszkaniowe na terenie Zagłębia Dąbrowskiego. Obecne do dzisiaj liczne osiedla blokowe w Dąbrowie Górniczej, Sosnowcu, czy też Będzinie stały się dla wielu osób z pokolenia powojennego wyżu demograficznego przejawem awansu zawodowego i społecznego.

Tabela nr 13. Struktura wieku mieszkańców Sosnowca w latach 2004-2050 w tys. w świetle danych GUS

Lata	Wg prognozy GUS						og
	0-2	3-6	7-12	13-15	15-59	60+	
2004						26100	228192
2014	5020	7411	9259	4645	127967	56681	209481
2017	4340	6608	10343	4306	117915	61680	203814
2020	4064	5727	10391	4751	110320	64135	197895
2023	3763	5322	9117	5348	105849	64223	191754
2025	3553	5081	8359	4964	103337	63899	187544
2028	3269	4679	7712	4275	99859	62336	181057
2030	3121	4420	7363	3987	97102	62003	176632
2033	2965	4096	6793	3737	92147	61366	169836
2035	2901	3937	6423	3556	88022	61611	165238
2038	2842	3777	5953	3271	80860	62713	158298
2040	2815	3713	5720	3088	75920	63493	153695
2043	2748	3646	5479	2867	69028	64113	146908
2045	2675	3596	5373	2758	64776	64245	142492
2048	2521	3472	5255	2649	59668	63389	136066
2050	2401	3351	5170	2602	56758	62515	131927

Tabela nr 14. Struktura wieku produkcyjnego mieszkańców Sosnowca w latach 2014-2035 w tys w świetle danych GUS

Lata	Wg prognozy GUS			og
	Przedprodukcyjny od 0 do 18 lat	Produkcyjny (od 18 lat do emerytury)	Poprodukcyjny (na emeryturze)	
2014	29576	134098	45807	209481
2016	28950	129159	47633	205742
2017	28707	126642	48465	203814
2018	28328	124316	49224	201868
2020	27831	119596	50558	197895
2023	26770	112867	52117	191754
2025	25613	109672	52259	187544
2028	23209	106414	51434	181057
2030	21770	104398	50464	176632
2033	20185	101244	48407	169836
2035	19314	98993	46931	165238
2040	17529	92299	43867	153695
2045	16317	81036	45139	142492

2050	15281	69465	47181	131927
------	-------	-------	-------	--------

6. Zauważyć należy że prognoza GUS z 2014 r. zakładająca w 2020 r. liczbę ludności Sosnowca na poziomie 197895 tyś. osób okazała się trafiona w 99,85 %.
7. Wskazany w tabelach ubytek ludności wynikać będzie głównie ze zmniejszenia się udziału w strukturze wieku roczników 0-15 (z 4751 tyś os. do 3556 tyś os), roczników w wieku produkcyjnym, osłabnie również tendencja wzrostu liczebności roczników powyżej 60 roku życia (konsekwencja wzrostu umieralności).
8. Biorąc pod uwagę całe wielolecie 2014-2045 to zaludnienie miasta zmniejszy się około 67,0 tyś. osób, tj. o około 32% w najsilniejszym stopniu ujawniając się w układach osiedli z zabudową wysoką z lat 1970-1990, jak i z lat 1945-1970. Powyższa analiza wskazuje, iż zmianie demograficznej ulegnie zarówno struktura wiekowa jak i struktura produkcyjna. Jednocześnie przełoży się to na zmianę świadczonych usług publicznych, zmniejszenia zapotrzebowania na media oraz będzie miało wpływ na infrastrukturę i układ komunikacyjny.
9. Obecnie wyludnianie się osiedli blokowych (typowych blokowisk z wielkiej płyty) ma przyczynę biologiczną migracyjną i związana ze zmianą jakości i stylu życia. Z jednej strony większość osiedli blokowych to silnie jednorodne struktury społeczne w momencie ich zasiedlania. W wielu przypadkach mieszkańcami bloków są osoby przybyłe z innych regionów za pracą. Osoby te, mające wówczas przeciętnie 25-35 lat, w latach 2020-2035 będą miały przeciętnie 80-85 lat. W mniej jednorodnych demograficznie częściach miasta skala procesu starzenia powinna być wyraźnie mniejsza. Drugą przyczyną tak silnego ubytku zaludnienia jest zmiana preferencji mieszkaniowych wynikających nie tyle z chęci poprawy jakości życia mieszkańców i bogacenia się społeczeństwa ile ze zmiany stylu życia mieszkańców niezależnie od ich wieku, obowiązkowo narzuconego przez niespodziewaną od końca 2019 r. sytuację pandemiczną na świecie. Sytuacja ta niespodziewanie i silnie wpłynęła na konieczność poprawy własnych warunków mieszkaniowych poprzez zmianę, powiększenie lokum lub nawet decyzję o odpływie w strefę suburbiów. Podkreślić należy, że o ile nowa sytuacja wpływu pandemii na struktury demograficzne, społeczno – demograficzne, ekonomiczne i osadnicze nie znajduje jeszcze odzwierciedlenia w badaniach i raportach, tendencje związane ze zmianą stylu życia, nauki, spędzania czasu wolnego i towarzyskiego oraz odpoczynku z pewnością odcisną piętno na strukturze demograficznej w mieście a tym samym strukturze mieszkaniowej, w tym lokalizacji i wielkości mieszkań wykorzystywanych obecnie całodobowo przez użytkownika, a nie jak dotychczas wyłącznie na cel „zaplecza noclegowego”.
10. **Studium 2016** powinno odnieść się do nowej sytuacji, przyjmując jako priorytet wykreowanie wysokiej jakości życia w mieście, realizowanej poprzez podniesienie walorów przestrzennych, technicznych i socjalnych istniejących zasobów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, zabudowy związanej z istniejącymi i nowymi miejscami pracy, nowymi obowiązującymi w ostatnich latach trendami pracy i nauki zdalnej w domach i mieszkaniach oraz maksymalnym wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego.
11. Ustabilizowanie procesów demograficznych wymaga otwartej polityki związanej z sosnowieckim rynkiem pracy, wzmocnienia istniejących i wskazania nowych terenów usługowych i produkcyjnych, niekolizyjnych z istniejącym i zaplanowanym zagospodarowaniem. Tereny te powinny być podstawowym miejscem pracy dla możliwie największej grupy mieszkańców miasta, lecz zasadnym jest uwzględnienie komfortowych terenów mieszkaniowych stanowiących obecnie centra pracy zdalnej pracowników.
12. Przywracanie pozytywnych trendów demograficznych wiąże się z realizacją konsekwentnej wieloletniej polityki wspierania nowej, aktywnej społeczności miejskiej, opartej na silnych więziach sąsiedzkich, kulturowych oraz silnych związkach z miejscem zamieszkania i tradycją osadnictwa miasta.

Tabela nr 16. Prognoza demograficzna Sosnowca na przestrzenie około 30 lat.

Prognoza demograficzna GUS: poziom odniesienia 2014 r.	209 481 (100%)
2020 r.	197895 (94,5%)
2025 r.	187544 (89%)
2030 r.	176632 (84%)
2035 r.	165238 (79%)

2040 r.	153695 (73%)
2045 r.	142492 (68%)

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS.

§44. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Obiekty i placówki związane z opieką medyczną obejmują w Sosnowcu zakłady publiczne i niepubliczne w tym:

- lecznictwo stacjonarne (szpitalne),
- lecznictwo otwarte (ambulatoryjne),
- placówki inne.

1. Lecznictwo stacjonarne.

Obecnie w mieście można wyróżnić 3 placówki lecznictwa stacjonarnego obejmujące:

- Samodzielny Publiczny Szpital Miejski z siedzibą przy ul. Szpitalnej 1,
- Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II przy ul. G. Zapolskiej 3,
- Szpital Specjalistyczny nr 5 im. Św. Barbary przy ul. Plac Medyków 1.

Według danych urzędu statystycznego na koniec 2018 r. dysponowały one łącznie 1393 łóżkami. Na jedno łóżko przypadało ok. 145 osób. (przy licznie mieszkańców Sosnowca na rok 2018 – 202 036 osób)

2. Lecznictwo ambulatoryjne:

Aktualnie miasto Sosnowiec dysponuje przychodniami i prywatnymi praktykami lekarskimi w tym:

- 126 przychodni
- 10 praktyk lekarskich

Na terenie Sosnowca pacjenci lecznictwa ambulatoryjnego posiadają pełne zabezpieczenie w zakresie opieki podstawowej, a przychodnie SPZOZ w pełni spełniają wymogi unijne i dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. W wyżej wymienionych zakładach mieszkańcy miasta mogą skorzystać ze świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, badań laboratoryjnych oraz leczenia specjalistycznego. Uzupełnieniem sieci publicznych zakładów są przychodnie niepubliczne, z których przeważająca większość posiada umowy na świadczenie usług nieodpłatnych dla osób uprawnionych (ubezpieczonych). Dostępność i poziom usług zdrowotnych ocenia się w mieście jako wystarczające i zadawalające.

3. Placówki inne:

1) Żłobki i przedszkola:

Aktualnie w Sosnowcu funkcjonuje: 16 żłobków i 1 klub dziecięcy oraz 58 przedszkoli

2) Hospicja:

W mieście funkcjonuje hospicjum im. św. Tomasza Apostoła przy ulicy 3 Maja 1 prowadzone przez stowarzyszenie im. Św. Tomasza Apostoła;

3) Pogotowie Ratunkowe:

Stacja Pogotowia Ratunkowego w Sosnowcu ul. 3 Maja 33 obejmująca:

- 3 zespoły podstawowe,
- 2 zespoły specjalistyczne;

4) Apteki:

Według danych z urzędu statystycznego w Katowicach na koniec 2018 r. na terenie miasta Sosnowca funkcjonowało łącznie 77 aptek. Na 1 aptekę przypadało 3314 mieszkańców. Liczba i rozmieszczenie aptek ulegała wielokrotnym zmianom w przeciągu każdego roku;

5) Pomoc społeczna:

Aktualnie w mieście znajdują się 9 placówek stacjonarnej pomocy społecznej.

6) Wśród placówek wyróżnić należy:

- Klub Integracji Społecznej ul. Naftowa 35,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 3 Maja 33,
- Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia przy ul. Szymanowskiego 5a,

- Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "SALVE" przy ul. Lenartowicza 73,
- Powiatowy Zespół ds. Spraw Orzekania o Niepełnosprawności przy ul. Mościckiego 14,
- Centrum Opiekuńczo-Wychowawcze Pomocy Dziecku i Rodzinie, obejmujący:
  - Zespół Opiekuńczo-Wychowawczy nr 1 przy ul. Piwnika Ponurego 9,
  - Zespół Opiekuńczo-Wychowawczy nr 2 przy ul. Sucha 21,
  - Zespół Opiekuńczo-Wychowawczy nr 3 przy ul. Szczecińskiej 11,
  - Zespół Opiekuńczo-Wychowawczy nr 4 przy ul. Koszalińskiej 51,
- Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny Filia w Sosnowcu przy ul. Krzywej 2.

4. Zestawienie podstawowych wskaźników, ilustrujących sytuację Sosnowca na tle wybranych miast i średniej województwa, zawiera tabela nr 17.

Tabela nr 17. Zestawienie wskaźników (stan na koniec 2018 r.)

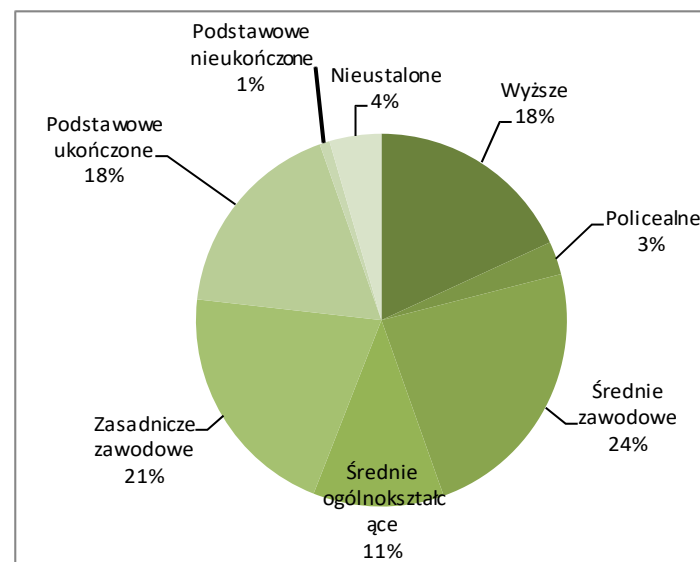
	Sosnowiec	Częstochowa	Bielsko-Biała	Dąbrowa G.	Bytom	Zabrze	woj. śląskie
liczba łóżek w szpitalach	1537 1393	1597 1585	1208 1300	516 487	1483 1152	1288 1193	25 568 24689
liczba mieszkańców / łóżko	210 145	148	144	243	119	140	181
liczba zakładów opieki zdrowotnej	128 136	160	153	71	87	100	2716
liczba mieszkańców / zakład opieki zdrowotnej	1682 1485	1474	1141	1767	2024	1803	1703
miejsca w żłobkach	248	200	193	190	125	286	5 016
liczba mieszkańców / miejsce w żłobku	868	1 179	904	660	1 409	631	922
udzielone porady lekarskie / mieszkańca	4,19 9,9	4,11 10,2	4,11 13,1	4,26 8,4	5,51 8,7	3,77 8,7	4,20 8,8

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS.

§45. EDUKACJA

Poziom wykształcenia ludności w mieście najlepiej ilustrują dane Narodowych Spisów Powszechnych. Punktem odniesienia jest liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wynosząca w mieście Sosnowcu w 2018 r. 177 106 osób.

Wykres 1 Struktura wykształcenia ludności (stan na 2016 r.)

Korzystnym przemianom w zakresie wykształcenia w przeciągu lat: od 1988 r. do 2018 r. towarzyszył spadek liczby osób o najniższym poziomie wykształcenia i dynamiczny przyrost liczby osób lepiej wykształconych. Ilość osób z wyższym wykształceniem jest większy niż kilka lat temu. Usługi z zakresu oświaty i edukacji obejmują w Sosnowcu działalność placówek publicznych głównie samorządowych z niewielkim udziałem szkolnictwa prywatnego i państwowego.

Tabela nr 18. Szkoły w Sosnowcu

Wyszczególnienie	Szkoły	Uczniowie
Podstawowe	43	13190
Gimnazja (ostatnie 2019/2020)	5 i 73 oddziały	1497
Branżowe szkoły I stopnia oraz szkoły specjalne przysposabiające do pracy	7 i 24 oddziały	454
Licea ogólnokształcące	13 i 79 oddziały	1963
Technika oraz ogólnokształcące szkoły artystyczne	9 i 102 oddziały	2649
Szkoły policealne	11 i 141 oddziały	2142
Szkoły dla dorosłych	1	51

Źródło: Urząd statystyczny w Katowicach, (rok szkolny 2018/2019)

1. W ramach zasadniczego systemu nauczania prowadzi się edukację na poziomach: przedszkolnym, podstawowym ponadpodstawowym i policealnym.
2. Wychowanie przedszkolne
Obejmuje sieć placówek przedszkolnych składających się z 58 przedszkoli publicznych rozmieszczonych równomiernie na terenie miasta. Łącznie do przedszkoli uczęszcza 6314 dzieci, a odsetek dzieci 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi 96,8 %.
3. Szkolnictwo podstawowe
Baza szkolnictwa podstawowego składa się z 43 szkół podstawowych, naukę pobierało 13190 uczniów.
4. Szkolnictwo gimnazjalne (obecnie zakończone)
Baza szkolnictwa gimnazjalnego składała się z 5 placówek, do których łącznie uczęszczało 1497 uczniów.
5. Szkolnictwo ponadpodstawowe i policealne
W ramach szkolnictwa ponadgimnazjalnego w Sosnowcu działa:
  - 13 liceów ogólnokształcących
  - 9 szkół technicznych i ogólnokształcących szkół artystycznych
  - 7 branżowych szkół I stopnia oraz szkół przysposabiających do pracy
  - 11 szkół policealnych,
  - 1 szkoła dla dorosłych,

Łącznie w wyżej wymienionych szkołach pobiera naukę 7259 uczniów w 635 oddziałach. Dla dzieci i młodzieży uzdolnionej muzycznie istnieje możliwość pozalekcyjnego rozwijania zainteresowań w Zespole Szkół Muzycznych w Sosnowcu przy ul. Wawel 2, w skład którego wchodzi:

- Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia im. Jana Kiepury,
- Zespół Muzyczny II Stopnia.

Uzupełnienie bazy szkolnictwa ponadpodstawowego i zawodowego stanowi ośrodek Centrum Kształcenia Ustawicznego w Sosnowcu przy ul. Karola Szymanowskiego 3, którego zadaniem jest dokształcanie dorosłych na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, w tym również zawodowym.

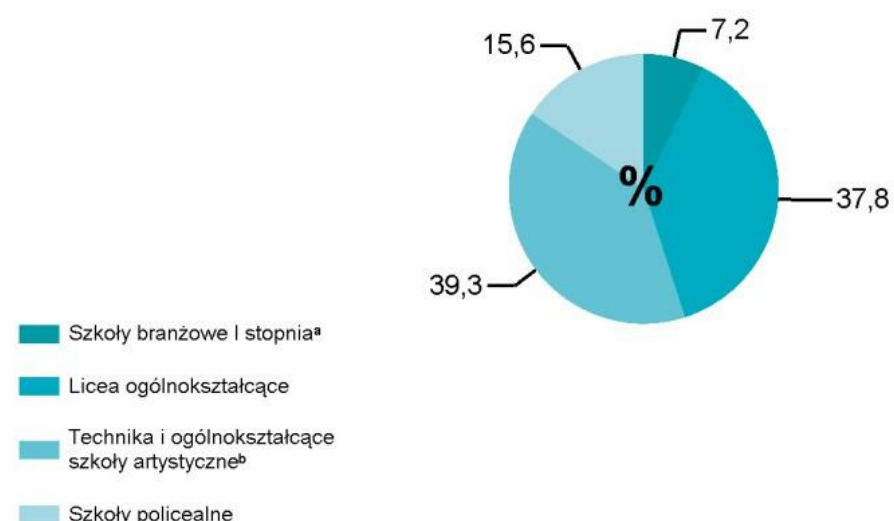
6. Szkolnictwo wyższe
W Sosnowcu działają trzy szkoły wyższe:

- Uniwersytet Śląski z wydziałem Filologicznym, wydziałem Nauki o Ziemi oraz wydziałem Informatyki i Nauki o Materiałach oraz działającym w ramach Uniwersytetu Kolegium Języka Biznesu,
- Śląska Akademia Medyczna z Wydziałem Farmaceutycznym i Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej,
- Nauczycielskie Studium Języków Obcych, a w nim sekcje: angielska, francuska i niemiecka,
- Wyższa Szkoła Inżynierii Bezpieczeństwa i Ekologii,
- Wyższa Szkoła Medyczna w Sosnowcu,
- Wyższa Szkoła Humanitas,

Sosnowiec jest także siedzibą dwóch instytutów naukowych, obejmujących: Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego oraz Państwowy Instytut Geologiczny - Oddział Górnośląski. Sosnowiec jest po Katowicach, Gliwicach i Częstochowie czwartym w województwie śląskim ośrodkiem akademickim i naukowym.

7. Zestawienie uczniów szkół ponadpodstawowych i policealnych według typów szkół w roku szkolnym 2019/2020 oraz ilość absolwentów szkolnictwa wyższego obrazuje poniższy diagram i tabela.

a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.
b Dające uprawnienia zawodowe.

Szkolnictwo wyższe	2018/19	2019/20
Uczelnie	3	2
Studenci ^a	2754	2956
Absolwenci ^{ab}	763	988

§46. KULTURA

- Oferta usług związanych z kulturą obejmuje na terenie miasta działalność domów kultury, bibliotek publicznych, kin, muzeum, teatru oraz innych placówek (kluby, zespoły).
- W mieście istnieje 1 dom kultury i 2 miejskie kluby aktywizujące życie kulturalne w tym:
  - Miejski Klub im. Jana Kiepury przy ul. Będzińskiej 6,
  - Miejski Klub „Maczki” przy ul. Krakowskiej 26,
  - Dom Kultury „Kazimierz” przy ul. Głównej 19,

Wymienione placówki prowadzą sekcje i kółka zainteresowań, zespoły muzyczne, kursy językowe oraz organizują imprezy cykliczne.

- Ośrodkami życia kulturalnego w mieście są również:
  - Sosnowieckie Centrum Sztuki - Zamek Sielecki przy ul. Zamkowej 2,
  - Teatr Zagłębia przy ul. Teatralnej 4,
  - Muzeum Miejskie w Sosnowcu przy ul. Chemicznej 12,
  - Centrum Edukacji i Wychowania Młodzieży „Kana” przy ul. Legionów 10,
  - Egzotarium przy ul. Piłsudskiego 116 (obecnie rozbudowywane).
- W ramach bezpośredniego dostępu do kultury istnieje sieć bibliotek publicznych (Miejska Biblioteka Publiczna + 20 filii), posiadających w swych zasobach 881 545 woluminów. Na 1 placówkę przypada średnio mieszkańców. W bibliotekach odbywają się spotkania literackie i muzyczne (wieczory autorskie, wernisaże, prelekcje), warsztaty, pokazy filmów i różnego rodzaju konkursy.
- Obecnie w Sosnowcu działają dwa kina:
  - Kino "HELIOS" przy ul. Modrzejewskiej 32 b,
  - Kino "CINEMA CITY" przy ul. Sienkiewicza 2.
- Głównym problemem miasta jest niewystarczająca liczba placówek kulturalnych poza centrum miasta, dlatego też, należałoby przewidzieć realizację i określić program dla nowych instytucji i placówek tego typu.

§47. ZIELEŃ, SPORT, REKREACJA

- Ważnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców miasta są tereny zieleni oraz ich wielkość, struktura i dostępność przestrzenna. Układ terenów zieleni powinien zapewniać właściwe warunki zdrowotne, klimatyczne i rekreacyjne, niezbędne dla zaspakajania potrzeb mieszkańców związanych z zamieszkaniami, pracą i wypoczynkiem.
- Uwzględniając powierzchnię, sposób ukształtowania oraz funkcje zieleni w Sosnowcu, jako najistotniejsze wyróżnić należy: lasy, parki i zieleńce, ogrody działkowe, zieleń osiedlową, cmentarze.
- Ogrody działkowe:
  - ROD „27 Stycznia” przy ul. Braci Mieroszewskich 75,
  - ROD „9 Maja” przy ul. Okulickiego,
  - ROD „Armak” przy ul. Baczyńskiego,
  - ROD „Aster” przy ul. Dobrzańskiego,
  - ROD „Bór” przy ul. Długiej,
  - ROD „Brynica” przy ul. Naftowej,
  - ROD „Cedlera” przy ul. Niwecka,
  - ROD „Dziekana” P. przy ul. Okólnej,
  - ROD „Fakop” przy ul. Szpaków,
  - ROD „Górnik” przy ul. Andersa/Kombajnistów/Zagórskiej/Śliskiej,
  - ROD „Hutnik” przy ul. Żeromskiego,
  - ROD „KBO” przy ul. Społecznej,
  - Kindlera ul. Juliana Tuwima 9,
  - ROD „Kolejarz” przy ul. Porębskiej,
  - ROD „Krokus” przy ul. Dobrzańskiego,
  - ROD „Magnolia” przy ul. Gacka/Dobrzańskiego,
  - ROD „Maluch” przy ul. Porębskiej,
  - ROD „Metalowiec” przy ul. Tabelna,
  - ROD „Nowość” przy ul. Stawowej,
  - ROD „Ostra Górka” przy ul. Ostrogórskiej,
  - ROD „Pogoń” przy ul. Lwowskiej 3,
  - ROD „Płomyk” przy ul. Błękitnej,
  - ROD „Rozkwit” przy ul. Broniewskiego,
  - ROD „Róża” przy ul. Gałczyńskiego 15,
  - ROD „Solidarność” przy ul. Mikołajczyka,
  - ROD „Staszica” przy ul. Zaruskiego,
  - ROD „Środula” przy ul. Północnej,

- ROD „Traugutta” przy ul. Traugutta,
- ROD „Urodzaj” przy ul. Grota Roweckiego,
- ROD „Zagłębie” przy ul. Portowej,
- ROD „Zagórze” przy ul. Paderewskiego 2.

Ogółem zajmują one około 347 ha, co daje wielkość ponad 16 m²/mieszkańca. Ich stan jest zadowalający. Rozmieszczenie ogrodów działkowych na terenie miasta należy do lepszych w regionie. Są one zlokalizowane poza centrum miasta. Znaczna ich część obejmuje stosunkowo dużą powierzchnię (powyżej 10 ha), co wzmacnia ich walor ekologiczny. Wyraźny jest natomiast brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych obsługujących ogrody.

4. Parki

Na terenie miasta znajduje się 17 parków o łącznej powierzchni 143,56 ha. Zlokalizowane są one głównie w zachodniej i centralnej części miasta, natomiast odczuwalny jest ich brak w południowym obszarze miasta. W wyniku wielu inwestycji związanych z pracami renowacyjnymi stan parków uległ znaczącej poprawie. Stan zagospodarowania i wartości przyrodnicze parków zostały szczegółowo omówione w § 33.

5. Zieleń osiedlowa

Na terenach osiedli mieszkaniowych z powodu budowy nowych parkingów i obiektów handlowo-usługowych coraz bardziej zauważalny jest ubytek powierzchni biologicznie czynnej. Udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do działki budowlanej na tych terenach często jest mniejszy niż 25% (optymalny procent zieleni na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wynikający z rozporządzenia z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie). Układ taki nie sprzyja spędzaniu wolnego czasu w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania.

6. Sport i rekreacja

Możliwość czynnej rekreacji zapewnia dobrze rozwinięta baza sportowo - rekreacyjna obejmująca 34 obiekty składające się z 61 sekcji:

- 6 stadionów sportowych (Stadion Ludowy przy ul. Kresowej 1, Stadion Piłkarski im. J. Ciszewskiego przy al. Mireckiego 31, Stadion lekkoatletyczny im. Stefana Płatka przy ul. Mireckiego 4, Boiska Piłkarskie "Niwka" przy ul. Orłąt Lwowskich 70, MOSiR „Ostrowy Górnicze” przy ul. Starzyńskiego 50, Stadion Zimowy – Lodowisko przy ul. Zamkowej),
- 4 hale sportowe (Hala Widowiskowo – Sportowa „Żeromskiego” przy ul. Żeromskiego 9, Hala Sportowa „Milowice” przy ul. Baczyńskiego 4, Hala Widowiskowo-Sportowa „Zagórze” przy ul. Braci Mieroszewskich 91, Hala Sportowa "Niwka" przy ul. Orłąt Lwowskich 70),
- 2 kąpieliska (Kąpielisko "Sielec" ul. 3 Maja 41, Kąpielisko „Niwka” ul. Wojska Polskiego 181),
- 2 kryte kąpieliska (Kryta Pływalnia i Siłownia „Żeromskiego” ul. Żeromskiego 5, Kryta Pływalnia "Klimontów" ul. mjr H. Dobrzańskiego 99),
- 2 korty tenisowe (Korty Tenisowe im. Henryka Skoneckiego ul. Szkolna 7, Korty Tenisowe "Czarni" al. Mireckiego 31),
- 2 skateparki (Park Sielecki, Zagorze),
- boisko typu Orlik,
- kompleks rekreacyjno sportowy przy ul. 3 Maja 51.

Baza sportowo - rekreacyjna w mieście jest znaczna, co podnosi aktywność sportową mieszkańców. Stan techniczny obiektów jest zadowalający i ciągle ulega poprawie na skutek pozyskiwania przez miasto środków finansowych z funduszy unijnych. Miara wielkości zaplecza turystycznego jest między innymi liczbą i wielkością hoteli w mieście. Obecnie w Sosnowcu funkcjonuje sześć hoteli, posiadających łącznie bazę noclegową składającą się z 480 miejsc.

7. Cmentarze

W Sosnowcu znajduje się 19 cmentarzy, w tym 12 należy do parafii rzymsko-katolickich, 3 - do Kongregacji Wyznania Mojżeszowego (nieczynne), 1 - do parafii ewangelickiej, 1 - do parafii prawosławnej, a 2 są komunalne. Razem zajmują około 54,2 ha (72,3 ha wliczając cmentarz przy Małobądzkiej w Będzinie, który należy do parafii na Pogoni).

§48. OŚRODKI USŁUGOWE

1. Ośrodki usługowe miejskie i lokalne - osiedlowe tworzą hierarchiczny układ, który wywodzi się z historycznego kształtowania się sieci osadniczej na obecnym terenie Sosnowca. Ośrodki usługowe tworzone są głównie

przez usługi komercyjne, które lokalizują się stosownie do lokalizacji terenów mieszkaniowych, dostępności komunikacyjnej oraz korzyści, wynikających z ich koncentracji. Obszar o ponadprzeciętnej koncentracji usług to Śródmieście, łączące się z centralną częścią Pogoni i wschodnią częścią Starego Sosnowca.

2. Na tej podstawie ustalony został hierarchiczny, trójstopniowy układ ośrodków usługowych Sosnowca:
  - centrum miasta, obejmujące obszar objęty linią kolejową wraz z dworcem kolejowym, północno-wschodnim zapleczem ulicy Małachowskiego (wraz z Ratuszem) oraz południowym zapleczem ulic: Sienkiewicza i Piłsudskiego; obszar ten charakteryzuje się bardzo wysoką koncentracją usług,
  - ośrodki: w Pogoni, Starym Sosnowcu, Środuli, Zagórze oraz Kazimierzu,
  - pozostałe ośrodki o lokalnym zasięgu obsługi: w Dębowej Górze, Zawodziu, Niwce i Modrzejowie.
3. Wyraźnie zaznacza się brak koncentracji usług w Maczkach, a także Ostrowach Górniczych, Porąbce, Dańdówce i Milowicach.

§49. OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m²

W Sosnowcu znajdują się następujące obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²:

- Centrum Handlowe Auchan / Decathlon / Leroy Merlin, ul. Zuzanny 20, 26, Sokolskiej 35.
- Centrum Handlowe Plejada, ul. Stanisława Staszica 8B,
- Fashion House Outlet Center, ul. Orłąt Lwowskich 138,
- Centrum Handlowe Plaza przy ul. Henryka Sienkiewicza 2,
- Hipermarket Kaufland, al. Józefa Mireckiego 23,
- Hipermarket Leclerc, ul. Braci Mieroszewskich 2a,
- DH Sezam, ul. 3 Maja 14

§50. RYNEK PRACY

1. Bezrobocie

Tabela nr 20. Stopa bezrobocia w latach 2008 -2012 i w 2018 -2019 r.

	2008	2009	2010	2011	2012	2018	2019
Stopa bezrobocia	9,2	13,1	13,9	13,7	14,2	6,3	5,1

źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sosnowcu, GUS.i Urząd Statystyczny w Katowicach – dot. 2018 i 2019

Z powyższej tabeli wynika, że liczba bezrobotnych mieszkańców miasta od 2008 do 2012 roku systematycznie rosła, co wiązało się niewątpliwie z panującym spowolnieniem gospodarczym. W stosunku do średniej rocznej stopy bezrobocia w województwie śląskim, bezrobocie w Sosnowcu jest wyższe (różnica waha się od 2,4% do 3%). Ilość osób bezrobotnych na koniec roku 2012 wynosiła 11 206, w tym 6 136 kobiet. Wśród osób bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby długotrwale bezrobotne (5 160), bez wykształcenia średniego (5 774), bez kwalifikacji zawodowych (4 189), bez doświadczenia zawodowego (4 084). Po roku 2012 liczba bezrobotnych zaczęła maleć aż do poziomu 5,1 w roku 2019.

2. Wynagrodzenia (płace).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Sosnowcu w 2011 r. kształtowało się na poziomie 3,2 tys. zł. Było ono niższe niż przeciętne wynagrodzenie w województwie śląskim (3,7 tys. zł).

3. Zestawienie podstawowych wskaźników, ilustrujących sytuację Sosnowca na tle wybranych miast i średniej województwa, zawiera tabela nr 21. I tabela nr 21.1

Tabela nr 21. Zestawienie wskaźników

	Sosnowiec	Częstochowa	Katowice	Bielsko-Biała	Dąbrowa G.	Bytom	Zabrze	woj. śląskie

Stopa bezrobocia:								
2008	9,2	8,0		4,8	7,5	12,7	9,3	6,9
2009	13,1	10,3		5,9	11,4	16,8	12,1	9,4
2010	13,9	11,5		6,0	11,1	18,1	12,5	10,0
2011	13,7	12,2		6,2	11,4	19,6	12,9	10,2
2012	14,2	13,6		6,7	12,6	19,9	13,6	11,1
2018	6,3	3,7		1,9	5,0	9,7	5,8	
2019	5,1							
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2018 r.	4385,51	4 222,51	5698,98 z	4 731,61	5 451,26	4 322,58	4 490,42	4825,28

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS. i Urząd Statystyczny w Katowicach – dot. 2018 i 2019 r.

Tabela nr 21.1 Zestawienie wskaźników

Średnie wynagrodzenie brutto w PLN	Sosnowiec	woj. śląskie
2019 r.	4754	5177,85
2018 r.	4386	4825,28
2017 r.	4139	4481,57
2016 r.	3771	4295,29
2015 r.	3706	4221,45
2014 r.	3624	4100,51

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach – dot. 2018 i 2019 r.

§51. WARUNKI MIESZKANIOWE

- Warunki mieszkaniowe ludności, obok infrastruktury społecznej stanowią jeden z głównych czynników decydujących o jakości życia mieszkańców. Składają się na to:
  - samodzielność zamieszkania (gospodarstwa domowe posiadające samodzielne mieszkanie),
  - standardy zamieszkania pod względem wielkości i zagęszczenia mieszkań,
  - wyposażenie mieszkań w instalacje,
  - wiek i stan techniczny zasobów mieszkaniowych.
- Standardy zamieszkania pod względem wielkości i zagęszczenia mieszkań prześlędzono na przestrzeni lat 2002 - 2011.

Tabela nr 22. Zmiany w zasobach mieszkaniowych Sosnowca w latach 2002- 2018

rok	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań tys. m ²	Przeciętna				
				liczba izb w mieszkaniu	powierzchnia użytkowa m ²		liczba osób na 1 mieszkanie	Liczba mieszkań na 1 osobę
					1 mieszkanie	na 1 osobę		
2002	89357	305698	4283,7	3,53	51,4	19,2	2,57	0,38
2011	90800	283296	4875,960	3,12	53,7	22,5	2,38	0,42
2018	92346	300849	5127,089	3,26	55,5	25,4	2,19	0,45

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

W badanym okresie nastąpiła tendencja wzrostowa w ogólnej liczbie mieszkań jak również w zakresie wielkości i zagęszczenia mieszkań. Standard zasobów mieszkaniowych jest zróżnicowany w zależności od formy własności lokalu.

Tabela nr 23. Mieszkania zamieszkałe stale wg form własności w 2011 r.

Rodzaj podmiotów będących właścicielami mieszkań	Ogółem mieszkania	
	liczba	%
ogółem	90800	100

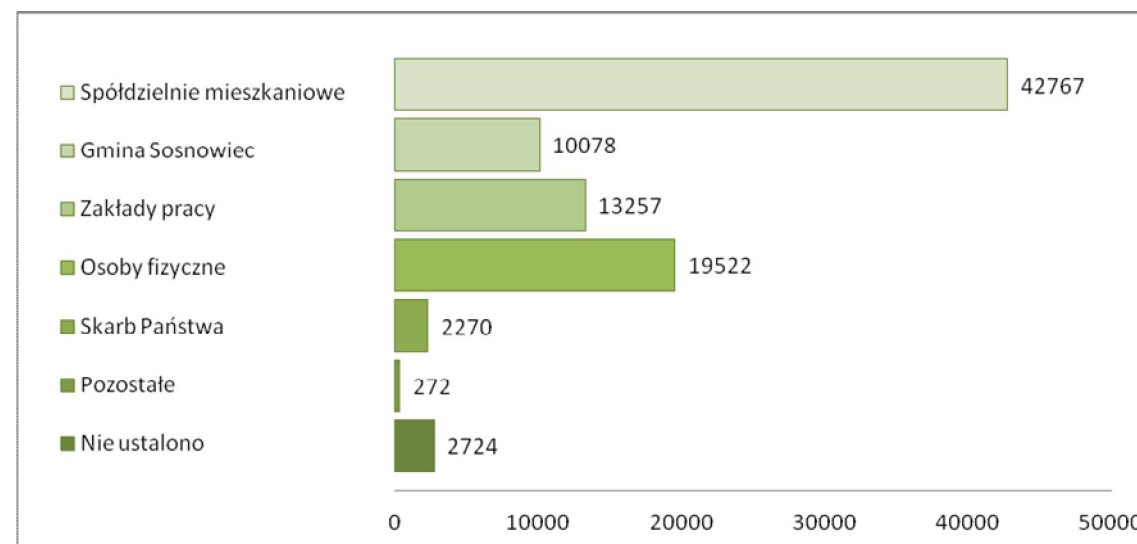
osoby fizyczne	19522	21,5
spółdzielnie mieszkaniowe	42767	47,1
Gmina	10078	11,1
Skarb Państwa	2270	2,5
zakłady pracy	13257	14,6
pozostałe	272	0,3
nie ustalono	2724	3

Źródło: NSP 2011 r.

§52. STANDARDY ZAMIESZKANIA

Spośród mieszkań zamieszkałych stale najkorzystniejszymi warunkami charakteryzują się mieszkania będące własnością osób fizycznych. Najmniej korzystne warunki stwierdzono w mieszkaniach komunalnych. Związane jest to z wiekiem tych zasobów. Wg danych urzędu statystycznego na rok 2011 aż 47,1% zasobów mieszkaniowych stanowiło własność spółdzielni 21,5% własność osób fizycznych, 14,6% było w posiadaniu zakładów pracy, a zaledwie 13,6% to mienie komunalne.

Wykres 2 Zasoby mieszkaniowe wg stosunków własnościowych w 2011 r.

Wyposażenie mieszkań Sosnowca w instalacje oceniane na podstawie danych z kolejnych spisów powszechnych, wskazuje na wyraźną poprawę standardów zamieszkania na przestrzeni ostatnich lat. Wielkości te utrzymują się powyżej średnich wielkości dla miast województwa śląskiego.

Tabela nr 23. Wyposażenie mieszkań w instalacje

Wyszczególnienie	Mieszkania w % ogółem wyposażone w:					
	wodociąg	ustęp spłukiwany	łazienkę	ciepłą wodę	gaz z sieci	c.o.
2002	93,1	85,9	83,6	80,2	65,2	67,0
2011	99,23 (98,96)	98,8 (98,05)	98,6 (98,04)	90,96	87,99 (81,8)	76,4 (71)
2018	99,49	97,37	95,74		72,80	79,74

Źródło: NSP 2002, 2011 r., Urząd Statystyczny w Katowicach – dot. 2018

§53. WIEK ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

- Dla określania wieku zasoby mieszkaniowe zgrupowano w 8 przedziałach czasowych. Prezentowane dane pochodzą Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 r.

Tabela nr 24. Zasoby mieszkaniowe zamieszkane wg wieku

Ogółem liczba w tys.	Mieszkania wybudowane w latach							
	Przed 1918	1918 - 1944	1945 - 1970	1971 - 1978	1979 - 1988	1989 - 2002	2003 - 2007	2008 - 2011
90,8	8,9	7,6	23,3	24,0	21,3	3,6	0,6	0,7

Źródło: NSP 2011

- Struktura wieku zasobów mieszkaniowych w okresie pomiędzy kolejnymi spisami (1988 - 2011) nie wykazuje większych zmian, za wyjątkiem wyraźnego ubytku mieszkań najstarszych oraz zmniejszenia ich zasiedlenia. Pozostałe wielkości oscylują na poziomie z 1988 r.
- Zestawienie podstawowych wskaźników, ilustrujących sytuację Sosnowca na tle wybranych miast i średniej województwa, zawiera tabela nr 25.

Tabela nr 25. Zestawienie wskaźników

	Sosnowiec	Częstochowa	Bielsko-Biała	Dąbrowa G.	Bytom	Zabrze	woj. śląskie
Liczba mieszkań:							
2002	87 179	88 148	58 897	47 431	69 233	64 637	1 572 810
2011	87 043	89 893	62 516	46 849	72 535	68 331	1 609 361
2018	92 346	99 604	71 404	50 460	73 559	70 516	
Liczba izb:							
2002	280 760	288 889	209 572	158 319	220 652	208 995	5 664 201
2011	282 162	296 836	229 601	221 244	229 391	221 244	5 664 201
2018	300 849	334 358	262 749	172 396	235 205	230 916	5 910 148
Pow. użytkowa mieszkań (tys. m²):							
2002	4688,3	5149,5	3716,3	2738,1	3745,3	3533,1	102670,7
2011	4748,7	5421,5	4218,6	2751,4	3920,4	3785,9	109180,0
2018	5127,08						
Przeciętna liczba os. na mieszkanie							
2002	2,67	2,85	3,02	2,79	2,80	3,02	3,02
2011	2,47	2,62	2,79	2,68	2,43	2,64	2,87
2018	2,19						
struktura wiekowa mieszkań (%):							
Przed 1918	9,8	8,6	8,7	3,7	19,2	20,8	10,8
1918 - 1944	8,2	7,4	9,2	7,5	18,7	23,0	10,5
1945 - 1970	25,6	29,7	21,4	26,1	24,4	22,6	27,5
1971 - 1978	26,6	18,1	24,4	23,1	15,9	12,3	18,6
1979 - 1988	23,6	19,8	18,4	28,7	18,1	15,7	19,0
1989 - 2002	4,0	9,8	8,2	7,5	2,1	3,2	6,5
2003 - 2007	0,6	2,3	5,3	1,1	0,4	1,2	2,7
2008 - 2011	0,8	2,4	3,2	1,0	0,4	0,4	2,2

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS.

§54. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU VII

- Z analizy czynników rzutujących na poziom bezpieczeństwa ludzi i mienia można wywnioskować, iż o jakości życia na poziomie lokalnym stanowią:
  - dochody i wydatki gminy,
  - dochody i zamożność mieszkańców,
  - warunki mieszkaniowe,
  - zróżnicowanie, wielkość podaży oraz dostępność dóbr i usług,
  - jakość i funkcjonowanie środowiska,
  - poziom bezpieczeństwa publicznego.

- Gospodarkę miasta będą kształtować strategiczne programy rozwojowe, które w zasadniczy sposób wyznaczają kierunek rozwoju Sosnowca. Poprawa sytuacji gospodarczej miasta powinna znaleźć swój wyraz w rosnących dochodach miasta i zwiększających się nakładach na inwestycje.
- Do negatywnych aspektów aktualnej sytuacji gospodarczej Sosnowca, mających wpływ na jakość życia należą:
  - wyczerpywanie się surowca (węgla kamiennego), skutkujące dalszym ograniczaniem miejsc pracy,
  - niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
  - brak dynamicznie rozwijających się małych i średnich przedsiębiorstw w nowoczesnych sektorach,
  - brak znaczącego potencjału gospodarczego prywatnych firm, angażujących się głównie w dystrybucję towarów.
- Do aspektów mających wpływ na poziom życia mieszkańców, które powinny być rozwijane należy zaliczyć:
  - rozbudowa Sosnowieckiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz rozwój Sosnowiecko-Dąbrowskiej Podstrefy Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Centrum Targowo-Konferencyjnego EXPO SILESIA,
  - wyznaczenie nowych obszarów aktywizacji gospodarczej ukierunkowanej na usługi o szerokim zakresie i produkcję,
  - zmiany w standardzie zamieszkania,
  - podniesieni jakości usług publicznych: szkolnictwa, zdrowia i opieki socjalnej.
- Szereg omówionych w Rozdziale VII aspektów, wpływających na jakość życia mieszkańców wymaga podjęcia działań innych niż planistyczne.

ROZDZIAŁ VIII

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

- Podstawowymi elementami mającymi wpływ na standard życia mieszkańców jest poczucie bezpieczeństwa, zarówno w obliczu zagrożeń dla życia i mienia (przestępczość, zagrożenia zdrowotne, klęski żywiołowe itp.), jak też bezpieczeństwa socjalnego i ekonomicznego, co łączy się z sytuacją na rynku pracy.
- Tematyka bezpieczeństwa publicznego na terenie Sosnowca zidentyfikowano jako szereg rodzajów zagrożeń, dla których celowe jest planowanie reagowania kryzysowego, w tym:
  - zagrożenie skażeniami chemicznymi,
  - zagrożenie pożarowe,
  - zagrożenie powodziowe,
  - zagrożenie związane z eksploatacją górnictwem,
  - zagrożenie katastrofami komunikacyjnymi,
  - zagrożenia porządku publicznego,
  - zagrożenie epidemiologiczne,
  - zagrożenie budowlane i urządzeń przemysłowych,
  - zagrożenie wicherami, huraganami i śnieżycami,
  - zagrożenie skażeniami promieniotwórczymi,
  - zagrożenie wynikające z wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.
- W przypadku wystąpienia któregoś z powyższych zagrożeń automatycznie zostaje uruchomione działanie właściwych służb w systemie szybkiego reagowania.

§55. PRZESTĘPCZOŚĆ I NARUSZENIA PRAWA

- Dla mieszkańców miasta najbardziej dotkliwie jest naruszanie porządku publicznego w zależności od ilości i rodzaju przestępstw występujących na danym terenie oraz od wykrywalności ich sprawców. Wskaźnik wykrywalności określany jest stosunkiem procentowym liczby przestępstw wykrytych na terenie miasta w danym roku do ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych.

Tabela nr 26. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach w 2012 r.

Ogółem	Kryminalne	Inne
9447	6370	3077

Źródło: Komenda Miejska Policji w Sosnowcu

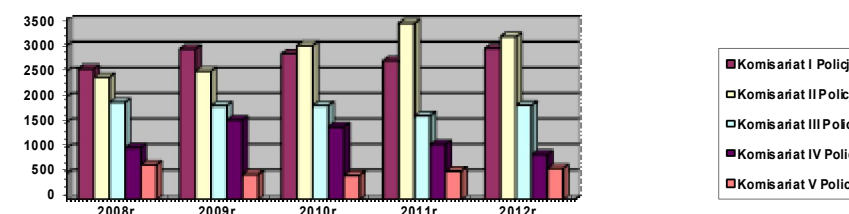
Tabela nr 26.1 Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach w 2018 r.

Ogółem	Kryminalne	Inne
6571	3941	2630

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS.

- Rozkład przestrzenny popełnionych przestępstw nie jest równomierny. Na podstawie danych publikowanych w materiałach Komendy Głównej Policji w Sosnowcu ustalono, iż najwięcej przestępstw dokonano w zachodniej części miasta w rejonie komisariatu policji II. Ma to związek z największym zaludnieniem tej części miasta oraz z zabudową blokową. Drugim pod względem liczby popełnianych przestępstw jest rejon komisariatu policji I, znajdujący się w centrum miasta Sosnowca, gdzie od roku 2009 do 2012 wykazany został nieznaczny wzrost wyżej wymienionych zdarzeń. Systematyczny spadek przestępczości od roku 2009 odnotowuje się w rejonie komisariatu policji nr IV.

Wykres 4 Zmiany w liczbie przestępstw dokonanych w latach 2008-2012 (podział wg rejonów działania komisariatów policji)

- Na terenie miasta zaobserwowano wzrost stopy bezrobocia do 2012 r. i spadek stopy w 2018 r.

Tabela nr 27. Stopa bezrobocia w latach 2008 – 2012 i w 2018 r.

	2008	2009	2010	2011	2012	2018
Stopa bezrobocia	9,2%	13,1%	13,9%	13,7%	14,3%	6,6

źródło: PUP w Sosnowcu i Urząd Statystyczny w Katowicach – dot. 2018

Tabela nr 28. Ilość przestępstw dokonanych w latach 2008 -2012 (podział wg rejonów działania komisariatów policji)

Komisariat	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Komisariat I Policji	2551	2940	2844	2707	2951
Komisariat II Policji	2383	2507	3008	3442	3176
Komisariat III Policji	1893	1826	1829	1636	1835
Komisariat IV Policji	1011	1549	1417	1073	882
Komisariat V Policji	674	490	472	552	603
KMP SOSNOWIEC	8512	9312	9570	9410	9447

źródło: KMP w Sosnowcu

- Miejsca najbardziej zagrożone w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym są ulice i drogi:
  - DK 86,
  - ul. 3 Maja,
  - ul. Piłsudskiego,
  - ul. Braci Mieroszewskich,
  - ul. 11 Listopada,
  - Aleja Zagłębia Dąbrowskiego,
  - Orłąt Lwowskich (DK79),
  - ul. Będzińska,
  - ul. Grota Roweckiego,
  - ul. Dobrzańskiego,
  - S1.
- Na terenie Sosnowca bezpieczeństwem publicznym zajmują się:
  - Komenda Miejska Policji zlokalizowana przy ul. Piłsudskiego 9 wraz z komisariatami:
    - Komisariat I Policji w Sosnowcu przy ul. Piłsudskiego 32,
    - Komisariat II Policji w Sosnowcu przy ul. Żeromskiego 1,
    - Komisariat III Policji w Sosnowcu przy ul. Dobrzańskiego 99,
    - Komisariat IV Policji w Sosnowcu przy ul. Wojska Polskiego 34,
    - Komisariat V Policji w Sosnowcu przy ul. Kościuszkowców 47,
  - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Sosnowcu przy ul. Klimontowskiej 2,
    - OSP Cieśle,
  - Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego przy ul. Rzeźniczej 12,
  - Sąd Rejonowy w Sosnowcu przy ul. 1 Maja 19 i ul. Kaliska 7,

- 5) Straż Miejska przy ul. S. Małachowskiego 3,
6) Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Wiejskiej 160.

§56. ZAGROŻENIA SKAŻENIAMI CHEMICZNYMI I MATERIAŁAMI NIEBEZPIECZNYMI

1. Na terenie Sosnowca znajduje się kilka zakładów pracy, stosujących do produkcji toksyczne i chemiczne środki przemysłowe, które w wypadku niekontrolowanego wycieku mogą spowodować zagrożenie nie tylko dla załogi, ale również dla mieszkańców zamieszkujących w sąsiedztwie tych zakładów. Wokół przedstawionych powyżej zakładów mogą powstać strefy zagrożeń obejmujące swoim zasięgiem okoliczną ludność:
2. Wykaz zakładów przemysłowych mogących spowodować nadzwyczajne zagrożenie środowiska.

Tabela nr 29

Nazwa obiektu (instalacji) dokładny adres	Rodzaje materiałów niebezpiecznych	Maksymalne ilości [t lub m ³]	Sposób składowania lub przetwarzania	Powierzchnia strefy zagrożenia
				Ilość osób mogących znaleźć się w strefie
Severstal S.A. HB Zakł. Prod. Rur ul. Nowopogońska 1	Kwas siarkowy	13,5 t	magazyn kwasów	$\frac{20.000 \text{ m}^2}{275}$
ARCELOR MITTAL STEEL POLSKA S.A. Oddz. Sosnowiec ul. Niwecka 1	Kwas solny, Kwas siarkowy, NaOH, wodór	78 t, 80 t, 60 t, 90 t	zbiorniki wolnostojące w tym ciśnieniowe (95,36 m ³ zbiornik na (wodór)	$\frac{240.000 \text{ m}^2}{1200}$
Spółdzielnia Mleczarska „Jogser” ul. Wojska Polskiego 138	Amoniak	1,8 t	zbiornik i instalacja	$\frac{150.000 \text{ m}^2}{1000}$
GPW Stacja Uzdatniania Wody Sosnowiec-Maczki, ul. Wodociągi	Chlor	1,5 t	magazyn- pojemniki	$\frac{290.000 \text{ m}^2}{1500}$
„Polskie Liny” Sp. z o.o. ul. Niwecka 2	Kwas siarkowy Kwas solny	10 t 2 t	zbiornik na linii technologicznej	
Terminal POLSKI GAZ Sp. z o.o. Przeładunkowy Oddział w Sosnowcu 41-217 SOSNOWIEC, Kolonia Wągródka	propan-butan	680 t	cysterny kolejowe	
Rozlewnia Gazu Sławków, ul. Groniec 1	propan-butan	1680 t	cysterny kolejowe	
Raben Logistics Polska Sp. z o.o. Oddział w Sosnowcu, ul. Inwestycyjna 4	Aerозole i inne substancje chemiczne		Magazyn w pojemnikach i na paletach	

3. Wykaz tras drogowych, po których przewożone są materiały niebezpieczne

Tabela nr 30

Lp.	Trasa	Rodzaje materiałów niebezpiecznych	Ilość roczna przewozów [t lub m ³]	UWAGI
I.	1. KRAJOWE			
1.	DK-86	Kwasy, Materiały pędne, Materiały wybuchowe		Ilości nie do ustalenia
2.	Obwodnica DK-1	Kwasy, Materiały pędne, Materiały wybuchowe		Ilości nie do ustalenia
II.	2. WOJEWÓDZKIE			

3.	DK-94	Amoniak	około 15	Ilości określono na podstawie zgłoszeń na Stanowisko Kierowania KM PSP Sosnowiec
4.		Karbonit	około 24	
5.		Zapalniki	około 12	
6.		Dynamit	około 120	
7.		Amunicja	około 120	
Ponadto szereg innych substancji w mniejszych ilościach.				
III.	3. LOKALNE			
8.	Drogi lokalne	Kwas solny	120	Ilości podano na podstawie wykazów otrzymanych z zakładów wykorzystujących w/w substancje
9.		Kwas siarkowy	140	
10.		Amoniak	6	
11.		Trójchloroetylen	40	
12.		Chlor	3	

Wszystkie czynności związane z powyższym przewozem prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych.

4. Wykaz tras kolejowych, po których przewożone są materiały niebezpieczne:

Tabela nr 31

Lp.	Trasa	Rodzaje materiałów niebezpiecznych	Ilość roczna przewozów [t lub m ³]
1.	Szopienice – Stary Będzin	Kwas siarkowy	600
2.	Szopienice – Stary Będzin	Olej opałowy	670
3.	Katowice - Kraków /przez Jęzor/	Środki chemiczne	

§57. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zagrożenie powodziowe zostało omówione w § 92.

§58. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z EKSPLOATACJĄ GÓRNICZĄ

Ze względu na ciągłą eksploatację górnictwem teren miasta jest narażony na szereg problemów:

- zmiany stosunków wodnych prowadzące do powstawania zalewisk,
- deformacje powierzchni terenu,
- sukcesywną, a niejednokrotnie gwałtowną dewastację obiektów kubaturowych,
- degradację gruntów rolnych i leśnych.

§59. ZAGROŻENIA PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Na terenie miasta może dochodzić do zakłóceń porządku publicznego przez blokadę dróg, tras kolejowych, okupację budynków administracji publicznej oraz strajki i demonstracje powodujące paraliż komunikacji w mieście oraz budynkach administracji samorządowej. Możliwe są także zbiorowe zakłócenia porządku publicznego o charakterze chuligańskim (w przypadku imprez masowych) prowadzące do znacznej dewastacji i niszczenia mienia oraz stwarzające zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego.

§60. ZAGROŻENIE WYNIKAJĄCE Z WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ

Na terenie miasta występują 3 zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Są to:

- Terminal POLSKI GAZ Sp. z o.o. Oddział w Sosnowcu, 41-217 SOSNOWIEC, Kolonia Wągródka - nr identyfikacyjny 2410108,
- Rozlewnia Gazu Sławków, ul. Groniec 1 - nr identyfikacyjny 2410104.
- Raben Logistics Polska Sp. z o.o. Oddział w Sosnowcu, ul. Inwestycyjna 4

§61. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU VIII

Tematyka zawarta w rozdziale VIII

ROZDZIAŁ IX
POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby i możliwości rozwoju Sosnowca zidentyfikowano na podstawie czterech zakresów problemowych:

- lokalizację miasta i wywołane nią interakcje,
- siły miastotwórcze i wynikające z nich funkcje miasta,
- zagospodarowanie i strukturę przestrzenną miasta,
- społeczność miasta.

§62. SYTUACJA EKONOMICZNA

1. Pod względem gospodarczym Sosnowiec stanowi ośrodek:

- Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej),
- Górnośląskiego Zagłębia Węglowego,
- Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego,
- Na pograniczu Sosnowca i Sławkowa znajduje się kolejowy terminal logistyczny Euroterminal „Sławków”, na terenie którego znajduje się najdalej wysunięty na zachód w Europie Środkowej odcinek toru o szerokości 1520 mm. Tor i terminal częściowo znajdują się w granicach miasta Sosnowca.
- przy drodze krajowej S1 w 2017 r. otwarto Amazon - Centrum Logistyki E-commerce w Sosnowcu.

Tabela nr 32. Zatrudnienie w Sosnowcu wg sektorów gospodarki w 2012 r. i w 2018 r. (w tys. osób)

2012 r.	Rolnictwo	Przemysł i budownictwo	Usługi w sekcjach G,H,I,J	Usługi w sekcjach K,L	Pozostałe usługi
			Usługi ogółem		
	0,0	13,1	5,4	1,5	17,5
	Razem		37,5 tys os.		
2018 r.	Rolnictwo	Przemysł i budownictwo	Usługi w sekcjach G,H,I,J	Usługi w sekcjach K,L i Pozostałe usługi	Pozostałe usługi
			Usługi ogółem		
	0,0	15,0	16,9		19,4
	Razem		51,4 tys os.		
			257 os/1000 mieszkańców Sosnowca		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych US w Katowicach.

2. Bardziej precyzyjna jest informacja na temat struktury zatrudnienia wg sekcji PKD i obejmująca wszystkich zatrudnionych. W 2010 r. zatrudnionych było 87,6 tys. Sosnowiczian. Z tego 0,24 tys. (0,3%) w rolnictwie, 28,8 tys. (32,6%) w przemyśle i 59,3 tys. (67,1%) w usługach. W 2018 r. zatrudnionych było 51,378 tys. Sosnowiczian. Z tego w rolnictwie – 8 osób, 15,09 tys. (29 %) w przemyśle i 36,35 tys. 71%) w usługach.

Stwierdzić należy, że:

- a) działalność rolnicza (sekcje A i B) przestały mieć jakiegokolwiek istotniejsze znaczenie w strukturze zatrudnionych w Sosnowcu. W kontraście do tego jest fakt znaczącego udziału terenów stanowiących formalnie użytki rolnicze,

- b) uwidacznia się stale postępująca marginalizacja roli górnictwa w gospodarce Sosnowca. W latach 2009 - 2013 zatrudnienie w jedynej w Sosnowcu KWK „Kazimierz-Juliusz” spadło o dalsze około 500 osób, Obecnie zakład ten jest zlikwidowany.
- c) uwidacznia się nieduży spadek zatrudnienia w przemyśle przetwórczym, który dotyczy głównie zakładów małych i średnich. W przedsiębiorstwach dużych zatrudnienie było na dość ustabilizowanym poziomie,
- d) zmienny charakter ma zatrudnienie w usługach - istnieją sekcje (H, I, J, M), gdzie odnotowano wzrost zatrudnienia oraz sekcje (G, L, czy N), gdzie odnotowano jego spadek,
- e) w sekcjach K i O uwidaczniał się brak wyraźniejszych zmian w liczbie zatrudnionych, przy czym dla sekcji K, przyjętą tą wagę należy w odniesieniu do lat 2003-2009.

3. Gwałtowna restrukturyzacja przemysłu w Sosnowcu po 1990 r. była jedną z najistotniejszych przesłanek ulokowania w mieście Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jej działalność w Sosnowcu przyniosła wymierne efekty i stanowiła jeden z kluczowych elementów rozwoju ekonomicznego miasta.

Tabela nr 33. Przedsiębiorstwa zlokalizowane w Sosnowcu w ramach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Firma	Obszar inwestycyjny KSSE	Kapitał	Przemysł
Automotive Lighting Polska	Zaruskiego	włoski	Elektrotechniczny
Bitron Poland	Dańdówka	włoski	AGD
Caterpillar Poland	Dańdówka	amerykański	Maszynowy
Duda Bis	Milowice	polski	Spożywczy
Ergom	Zaruskiego	włoski	Samochodowy
Ergomoulds	Dańdówka	włoski	Tworzyw sztucznych
Ferrol	Narutowicza	włoski	AGD
Gimplast	Milowice	włoski	Tworzyw sztucznych
Magneti Marelli Exhaust System	Mikołajczyka	włoski	Samochodowy
Nadwozia-Partner	Dańdówka	polski	Samochodowy
Polskapresse	Milowice	niemiecki	Poligraficzny
Process Electronic	Dańdówka	kanadyjski	Elektroniczny
Segu Polska	Narutowicza	niemiecki	Samochodowy
Watt	Mikołajczyka	polski	Elektrotechniczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KSSE.

4. Niezależnie od korzystnego zjawiska lokowania nowych inwestycji w Sosnowcu należy wspomnieć o tych dużych przedsiębiorstwach przemysłowych, które po okresie transformacji ustrojowej kontynuują (z reguły pod zmienioną nazwą) swoją działalność gospodarczą. Są to m.in.: Arcelor Mittal Steel, Severstallat Silesia, Foster Wheeler Energy-Fakop, Timken Polska, Vitkoive-Milmet, oraz otwarty w 2017 r. Amazon - centrum logistyki e-commerce.

5. Innymi bardzo ważnymi i prestiżowymi instytucjami o charakterze ponadregionalnym i metropolitalnym są w Sosnowcu:

- Centrum Targowo-Konferencyjne EXPO SILESIA,
- Wydziały: Nauk o Ziemi, Filologiczny, Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego,
- Wydział Farmaceutyczny Śląskiego Uniwersytetu Medycznego,
- Wyższa Szkoła Humanitas,
- Wyższa Szkoła Medyczna,
- Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego,

- Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.
6. Ważnym pracodawcą w mieście są sieci i centra handlowe. Największą sieć handlową w Sosnowcu posiada firma Jeronimo Martins Dystrybucja właściciel sklepów Biedronka. Największe centra handlowe to:
- CH Środula, w skład którego wchodzi m.in. CH Auchan, CH Leroy Merlin, Decathlon i Norauto,
  - CH Plejada,
  - CH Plaza,
  - CH Castorama,
  - CH Marko Cash&Carry,
  - CH Fashion House Outlet,
  - CH Europa.
7. Analizy budżetów miasta pozwalają stwierdzić, że Sosnowiec uwzględnia w swoich wydatkach potrzeby w zakresie obsługi terenów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych w infrastrukturę społeczną i techniczną. Już obecnie można stwierdzić, że miasto ma dobrze rozwinięte sieci infrastruktury technicznej, które sukcesywnie modernizuje i rozbudowuje, dostosowując je do zgłaszanych potrzeb. W identyczny sposób przedstawia się rozwijanie i modernizowanie sieci drogowej, która zapewnia dobrą obsługę komunikacyjną większości istniejących i zaplanowanych terenów zabudowanych, w związku z tym inwestycje w układ komunikacyjny gminy to głównie remonty już istniejących dróg. Na tej podstawie można wyciągnąć wniosek, że gmina jest w stanie zapewnić obsługę komunikacyjną i infrastrukturalną poszczególnym terenom zabudowanym i przeznaczonym w pod zabudowę w przyszłości.

8.

§63. SYTUACJA SPOŁECZNA

1. Ważnym problemem związanym z rynkiem pracy jest zagadnienie bezrobocia. W Sosnowcu na początku 2014 r. stopa bezrobocia wyniosła 15,2% i była jedną z największych zarówno wśród miast GZM, jak i w skali województwa śląskiego (11,7%). Przewyższała także średnią krajową (13,9%). Pozytywnym aspektem jest to, że wskaźnik ten odnotowuje od 2012 r. tendencje do ustabilizowania się na poziomie około 15%, podczas gdy w większości miast GZM tendencja ta miała charakter wzrastający. W latach 2012-2014 stopa bezrobocia w Sosnowcu spadła o 0,1%, podczas gdy w miastach GZM wykazywała ona wzrosty w przedziale od 0,2% do ponad 1%. W strukturze bezrobotnych dominują osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym oraz niższym. W 2012 r. stanowiły one 61,7% ogółu bezrobotnych. Po 2012 r. bezrobocie zaczęło gwałtownie spadać aż do poziomu 5,1% w roku 2019 r..
2. Skutki bezrobocia wynikające z niedostatku miejsc pracy w Sosnowcu łagodzone są dojazdami do pracy w innych miejscowościach. Wśród nich rolę szczególną odgrywają Katowice, do których w 2010 r. dojeżdżało do pracy 8,6 tys. mieszkańców Sosnowca. Relacja ta jest odzwierciedleniem największego dziennego ruchu wahałowego między dwoma miastami w Polsce. Wśród innych miast regionu duże znaczenie ma także Dąbrowa Górnicza z 4,6 tys. osób dojeżdżających do pracy. O ile w przypadku Katowic dojazdy do pracy związane były z zatrudnieniem w usługach, o tyle w przypadku Dąbrowy Górniczej był to sektor produkcyjny. Ogółem, według danych GUS, w 2011 r. z Sosnowca do pracy w innych miejscowościach wyjeżdżało 22,6 tys. osób.
3. Według prognoz GUS liczba mieszkańców w roku 2025 będzie wynosić 187.544 tyś., w roku 2030 – 176,632 tyś., w roku 2035 – 165.238 tyś, w roku 2040 – 153695 tyś, a w roku 2045 – 142.492 tyś., co oznacza że na przestrzeni 30 lat tj. od 2014 r do 2045 r. liczba ludności w Sosnowcu zmaleje o około 67 tysięcy. Od 2018 r. do 2045 r. liczba mieszkańców sosnowca może zmniejszyć się o 60 tyś.
- Według prognoz stworzonych na potrzeby studium liczba mieszkańców w roku 2035 może być niższa o około 5% od prognozowanej i wynosić może o około 156 tyś mieszkańców, a w roku 2045 może wynosić nawet około 135 tyś mieszkańców. Obserwowane i prognozowane zjawisko ubytku liczby ludności jest powszechnym zjawiskiem w miastach rdzenia konurbacji katowickiej oraz większości dużych i średnich miast Polski. Ubytek liczby ludności jest jednym z fundamentalnych czynników warunkujących przyszłą sytuację społeczno-ekonomiczną miasta. Oddziałuje on i będzie oddziałował na sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, przestrzenną, finansową, a także polityczną.

Ruchy naturalne i migracyjne zgodnie z prognozą GIUS w latach 2014 r. - 2035 r. przedstawia poniższa tabela:

Rok	Ludność w tyś.	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały		Migracje zagraniczne na pobyt stały	
		Urodzenia	Zgony	Napływ	Odpływ	Imigracja	Emigracja
2014	209 481	1 577	2 445	1 487	2 354	43	102
2015	207 634	1 514	2 460	1 442	2 285	45	103
2016	205 742	1 464	2 474	1 410	2 235	46	103
2017	203 814	1 426	2 484	1 393	2 208	48	103
2018	201 868	1 407	2 493	1 376	2 182	49	103
2019	199 894	1 373	2 499	1 359	2 155	51	103
2020	197 895	1 343	2 503	1 341	2 129	52	103
2021	195 871	1 306	2 505	1 321	2 097	54	103
2022	193 824	1 272	2 507	1 300	2 064	55	103
2023	191 754	1 236	2 508	1 280	2 032	57	103
2024	189 660	1 200	2 509	1 259	1 999	58	103
2025	187 544	1 166	2 511	1 239	1 967	60	103
2026	185 404	1 133	2 513	1 223	1 941	61	103
2027	183 241	1 104	2 518	1 207	1 916	63	103
2028	181 057	1 077	2 524	1 192	1 890	64	103
2029	178 854	1 054	2 532	1 176	1 864	66	103
2030	176 632	1 032	2 541	1 161	1 838	67	103
2031	174 386	1 015	2 555	1 152	1 824	69	103
2032	172 119	1 000	2 568	1 145	1 811	70	103
2033	169 836	989	2 579	1 136	1 798	72	103
2034	167 540	980	2 588	1 128	1 785	73	104
2035	165 238	973	2 594	1 120	1 772	75	104

Na postępujący silny ubytek zaludnienia w Sosnowcu będzie z pewnością miała również wpływ trwająca od końca 2019 r. pandemia COVID-19 na świecie, która już skutkuje szeregiem postępujących zmian w zakresie elementów społeczno – demograficznych, ekonomicznych, osadniczych. Podkreślić należy, że o ile nowa sytuacja nie znajduje jeszcze szerszego odzwierciedlenia w badaniach i raportach, tendencje związane ze zmianą stylu pracy, nauki, spędzania czasu wolnego i towarzyskiego oraz odpoczynku z pewnością odcisną piętno na strukturze demograficznej w mieście, a tym samym na strukturze mieszkaniowej w tym lokalizacji i wielkości mieszkań. Jeśli chodzi o liczbę urodzeń nie wiadomo jeszcze jak pandemia wpłynie na ich poziom. Sytuacja wydaje się podobna, gdy wprowadzono stan wojenny w 1981 r, spadła wówczas mobilność lecz pozostawienie w domach rozwinęło życie rodzinne, co wzmocniło prokrbheacyjne stymulanty rocznikowych wyżów (obecnie należą do nich 37-42 latkowie). Jednak mimo to, należy oczekiwać osłabienia dzietności, ponieważ Polska pod względem psycho-społecznym nie jest już w tym samym miejscu co kiedyś. Na przestrzeni ostatnich dekad utrwaliły się bowiem cywilizacyjno – kulturowe uwarunkowania i mechanizmy tzw. czwartego przejścia demograficznego cechującego się indywidualizmem, sekularyzacją, liberalizmem obyczajowym, konsumpcjonizmem a nawet hedonizmem, a cechy te nie sprzyjają wzmocnieniu rodziny i chęci posiadania dzieci. Skutki pandemii widoczne będą na kilka dekad naprzód ponieważ naruszony został fundament ludzkiej egzystencji tj. poczucie bezpieczeństwa, od którego zależy każda motywacja ludzka w tym ta o posiadaniu dzieci. Pewne jest, że nastąpi wzrost udziału pracy zdalnej tzw. Home Office , przyspieszenie cyfryzacji oraz wdrażania e – usług w kolejnych dziedzinach życia. Spowoduje to spadek presji na dojazdy, a także osłabi popyt na mieszkania w centrum miasta. Może wpłynąć długofalowo na wzorce mobilności przestrzennej, na sposób korzystania z przestrzeni oraz decyzje dotyczące miejsca zamieszkania i pracy.

Szacuje się, że proces migracji z uwagi na pandemię nie będzie jednak silnie zauważalny i nie odwróci procesu urbanizacji, lecz w związku z Home Office i chęcią poprawy warunków i jakości życia w bezpiecznym otoczeniu należy spodziewać się tendencji do rozgęszczania osadnictwa. Niezależnie do niespodziewanych sytuacji epidemiologicznych migracje wewnętrzne i wewnętrzne są pewnym ruchem. Z przeprowadzonych analiz wynika, że migracje wewnątrz na pobyt stały w zakresie odpływu i przyływu ludności do gminy będą na podobnym poziomie, co nie wpłynie na liczbę ludności, natomiast postępująca od dłuższego czasu imigracja do miasta, która liczbowo znacznie przewyższa wartość liczbową emigracji – wpłynie korzystnie na demografię.

4. Wskazane powyżej uwarunkowania demograficzne, uwzględniające stały ogólny ubytek liczby ludności, będą miały swoje bezpośrednie konsekwencje w odniesieniu do:
  - rynku pracy,
  - infrastruktury społecznej i komunalnej,
  - wskaźnika dochodów PKB oraz przeciętnego wynagrodzenia,
  - przemian urbanistycznych i funkcjonalnych w przestrzeni miasta.
5. Zmiana struktury wieku ludności Sosnowca ma, a przede wszystkim będzie miała w przyszłości, istotny wpływ na potrzeby mieszkańców, koncentrujące się w sferze usług społecznych, komunalnych, transportowych, a nawet handlowych i mieszkaniowych. Ważnym aspektem społecznym komfortu życia w mieście jest sieć placówek i instytucji kultury, rozrywki, rekreacji i sportu. Większy zasięg oddziaływania mają placówki kultury, a wśród nich Teatr Zagłębia, Muzeum w Sosnowcu oraz Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki czy Muzeum Ziemi przy Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego. Ich rola przyciągająca obejmuje przede wszystkim powiaty sąsiadujące oraz większe miasta województwa śląskiego. Zdecydowanie pozytywny charakter mają wydarzenia kulturalne odbywające się w Sosnowcu, wśród nich między innymi: Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny, Europejski Festiwal Piosenki Dziecięcej, Międzynarodowa Wystawa i Giełda Mineralów i Skamieniałości, Turniej Jednego Wiersza o „Laur Plateranki”, Turniej tenorów im. Jana Kiepury, Ogólnopolski Turniej Zespołów Cheerleaders, Sosnowieckie Spotkania Artystyczne, Zaduszki Jazzowe, koncerty rockowe organizowane w MDK „Kazimierz” czy coroczna Wystawa Makiet Kolejowych organizowana w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych przy ul. Kilińskiego oraz wiele innych.
6. Sosnowiec w zakresie rozwoju kultury, rekreacji i rozrywki posiada bardzo duży potencjał rozwojowy. Niektóre z wydarzeń kulturalnych oraz instytucji sportu i rekreacji ma zdecydowane szanse na zwiększenie ich rangi oraz oddziaływania społecznego i przestrzennego.

§64. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU IX

1. Celem strategicznym Sosnowca powinien być rozwój rozumiany jako przekształcenie i reurbanizacja miasta w oparciu o nowe możliwości gospodarcze, przestrzenne i społeczne.
2. Istotą jest podkreślenie tych kierunków przemian, które w działaniach strategicznych i operacyjnych powinny stanowić podstawę przemian miasta Sosnowca.
3. Realizacja wskazanego celu i wynikających z niego kierunków działań pozwoli na:
  - trwałe umocowanie miasta Sosnowca w sieci prorozwojowych ośrodków subregionalnych Polski,
  - ustanowienie Sosnowca jednym z kluczowych ośrodków miejskich województwa śląskiego i konurbacji katowickiej,
  - uzyskanie nowego oblicza miasta – nowoczesnego w wymiarze gospodarczym i infrastrukturalnym oraz przyjaznym w wymiarze społecznym,
  - pozyskanie nowych podmiotów gwarantujących rozwój miasta ugruntowujących rolę miasta w dynamicznej i konkurencyjnej strukturze przestrzenno-funkcjonalnej południowej Polski,
  - wyhamowanie negatywnych zjawisk demograficznych, szczególnie tych wynikających z odpływu migracyjnego,
  - ograniczenie barier rozwojowych potencjalnie negatywnie oddziałujących na rozwój miasta.

W ramach uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju Sosnowca uwzględniono w szczególności:

- a) analizy ekonomiczne, których elementy wraz z wnioskami zostały zawarte w par. 62 i par. 65 niniejszego tomu,
- b) analizy środowiskowe, których elementy wraz z wnioskami zostały zawarte w Rozdziale V oraz w „Opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Sosnowca” wykonanym w ramach prac planistycznych nad uwarunkowaniami Sosnowca,
- c) analizy społeczne, których elementy wraz z wnioskami zostały zawarte w Rozdziale VIII, w par. 44 do par. 53 oraz w par. 63,
- d) prognozy demograficzne, których elementy wraz z wnioskami zawarte są w par.43, a które poprzedzone zostały opracowaniem „Prognoz zmian zaludnienia Sosnowca w perspektywie 2035 roku” wykonanym w ramach prac planistycznych nad uwarunkowaniami Sosnowca,
- e) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej służącej realizacji zadań własnych gminy, których elementy wraz z wnioskami zawarte zostały w par.44 do par.46, w Rozdziałach IX i XIV oraz w opracowaniach komunikacyjnych wykonanych w ramach prac nad uwarunkowaniami Sosnowca,
- f) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wykonany w ramach prac nad uwarunkowaniami Sosnowca, który wskazał, iż potrzeby Sosnowca w zakresie zapotrzebowania na podstawowe funkcje mieszkaniowe, produkcyjne i usługowe powinien zostać zwiększony o co najmniej 30%, zastrzegając jednocześnie, iż wzrost zapotrzebowania na nowe tereny powiązany jest w szczególności ze zmianą jakościową zamieszkania, a w mniejszym stopniu z potrzebami demograficznymi.

ROZDZIAŁ X
STAN PRAWNY GRUNTÓW

§65. STAN PRAWNY GRUNTÓW

1. Stan prawny gruntów miasta zidentyfikowano w zakresie podstawowych form własności gruntów, to jest informacji istotnych do podejmowania decyzji w skali i zakresie merytorycznym odpowiadającym **Studium 2016**.
2. zgodnie ze stanem na rok 2016 wyodrębniono grunty stanowiące:
  - własność Gminy Sosnowiec - 1477,4 ha,
  - trwałe zarząd Gminy Sosnowiec - 270,78 ha,
  - własność Skarbu Państwa - 561,64 ha,
  - własność Skarbu Państwa w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad - 24,08 ha,
  - własność Skarbu Państwa w zarządzie Polskich Linii Kolejowych - 315,61 ha,
  - trwałe zarząd Skarbu Państwa - 569,58 ha,
  - pozostałe formy władania Skarbu Państwa - 266,5 ha.
3. Decydująca większość gruntów, niebędących drogami publicznymi lub lasami, jest własnością prywatną osób fizycznych lub prawnych. W tej sytuacji, z punktu widzenia celów polityki przestrzennej miasta, wszelkie podejmowane działania będą wiązały się z koniecznością wyprzedzającego uregulowania stosunków własnościowych gruntów, wskazanych do realizacji konkretnych przedsięwzięć celu publicznego.
4. Gruntami o znaczeniu decydującym dla realizacji większości ze zidentyfikowanych celów i zadań publicznych, związanych ze stopniową zmianą struktury przestrzennej miasta, są grunty prywatne, dla których uzyskanie prawa do dysponowania lub częściowego dysponowania nieruchomościami dla realizacji inwestycji celu publicznego winno być przedmiotem przemyślanej, długoterminowej, stabilnej polityki władania, zarządzania i gospodarowania nieruchomościami.
5. Stan prawny gruntów (na lata 1998 i 2003 i 2013 r.) przedstawiono w **załącznikach graficznych U/37 i U/38**.

§66. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU X

Miasto winno podjąć aktywną politykę w zakresie pozyskiwania na rzecz miasta nieruchomości, które w przyszłości mogłyby stać się obszarami aktywności gospodarczej oraz być przedmiotem bezgotówkowych form odszkodowawczych (zamiana gruntu za grunt), związanych z realizacją art. 36 ustawy.

ROZDZIAŁ XI

WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

§67. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

W obszarze objętym **Studium 2016** występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- 1) obiekty, obszary i strefy chronione w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które zostały omówione w Rozdziale VI „Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”;
- 2) obiekty, obszary i strefy chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody, które zostały omówione w Rozdziale V „Stan Środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego”;
- 3) obiekty, obszary i strefy chronione w myśl ustawy prawo wodne, które zostały omówione w Rozdziale XVI „Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej”;
- 4) Strefy ochronne ujęć wód podziemnych ustanawianych w myśl przepisów Ustawy Prawo Wodne, które zostały omówione w Rozdziale XII
- 5) grunty leśne chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, które zostały omówione w Rozdziale V „Stan Środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego”;
- 6) tereny zamknięte, które zostały ustalone decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, wraz z załącznikiem do decyzji, Tom 12 – dla województwa Śląskiego (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury i Rozwoju poz. 25 z dnia 27 marca 2014 r.).

§68. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XI

Wnioski i wytyczne do **Studium 2016** zawarte zostały odpowiednio w rozdziałach V, VI i XVI.

ROZDZIAŁ XII

WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

§69. PROCESY GEODYNAMICZNE (RUCHY MASOWE)

1. Tematyka procesów geodynamicznych, rozumianych jako zjawisko ruchów masowych, została przedstawiona w oparciu o opracowanie wykonane przez Państwowy Instytut Geologiczny - Instytut Badawczy, Oddział Górnośląski w Sosnowcu.
2. Na obszarze Sosnowca poddano analizie 45 obszarów, uwzględniając ich predyspozycje do wystąpienia ruchów masowych ziemi tzn. takich, w których obecność pewnych form rzeźby, ukształtowanie powierzchni terenu, budowa geologiczna i procesy inicjujące wskazują na rozwój takich procesów w przeszłości lub uwarunkowania geologiczno-geomorfologiczne nie wykluczają takich procesów w przyszłości.
3. Ocenie poddano 12 stoków wzgórz przykrytych gliniastymi utworami zwiertelinowymi, występujących w: Milowicach, Pogoni, Środuli, Zagórz, Dańdówce, Sielcu i Klimontowie oraz 33 obszary opisane jako skarpy form antropogenicznych - wyrobiska pogórnice skał węglanowych, piasku i glin oraz zwałowiska odpadów przemysłowych, głównie odpadów pogórnicych, zlokalizowane w: Milowicach, Środuli, Zagórz, Sielcu, Dańdówce, Dębowej Górze, Klimontowie, Kazimierzu Górnicy, Maczkach, Zawodziu, Ostrowach Górnicych, Modrzejowie i Jęzorz.
4. W odniesieniu do zdecydowanej większości obszarów (43), skarpy/stoki wzgórz naturalnych i poszczególnych form antropogenicznych nie posiadają warunków sprzyjających rozwojowi ruchów masowych. Podstawą takiej klasyfikacji były głównie: brak warunków nachylenia i wysokości względnej stoku (skarpy), małe zróżnicowanie litologii i przepuszczalności utworów pokrywowych oraz osiągnięcie celu całkowitego zlikwidowania zagrożenia osuwiskowego po zakończonej technicznej i biologicznej rekultywacji terenu. Jedynie w dwóch przypadkach, w Zagórz, zinwentaryzowano tereny zakwalifikowane do potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi, w rejonach występowania form morfologicznych i antropogenicznych; pierwszy, związany jest z nasypem drogowym – ul. ks. Blachnickiego, a drugi – ze stokiem zbudowanym z węglanowych triasu, z pokrywami gliniastych zwiertelin i utworów deluwialnych, pomiędzy ulicami: Lenartowicza i Szymanowskiego. W dacie przeprowadzonej wizji terenowej (10.06.2013 r.), przy północno-wschodniej krawędzi nasypu drogowego w ciągu ul. ks. Blachnickiego zarejestrowano dawno powstałe uszkodzenie asfaltowego chodnika, o wymiarach: długość ok. 1 m i szerokość 0,4 m, o znamionach mikroniszy osuwiskowej, występujące nad przepustem drogowym, którym następuje przepływ wód z nawodnionej niecki po północno-wschodniej stronie drogi do zalewiska po przeciwnej jej stronie. Powodem tego stanu rzeczy mogła być komprymacja gruntu wypełniającego przestrzeń nad wlotem przepustu i/lub stosunkowo strome nachylenie skarpy drogowej w tym miejscu. W przypadku naturalnego zbocza o ekspozycji północno-wschodniej, inicjację niewielkich ruchów masowych (aktualnie ustabilizowanych) zaobserwowano w postaci podłużnych spękań asfaltowej nawierzchni drogi dojazdowej, przy posesji oddalonej ok. 200 m na wschód od ul. Braci Mieroszewskich, powstałych wskutek nadmiernego podcięcia skarpy przy budowie ogrodzenia posesji. Zagrożenia w ww. przypadkach wynikające z granicznych wartości nachylenia stoku/skarpy, mogą zwiększyć się w wyniku działalności antropogenicznej (obciążenie stoku obiektami budowlanymi, wykonanie wykopów) oraz czynnikami naturalnymi (infiltracja i spływ wód opadowych i roztopowych). W rejonie pomiędzy ulicami: Lenartowicza i Szymanowskiego, wykonano podcięcie w naturalnie uformowanym stoku w trakcie budowy drogi dojazdowej do posesji (wschodni, końcowy odcinek ul. Południowej), co w pewnym stopniu osłabiło stateczność zbocza. W przypadku skarpy nasypu drogowego przy ul. ks. Blachnickiego, zagrożenia te wynikają dodatkowo w związku z utrzymującym się stałym zawodnieniem niecek po obu stronach drogi, w zbliżeniu do skrzyżowania z ul. 3 Maja oraz znacznym obciążeniem drogi ruchem samochodowym.
5. Na podstawie kart rejestracyjnych terenu potencjalnie zagrożonego ruchami masowymi ziemi, według stanu z 2009 r., wskazuje się:
  - a) obszar 1 – rejon ulicy ks. F. Blachnickiego na wysokości oczka wodnego w Parku Środula - skarpa nasypu pod drogę w rejonie skrzyżowania dwupoziomowego ulic: 3 Maja i ks. F. Blachnickiego;
  - b) obszar 2 – rejon ulic T. Lenartowicza i K. Szymanowskiego - stok wzgórza triasowego przykryty deluwiami (gliny i piaski).

§70. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XII

1. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium wymagane jest wskazanie obszarów osuwania się mas ziemnych. Obszary te powinny zostać wyznaczone na podstawie badań terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi wskazanych w kartach rejestracyjnych.
2. Dla wskazanych obszarów zaliczonych do potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wskazane w przepisach prawa geologicznego i górnicy.

ROZDZIAŁ XIII

**WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH
ORAZ WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW
ODREBNYCH**

§71. BUDOWA GEOLOGICZNA ORAZ ZŁOŻA KOPALIN I EKSPLOATACJA GÓRNICZA

1. Budowa geologiczna.

Sosnowiec położony jest w środkowo-wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, w obrębie wydzielonej geologicznie jednostki strukturalnej – bloku górnośląskiego. W podłożu tej jednostki występuje trójkątny blok prekambryjskich skał krystalicznych, na których osadzone zostały utwory najwyższego proterozoiku, starszego i młodszego paleozoiku, dolnego mezozoiku oraz kenozoiku. W rozwoju geologicznym po prekambryzie blok górnośląski ewoluował w sposób charakterystyczny dla obszaru platformowego i w czasie orogenezy waryscyjskiej przekształcił się w zapadlisko przedgórskie. Skały tej jednostki, w kierunku na południe, zanurzają się pod osady zapadliska przedkarpackiego i strukturę płaszczowinową karpat zewnętrznych.

2. Złóża kopalin.

W granicach Sosnowca występują udokumentowane oraz w przeszłości i aktualnie eksploatowane złoża kopalin energetycznych w postaci węgla kamiennego stratygraficznie związanego z utworami karbonu oraz złoża piasku podsadzkowego, stanowiące osady systemu czwartorzędowego.

1) Węgiel kamienny

Zasoby złoża węgla kamiennego zostały udokumentowane na niemal całym obszarze Sosnowca (za wyjątkiem skrajnie wschodniej jego części), na głębokości od kilkudziesięciu do ok. 1000 m, w obrębie karbonu produktywnego, w wydzielonych ogniwach litostratygraficznych - serii paralicznej (warstwy: sarnowskie, florowskie, grodzieckie), górnośląskiej serii piaskowcowej (warstwy: siodłowe, rudzkie) oraz serii mułowcowej (warstwy orzeskie). Eksploatacja większości złóż węgla kamiennego, obejmujących granice Sosnowca, została po okresie transformacji ustrojowej zaniechana.

Zestawienie złóż węgla kamiennego w granicach Sosnowca:

LP.	NAZWA ZŁOŻA	KOD ZŁOŻA	LOKALIZACJA-GMINA	POWIERZCHNIA [HA]	ZASOBY GEOLOGICZNE, BILANSOWE [TYS. T]			STAN ZAGOSP. SP. ZŁOŻA
					RAZEM	A+B+C ₁	C ₂ +D	
1	„Saturn”	335	Będzin, Czeladź, m. Sosnowiec m. Katowice, m. Siemianowice Śl.	2 900,77	61 074	28 651	32 423	Z
2	„Siemianowice -Szopienice I”	364	m. Katowice m. Sosnowiec m. Mysłowice	852,14	36 465	36 405	60	Z
3	„Siemianowice”	365	m. Siemianowice Śl. m. Chorzów m. Piekary Śląskie m. Sosnowiec	2 213,14	44 765	35 918	8 847	Z
4	„Paryż”	336	Będzin, m. Dąbrowa.Górn. m. Sosnowiec	2 630,79	47 741	38 986	8 755	Z
5	„Sosnowiec”	369	m. Sosnowiec	2 035,68	33 970	31 735	2 235	Z
6	„Niwka- Modrzejów”	366	m. Sosnowiec m. Jaworzno m. Mysłowice	1649,52	113 676	107 678	5 998	Z
7	„Modrzejów”	1209 8	m. Sosnowiec m. Jaworzno	1 356,22	46 505	26 796	19 709	R

8	„Porąbka- Klimontów”	368	m. Sosnowiec	53 120	53 120	42 092	11 028	Z
9	„Brzezinka-2”	1380 7	m. Mysłowice m. Sosnowiec m. Jaworzno	2 146	413 235	356 305	56 930	R
10	„Jan Kanty”	339	m. Jaworzno m. Sosnowiec	3090	232 028	161 076	70 952	Z
11	„Kazimierz-Juliusz”	367	m. Sosnowiec m. Jaworzno	2 358,62	93 522	85 212	8 310	Z
12	„Kazimierz-Juliusz 1”	1573 1	m. Sosnowiec	642	59 413	51 047	8 366	Z

Objaśnienia:

E - złoża eksploatowane

R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo w kat. A+B+C₂

Z - złoża, którego wydobycie zostało zaniechane

2) Piasek podsadzkowy

Złóża tej kopaliny, o miąższości ok. 30 m, zostały udokumentowane w obrębie głębokiej bruzdy erozyjnej w kształcie wydłużonej niecki o orientacji SE-NW - złoża „Bór (Wschód)” - i w rejonie pradoliny Białej Przemszy - złoża „Bór (Zachód)” - w południowej części Sosnowca. Południowa część powierzchni ww. złóż znajduje w granicy administracyjnej miasta Jaworzna. Złoża tej kopaliny, o podobnej genezie, zostało udokumentowane jako złoża piasku podsadzkowego „Szczakowa-Maczki” (dotąd nieeksploatowane), w obrębie pradoliny Białej Przemszy, we wschodniej części Sosnowca (Maczki, kolonia Cieśle). Zestawienie złóż piasku podsadzkowego w granicach Sosnowca:

- eksploatowane: „Bór (Zachód)”, „Bór (Wschód)”,
- rozpoznane w kategorii A+B+C₁: „Szczakowa-Maczki”.

3) Surowce ilaste ceramiki budowlanej i wapieni przemysłu wapienniczego

W granicach Sosnowca udokumentowano i w przeszłości eksploatowano niewielkie złoża kopalin:

LP.	NAZWA ZŁOŻA	KOD ZŁOŻA	SYMBOL ZŁOŻA	LOKALIZACJA-GMINA	POWIERZ -CHNIA[HA]	ZASOBY GEOLOGICZNE[TYS. M ³]		WYDO- BYCIE [TYS. M ³]	STAN ZAGOSP. ZŁOŻA
						BILAN-SOWE	PRZEMY-SŁOWE		
1	„DąbrowaNarodowa”	2085	IB	m. Sosnowiec	4,78	462	-	-	P
2	„Radocha”	2087	IB	m. Sosnowiec	7,35	342	-	-	Z
3	„Sosnowiec-Śródula I”	1899	WW	m. Sosnowiec	15,54	6 500	-	-	Z
4	„Sosnowiec-Śródula II”					1 548			Z

Objaśnienia:

Z - złoża, którego wydobycie zostało zaniechane

P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat. C₂

IB - złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej

WW - złoża wapieni przemysłu wapienniczego

§72. WODY PODZIEMNE I ICH JAKOŚĆ

1. Zgodnie z powszechnie stosowaną rejonizacją zwykłych wód podziemnych, teren Sosnowca położony jest w Makroregionie Centralnym, w Regionie XII Śląsko-Krakowskim, w którym wody podziemne występują w piętrach wodonośnych utworów stratygraficznie przynależnych do czwartorzędu, triasu i karbonu.
2. Zgodnie z ustaleniami mapy głównych zbiorników wód podziemnych Narodowego Archiwum Geologicznego Państwowego Instytutu Geologicznego-Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie wg stanu na III 2012 r. obszar Sosnowca znajduje się w części w zasięgu następujących zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 453 „Biskupi Bór” - (Maczki, Kolonia Cieśle), utożsamiony z powyżej scharakteryzowaną jednostką hydrogeologiczną o symbolu 4aQII/P+C1,3. Jest zbiornikiem porowym, odkrytym, wykształconym w obrębie doliny kopalnej wypełnionej piaszczysto-zwirowymi utworami czwartorzędu, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 108 tys. m³/24h i module zasobów dyspozycyjnych 1440 m³/24h*km². Zbiornik pozbawiony jest izolacji od powierzchni - stopień zagrożenia wód zbiornika na zanieczyszczenia migrujące z powierzchni przyjęto jako wysoki. Z uwagi na istniejącą strefę zasilania obejmującą cały zbiornik, ustalono w jego granicach obszar wymagający najwyższej ochrony (ONO) - w granicach miasta. Wody zbiornika, pod względem jakościowym, należą do klasy Ib - jakości dobrej, lecz nietrwałej (brak izolacji), niewymagające uzdatnienia,
- GZWP nr 329 „Bytom” - (środkowa i północno-zachodnia część miasta) w części objęty jednostką hydrogeologiczną o symbolu 1aT2,1IV/C3. Jest zbiornikiem szczelinowo-krasowym, odkrytym, wykształconym w utworach węglanowych triasu dolnego (pstry piaskowiec - ret) i triasu środkowego (wapień muszlowy), o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 165 tys. m³/24h i module zasobów dyspozycyjnych 661 m³/24h*km². Zbiornik pozbawiony jest izolacji od powierzchni, a stopień zagrożenia wód zbiornika na zanieczyszczenia migrujące z powierzchni przyjęto jako bardzo wysoki. W granicach zbiornika ustanowiono obszar wymagający wysokiej ochrony (OWO). Pod względem jakościowym, wody zbiornika w części obejmującej miasto, należą do klasy Ib - wody dobrej, lecz nietrwałej jakości (brak izolacji), niewymagające uzdatnienia.

Z uwagi na fakt, iż obecnie trwają prace dokumentacyjne dla GZWP Bytom i GZWP Biskupi Bór ich wyznaczenie w „Mapie obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce...” nie jest tożsame z udokumentowaniem zbiorników w sensie przewidzianym prawem.

Lista GZWP, które w 2011 roku zostały udokumentowane w skali szczegółowej 1:500 000, lub których dokumentacja będzie weryfikowana w ramach realizacji :Programu wyznaczania obszarów ochronnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy [9.63] nie obejmuje zbiornika nr 329 „Bytom” i nr 453 „Biskupi-Bór”.

W chwili obecnej na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządzane jest opracowanie p.t. „Wykonanie programów i dokumentacji geologicznej określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy” GZWP 453 „Biskupi-Bór”.

3. Obszar Sosnowca znajduje się ponadto w zasięgu użytkowego poziomu wód podziemnych o znaczeniu regionalnym, wydzielonego w piaskowcach górnokarbońskich, obejmującego większą część terenu miasta, z wyłączeniem części środkowej i południowo-zachodniej - UPWP CII „Mikołów-Sosnowiec”. Zbiornik szczelinowo-porowy, odporność wód podziemnych tego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia określana jest jako średnia, przy przyjętym czasie pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni: 5 – 25 lat.

4. Ujęcia wód podziemnych:

Zgodnie z informacją Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sosnowiec S.A., miasto Sosnowiec nie posiada własnych ujęć wody, w tym ujęć wód podziemnych.

W Sosnowcu występują jednak następujące ujęcia wód podziemnych dla następujących przedsiębiorstw, zakładów i ośrodków:

- ujęcie wody podziemnej wykonane dla Przedsiębiorstwa Materiałów Podsadzkowych Przemysłu Węglowego w Katowicach z zaproponowaną strefy ochrony – terenu ochrony (bezpośredniej 8-1- m i pośredniej 70 m), udokumentowane w 1982 r. wg. Dokumentacji Hydrologicznej dla ujęcia wody Oddziału Napraw Lokomotyw Elektrycznych, zatwierdzonej decyzją nr 44/82 Wojewody Katowickiego z dnia 29 września 1982 r.

- ujęcie wody podziemnej wykonane dla Zakładu Urządzeń Automatyki Przemysłowej w Sosnowcu, udokumentowane w 1991 r. wg dokumentacji hydrologicznej dla zakładowego ujęcia wody w miejscowości Sosnowiec, zatwierdzonej decyzją nr 20/91 Wojewody Katowickiego z dnia 23 kwietnia 1991 r.

- ujęcie wód podziemnych wykonane dla Sosnowickiej Fabryki Lin i Drutu w Sosnowcu, z zaproponowaną strefą ochrony – terenu ochrony bezpośredniej (9 m), udokumentowane w 1970 r. wg dokumentacji hydrologicznej ujęcia wód podziemnych z karbonu górnego,

- ujęcia wód podziemnych, wykonane dla Przedsiębiorstwa Materiałów Podsadzkowych Przemysłu Węglowego w Katowicach udokumentowane w 1972 r., wg. Dokumentacji hydrologicznej zasobów podziemnych ujęcia z otworów czwartorzędowych na terenie pola piasków podsadzkowych „Bór” Kopalni Piasku Podsadzkowego, zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 24 stycznia 1972 r.,

- ujęcie wód podziemnych, udokumentowane w 1964 r, wg dokumentacji hydrogeologicznej studni Jęzor – Wagonownia P.M.P – P.W,

- ujęcie wód podziemnych wykonane dla dla Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Katowicach, z zaproponowaną strefą ochrony – terenu ochrony bezpośredniej (10m), udokumentowane w 1991 r, wg. dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w kat. „B” ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla osiedla „Tuwima” w Sosnowcu – Niwce,

- ujęcie wód podziemnych wykonane dla Kombinatu Metalurgicznego „Huta Katowice” Dąbrowa Górnicza Tworzeń, z zaproponowaną strefą ochrony – terenu ochrony (bezpośredniej 8-1- m i pośredniej 70-80 m) udokumentowanej w 1982 r. wg. dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w kat. „B” ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla zaopatrzenia w wodę Pracowniczych Ogródków Działkowych w Sosnowcu – Niwce, zatwierdzonych dec. nr 63/82 Wojewody Katowickiego z dnia 31 grudnia 1982 r.

- ujęcia wód podziemnych wykonane dla Kopalni Węgla Kamiennego „Niwka Modrzejów” z zaproponowaną strefą ochrony – terenu ochrony (bezpośredniej 8-1- m i pośredniej 70-80 m), udokumentowanej z 1984 r. wg. dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych w kat. „B” ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla potrzeb Kopalni Węgla Kamiennego „Niwka Modrzejów”) w Sosnowcu zatwierdzonej dec. nr 79/84 Wojewody Katowickiego z dnia 27 października 1984 r.,

- ujęcie wód podziemnych dla Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji z zaproponowaną strefą ochrony – terenu ochrony (bezpośredniej 10 m) udokumentowanej z 2018 r. wg. dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych studnią wierconą S1 z utworów triasowych na działce nr 3495/2 ob. 0011 Sosnowiec, dla zaopatrzenia w wodę instalacji zaśnieżania stoku narciarskiego na terenie kompleksu Rekreacyjno – Sportowego przy ul. 3 Maja 51 tj. Studnia S-1 zlokalizowana na działce nr 3495/2 ob. 0011 w Sosnowcu (strefa ochronna o kształcie kwadratu o promieniu 10,0 m w odległości od obudowy studni),

- studnia SW – 1E, zlokalizowana na działce nr 998 ob. 0011 przy ul. Kresowej w Sosnowcu w rejonie Egzotarium w Sosnowcu (strefa ochronna o kształcie koła o promieniu 2,0 m w odległości od obudowy studni),

- studnia S-1, zlokalizowana na działce nr 2719/5 ob. 0012 w Sosnowcu przy ul. Wojska Polskiego w Sosnowcu wykorzystywana jako awaryjne zasilanie przeciwpowodziowe zbiornika wodnego oraz na potrzeby socjalno – bytowe firmy Handlowo – Produkcyjno – Usługowej „ERAGO” Export – Import Zdzisław Cupek z siedzibą w Sosnowcu (bez celów pitnych).

Do niedawna czynne było komunalne ujęcie wód podziemnych w rejonie przylegającym do Wschodniej Obwodnicy GOP. Ujęcie, składające się z 3 studni wierconych, o głębokości: 23 – 47 m, ujmowało poziom wodonośny czwartorzędu, którego zwierciadło wody w dacie ich wykonania (1984 – 91), występowało na głębokości w zakresie: 3,8 - 14,1 m p.p.t. Ujęcie zostało wyłączone z eksploatacji, po tym, jak w wyniku drenażu związanego z robotami górniczymi KWK „Niwka-Modrzejów”, nastąpiło znaczące obniżenie zwierciadła wody w studniach ujęcia, do poziomu 12 –14 m p.p.t. [9.57]. Z tej samej przyczyny, zostały wyłączone liczne, studzienne ujęcia poziomu wodonośnego czwartorzędu (głębokość: 15 – 30 m) na terenie ogródków działkowych położonych na zachód od ul. Orłąt Lwowskich (dz. Jęzor), w których zarejestrowano podobne co do wartości obniżenie zwierciadła wody podziemnej.

5. Miasto zaopatrywane jest w wodę z ujęć powierzchniowych w Maczkach i Goczalkowicach, przez system magistrali wodnych Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach, połączonych z siecią rozdzielczą RPWiK w Sosnowcu S.A.
6. Na podstawie informacji zamieszczonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej [9.72] obszar Sosnowca obejmuje dwie Jednolite Części Wód Podziemnych: PLGW 2100132, PLGW 2100134. Tuż za południowo wschodnią granicą miasta zlokalizowana jest jednolita część wód podziemnych o kodzie PLGW 2100146. Wyniki przeprowadzonych na obszarze miasta analiz jakości wód JCWPd wskazują, iż głównym zagrożeniem dla stanu zasobów wód podziemnych jest sektor komunalny oraz przemysłowy. Sektor komunalny generuje przede wszystkim duże ilości odpadów. Głównym zagrożeniem dla wód podziemnych są niekontrolowane odcieki ze składowisk (szczególnie składowisk odpadów niebezpiecznych) czy źle prowadzona gospodarka ściekowa lub jej brak. Dużym zagrożeniem jakości wód podziemnych są rozproszone na terenie całego miasta punktowe ogniska zanieczyszczeń, np. niewłaściwie zaprojektowane i wykonane magazyny środków chemicznych, stacje benzynowe, tereny niewłaściwego magazynowania surowców, półproduktów i wyrobów gotowych itp. Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią również ścieki przemysłowe, przede wszystkim te wprowadzane do gruntu lub wód podziemnych, oraz do małych cieków powierzchniowych i zbiorników w ilościach powodujących ich infiltrację do wód podziemnych. Wpływy pochodzące z sektora przemysłowego to przede wszystkim intensywna działalność wydobywcza kopalń węgla kamiennego (odwadniania poziomu karbońskiego i tworzenie się lei depresji), rud cynku i ołowiu (odwadnianie piętra triasowego) oraz piasków podsadzkowych (drenaż czwartorzędowego poziomu wodonośnego) wymagająca prowadzenia odwadniania wyrobisk. Na skutek działalności górniczej i zwiększonego poboru wód podziemnych doszło do zmian granic układów krążenia wód podziemnych w stosunku do zlewni rzek Przemszy. Efektem takiej działalności może być zmniejszenie ilości wody w zbiornikach oraz redukcja przepływu w rzekach. Drenowane poziomy wodonośne są częściowo odnawiane przez infiltrację wód powierzchniowych, w szczególności młodszych utworów przepuszczalnych. Dotyczy to jednakże głównie płytszych poziomów wodonośnych, głębokie poziomy, w skutek nadmiernego poboru oraz drenażu, mają niewielkie możliwości odnawiania.
7. Środkowa, południowa, wschodnia i południowo - wschodnia część miasta położona jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych JCWPd 134 o kodzie europejskim PLGW 2100134 – region wodny Małej Wisły. Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej JCWPd 134 charakteryzuje się słabym stanem ilościowym i dobrym stanem chemicznym wód. Dlatego też osiągnięcie dobrego stanu ilościowego wód jest zagrożone, a dobrego stanu chemicznego wód jest niezagrażone. Dla tej części jednolitych wód określono derogacje (odstępstwa od osiągnięcia zamierzonych celów środowiskowych) na poziomie 4(5) -1, wynikające z wpływu górnictwa, prowadzone odwadnianie kopalń, zatapianie głębokich lejów depresji oraz brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych. Północno - zachodni fragment miasta leży w obrębie jednolitych części wód podziemnych JCWPd 132 o kodzie europejskim PLGW 2100132 – region wodny Małej Wisły. Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej JCWPd 132 charakteryzuje się słabym stanem ilościowym i chemicznym wód. Dlatego też osiągnięcie dobrego stanu ilościowego wód jest zagrożone, a dobrego stanu chemicznego wód jest niezagrażone. Dla tej części jednolitych wód określono derogacje wynoszą 4(5) -1 / 4(4) - 1, a osiągnięcie dobrego stanu wód zostało odsunięte w czasie (derogacje do 2021 r.), ze względu na wpływ górnictwa, prowadzone odwadnianie kopalń, zatapianie głębokich lejów depresji oraz brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych, a w szczególności wydobywanie kopaliny ze złoża "Bytom - 1". Na południowy wschód od granic administracyjnych miasta Sosnowca przebiega granica Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd 146 o kodzie europejskim PLGW2100146 - region wodny Małej Wisły. Przeprowadzone analizy ilościowe i chemiczne wód JCWPd wykazały, iż jest ona zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, głównie ze względu na słaby stan ilościowy - ujemny bilans wodny spowodowany wieloletnią działalnością górnictwa w tym rejonie oraz braku możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych - derogacje do 2021 r. (wydobywanie kopaliny ze złoża "Byczyna"). Derogacje dla tej JCWPd określono jako 4(5) - 1 / 4(4) - 1. Zgodnie z art. 38e, pkt. 1 ust. 1-3 ustawy Prawo Wodne celem środowiskowym dla jednolitej części wód podziemnych jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie

pogorszeniu oraz poprawa ich stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Uwzględniając powyższe, a także biorąc pod uwagę zapisy Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły przewiduje się odstępstwa od założonych celów środowiskowych (tzw. derogacje) dla jednolitej części wód podziemnych o kodzie europejskim PLGW 2100132, ponieważ ich osiągnięcie w ustalonym terminie nie będzie możliwe ze względu na realizację nowej inwestycji niezbędnej dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju jaką jest eksploatacja złoża "Bytom - 1" (zgodnie z udzieloną koncesją wydobywczą).

Zgodnie z informacjami zawartymi w Raporcie o stanie środowiska w województwie śląskim w 2012 roku oraz Klasyfikacją i wynikami badań jakości wód podziemnych przeprowadzonych w 2012 roku w sieci krajowej opracowanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach i Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy końcowa klasa jakości jednolitej części wód podziemnych PLGW 2100134 określona została jako IV (w punkcie pomiarowym w Dąbrowie Górniczej poziom wodonośny szczelinowy jest nieizolowany od zanieczyszczeń migrujących z powierzchni, zwierciadło wody swobodne).

Analiza właściwości fizyko-chemicznych wód wykazała przekroczony próg 75% stanu dobrego wskaźnika określającego temperaturę wody, stężenia boru, magnezu, wapnia i wodorowęglanów (HCO₃) w wodzie. Między innymi na tej podstawie oszacowano, iż jakość wód analizowanych jednolitych części wód podziemnych ze względu na takie wskaźniki jak temperatura, stężenie magnezu, potasu, wapnia, żelaza i wodorowęglanów w wodzie klasyfikuje je do III klasy jakości. Ze względu na podwyższoną wartość siarczanów w wodzie (SO₄) zaklasyfikowano JCWPd do IV klasy jakości a przy uwzględnieniu wysokiego stężenia manganu w wodzie - nawet do V klasy jakości.

Na podstawie w/w klasyfikacji końcowa klasa jakości jednolitej części wód podziemnych PLGW 2100132 określona została jako III (punkt pomiarowy na terenie miasta Sosnowca, zwierciadło napięte).

Właściwości fizyko-chemicznych wód wykazała jedynie przekroczony próg 75% stanu dobrego wskaźnika określającego stężenie wodorowęglanów (HCO₃) w wodzie. Między innymi na tej podstawie oraz dodatkowo ze względu na podwyższony wskaźnik zawartości wapnia, oszacowano, iż jakość wód analizowanych jednolitych części wód podziemnych klasyfikuje je do III klasy jakości.

Kończąca klasa jakości jednolitej części wód podziemnych PLGW 2100146 określona została jako III (punkt pomiarowy na terenie miasta Jaworzno, zwierciadło swobodne).

Przeprowadzone badania monitoringowe właściwości fizyko-chemicznych wód wykazały przekroczony próg 75% stanu dobrego wskaźnika określającego stężenie siarczanów (SO₄) w wodzie. Ponadto odnotowano również podwyższony wskaźnik zawartości wapnia i zwiększoną temperaturę wód. Dlatego też oszacowano, iż jakość wód analizowanych jednolitych części wód podziemnych klasyfikuje je do III klasy jakości.

§73. EKSPLOATACJA GÓRNICZA

1. Eksploatacja węgla kamiennego.

Aktualnie w granicach administracyjnych Sosnowca eksploatacji górniczej węgla kamiennego nie prowadzi się. Do połowy 2012 r. jedynie w Kopalni Węgla Kamiennego „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Ogrodowej 1 w Sosnowcu prowadzono eksploatację w obrębie złoża o tej samej nazwie, w granicach obszaru górniczego „Kazimierz-Juliusz I” o powierzchni 23,08 km², ustanowionego decyzją koncesyjną nr 41/93 Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19.08.1993 r. W ostatnim czasie, po zakończonej w latach 90. ubiegłego wieku restrukturyzacji techniczno-organizacyjnej, zakład górniczy, już jako zakład jednoruchowy, prowadził eksploatację w granicach wyżej wymienionego obszaru górniczego wyłącznie na poziomie IV, znajdującym się na głębokości 573 m. Przedmiotem eksploatacji był, występujący we wschodniej części obszaru górniczego, w obrębie warstw siodłowych górnośląskiej serii piaskowcowej, pokład 510, o grubości od 5-16 m i nachyleniu 30-45°. Eksploatację prowadzono systemem ścianowym z zawalem stropu, ścianami kompleksowo zmechanizowanymi. Decyzją Ministra Środowiska z dnia 03.08.2012 r. (znak: Z1:DGKks-4771-5/30673/12/KO) ww. obszar górniczy został zlikwidowany. Ostatnio KWK „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o. prowadził eksploatację górniczą w pokładzie 510 (we wschodniej części byłego OG w partii M-3) lecz w zmniejszonym obszarze górniczym „Kazimierz-Juliusz II”, o powierzchni 6,42 km², ustanowionym decyzją koncesyjną nr 5/2012 Ministra Środowiska z dnia 03.08.2012 r. Obecnie obszar i teren górniczy KWK „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o. jest zlikwidowany.

W okresie po 1989 r. w ramach rządowego programu restrukturyzacji górnictwa, nastąpił proces stopniowej likwidacji poszczególnych zakładów górniczych, w tym – w szczególności na terenie Zagłębia Dąbrowskiego. Poniżej zestawiono zakłady górnicze prowadzące podziemną eksploatację górnictwem w granicach obszarów górniczych obejmujących teren m. Sosnowca, które po przemianach ustrojowych poddane zostały procesowi likwidacji w latach: 1995 – 2004.

-KWK „Saturn” w Czeladzi – OG „Milowice I”, OG „Czeladź”

-KWK „Siemianowice” w Siemianowicach Śląskich – OG „Szopienice I”, OG „Siemianowice II”

-KWK „Paryż” w Dąbrowie Górniczej – OG „Będzin”,

-KWK „Sosnowiec” w Sosnowcu – OG „Sosnowiec”,

-KWK „Niwka-Modrzejów” w Sosnowcu – OG „Niwka-Modrzejów II”,

-KWK „Porąbka-Klimontów” w Sosnowcu – OG „Klimontów”, OG „Zagórze I”,

-KWK „Jan Kanty” w Jaworznie – OG „Jaworzno III”,

Niezależnie od ww. eksploatacji górniczej w skali przemysłowej, na terenie miasta, w różnych okresach czasu (głównie w okresie międzywojennym), prowadzono niezorganizowane, indywidualnie zwykle nieformalne wydobywanie węgla szybikami i krótkimi sztolniami („bieda szyby”) w strefach przypowierzchniowej wychodni tej kopaliny.

2. Eksploatacja złóż piasku podsadzowego

- 1) Eksploatację złóż piasku podsadzowego w rejonie Sosnowca rozpoczęto z początkiem lat 60. ubiegłego wieku. Prowadzona była metodą odkrywkową przez Kopalnię Piasku „Maczki-Bór”, wchodzącą w skład wielozakładowego Przedsiębiorstwa Materiałów Podsadzowych Przemysłu Węglowego w Katowicach, a następnie, po przekształceniach własnościowych, przez CTL Maczki-Bór S.A. Przedmiotem eksploatacji są złoża piasku podsadzowego występujące w dolinie rzeki Białej Przemszy, wykorzystywane do podsadzania wyrobisk pogórnictwa. Partie złoża charakteryzujące się korzystnymi parametrami jakościowymi, eksploatowane są także jako piasek budowlany, wykorzystywane m.in. do produkcji zapraw i betonów. Eksploatację złoża prowadzono w rejonie udokumentowanych złóż piasku podsadzowego: „Bór (Zachód)” i „Bór (Wschód)”, utożsamianych w sensie eksploatacyjnym z polami odpowiednio: Pole „Bór Zachód” i Pole „Bór Wschód”.

W dniu 31 lipca 2021 roku wygasła decyzja Marszałka Województwa Śląskiego nr 1429/OS/2006 z dnia 14 lipca 2006; l.dz. OS.G.ZK.7510/63/06 udzielająca CTL Maczki Bór S.A. w Sosnowcu koncesji na wydobywanie piasku podsadzowego metodą odkrywkową ze złóż Bór Wschód i Bór Zachód. Wobec powyższego Zarząd spółki podjął decyzję o likwidacji odkrywkowego zakładu górniczego w granicach dotychczasowych terenów górniczych tj „Bór-III-1”, „Bór-III-2-a-1” oraz „Bór-III-2-b” i rozpocząć/kontynuować ich rekultywację.

- 2) W dniu 20 kwietnia 2021 CTL Maczki Bór, decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 1188/OS/2021, otrzymała koncesję na odkrywkowe wydobywanie piasku podsadzowego z części złoża Bór Zachód w granicach utworzonego nowego obszaru górniczego Bór-III-2-c. Powstały w ten sposób zakład górniczy Maczki-Bór obszar „Bór III-2-c” o powierzchni 2,5154 ha leży w granicach administracyjnych miasta Sosnowca i stanowi niewielką część pierwotnego terenu, nie naruszonego jeszcze eksploatacją w północnej części złoża Bór Zachód w postaci wcinającego się w granicę eksploatacji likwidowanego zakładu górniczego „Maczki-Bór” wyraźnego „cypla”. Teren „Bór III-2-c” w całości znajdował się poza granicami posiadanej dotychczas przez CTL Maczki Bór koncesji na wydobywanie piasków podsadzowych z uwagi na lokalizację w tym rejonie obiektów infrastruktury RPWiK Sosnowiec.

Wydobywanie piasku metodą odkrywkową na Obszarze Górniczym Bór-III-2-c jest zgodne z planem zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej i południowo-wschodniej części Gminy Sosnowiec, przyjętego uchwałą nr 711/XLIII/05 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2005 r, obejmującego rejon obszaru poeksploatacyjnego CTL Maczki-Bór S.A. (pola Bór Zachód) i ul. Grenadierów, przyjętej uchwałą Nr 169/X/2011 Rady Miejskiej z 14 lipca 2011, zmienionej uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 764/XLIV/2021 z 15 lipca 2021 roku dla terenów oznaczonych symbolem Ba.13 PE/P,U.

W dniu 6 grudnia 2021 na wniosek CTL Maczki Bór, Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach decyzją KAT.9202.15.2021 zatwierdził plan ruchu odkrywkowego Zakładu Górniczego „Maczki Bór” dla obszaru górniczego Bór III-2-c i przystąpiono do eksploatacji kopaliny.

- 3) Decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 4599/OS/2021 z dnia 21 grudnia 2021 (decyzja prawomocna od 28 stycznia 2021 r.) CTL Maczki Bór otrzymała koncesję na odkrywkowe wydobywanie piasku podsadzowego z części złoża Bór Wschód w granicach projektowanych obszarów górniczych „Bór Wschód – Pole A” i „Bór Wschód – Pole B” położonych w granicach administracyjnych miast Sosnowca i Jaworzna.

Pole A znajduje się w południowo-wschodniej części zlikwidowanego obecnie obszaru Bór-III-2-b. Powierzchnia utworzonego obszaru górniczego Bór Wschód – Pole A wynosi 129 452m² a powierzchnia terenu górniczego 385 390 m².

Pole B znajduje się w południowej części zlikwidowanego obecnie obszaru Bór-III-2-b. Powierzchnia utworzonego obszaru górniczego Bór Wschód – Pole B wynosi 44 669m² a terenu górniczego 191 810m². Po wydaniu decyzji zatwierdzającej plan ruchu dla w/w obszarów przez Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach poprzedzonej uzyskaniem stosownych decyzji władz miejskich Sosnowca i Jaworzna, w oparciu o opracowany plan zagospodarowania złoża, zostanie rozpoczęta eksploatacja kopaliny.

- 4) Wspólne odwadnianie połączonych rejonów eksploatacji złóż „Bór-Zachód” i „Bór-Wschód” utworzyło jeden model hydrogeologiczny. Warunki hydrogeologiczne rejonów projektowanych eksploatacji dotyczą jedynie czwartorzędowego piętra wodonośnego. Piętro to składa się z kilku poziomów wodonośnych w piaskach czwartorzędowych oddzielonych przewarstwieniami ilasto gliniastymi. Zasilanie poziomów wodonośnych odbywa się bezpośrednio przez infiltrację opadów atmosferycznych.

Warunki hydrogeologiczne prowadzenia dotychczasowej eksploatacji złóż „Bór-Zachód” i „Bór-Wschód” określone są szczegółowo w „Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w celu wydobywania piasku w odkrywkowym wyrobisku CTL Maczki-Bór S.A., Sosnowiec-Bór, woj. śląskie” sporządzonej w maju 2013 r. i zatwierdzonej decyzją nr 1794/OS/2013 Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 12.08.2013r. znak pisma: OS RG.KW-00654/13.

Prowadzenie eksploatacji jest związane ze stałym odwadnianiem odkrywki. Wspólne odwadnianie połączonych pól Zachód i Wschód spowodowało powstanie jednego, wspólnego leja depresji otaczającego koncentrycznie obrys wyrobisk podpoziomowych odkrywki. Kształt i zasięg leja depresji zależą od wielu czynników i są zmienne w czasie. Lej depresji kształtowany jest bowiem nie tylko odwadnianiem złóż piasku, ale również jest modelowany drenażem prowadzonym przez zlikwidowane kopalnie węgla kamiennego jak „Kazimierz Juliusz”, „Porąbka-Klimontów”, „Niwka-Modrzejów”, „Jan Kanty”. Tak więc zasięg leja depresji nie zależy tylko od działalności górniczej ZG „Maczki-Bór”.

Eksploatacja kopaliny w złożach: „Bór Zachód – Obszar Górniczy Bór-III-2-c” oraz „Bór Wschód w polach A i B” nie będzie wymagała dodatkowego odwadniania terenu. W miarę kończenia eksploatacji i wypełniania niecek wyrobisk materiałem rekultywacyjnym, zgodnie z obowiązującymi projektami rekultywacji i po zaprzestaniu odwadniania odkrywki, przewiduje się odbudowę poziomu wody „gruntowej” do stanu pierwotnego przez wypełniający się lej depresji.

3. Eksploatacja złóż surowców ilastych i wapieni

Górnictwo surowców ilastych i wapieni – w granicy udokumentowanych złóż w obszarze m. Sosnowca (część północna) prowadzono eksploatację złóż wapieni przemysłu wapienniczego „Sosnowiec-Środula I” i „Sosnowiec-Środula II”; aktualnie, po korekcie dokonanej w bazie MIDAS (VII 2013 r.) [9.58], [9.70], ww. złoża zostały połączone i aktualnie występują w krajowym bilansie zasobów pn. „Sosnowiec-Środula”. Ponadto, w granicach miasta eksploatowano surowce ilaste ceramiki budowlanej ze złoża „Radocha” (południowo-zachodnia część miasta) i złoża „Sosnowiec” (dz. Dębowa Góra). Eksploatację złoża „Sosnowiec”, prowadzono w granicy obszaru górniczego „Dańdówka, zlikwidowanego decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 20/S/2012, z dnia 04.01.2012 r.; rozliczone zasoby tego złoża wykreślono z krajowego bilansu zasobów.

4. Zwałowiska odpadów pogórnictwa:

- 1) Prowadzona w granicach m. Sosnowca kilkunastoletnia eksploatacja złóż węgla kamiennego, była przyczyną powstania licznych zwałowisk odpadów pogórnictwa, deponowanych w lokalnych zagłębieniach terenu, związanych z tą eksploatacją lub w odkrywkowych wyrobiskach po eksploatacji złóż piasku i gliny, podrzędnie w wyrobiskach wapieni i margli. Zwałowiska, odpadów pogórnictwa, aktualnie w większości przypadków zamknięte i w części zrehabilitowane (kierunek głównie leśno-

parkowy) prowadzone były przez byłe KWK: „Saturn”, „Porąbka-Klimontów”, „Sosnowiec”, „Niwka-Modrzejów” i „Jan Kanty” oraz KWK „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o. (obecnie w likwidacji) w dzielnicach: Milowice, Zagórze, Sielce, Niwka, Klimontów, Kazimierz Górniczy, Zawodzie, Maczki, Ostrowy Górnicze i Jęzor. Zwałowiska w przewadze są nadpoziomowe, o wierzchowinie ok. 4 – 15 m powyżej otaczającego terenu i zajmują powierzchnię w granicach od 2,9 do ok. 30 ha;

- 2) Zamykanie i zaniechanie prowadzenia niewielkich obszarowo zwałowisk, nastąpiło po uruchomieniu centralnego zwałowiska odpadów pogórnicych, jako formy rekultywacji podstawowej (technicznej) wieloprzestrzennych wyrobisk po eksploatacji piasku podsadzowego, byłej Kopalni Piasku „Maczki-Bór”. Składowanie odpadów rozpoczęło w 1977 r. w granicach Pola „Bór Zachód”, na podstawie decyzji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu z dnia 15.12.1977 r. (znak: GT-IV-8380/124/SK/77), zatwierdzającej opracowane założenia techniczno-ekonomiczne (ZTE) budowy centralnego zwałowiska Bór. Począwszy od 2004 r. na mocy decyzji Prezydenta Miasta Sosnowca z dnia 07.01.2004 r. (L. dz. WŚR.TP.7653-13/03), rozpoczęto wypełnianie wyrobiska odpadami górnicychymi w ramach prowadzonej rekultywacji, w rejonie Pola „Bór Wschód”.
- 3) W dniu 31 lipca 2021 roku wygasła decyzja Marszałka Województwa Śląskiego nr 1429/OS/2006 z dnia 14 lipca 2006; l.dz. OS.G.ZK.7510/63/06 udzielająca CTL Maczki Bór S.A. w Sosnowcu koncesji na wydobycie piasku podsadzowego metodą odkrywkową ze złóż Bór Wschód i Bór Zachód. Wobec powyższego Zarząd spółki podjął decyzję o likwidacji odkrywkowego zakładu górnicychymi w granicach dotychczasowych terenów górnicych tj. „Bór-III-1”, „Bór-III-2-a-1” oraz „Bór-III-2-b” i rozpoczęciu/kontynuacji ich rekultywacji. W wyniku tej decyzji powstały:

Likwidowany teren górnicychymi „Bór III-1” o powierzchni 12,3051 ha w całości stanowi teren zdegradowany wcześniejszą eksploatacją piasku na cele budowlane - wyrobisko górnicychymi powstałe po eksploatacji zasobów warstwy I-szej złoża skarpą 1a/l. Teren górnicychymi „Bór III-1” w całości leży w granicach administracyjnych miasta Sosnowiec. Na terenie górnicychymi „Bór III-1” nie ma zewnętrznych obiektów budowlanych i obiektów infrastruktury technicznej. Powstałe po eksploatacji wyrobisko zostanie zrehabilitowane poprzez wypełnienie odpadami zgodnie z uprzednio opracowanym projektem technicznym oraz uzyskanymi na jego podstawie decyzjami na przetwarzanie odpadów. Rekultywacja wykonana zostanie siłami własnymi zakładu górnicychymi i/lub zostanie zlecona do wykonania podmiotowi zewnętrznemu wykonującemu w zakresie swojej działalności zawodowej czynności powierzone w ruchu Zakładu Górnicychymi „Maczki-Bór”.

Likwidowany teren górnicychymi „Bór III-2-a-1” o powierzchni 101,0314 ha przedzielony jest granicą administracyjną miast Jaworzna i Sosnowca ograniczony prawem własności CTL Maczki-Bór S.A. do gruntów. W granicach administracyjnych miasta Jaworzna i Sosnowca nie ma zewnętrznych obiektów budowlanych i urządzeń infrastruktury. Wyrobiska poeksploatacyjne będą likwidowane poprzez wypełnianie pustek odpadami pogórnicychymi i inertychymi zgodnie z posiadaną dokumentacją i stosownymi decyzjami. Prowadzona jest obecnie rekultywacja do rzędnej terenu otaczającego.

Likwidowany teren „Bór III-2-b” o powierzchni 199,3332 ha leży w granicach administracyjnych miast Jaworzna i Sosnowca. W granicach administracyjnych miasta Sosnowca we wschodnim rejonie terenu przebiega gazociąg relacji Sosnowiec-Szczakowa własności Górnośląskiej Spółki Gazownictwa w Zabrze oraz linia energetyczna WN 220 kV będąca własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych - Południe Sp. z o.o. w Katowicach. Przeważającą część terenu stanowią wyrobiska poeksploatacyjne, które będą likwidowane poprzez wypełnianie odpadami pogórnicychymi i inertychymi zgodnie z posiadaną dokumentacją i stosownymi decyzjami. Prowadzona jest obecnie rekultywacja dla obszaru Bór – Wschód i rejonu ul. Grenadierów do rzędnej terenu otaczającego tj. 249,5 – 260 m n.p.m.,

Zwałowiska, zarówno Bór Zachód jak i Bór Wschód są zwałowiskami wewnętrznymi, podpoziomymi. Wysokości zwałowania są różne dla różnych rejonów zwałowania, tj:

– dla rejonu pola Bór Zachód

a) likwidowany TG „Bór III-1” – od 17,0 metrów tj. od +238,0 m n.p.m. do +255,0 m n.p.m.;

b) likwidowany TG „Bór III-2-a-1” – od 10,0 do docelowo 30,0 metrów tj. od +225 m n.p.m. do +255 m n.p.m.;

– dla rejonu pola Bór Wschód

a) likwidowany TG „Bór III-2-b” – docelowo od 24,5 do 35 metrów tj. od +225 m n.p.m. do +249,5 do +260,0 m n.p.m. w otaczającym wyrobisko terenie (aneks do projektu rekultywacji w opracowaniu).

Zwałowanie prowadzone będzie za pomocą m.in. spycharek i koparek na poszczególnych frontach zwałowych, warstwowo z zagęszczeniem bryły zwałowiska realizowanym poprzez poruszający się sprzęt zwałujący, tabor kolejowy i/lub z wykorzystaniem walca wibracyjnego. Dostawa odpadów prowadzona będzie zarówno transportem kolejowym jak i samochodowym.

Uwarunkowania hydrogeologiczne determinują konieczność prowadzenia odwodnienia zwałowiska. Wody sprowadzane są rowami drenażowymi usytuowanymi na spągu III warstwy z likwidowanych terenów górnicychymi „Bór-III-2-a-1” i „Bór-III-2-b” oraz kanałem głównym Wschód III a następnie kolektorem odwadniającym Ø800 mm do rzępa pompowni głównej, usytuowanej na rzędnej ok. 222 m n.p.m. (średni poziom wody w rzępie pompowni) skąd przepompowywane są do osadnika – piaskownika, o pojemności ok. 2 200 m³, i po wytrąceniu zawiesin – zrucane do rzeki Białej Przemszy. Odprowadzanie wód kopalnianych do odbiornika powierzchniowego, następuje w oparciu o pozwolenie wodnoprawne, wydane decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 1794/OS2013 z dnia 12.08.2013; znak pisma OS RG.KW-00654/13. Zgodnie z przedmiotową decyzją, zakład górnicychymi posiada zgodę na odprowadzenie do odbiornika powierzchniowego, wód w ilości do 52 000 m³/24h.

- 4) Ponadto, w różnych częściach miasta, w dzielnicach: Środula, Zagórze, Dańdówka i Dębowa Góra, występują „dzikie”, niezorganizowane składowiska w postaci gruzu, odpadów komunalnych i in. materiałów odpadowych o powierzchni od 4 – 11 ha, deponowane nielegalnie, głównie w odkrywkowych wyrobiskach po eksploatacji gliny i wapieni.

Aktualne tereny i obszary górnicychymi przedstawione zostały w Tomie I rysunek IB oraz w Tomie II, rysunek IIA/1

§74. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XIII

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia dotyczące tematyki górnicychymi i geologicznej powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zapisach **Studium 2016**, dotyczących ochrony środowiska i jego zasobów.

ROZDZIAŁ XIV

STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

§75. SYSTEM KOMUNIKACJI

1. System komunikacyjny Miasta Sosnowca tworzą:
  - układ drogowo – uliczny,
  - układ tras kolejowych,
  - układ tras tramwajowych,
  - układ tras rowerowych,
  - układ tras pieszych.
2. System komunikacji zbiorowej tworzą trankcje autobusowe, tramwajowe i kolejowe.
3. System parkowania – parkingi wydzielone oraz parkingi związane z układem drogowo- ulicznym.

§76. UKŁAD DROGOWO-ULICZNY

1. Komunikacja drogowa oparta jest na:
  - 1) drogach krajowych istniejących:
    - a) **S1** – (2x2) relacji Pyrzowice – Cieszyn, w klasie drogi ekspresowej (S), tzw. „Wschodnia Obwodnica GOP”, wraz z przynależnymi węzłami drogowymi, od granicy z Jaworzniem do granicy z Dąbrową Górniczą,
    - b) **S86** – (2x3) relacji Katowice – Sosnowiec w ciągu DK86 (2x2) Tychy – Podwarpie, w klasie drogi ekspresowej (S) oraz głównej ruchu przyspieszonego (GP), wraz z przynależnymi węzłami drogowymi, od granicy z Katowicami do granicy z Będzinem,
    - c) **DK94** – (2x2) relacji Zgorzelec – Sosnowiec – Tarnów, w klasie ulicy głównej ruchu przyspieszonego GP, w ciągu Alei Zagłębia Dąbrowskiego, wraz z przynależnymi bezkolizyjnymi węzłami drogowymi i skrzyżowaniem skanalizowanym z ul. Jana Długosza, od węzła na S86 do granicy Dąbrową Górniczą,
    - d) **DK79** – (1x1) relacji Warszawa – Bytom w klasie drogi głównej G, w ciągu ulicy Orłąt Lwowskich od granicy z Mysłowicami do granicy z Jaworzniem,
  - 2) drogach powiatowych istniejących,
  - 3) drogach gminnych istniejących.
2. W **Studium 2016** w wyniku zastosowania kryteriów funkcjonalnych prowadzonego ruchu, układ drogowo- uliczny podzielono na:
  - 1) drogi **układu podstawowego, tranzytowego (D1)** – należą do niego drogi klas S i GP w bezkolizyjny sposób przebiegające przez obszar miasta, obciążone przede wszystkim ruchem tranzytowym pozamiejskim. Drogi te wyodrębniają w modelu struktury urbanistycznej stanu istniejącego jednostki strukturalne OST/1.
  - 2) drogi **układu podstawowego, rozprowadzającego (D2)** – należą do niego drogi klas G i Z, w bezkolizyjny sposób połączone z układem D1, ze skrzyżowaniami skanalizowanymi i jednym węzłem (w rejonie ulic 3 Maja/Parkowej), przebiegające wewnątrz jednostek OST/1 i wydzielające jednostki OST/2. Obciążone są przede wszystkim ruchem ogólnomiejskim o cechach tranzytu wewnętrznego, pojazdami osobowymi, ciężarowymi oraz komunikacją autobusową KZK GOP. W wielu przypadkach w granicach pasa drogowego wyodrębniona jest dodatkowo trasa tramwajowa,
  - 3) drogi **układu podstawowego, obsługowego (D3)** – należą do niego przede wszystkim drogi klasy Z i L, ze skrzyżowaniami skanalizowanymi i nieskanalizowanymi, przebiegające wewnątrz jednostek OST/2 i wydzielające jednostki OST/3. Obciążone są przede wszystkim ruchem ogólnomiejskim i lokalnym, pojazdami osobowymi, ciężarowymi oraz komunikacją autobusową KZK GOP. W wielu przypadkach w granicach pasa drogowego wyodrębniona jest dodatkowo trasa tramwajowa,

- 4) drogi **układu uzupełniającego obsługowego (D4)** – należą do niego przede wszystkim drogi klas L i D, ze skrzyżowaniami w większości nieskanalizowanymi, przebiegające przez obszary zwartej zabudowy wewnątrz jednostek OST/3. Obciążone przede wszystkim ruchem lokalnym i dojazdowym, pojazdami osobowymi.
  - 5) drogi **układu wewnętrznego (D5)** – należą do niego przede wszystkim drogi wewnętrzne, w tym sięgacze, przebiegające przez obszary zwartej zabudowy wewnątrz jednostek OST/3. Obciążone przede wszystkim ruchem wewnętrznym pojazdami osobowymi i niekontrolowanym parkowaniem.
3. Drogi układów **D1, D2, D3** należą do dróg publicznych i w większości przypadków są wydzieloną działką – użytkiem dr, o kształcie spójnym z przebiegiem drogi.
  4. Z punktu widzenia **Studium 2016** najistotniejsze są pierwsze trzy układy **D1, D2 i D3**, gdyż biorą one udział w budowie **obszaru liniowego dróg**, który został przedstawiony w **załączniku graficznym U/41**. Drogi układów **D1, D2, D3** zostały wyznaczone z uwzględnieniem:
    - granic działek i użytków dr w ewidencji gruntów,
    - związanych z klasą techniczną drogi minimalnych szerokości w liniach rozgraniczających, wynikających z przepisów ustawy o drogach,
    - linii rozgraniczających dróg wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych,
    - niezbędnych poszerzeń w rejonach węzłów drogowych.
  5. System komunikacji drogowej został przedstawiony w **załącznikach graficznych U/39*, U/40*, U/41** oraz w **Tomie I, załącznik IA i w rysunkach Tomu II**.

§77. UKŁAD TRAS KOLEI

1. Komunikacja kolejowa oparta jest na:
  - 1) **KKT1** – linia magistralna PKP nr 1, wraz z przynależnymi terenami kolejowymi, takimi jak bocznice i dworce, relacji Zebrzydowice - Gdynia, stanowiąca część korytarza trasy E-65 relacji Zebrzydowice/Zwardoń - Gdynia. Jest to jeden z głównych krajowych i międzynarodowych szlaków kolejowych (przewozy dalekobieżne, ruch mieszany, pasażersko-towarowy). Trasa wykorzystywana dla połączeń kolejowych w obrębie aglomeracji katowickiej, w relacji Gliwice – Zabrze – Katowice – Sosnowiec – Dąbrowa Górnicza – Zawiercie, dalej Częstochowa i Warszawa.
  - 2) **KKT2** – linia kolejowa PKP nr 62, wraz z przynależnymi terenami kolejowymi, takimi jak bocznice i dworce, relacji Sosnowiec – Tunel, prowadząca ruch mieszany, pasażersko-towarowy,
  - 3) **KKT3** – linia kolejowa PKP nr 133 – relacji Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków Główny,
  - 4) **KKT4** – linia kolejowa PKP nr 134, wraz z przynależnymi terenami kolejowymi, relacji Mysłowice – Jaworzno Szczakowa, będąca odcinkiem linii międzynarodowej E-30 relacji Zgorzelec – Medyka, prowadząca ruch mieszany pasażersko-towarowy,
  - 5) **KKT5** – linia kolejowa PKP nr 163 – relacji Sosnowiec Kazimierz – Sosnowiec Maczki,
  - 6) **KKT6** – linia kolejowa PKP nr 171 wraz z przynależnymi terenami kolejowymi, takimi jak bocznice i stacje kolejowe, relacji Panewniki – Dąbrowa Górnicza Towarowa, prowadząca ruch towarowy,
  - 7) **KKT7** – linia kolejowa PKP nr 180 wraz z przynależnymi terenami kolejowymi, takimi jak bocznice i stacje kolejowe, relacji Mysłowice-Brzezinka – Dorota, prowadząca ruch towarowy,
  - 8) **KKT8** – linie kolei związanych zakładami produkcyjnymi, terenami usługowymi i logistycznymi.
2. Z punktu widzenia **Studium 2016** najistotniejsze są linie kolejowe **KKT1, KKT2, KKT3, KKT4, KKT5**, gdyż biorą one udział w budowie **obszaru liniowego kolei**. Tereny kolei zostały przedstawione w **Tomie I, rysunek IA i w Tomie II, rysunek IIA/4**. Wyznaczony został z uwzględnieniem:
  - granic działek i użytków Tk,
  - tras kolei wg TBD,
  - linii rozgraniczających terenów kolejowych, wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych,
  - strefy przykolejowej, związanej z ograniczeniem zagospodarowania terenu kolejowego w odległościach 10 m od granicy działki własności lub władania kolei i 15 m od skrajnego toru
  - niezbędnych poszerzeń w rejonach dworców, rozjazdów, bocznic.
3. Wymienione w pkt. 1 linie kolejowe położone są nie tylko w granicach działek – użytków Tk, ale również w granicach działek – użytków innych.

4. Wymienione w pkt. 1, ppkt. od 1 do 5 linie kolejowe położone są w granicach terenów zamkniętych (kolejowych),
5. Charakterystyka stanu istniejącej komunikacji kolejowej:
  - 1) bezpośrednie połączenia międzynarodowe z Wiedniem, Budapesztem, Pragą,
  - 2) bezpośrednie połączenia z Warszawą,
  - 3) połączenia z górnośląskim obszarem metropolitalnym oraz Częstochową kolejami regionalnymi,
  - 4) z linią KKT1 związany jest dworzec Sosnowiec Główny,
  - 5) z linią KKT2 związany jest dworzec Sosnowiec Południowy,
  - 6) układ linii kolejowych, a także lokalizacja oraz infrastruktura dworca głównego oraz przystanków nie stwarza warunków dla realizacji połączeń wewnątrzmijskich, za wyjątkiem potencjalnego wykorzystania linii kolejowej nr 62,
  - 7) komunikacja kolejowa realizuje znikomy procent przewozów pasażerskich w obszarze miasta,
  - 8) likwidacja wielu bocznic kolejowych, związanych obsługą zlikwidowanych zakładów produkcyjnych, pozwala na wykorzystanie terenów pokolejowych dla realizacji nowych elementów układu drogowego i tras tramwajowych,
  - 9) przebiegi linii kolejowych w zachodniej części miasta, związane są ze znaczną degradacją przyległych terenów zabudowanych, stwarzają również ograniczenia dla rozwoju tych terenów,
  - 10) przebiegi linii kolejowych we wschodniej części miasta stwarzają ograniczenia dla rozwoju tych terenów, tworząc nierozwojowe obszary wyspowe otoczone ze wszystkich stron liniami kolejowymi.

§78. UKŁAD TRAS TRAMWAJOWYCH

1. Komunikacja tramwajowa oparta jest na:
  - 1) **KTT1** – relacji Katowice Zawodzie – Sosnowiec Zagórze Pętla, przebiegającej w ciągu ulic: 1 Maja, Obrońców Westerplatte, Wiosny Ludów, Sosnowieckiej, Sobieskiego, Piłsudskiego, 3 Maja [Sosnowiec Dworzec PKP],
  - 2) **KTT2** – relacji Sosnowiec Milowice – Dąbrowa Górnicza Tworzeń, przebiegającej w ciągu ulic: Baczyńskiego, Piłsudskiego, 3 Maja, Żeromskiego, Mariackiej, Będzińskiej [Pogoń Akademiki], *Będzin Małobądzkiej, [Będzin Rondo], al. Kołłątaja, Dąbrowa Górnicza Sobieskiego [Dąbrowa Górnicza Urząd Pracy], Królowej Jadwigi, al. Piłsudskiego, Kasprzaka, al. Piłsudskiego, Dąbrowa Górnicza Tworzeń Huta Katowice,*
  - 3) **KTT3** – relacji Sosnowiec Konstantynów – Będzin Osiedle Zamkowe, przebiegającej w ciągu ulic: Okrzei, Staszica, Narutowicza, [Sosnowiec Rondo Ludwik], 1 Maja, (→ Małachowskiego), (Sienkiewicza, Piłsudskiego, 3 Maja [Sosnowiec Dworzec PKP] ←), 3 Maja, Żeromskiego, Mariackiej, Nowopogońskiej, Będzińskiej [Pogoń Akademiki], *Będzin Małobądzkiej, [Będzin Rondo], Świerczewskiego, Jasielska,*
  - 4) **KTT4** – relacji Sosnowiec Milowice – Mysłów Dworzec PKP, przebiegającej w ciągu ulic: Baczyńskiego, Piłsudskiego, (→ Sienkiewicza), (3 Maja [Sosnowiec Dworzec PKP], Małachowskiego ←), 1 Maja, [Sosnowiec Rondo Ludwik], Andersa, Wojska Polskiego, Bóznicej, *Mysłowice Powstańców,*
  - 5) **KTT5** – relacji Sosnowiec Kazimierz Górniczy – Sosnowiec Pogoń Akademiki, przebiegającej w ciągu ulic: Szenwalda, Wileńskiej, Hubala-Dobrzańskiego, Batalionów Chłopskich, Makuszyńskiego, Olsztyńskiej, 11 Listopada, Andersa, Rondo Ludwik, 1 Maja, (→ Małachowskiego), (Sienkiewicza, Piłsudskiego, 3 Maja, Sosnowiec Dworzec PKP), 3 Maja, Żeromskiego, Mariacka, Będzińska,
2. Na lata 2014 - 2020 planowana była realizacja nowej linii tramwajowej w Zagórzcu. Linia jest w trakcie realizacji.
3. Wszystkie linie tramwajowe wyodrębniono w **Tomie I, rysunek IB, w Tomie II, rysunek IIA/1 i w Tomie II, rysunek IIA/3** i w **załączniku graficznym U/45*** liniami, wyznaczonymi na podstawie rysunku linii tramwajowych Tramwajów Śląskich S.A.-oraz inwentaryzacji urbanistycznej 2013.
4. Charakterystyka stanu istniejącej komunikacji tramwajowej:
  - 1) linie tramwajowe obsługują przede wszystkim zachodnią część miasta,
  - 2) przystanki linii tramwajowych są w obszarze zurbanizowanym dostępne przy strefie dojazdu mniejszej niż 400 m,
  - 3) większość tras zintegrowana jest z drogami. Przebiegają one na wydzielonych pasach, za wyjątkiem odcinków torowisk linii KTT2, KTT3, KTT4 położonych w jezdni,

- 4) trudnymi z punktu widzenia szerokości pasa drogowego, różnic wysokościowych oraz relacji skrzyżnych są:
  - a) rejon wiaduktu oraz skrzyżowania ulic 1 Maja, Gabriela Narutowicza, Generała Władysława Andersa oraz Stanisława Mikołajczyka,
  - b) rejon skrzyżowania ulic Generała Władysława Andersa, 11 Listopada, Jedności oraz Wojska Polskiego,
  - c) rejon ulic Wojska Polskiego, Orłąt Lwowskich w Niwce i Modrzejowie.

§79. UKŁAD TRAS ROWEROWYCH

1. W skali miasta nie ma rozwiniętego systemu dróg rowerowych.
2. Przedstawione w **załączniku graficznym w Tomie I, rysunek IB i w Tomie II rysunek IIA/1** trasy rowerowe opracowano na podstawie materiałów przekazanych przez UM w Sosnowcu potwierdzają, iż komunikacja rowerowa przebiega wzdłuż istniejącego układu drogowego oraz wewnętrznych lokalnych ścieżek funkcjonujących w poszczególnych zabudowanych terenach oraz na terenach zaliczonych do zieleni publicznej.
3. **Studium 2016** winno określić kierunki i możliwości rozwoju tego systemu w skali miasta.

§80. UKŁAD TRAS PIESZYCH

1. W skali miasta nie ma rozwiniętego systemu tras i ścieżek pieszych ani szlaków turystycznych.
2. Przedstawione w **załączniku graficznym w Tomie I rysunek IB i w Tomie II rysunek IIA/1** tereny piesze, opracowane na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej 2013, potwierdzają, iż komunikacja piesza przebiega wzdłuż istniejącego układu drogowego oraz wewnętrznych lokalnych ścieżek funkcjonujących w poszczególnych terenach zabudowanych.
3. **Studium 2016** winno określić kierunki i możliwości rozwoju tego systemu w skali miasta z uwzględnieniem połączeń z przestrzeniami ogólnodostępnymi i przestrzeniami zieleni.

§81. SYSTEM KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

1. System komunikacji zbiorowej tworzy komunikacja autobusowa, tramwajowa i kolejowa. Dwie pierwsze obsługują prawie 100% przewozów pasażerów w połączeniach wewnątrzmijskich. Kolej pełni rolę ważnego przewoźnika w relacjach Sosnowiec – Katowice i miasta południowe Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego.
2. Komunikacja autobusowa i tramwajowa obsługiwana jest przez KZK GOP, tabor autobusowy należy w przeważającej części do PKM Sosnowiec, natomiast tramwajowy do Tramwajów Śląskich S.A.
3. System komunikacji autobusowej obsługuje około 64% wszystkich przewozów pasażerskich wewnątrzmijskich.
4. System komunikacji tramwajowej obsługuje około 36% wszystkich przewozów wewnątrzmijskich.
5. Komunikacja autobusowa dominuje w części centralnej i wschodniej miasta, z zastrzeżeniem, iż na wschód od drogi krajowej S1 sieć tras autobusowych jest niewystarczająca dla właściwej obsługi istniejących dziś obszarów zurbanizowanych i zabudowanych.
6. Komunikację autobusową i tramwajową w części zachodniej wzajemnie się dopełniają, tworząc gęsty system przystanków, do których droga dojazdu w obszarach zurbanizowanych nie przekracza zazwyczaj 400 m.
7. W kontekście znacznego obciążenia układu drogowego zachodniej części miasta pojazdami osobowymi i ciężarowymi, przy jednoczesnych ograniczonych możliwościach rozbudowy istniejącego układu drogowego w obszarze śródmieścia i centrum, zwiększenie udziału komunikacji zbiorowej w obsłudze przewozów w relacjach śródmieścia-centrum z pozostałymi obszarami miasta jest tendencją pożądaną, wymagającą właściwego umocowania w **Studium 2016**.
8. Materiałem wyjściowym do **Studium 2016**, w odniesieniu do komunikacji zbiorowej, jest studium komunikacyjne.

§82. SYSTEM PARKINGOWY

1. W skali miasta nie wypracowano podstaw do budowy skutecznego systemu parkowania.
2. System parkingowy sprowadza się do lokalnych parkingów wydzielonych, parkingów przyulicznych na wydzielonych stanowiskach, parkingów spontanicznych we wszystkich możliwych miejscach.
3. Płatne parkowanie obejmuje kilka wydzielonych, komercyjnych parkingów.

4. Krytyczna sytuacja pod względem parkingowym występuje w dwu obszarach:
  - w ścisłym centrum, o gęstej, kwartałowej zabudowie,
  - w intensywnej, wielokondygnacyjnej, wielorodzinnej zabudowie osiedli.
5. Przy obecnej ilości samochodów osobowych przypadających na osobę (0,56) i jednoczesnej wyraźnej tendencji wzrostowej, realizacja ustalonych w planach miejscowych wskaźników miejsc parkingowych bez budowy ogólnomiejskiego, spójnego systemu parkingowego i jednoczesnego, preferencyjnego rozwijania komunikacji zbiorowej wydaje się nierealna.
6. Budowę ogólnomiejskiego systemu parkowania należy traktować w **Studium 2016** jako zadanie perspektywiczne, wymagające wskazania terenów przeznaczonych docelowo na strategiczne parkingi buforowe, związane z systemem parkuj i jedź oraz strategiczne parkingi strefowe przynależne do poszczególnych jednostek strukturalnych i jednostek urbanistycznych. Podstawowym założeniem takiego systemu winno być przyjęcie standardów dostępności dla parkingów strefowych, konkurencyjnych z droga dojazdu do przystanków komunikacji zbiorowej, niewykraczających jednak poza 15 minutową dostępność.

§83. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA

1. Teren Sosnowca jest wyposażony w energię elektryczną w sposób zabezpieczający jego istniejące i przyszłe potrzeby.
2. Głównym dostawcą energii elektrycznej a terenie miasta jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Będzinie, który posiada najbardziej rozbudowaną sieć elektroenergetyczną w Sosnowcu (linie 110 kV, SN i nN).
3. Ponadto przez miasto przebiegają także linie energetyczne należące do takich operatorów jak:
  - Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – linie 400 kV i 220 kV,
  - Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. w Gliwicach – linie 110 kV.
4. W granicach miasta zlokalizowanych jest 12 stacji 110/SN (GPZ) oraz 4 stacje SN/SN (PZ). Istniejąca sieć średniego napięcia zasilana jest napięciem 30kV, 20 kV i 6 kV.
5. System zaopatrzenia w energię elektryczną na terenie Sosnowca został przedstawiony w **Tomie II, rysunek IIA/3**

§84. ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

1. Sosnowiec zaopatrywany jest w gaz z systemu krajowego. Gaz jest rozprowadzany siecią rozdzielczą średniego i niskiego napięcia. Rozdział gazu realizowany jest poprzez 20 stacji redukcyjnych znajdujących się w eksploatacji Rejonu Gazowniczego w Sosnowcu oraz 9 stacji będących własnością innych zakładów przemysłowych. Przez miasto przebiegają dwie linie gazociągów wysokoprężnych, z których odbiorcy zasilani są w gaz wysokometanowy GZ-50. Do wspomnianych linii należą:
  - linia o średnicy DN 400 i ciśnieniu 2,5/2,0 MPa, biegnąca w kierunku Północ – Śródula Dolna – Zagórze – Śródmieście – Radocha,
  - linia dwuprzewodowa z przesyłem gazu rurami o średnicach DN 400 i ciśnieniu 1,6/1,2 MPa oraz DN 500 i ciśnieniu 4,0/2,5 MPa, biegnąca w kierunku: Pogoń – Stary Sosnowiec – Bobrek – Zawodzie – Kazimierz.
2. Długość sieci gazowniczej wynosi 401,755 km. Gazem zasilany jest cały obszar Sosnowca, za wyjątkiem Maczek, części Boru, kolonii Cieśle i kolonii Wągródka.
3. Za eksploatację sieci gazowniczej w Sosnowcu odpowiedzialna jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Zabrze. Jest ona regionalnym dystrybutorem i dostawcą gazu sieciowego w ramach Grupy Kapitałowej PGNiG.
4. System zaopatrzenia w gaz ziemny na terenie Sosnowca został przedstawiony w **Tomie II, rysunek IIA/3**

§85. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Dostawcami ciepła na terenie Sosnowca są Tauron Ciepło sp. z o.o., Spółka Ciepłownicza – Energetyczna Jaworzno III (SCE Jaworzno III sp. z o.o.), ArcelorMittal Poland S.A., Dalkia Polska Energia S.A.

Ciepło dla Gminy wytwarzane jest w następujących źródłach ciepła:

1. Zakład Wytwarzania Katowice – źródło Tauron Ciepło sp. z o.o.: zasilanie dzielnic Pogoń i Stary Sosnowiec sieciami Tauron Ciepło (dostawca Tauron Ciepło) oraz Milowice sieciami SCE Jaworzno III (dostawca – SCE Jaworzno III).

2. Elektrociepłownia „Będzin” – źródło Elektrociepłownia „Będzin” sp. z o.o.: zasilanie sieciami Tauron Ciepło dzielnic Centrum, Sielec, Stary Sosnowiec (dostawca Tauron Ciepło).
  3. Elektrownia Łagisza – źródło Tauron Wytwarzanie S.A: zasilanie sieciami Tauron Ciepło dzielnic Śródula, Zagórze, Zagórze Południowe, Klimontów (dostawca Tauron Ciepło).
  4. Ciepłownia Arcelor Mittal oddział w Sosnowcu – źródło Arcelor Mittal Poland S.A. – zasilanie dzielnicy Dańdówka sieciami Tauron Ciepło (dostawca Tauron Ciepło) oraz sieciami Arcelor Mittal (dostawca Arcelor Mittal Poland).
  5. Ciepłownia Niwka Modrzejów – źródło i dostawca Dalkia Polska Energia S.A.
2. System zaopatrzenia w ciepło na terenie Sosnowca został przedstawiony w **Tomie II, rysunek IIA/3**

§86. ZAOPATRZENIE W WODĘ I SIEĆ WODOCIĄGOWA

1. Sosnowiec nie posiada własnych ujęć wody. Na jego teren woda dostarczana jest za pośrednictwem wodociągów magistralnych z ujęć wody obsługiwanych przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach.
2. Woda dostarczana do miasta pochodzi z ujęcia „Goczałkowice-Czaniec II” (ok. 71% potrzeb) oraz z zakładu Sosnowiec-Maczki (ok. 29% potrzeb).
3. Ze wspomnianych ujęć woda dostarczana jest rurociągami przesyłowymi (pod ciśnieniem 0,25 MPa + 0,6 MPa) do magistralnej i rozdzielczej sieci miasta Sosnowca. Z ujęcia Maczki biegą cztery magistrale wodne (trzy o średnicach Ø800 i jedna o średnicy Ø600), a z ujęcia „Goczałkowice-Czaniec II” jedna magistrala (Ø1400).
4. W przypadku wstrzymania dostawy wody z Goczałkowic i Maczek, woda pobierana i dostarczana jest z ujęcia wodnego w Łazach (rurociągiem Ø 600).
5. Łączna długość sieci wodociągowej - sieci rozdzielczej – w Sosnowcu (stan na koniec 2021 r.) wynosi 635,29 km, sieć przyłączy - 151,47 km., sieć użyczona 2,47 km.
6. Woda jest uzdatniana w stacjach podległych GPW Katowice.
7. System zaopatrzenia w wodę na terenie Sosnowca został przedstawiony w **Tomie II, rysunek IIA/3**.

§87. SIEĆ KANALIZACYJNA I GOSPODARKA ŚCIEKOWA

1. Ścieki na terenie miasta Sosnowiec są odprowadzane przede wszystkim w oparciu o kanalizację ogólnospławną, a w mniejszym stopniu o kanalizację rozdzielczą (sanitarną i deszczową).
2. Właścicielem sieci kanalizacyjnej na terenie Sosnowca są Sosnowieckie wodociągi S. A. a jej łączna długość wynosi 374,4 461,12 km (stan na koniec 2021 r.) a w tym:
  - kanalizacja ogólnospławną – 171,89 km
  - kanalizacja sanitarna – 224,41 km
  - kanalizacja deszczowa – 30,9 km (nie należąca do majątku Sosnowieckich Wodociągów S.A.)
  - przyłącza kanalizacyjne – 64,82 km
3. Obecnie sieci kanalizacyjnej pozbawione są jeszcze niektóre części miasta, zlokalizowane w rejonie Maczek, Starych Maczek, zachodniej części Kazimierza Górniczego, Ostrów Górniczych, Zawodzia, Bobrka, Jęzora, Boru, Niwki oraz Kolonii Cieśle i Kolonii Wągródka, a także dzielnicy Konstantynów.
4. Aktualnie na terenie miasta funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków należących do RPWiK Sosnowiec S.A., tj. oczyszczalnia „Radocha II” oraz oczyszczalnia „Zagórze”. Oczyszczalnia „Radocha II” zlokalizowana jest w południowej części miasta w rejonie ulicy Ostrogórskiej, po obu stronach rzeki Przemszy. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem substancji biogenych. Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni „Radocha II” jest rzeka Przemsza. Oczyszczalnia "Zagórze" umiejscowiona jest w północnej części miasta, w Zagórze, w rejonie ulicy Czereśniowej. Podobnie jak „Radocha II” jest to oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogenych. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków z oczyszczalni Zagórze jest Rów Mortimerowski, który uchodzi do rzeki Bobrek. Wspomniane oczyszczalnie spełniają wymagania z zakresu jakości ścieków oczyszczonych określone w posiadanych pozwoleniach wodnoprawnych oraz Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych

dla środowiska wodnego. Jednak w ramach zadania pn. :” Budowa systemu przekierowania ścieków siecią kanalizacji ogólnospławnej z Oczyszczalni Zagórze do kolektora Północnego w Sosnowcu” planuje się w terminie do 31.12.2024 r. likwidację oczyszczalni ścieków Zagórze, co za tym idzie zmianie ulegnie liczba oczyszczalni ścieków będących w eksploatacji spółki z dwóch do jednego obiektu.

5. Istotnym elementem Gospodarki Ściekowej Sosnowca jest wybudowany w 2007 r. kolektor „Bobrek”, którym ścieki doprowadzane są do oczyszczalni „Radocha II”. Wraz z realizacją kolektora oraz modernizacją oczyszczalni ścieków "Radocha II", zlikwidowano lokalne oczyszczalnie ścieków "Kazimierz" i "Porąbka" w Sosnowcu. Likwidacja tych obiektów poprawiła jakość rzeki Bobrek. Aktualnie kolektorem „Bobrek”, oprócz ścieków ze zlikwidowanych oczyszczalni, doprowadzane są ścieki z przepompowni Koziebań oraz ze skanalizowanej części Niwki i Modrzejowa.
6. Oprócz wspomnianych oczyszczalni „Radocha II” oraz „Zagórze” na terenie Sosnowca funkcjonują także mniejsze oczyszczalnie osiedlowe, jak na przykład należące do Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokum” oczyszczalnia na osiedlu Bór Południe, dla której odbiornikiem jest rzeka Biała Przemsza i oczyszczalnia na osiedlu Zawodzie oraz dla której odbiornikiem ścieków jest rzeka Przemsza.
7. Ponadto własne oczyszczalnie ścieków komunalnych i przemysłowych posiadają niektóre z zakładów przemysłowych na terenie miasta. Z zakładów tych oczyszczone ścieki przemysłowe kierowane są do rzeki Przemszy bezpośrednio lub pośrednio, poprzez jej dopływy, takie jak Bobrek, Brynica lub Biała Przemsza. Większość ścieków zakładowych trafia do kanalizacji. Część z nich jednak, po oczyszczeniu, trafia bezpośrednio do cieków powierzchniowych.

Największe ilości ścieków, które są odprowadzane do wód powierzchniowych pochodzą z odwadniania wyrobisk górniczych zlikwidowanych oraz istniejących kopalń węgla kamiennego. Odwadnianie wyrobisk prowadzone jest przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. Oddział w Czeladzi – „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” w celu zabezpieczenia przed zalewaniem czynnych zakładów górniczych. Zgodnie z informacjami zawartymi w *Programie Ochrony Środowiska...* poziom wody w zlikwidowanej KWK „Saturn”(w sąsiedztwie z Milowicami Czeladzi) utrzymywany jest na rzędnej +55,79 (w szybie Paweł II), a w zlikwidowanej KWK „Paryż”(w Dąbrowie Górniczej) na rzędnej +44,9 (w szybie Cieszowski). Część wód triasowych z rejonu „Saturn” była wykorzystywana przez stację uzdatniania wody. Z uwagi na fakt wymywania się łatwo rozpuszczalnych związków (produktów utleniania - głównie siarczków) oraz buforowania kwaśnych roztworów w czasie piętrenia wody w zrobach, dochodzi do wzrostu stężenia siarczanów, jonów wapnia i magnezu oraz innych metali. Z tego względu wody kopalniane pompowane z dużych głębokości i odprowadzane bezpośrednio do cieków powierzchniowych stanowią jedno ze źródeł zanieczyszczeń wód. Jakość wód kopalnianych jest uzależniona między innymi od rzędnej utrzymywanego zwierciadła wody i różni się w zależności od rejonów odwadniania. Monitoring jakości wód kopalnianych zrzucanych do rzek jest prowadzony przez Centralny Zakład Odwadniania Kopalń.

9. System kanalizacji na terenie Sosnowca został przedstawiony w **Tomie II, rysunek IIA/3.**

§88. GOSPODARKA ODPADAMI

1. Obecnie na terenie miasta funkcjonuje system zbierania odpadów niesegregowanych, a ponadto prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Ponadto w placówkach oświatowych Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta organizuje zbiórkę zużytych baterii, a w aptekach odpadów z przeterminowanych leków.
2. Do 30 czerwca 2013 r. odbiór i transport odpadów komunalnych od mieszkańców Sosnowca był prowadzony przez specjalistyczne firmy w oparciu o umowy zawarte między firmą a właścicielami nieruchomości. Przedsiębiorstwa odbierające odpady posiadały stosowne zezwolenia wydane przez Urząd Miejski w Sosnowcu.
3. Od 1 lipca 2013 r. w myśl przepisów zawartych w Ustawie z dnia 1 lipca 2011 r. o *zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw*, obowiązek odbioru odpadów od mieszkańców przejęło miasto. Od tego momentu Gmina w drodze przetargu wybrała firmę, z którą podpisała umowę na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zgodnie z założeniami nowe regulacje prawne mają przyczynić się do ograniczenia problemu tzw. „dzikich wysypisk” oraz spalania odpadów w domowych piecach.
4. Odpady niesegregowane powstające na terenie miasta Sosnowca, są deponowane na następujących składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne:

- składowisko odpadów administrowane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów w Sosnowcu,
- składowisko odpadów - „Landeco” Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich,
- składowisko odpadów - Miejski Zakład Przetwarzania Odpadów „Lipówka II” w Dąbrowie Górniczej,
- składowisko odpadów komunalnych „Lipówka I” w Dąbrowie Górniczej.

5. W granicach miasta, przy ulicy Grednadierów, funkcjonuje wspomniane wyżej składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zarządzane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów. Składowisko to składa się z dwóch kwater: A i B. Z dniem 31. 12. 2005 r. zakończono eksploatację kwatery A. Natomiast na początku roku 2006 rozpoczęto eksploatację kwatery B. Jej powierzchnia wynosi 4,0 ha, a pojemność 473 000 m³ (decyzja Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. Nr 230/OS/09). Obszar kwatery (dno oraz skarpy) B zabezpieczono przed napływem wód podziemnych poprzez wykonanie poddennego drenażu. Dodatkowo wzdłuż północnej korony obwałowania składowiska oraz w południowej jego części wykonano ziemne rowy stanowiące zabezpieczenie przed napływem nadmiaru wody opadowej. Drenaż odcieków z odprowadzeniem odcieków do pompowni, został ułożony na warstwie uszczelniającej. Obiekt posiada również system odgazowania składowiska.
6. Na terenie miasta istnieje problem tzw. „dzikich wysypisk”, które stanowią potencjalne zagrożenie dla środowiska ze względu na brak kontroli ilości i rodzaju lokowanych tam odpadów.

§89. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XIV

1. Wnioski z analizy stanu istniejącego komunikacji drogowej:
  - 1) układ zapewnia prawidłowe skomunikowanie miasta z układem regionalnym i międzynarodowym,
  - 2) występują wyraźne dysproporcje w gęstości układu drogowego części zachodniej i części wschodniej miasta, związane z odmiennymi tradycjami osadnictwa typowo miejskiego (zachód) i wiejskiego (wschód),
  - 3) występują niespójności pomiędzy układem drogowym Sosnowca a planowanymi układami miast sąsiednich, to jest Dąbrowy Górniczej, Mysłowic, Jaworzna,
  - 4) znaczny udział dróg G i Z, dróg dwupasowych zapewnia możliwość zwiększanie przepustowości istniejącego układu bez konieczności budowy nowych dróg,
  - 5) miejscami ograniczającymi przepustowość dróg są istniejące skrzyżowania,
  - 6) znaczny udział dróg G i Z, dróg dwupasowych a także dróg z wydzielonymi trasami tramwajowymi, powoduje degradację przestrzenną i funkcjonalną ulicy, rozumianej jako istotny element obszaru przestrzeni ogólnodostępnych, stwarza również ograniczenia w swobodnym poruszaniu się osób pieszych oraz wyznaczaniu tras rowerowych,
  - 7) ulice, przede wszystkim klas L i D, posiadają niewykorzystany potencjał w zakresie możliwości wyznaczenia przyulicznych miejsc parkingowych.
2. Wytyczne dla planowanej komunikacji drogowej, wynikające z planów inwestycyjnych administratorów dróg, obowiązujących planów miejscowych, studium komunikacyjnego oraz polityki transportowej:
  - 1) drogi krajowe planowane: **DK** – (2x2) relacji Sosnowiec (węzeł z S1) – Sławków, w klasie głównej ruchu przyspieszonego (GP), wraz z przynależnymi skrzyżowaniami,
  - 2) drogi wojewódzkie planowane: **Drogowa Trasa Średnicowa** – relacji od węzła „Janów” w kierunku ulicy 3 Maja oraz od węzła „Janów” do nowego węzła „S-1” w Sosnowcu, w klasie głównej (G), wraz z przynależnymi skrzyżowaniami,
  - 3) drogi powiatowe planowane,
  - 4) drogi gminne planowane,
  - 5) drogi planowane, nieujęte w pkt. od 1 do 4, występujące w obowiązujących planach miejscowych,
  - 6) drogi planowane, nieujęte w pkt. od 1 do 5, zaproponowane w studium komunikacyjnym i polityce transportowej,
  - 7) planowane nowe elementy układu drogowego, mają na celu:
    - a) rozwinięcie wielokierunkowych połączeń drogowych w części miasta położonej na wschód od drogi S1,
    - b) uzyskanie lepszej segregacji ruchu w części miasta położonej na zachód od drogi S1,
    - c) ograniczenie ruchu w śródmieściu i centrum miasta,

- d) wykorzystanie możliwości trasowania nowych dróg w śladach zlikwidowanych tras kolei,
  - e) przebudowę nadmiernie obciążonych skrzyżowań, w tym przebudowę wybranych na węzły bezkolizyjne,
  - f) stworzenie ogólnomiejskiego systemu parkingowego, w tym systemu parkuj i jedź,
  - g) wyodrębnienie obszarów o dominacji ruchu uspokojonego,
  - h) wyodrębnienie obszarów o dominacji komunikacji zbiorowej i ograniczeniach w systemie parkingowym.
3. W zakresie komunikacji kolejowej - wytyczne dla planowanej komunikacji kolejowej, wynikające z planów inwestycyjnych administratorów linii, obowiązujących planów miejscowych, studium komunikacyjnego oraz polityki transportowej:
- a) administratorzy linii kolejowych nie przewidują rozbudowy tras kolejowych,
  - b) studium komunikacyjne oraz polityka transportowa nie wypowiada się na temat rozwoju komunikacji kolejowej.
4. W zakresie komunikacji zbiorowej, w tym komunikacji tramwajowej:
- 1) Wytyczne dla planowanej komunikacji tramwajowej, wynikające z planów inwestycyjnych administratora linii, obowiązujących planów miejscowych, studium komunikacyjnego oraz polityki transportowej:
    - a) administrator linii tramwajowych przewiduje rozbudowę linii KTT1 oraz budowę dwóch nowych połączeń w ciągu ulicy 11 Listopada w kierunku południowym oraz w ciągu ulicy Braci Mieroszewskich w kierunku północnym do Dąbrowy Górniczej (ul. Królowej Jadwigi),
    - b) w Studium 2003 zasygnalizowano po raz kolejny zasadność przedłużenia linii nr 15 do centrum Zagórza.
5. W zakresie komunikacji pieszej i rowerowej:
- 1) **Studium 2016** winno określić kierunki i możliwości rozwoju systemu komunikacji rowerowej w skali miasta.
  - 2) **Studium 2016** winno określić kierunki i możliwości rozwoju systemu komunikacji pieszej w skali miasta z uwzględnieniem połączeń z przestrzeniami publicznymi i przestrzeniami zieleni.

ROZDZIAŁ XV
ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

§90. ZADANIA PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. Zadania o znaczeniu ponadlokalnym przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016 r., poz.4619):

- a) „Budowa DTŚ „Wschód” – Etap II – węzeł Janów (Katowice) – Bór (Sosnowiec)” (tab. 8 poz.1);
- b) „Budowa Szybkiej Kolei Regionalnej” (tab. 8 poz.2);
- c) „Modernizacja linii kolejowych” (tab. 8 poz.4);
- d) „Rozbudowa CMK Katowice- Kraków” (tab. 8 poz.10);
- e) „Połączenie terenów inwestycyjnych Zagłębia Dąbrowskiego z Euroterminalem w Sławkowie” (tab. 8 poz.13);
- f) „Budowa sieci dróg/ tras rowerowych” (tab. 8 poz.14);
- g) „Budowa centrów przesiadkowych” (tab. 8 poz.15);
- h) „Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych”, w tym prace na liniach kolejowych nr 62, 660 na odcinku Tunel – Bukowno – Sosnowiec Południowy (tab. 9 poz.5);
- i) „Modernizacja linii tramwajowych” (tab. 9 poz.6);
- j) „Budowa DTŚ „Wschód” Etap I - węzeł Lwowska – węzeł Jęzor” (tab. 9 poz.7);
- k) „Modernizacja linii kolejowej E30 Katowice – Kraków” (tab. 10 poz.5);
- l) „Modernizacja DK94” (tab. 10 poz.9);
- m) „Modernizacja i przebudowa DK94/86” (tab. 10 poz.10);

2. Pozostałe:

- a) Uwzględnienie przebiegu dróg S1 i S86,
- b) Uwzględnienie węzła drogowego w ciągu S1 wraz z drogą objętą zadaniem „Opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej dla budowy połączenia terminalu w Sławkowie z drogą krajową nr 1 w Sosnowcu”,
- c) „Modernizacja linii kolejowej E30/CE30 na odcinku Opole – Katowice – Kraków” w ramach projektu unijnego ISPA/FS2002/PL/16/P/PA/012,
- d) Rewitalizacja linii kolejowej nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków Główny Osobowy w ramach projektu „Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii nr 1, 133, 160, 186 na odcinku Zawiercie – Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Jaworzno Szczakowa”.

§91. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XV

1. Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zadania publiczne o znaczeniu ponadlokalnym powinny być ujęte w ustaleniach **Studium 2016**.

ROZDZIAŁ XVI
WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

§92. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIA

1. Na obszarze Sosnowca na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP) wskazano dla rzek Przemszy i Brynicy:
  - a) **obszary szczególnego zagrożenia powodzią** w myśl przepisów ustawy prawo wodne, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
  - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
  - c) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego,
2. Tematyka zagrożenia powodzią została przedstawiona w **Tomie II, rysunek IIA/1 i rysunek IIA/4.**
3. Dla wskazanych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów prawa wodnego.

§93. WNIOSKI I WYTYCZNE Z ROZDZIAŁU XVI

1. Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy prawo wodne obszary szczególnego zagrożenia powodzią powinny być ujęte w ustaleniach **Studium 2016.**
2. W granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia przewidziane przepisami ustawy prawo wodne.

ŹRÓDŁA:

1. Wydział Geodezji i Kartografii UM w Sosnowcu, ewidencja gruntów z 2012 r.,
2. Urząd Statystyczny w Katowicach, stan w dniu 31.12. 2011 r.,
3. Powiatowy Urząd Pracy w Sosnowcu,
4. Narodowy Spis Powszechny 2002,
5. Narodowy Spis Powszechny 2011,
6. Komenda Miejska Policji w Sosnowcu,
7. „Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca 2014” wykonane przez EKOID Iwona Majewska-Durjasz
8. A. Chmura z zespołem (2009) „Rejestr terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemi na terenie Sosnowca” Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Oddział Górnośląski, Sosnowiec,
9. „Mapa akustyczna Sosnowca” wykonana przez konsorcjum w składzie: Lemitor Ochrona Środowiska Sp. z o.o. i ECOPLAN Ryszard Kowalczyk,
10. Gminny Program Ochrony nad Zabytkami na lata 2012-2015,
11. Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Sosnowca oraz ocena aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sosnowiec” i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, Sosnowiec – 2010,
12. „Lokalny Program Rewitalizacji miasta Sosnowca na lata 2010-2020”,
13. „Program Rozwoju miasta Sosnowca 2007-2013”,
14. „Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2018”,
15. „Program Ochrony Środowiska dla miasta Sosnowca na lata 2009-2018”,
16. dane:
  - US w Katowicach,
  - KSSE,
  - CTL Maczki-Bór,
17. Strony internetowe:
  - www.sosnowiec.pl,
  - www.sztetl.org.pl,
  - www.wikimapia.org,
  - www.sosnowiecdzisiaj.pl,
  - www.wikizaglebie.pl,
  - www.nid.pl,
  - www.scdk.pl,
  - www.katowice.stat.gov.pl

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Zagadnienia struktury przestrzennej, osadnictwa, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz infrastruktury :

Zespół P.A. NOVA S.A.

dr inż. arch. Stanisław W. Lessaer
mgr inż. arch. Katarzyna Bondek
mgr inż. arch. Sławomir Tront
mgr inż. arch. Bohdana Batosz
mgr inż. arch. Sylwia Jendrysek
mgr inż. arch. Katarzyna Gola
mgr Aneta Miś

Zespół Pracowni Urbanistyki i Architektury „Region”

mgr inż. arch. Adam Nowak
mgr inż. arch. Dorota Biernacka Nowak
mgr inż. Krzysztof Sikora
inż. Maciej Płatek
mgr inż. Marek Nowicki

Opracowanie komputerowe i graficzne – system informacji przestrzennej GIS:

inż. Leszek Sobieraj

Ochrony środowiska i przyrody oraz zagadnienia geologiczno-górnictwa:

mgr inż. Iwona Majewska Durjasz
mgr Łukasz Białozor
mgr Justyna Borysewicz-Kubicka
Dorota Pająk
Andrzej Pająk
mgr Anna Stanik
mgr Natalia Durka-Kamińska
mgr inż. Magda Durjasz-Rybacka

Komunikacja:

mgr inż. Jacek Thiem
mgr inż. Andrzej Maćkowiak

Zagadnienia społeczno-demograficzne:

prof. dr hab. Jerzy Runge
dr Robert Krzysztofik
dr Iwona Kantor-Pietraga
mgr Tomasz Spórna

Zmiany studium 2016 w 2022 r. wykonał zespół Wydziału Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w składzie:

mgr inż. arch. Anna Kłoszewska – Wanik – Naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego
mgr inż. arch. Krzysztof Kucharczyk
mgr inż. arch. Alicja Grabowska
mgr inż. arch. Alicja Mostowik

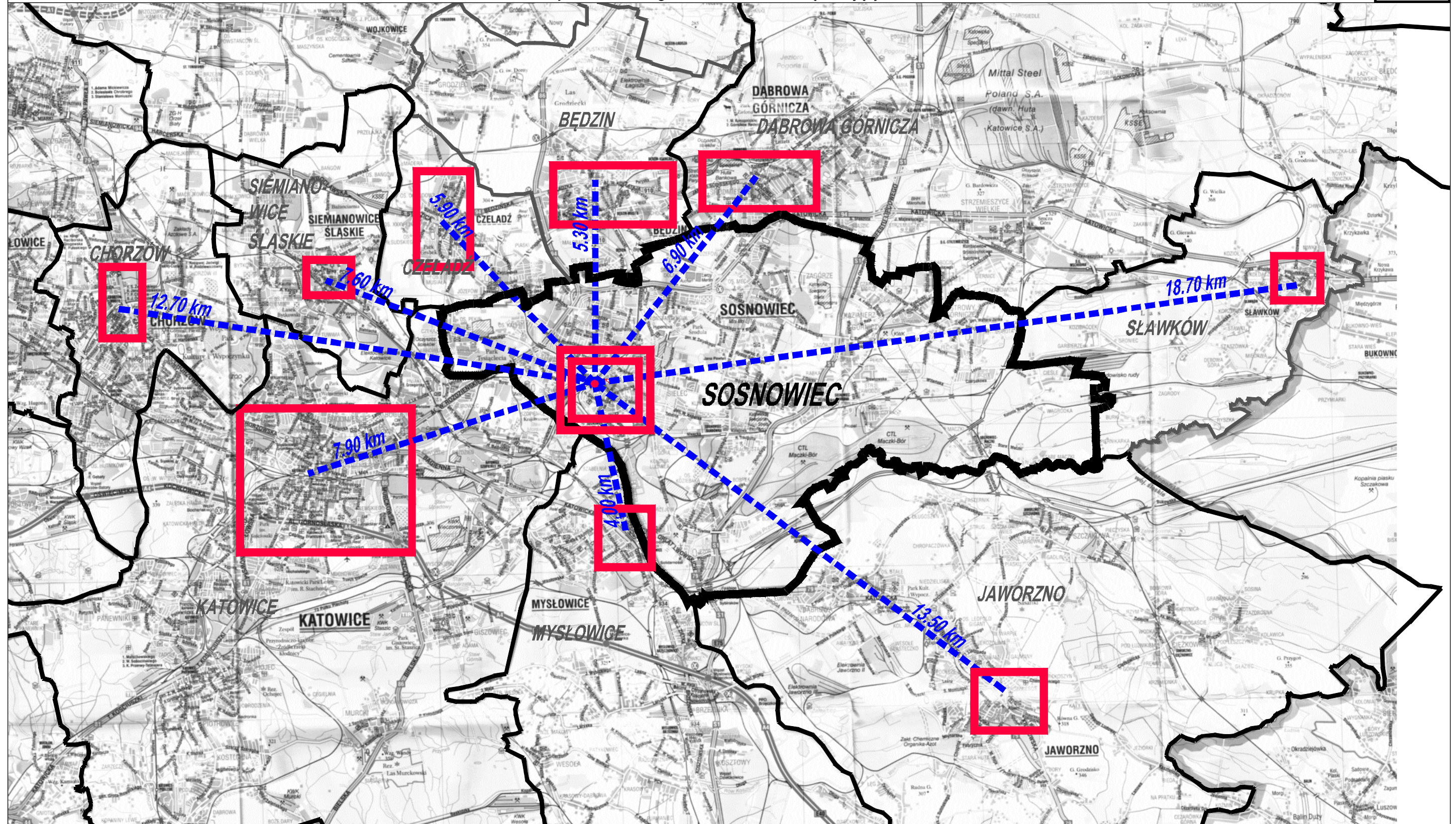

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA : SOSNOWIEC NA TLE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I GÓRNOŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO

rys. U/01: Odległości centrów miast sąsiadujących

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA			
	GRANICE MIAST GÓRNOŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO			
	GRANICE POZOSTAŁYCH MIAST SĄSIADUJĄCYCH Z MIASTEM SOSNOWIEC			
	CENTRA MIAST SĄSIADUJĄCYCH Z MIASTEM SOSNOWIEC			

Wykonawca:

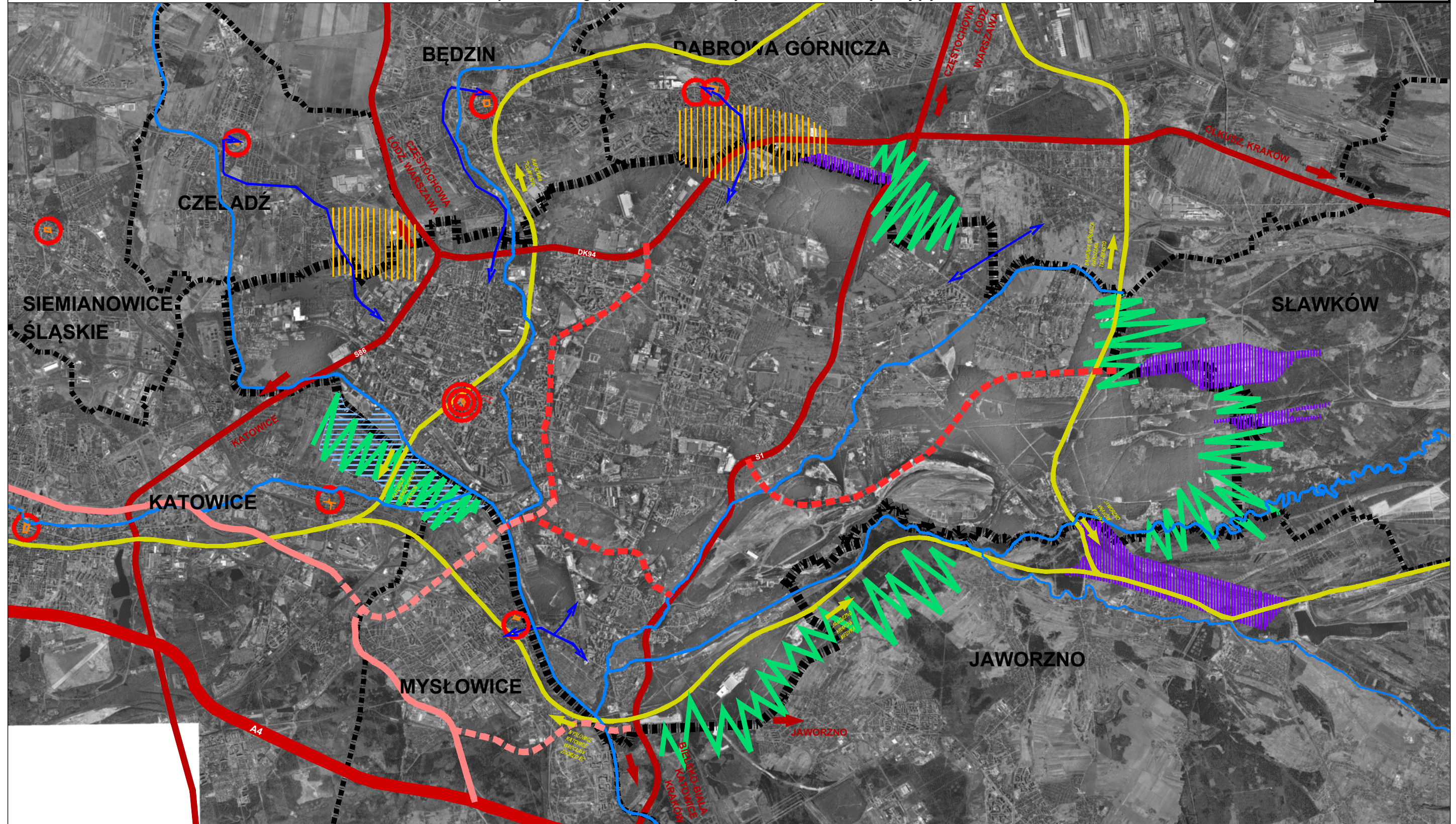

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: SOSNOWIEC NA TLE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I GÓRNOŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO

rys. U/02: Zagospodarowanie na stykach z miastami sąsiadującymi

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		DROGOWA TRASA ŚREDNICOWA I ZACHODNIA OBWODNICA MYŚLOWIC		RZECI		OBSZARY RELACJI ODŚRODKOWYCH Z TERENAMI USŁUG LOGISTYKI
	GRANICE MIAST SĄSIEDNICH		PLANOWANY ODCINEK DTŚ		CENTRALNE PRZESTRZENIE PUBLICZNE MIASTA SOSNOWCA I MIAST SĄSIEDNICH		OBSZARY RELACJI ODŚRODKOWYCH Z TERENAMI REKREACYJNYMI
	DROGI EKSPRESOWE S86, S1 ORAZ DROGA KRAJOWA 94		DROGI TRANZYTOWE PROJEKTOWANE		POWIĄZANIA CENTRALNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH MIASTA SOSNOWCA I MIAST SĄSIEDNICH		OBSZARY I PASMA INTEGRACJI TERENÓW ZIELENI
	AUTOSTRADA A4		LINIE KOLEJOWE PKP PLK MIĘDZYNARODOWE		OBSZARY RELACJI ODŚRODKOWYCH Z TERENAMI MIESZKANIOWYMI		

Wykonawca:

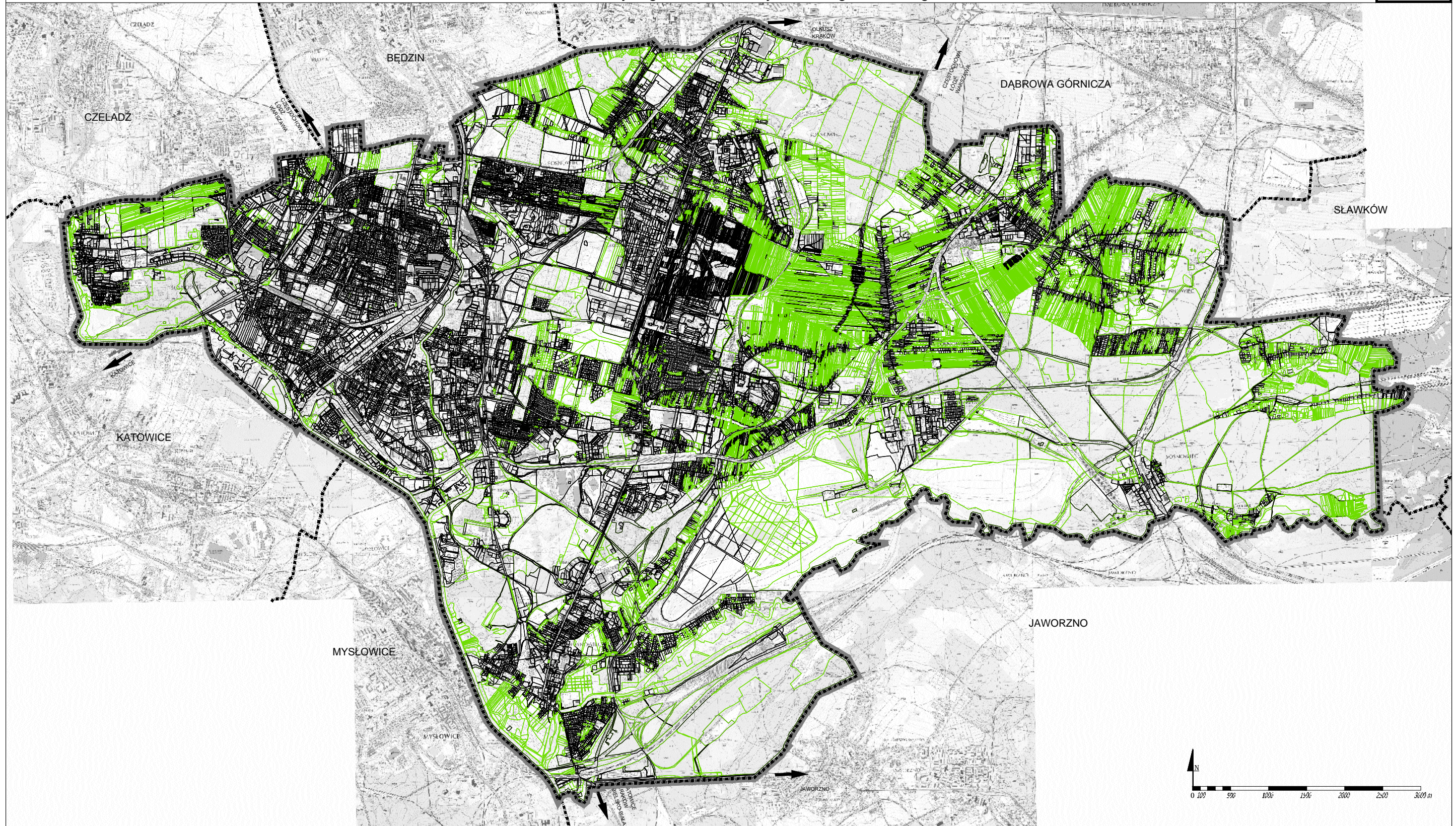

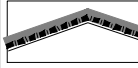

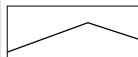
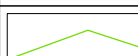

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE RYS. U/03: Użytki gruntowe - tereny Z-URB/ug i N-URB/ug

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA			
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH			
	TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/ug : UŻYTKI GRUNTOWE B, Ba, Bi, K			
	TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/ug : UŻYTKI GRUNTOWE R, S, Ł, Ps, W, Ls, Lz, Bp, Bz, E-N, N, Ws, Tr			

Wykonawca:

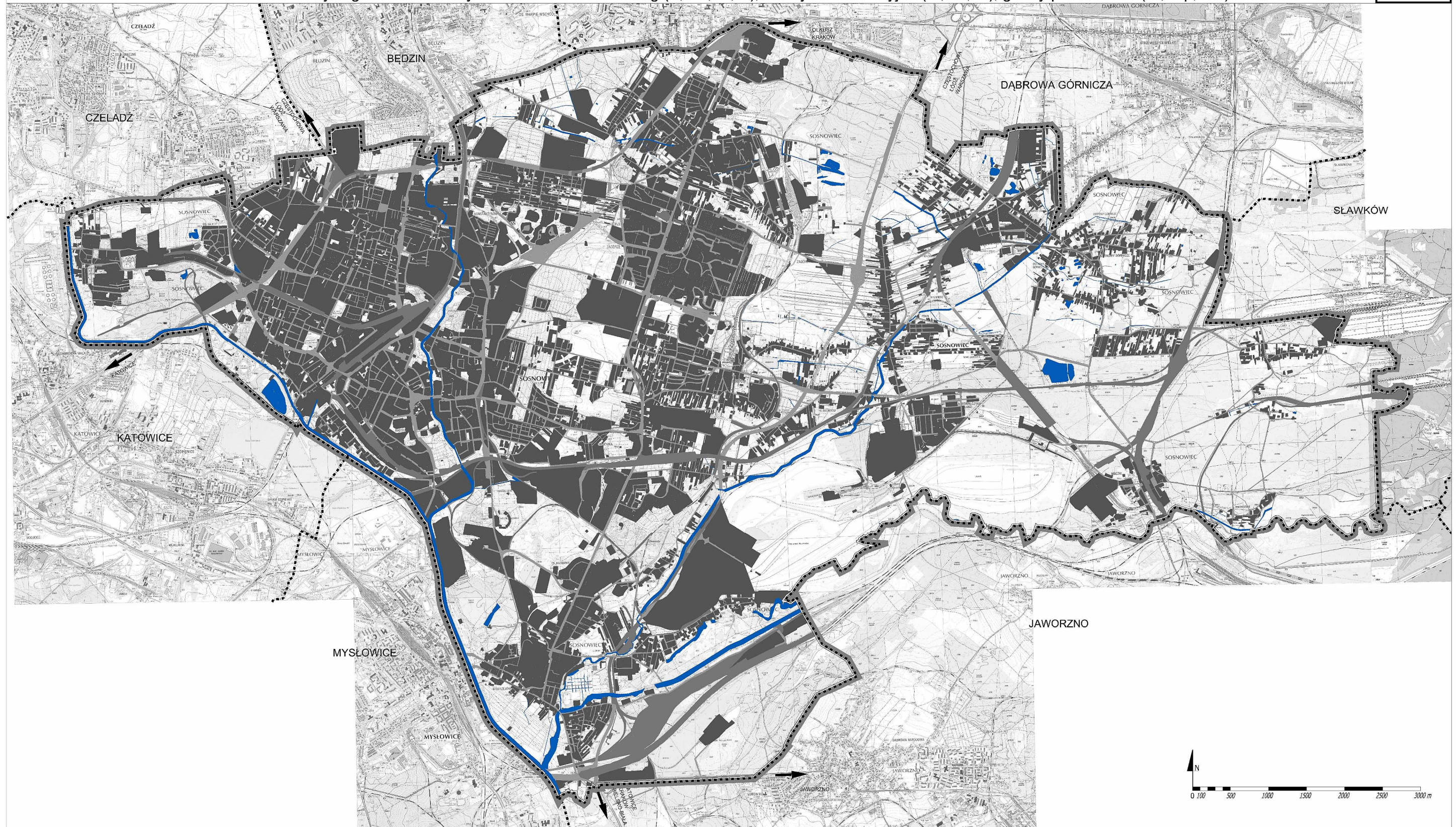

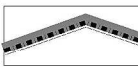

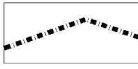

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE

RYS. U/04: Użytki gruntowe - tereny zurbanizowane Z-URB/ug (B, Ba, Bi, K), tereny komunikacyjne (dr, Tk, Ti), grunty pod wodami (W, Wp, Ws)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY KOMUNIKACYJNE: UŻYTKI GRUNTOWE Tk		
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		GRUNTY POD WODAMI: UŻYTKI GRUNTOWE W, Wp, Ws		
	TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/ug: UŻYTKI GRUNTOWE B, Ba, Bi, K				
	TERENY KOMUNIKACYJNE: UŻYTKI GRUNTOWE dr, Ti				

Wykonawca:

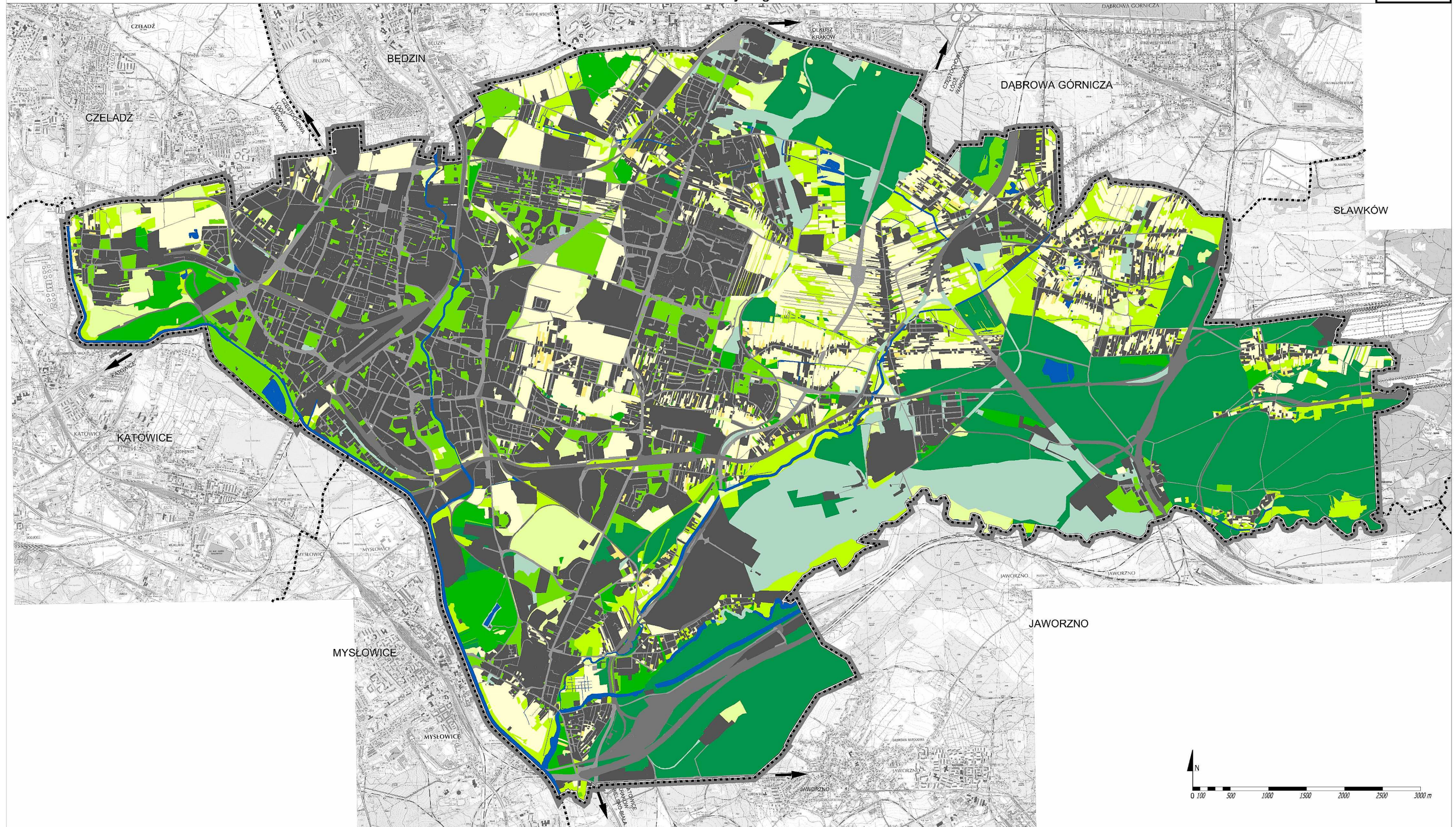

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE RYS. U/05: Użytki gruntowe

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		UŻYTKI ROLNE R - GRUNTY ORNE		UŻYTKI GRUNTOWE Lz - GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE, UŻYTKI EKOLOGICZNE E-N		TERENY KOMUNIKACYJNE: UŻYTKI GRUNTOWE Tk - TERENY KOLEJOWE
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		UŻYTKI ROLNE S - SADY		UŻYTKI GRUNTOWE Tr - TERENY RÓŻNE		GRUNTY POD WODAMI: UŻYTKI GRUNTOWE W, Wp, Ws
	GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE: UŻYTKI GRUNTOWE B, Ba, Bi, K		UŻYTKI ROLNE Ps, Ł - PASTWISKA, ŁĄKI		UŻYTKI GRUNTOWE N - NIEUŻYTKI		
	GRUNTY ZURBANIZOWANE NIEZABUDOWANE: UŻYTKI GRUNTOWE Bp, Bz		UŻYTKI GRUNTOWE Ls - LASY		TERENY KOMUNIKACYJNE: UŻYTKI GRUNTOWE dr, Ti - DROGI, INNE TERENY KOMUNIKACYJNE		

Wykonawca:

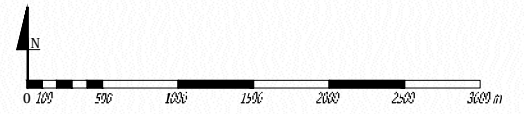
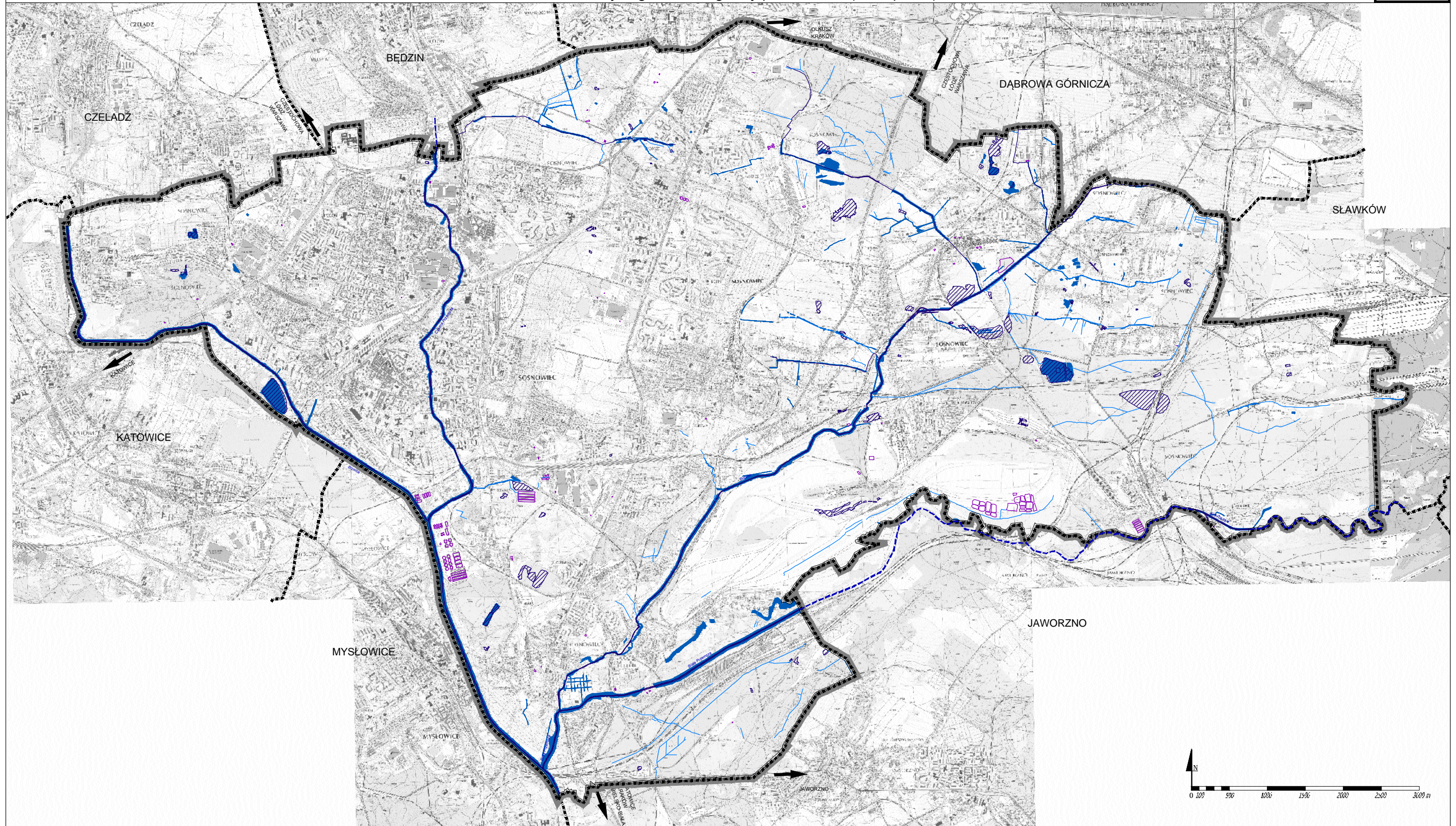

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE RYS. U/06: Użytki gruntowe - grunty pod wodami (W, Wp, Ws)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		ODCINKI WÓD POWIERZCHNIOWYCH WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH	
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		ZBIORNIKI TECHNICZNE WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH	
	GRUNTY POD WODAMI: UŻYTKI GRUNTOWE W, Wp, Ws		ROWY MELIORACYJNE WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH	
	OBSZAR WÓD POWIERZCHNIOWYCH WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH		GŁÓWNE WODY PŁYNĄCE NA ODCINKACH POZA GRANICAMI MIASTA	

Wykonawca:

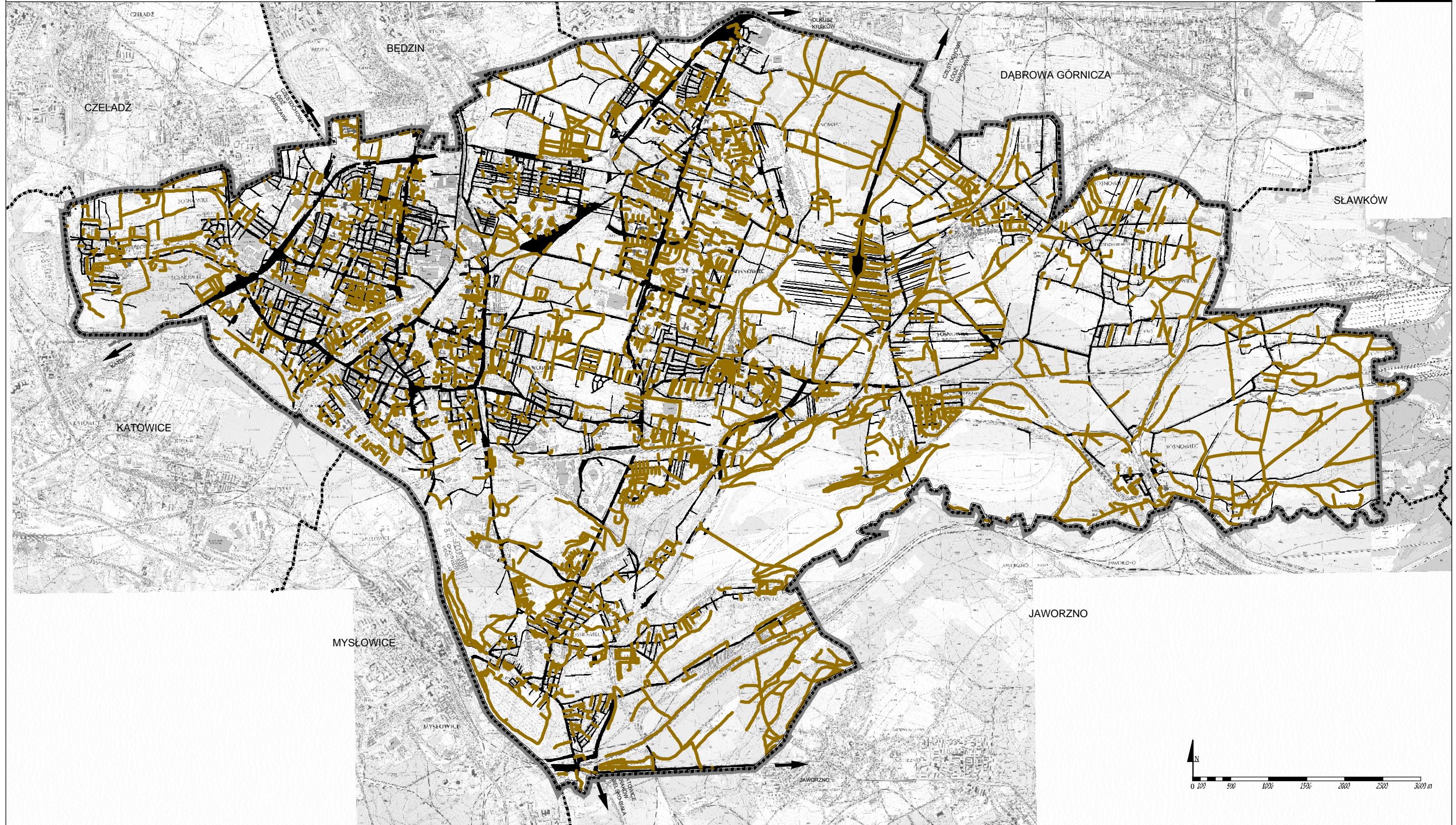

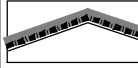

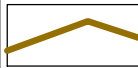

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE RYS. U/07: Użytki gruntowe - drogi i inne tereny komunikacyjne (dr, Ti)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA			
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH			
	UŻYTKI GRUNTOWE: dr - DROGI, Ti - INNE TERENY KOMUNIKACYJNE			
	DROGI NIEPUBLICZNE WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH			

Wykonawca:

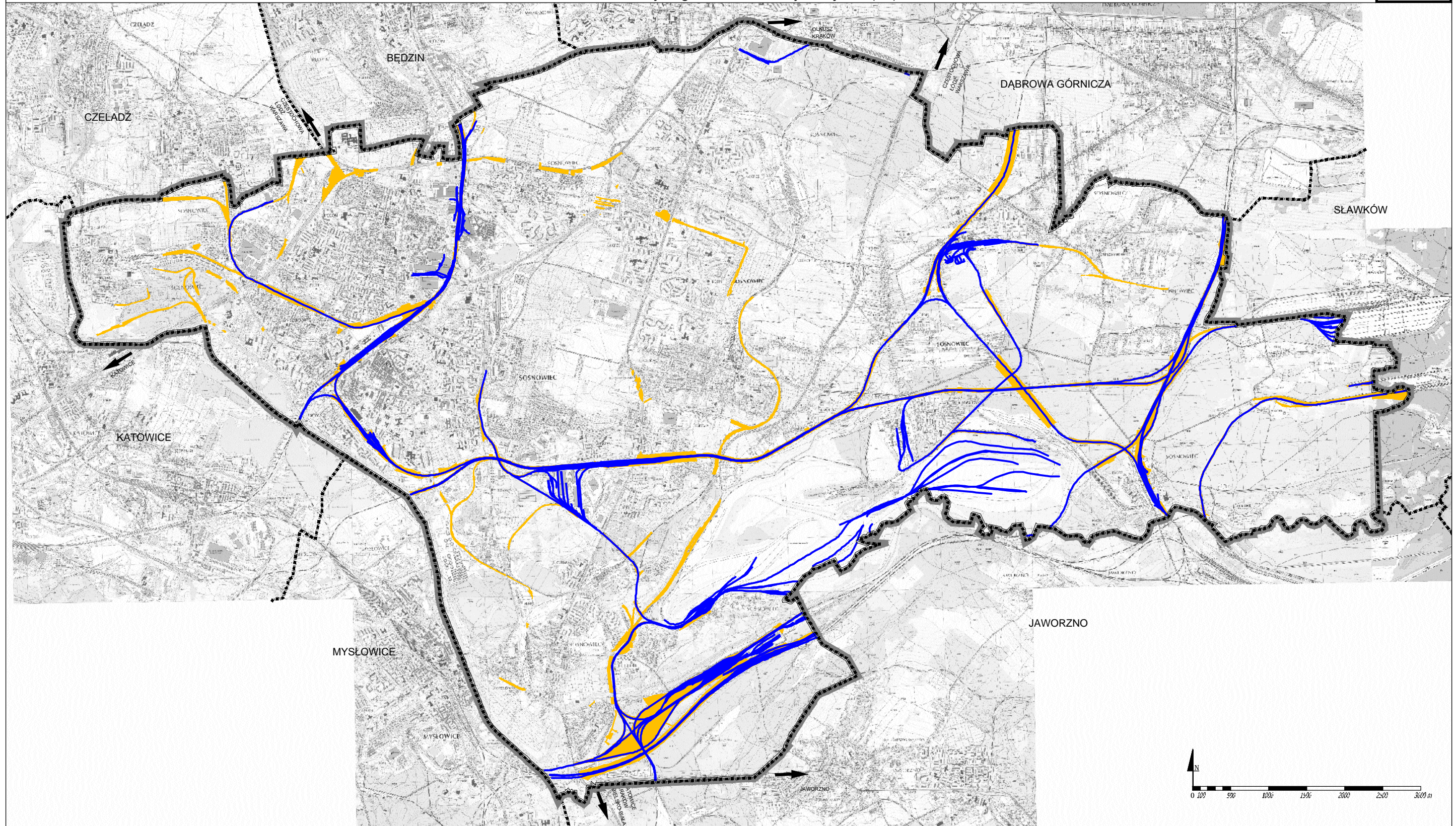

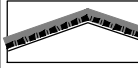

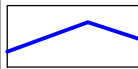

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE RYS. U/08: Użytki gruntowe - tereny kolejowe (Tk)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA			
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH			
	UŻYTKI GRUNTOWE Tk - TERENY KOLEJOWE			
	TORY KOLEJOWE WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH			

Wykonawca:

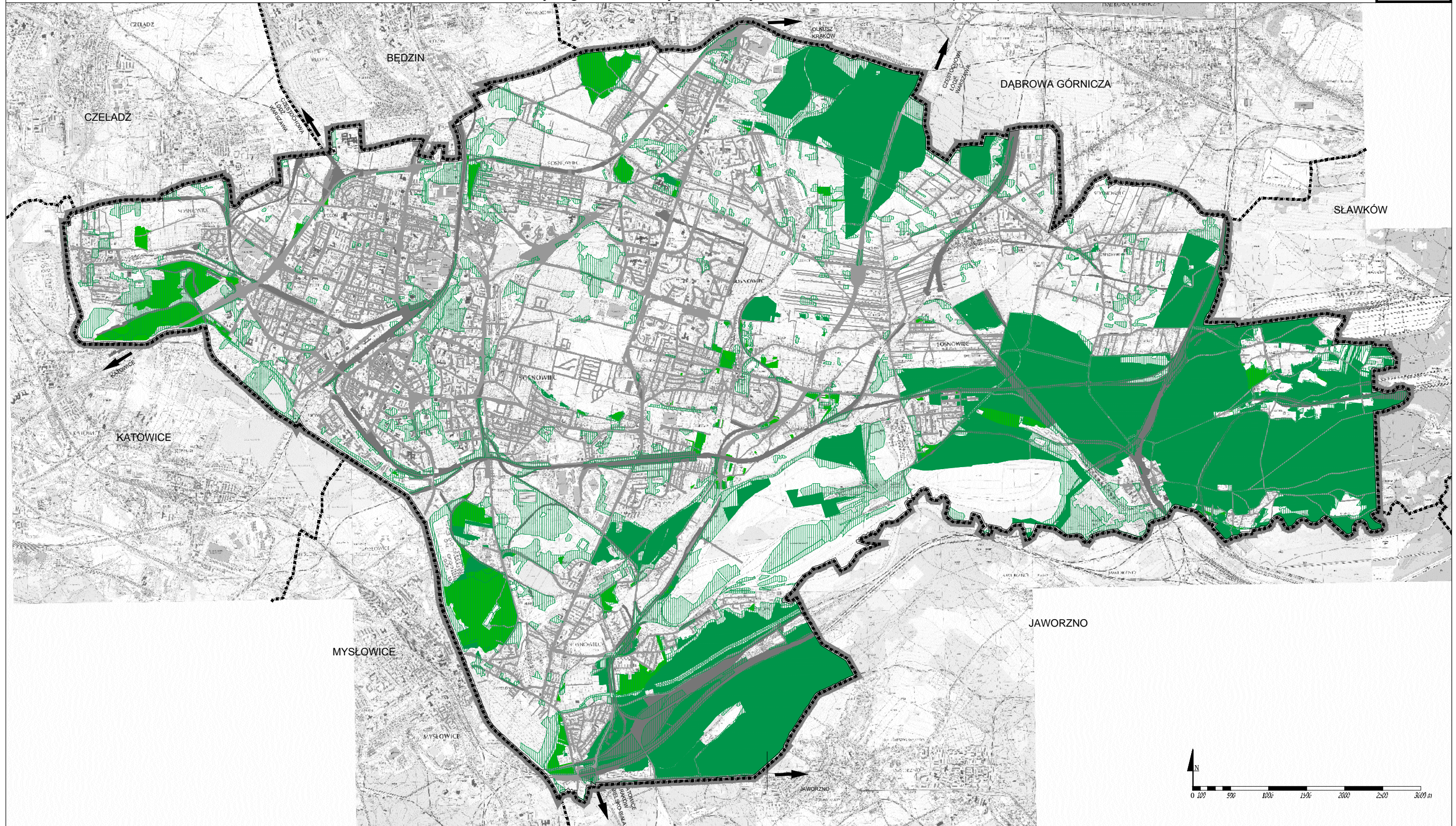

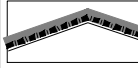

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - UŻYTKI GRUNTOWE RYS. U/09: Użytki gruntowe - lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione (Ls, Lz)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY LEŚNE LUB ZADRZEWIONE WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH		
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		UŻYTKI GRUNTOWE dr, T1 - DROGI I INNE TERENY KOMUNIKACYJNE		
	TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/ug : UŻYTKI GRUNTOWE Ls - LASY		UŻYTKI GRUNTOWE Tk - TERENY KOLEJOWE		
	TERENY NIEZURBANIZOWANE N-URB/ug : UŻYTKI GRUNTOWE Lz - GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE				

Wykonawca:

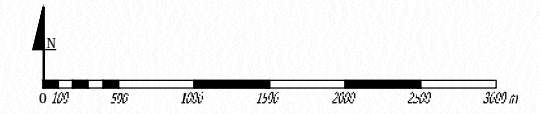
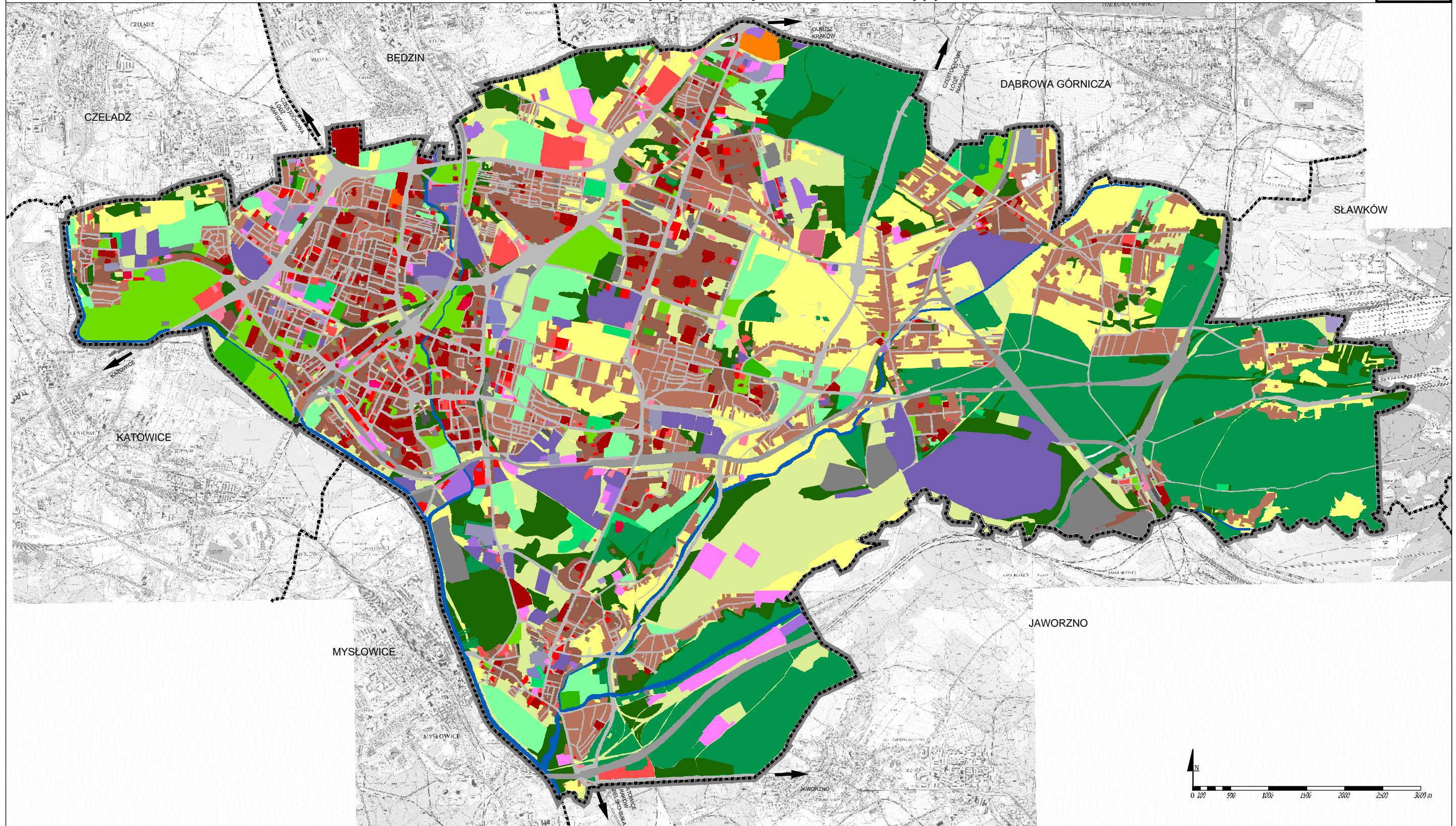

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - INWENTARYZACJA URBANISTYCZNA

RYS. U/10: Inwentaryzacja urbanistyczna 2013 - stan istniejący

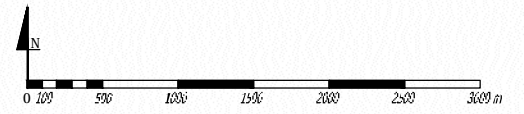
	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY MIESZKANICTWA ZBIOROWEGO mz		TERENY USŁUG PARKINGOWYCH kp		TERENY INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII pi		TERENY ZADRZEWIEŃ zz		TERENY ROLNE zr ZGODNIE Z EWID. GRUNTÓW STANOWIACE GRUNTY ROLNE R, Ps, Ł, S	Wykonawca:
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		TERENY USŁUG HANDLU hw, hd, hh, ht		TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI KUBATUROWE sr1		TERENY POPRZEMYSŁOWE I POPRODUKCYJNE pz		TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ zp		TERENY ZIELENI POZOSTAŁEJ zi	
	TERENY MIESZKANIOWE WIELORODZINNE mw		TERENY USŁUG ua, uk, ud, uo, un, uz, ut, up, uw, ub, uf, ug, ux, uy		TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI NIEKUBATUROWE sr2 , REKREACJI I WYPOCZYNKU sw		TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ie, ig, iw, ik, ic, it, io, is		TERENY ZIELENI CMENTARZY zc		TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH PŁYNĄCYCH wp	
	TERENY MIESZKANIOWE JEDNORODZINNE mn		TERENY USŁUG TRANSP. PUBL. ku , USŁUG KOMUNIKACJI ks , USŁUG TECHNICZNO-TRANSP. kt		TERENY PRZEMYSŁOWE pp , PRODUKCYJNE pu , MAGAZYN.-SKŁAD. pm , ODZYSKU SUR. psw		TERENY LASÓW zl		TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH zd		TERENY KOMUNIKACJI DRÓG PUBLICZNYCH kd / TERENY KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ kkt	

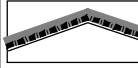
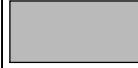

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - INWENTARYZACJA URBANISTYCZNA RYS. U/11: Inwentaryzacja urbanistyczna 2013 - tereny zurbanizowane Z-URB/is

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY LINIOWE KOMUNIKACJI DROGOWEJ		
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		TERENY LINIOWE KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ		
	TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/is				
	TERENY LINIOWE WÓD				

Wykonawca:

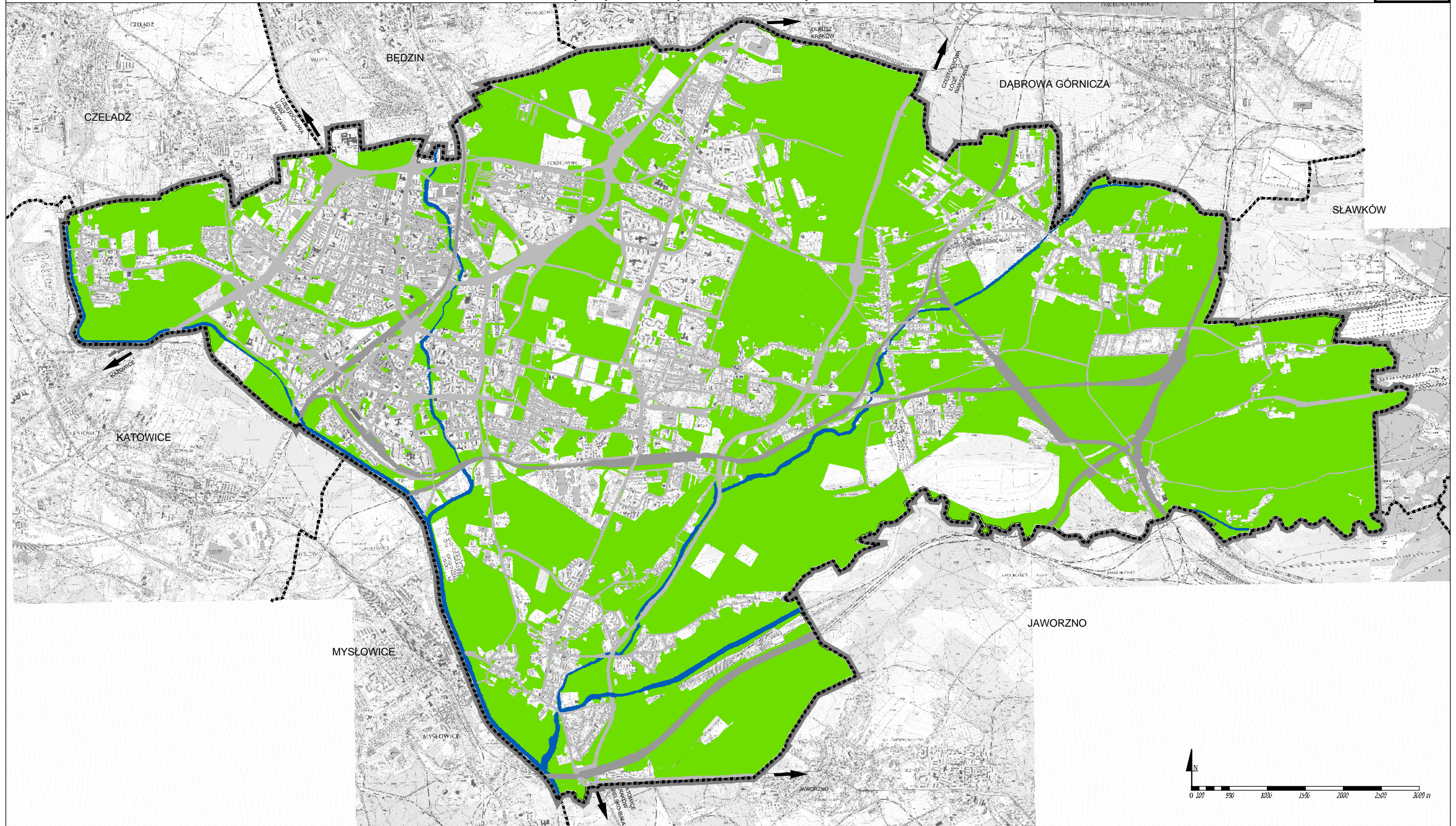

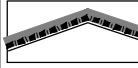
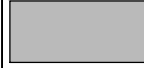

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: PRZEZNACZENIE TERENÓW - INWENTARYZACJA URBANISTYCZNA RYS. U/12: Inwentaryzacja urbanistyczna 2013 - tereny nieurbanizowane N-URB/is

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY LINIOWE KOMUNIKACJI DROGOWEJ		
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		TERENY LINIOWE KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ		
	TERENY NIEURBANIZOWANE N-URB/is				
	TERENY LINIOWE WÓD				

Wykonawca:

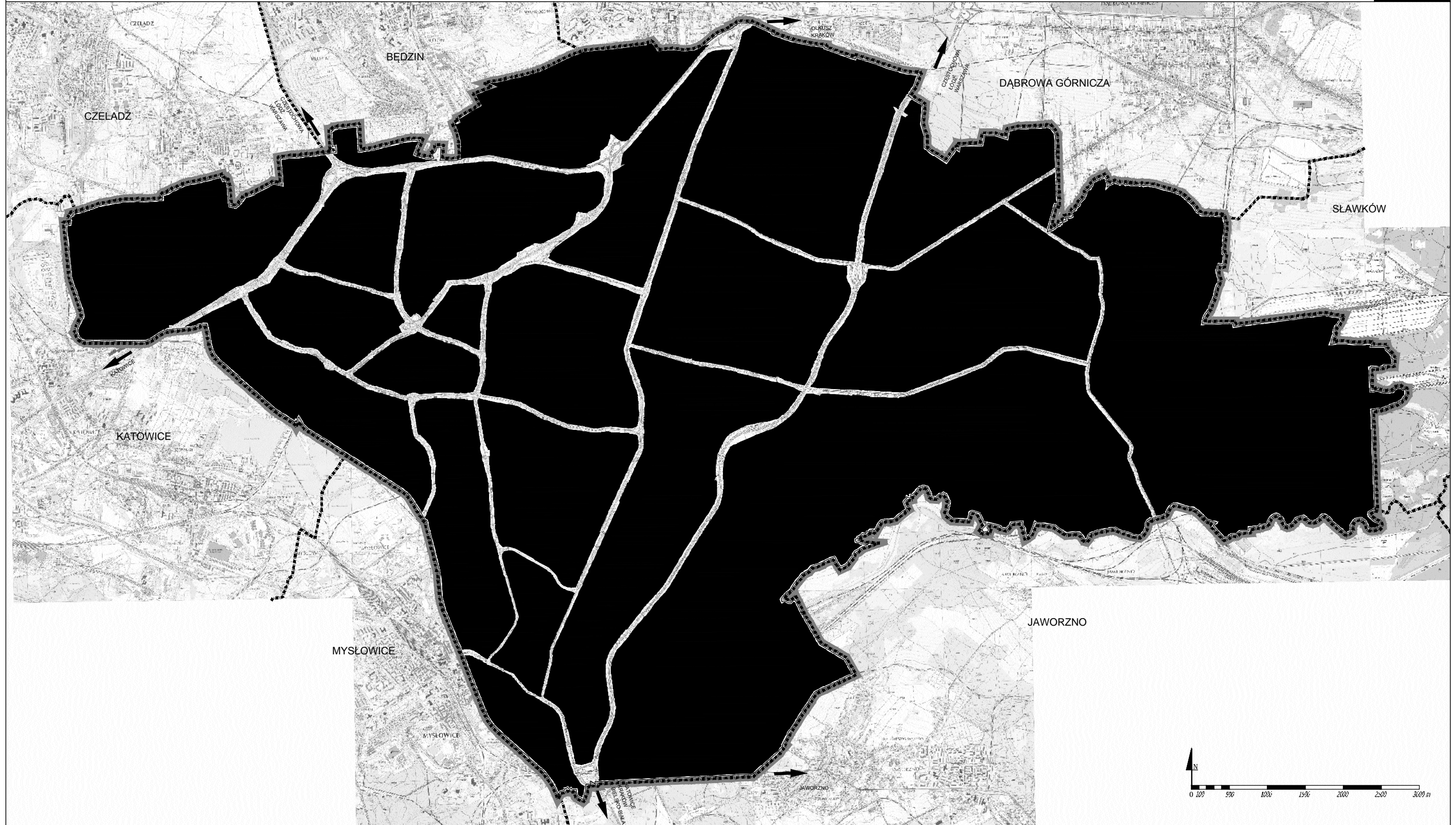

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - STRUKTURA OSADNICZA

RYS. U/21: Obszary strukturalne stanu istniejącego (OST/2)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA				Wykonawca:
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH				
	STRUKTURA URBANISTYCZNA JEDNOSTKI STRUKTURALNE OST/2				

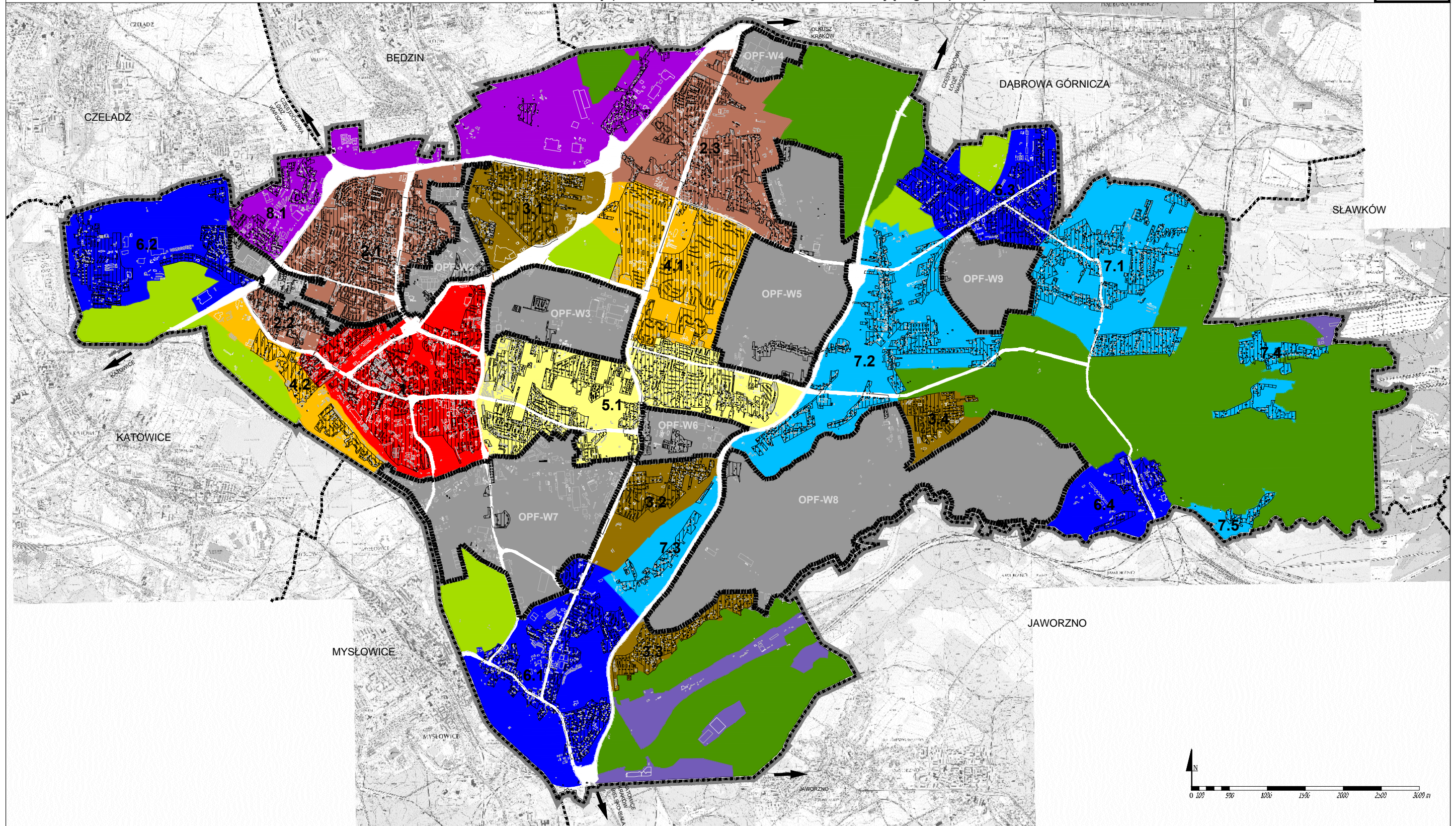

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - STRUKTURA OSADNICZA

RYS. U/22: Obszary przestrzenno - funkcjonalne stanu istniejącego (OPF)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		OPF-2 - OBSZARY DZIELNIC MIEJSKICH		OPF-6 - OBSZARY PODMIEJSKIE O CECHACH MIEJSKICH		OPF-10 - OBSZARY LEŚNE - NA TERENACH NIEZURBANIZOWANYCH (N-URB)
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		OPF-3 - OBSZARY OSIEDLI MIEJSKICH JEDNO- I WIELORODZINNYCH		OPF-7 - OBSZARY PODMIEJSKIE O CECHACH WIEJSKICH		OPF-11 - OBSZARY ZIELENI - NA TERENACH ZURBANIZOWANYCH (Z-URB) I NIEZURBANIZOWANYCH (N-URB)
	TERENY MIESZKANIOWE BRUTTO - TERENY MIESZKANIOWE NETTO WRAZ Z TOWARZYSZĄCYMI TERENAMI USŁUG PODSTAWOWYCH, REKREACJI I KOMUNIKACJI (STANU ISTN.)		OPF-4 - OBSZARY OSIEDLI MIEJSKIE WIELORODZINNYCH		OPF-8 - OBSZARY OBRZEŻNE		OPF-W - OBSZAR WĘZŁOWY (OD W1 DO W8)
	OPF-1 - CENTRUM/ŚRÓDMIEŚCIE		OPF-5 - OBSZARY OSIEDLI MIEJSKICH JEDNORODZINNYCH		OPF-9 - OBSZARY ENKLAW FUNKCJONALNYCH		OBSZAR KOMUNIKACJI (ISTNIEJĄCE DROGI UKŁADU D1, D2)

Wykonawca:

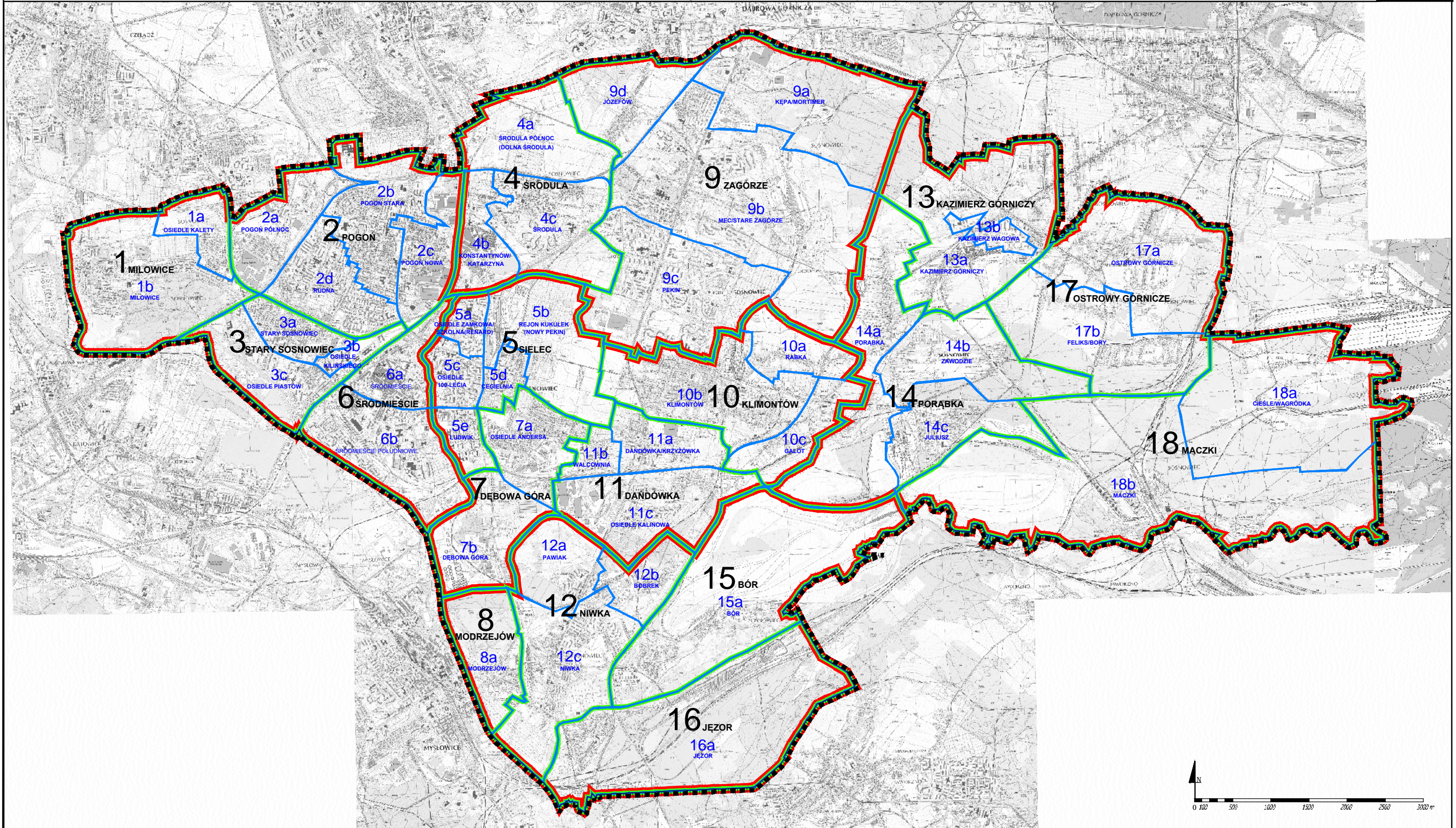

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - STRUKTURA OSADNICZA

RYS. U/23: Obszary osadniczo-kulturowe (OOK)

	OOK/I - JEDNOSTKA OSADNICZA I RZĘDU			
	OOK/II - JEDNOSTKI OSADNICZE II RZĘDU			
	OOK/III - JEDNOSTKI OSADNICZE III RZĘDU			
	OOK/IV - JEDNOSTKI OSADNICZE IV RZĘDU			

Wykonawca:

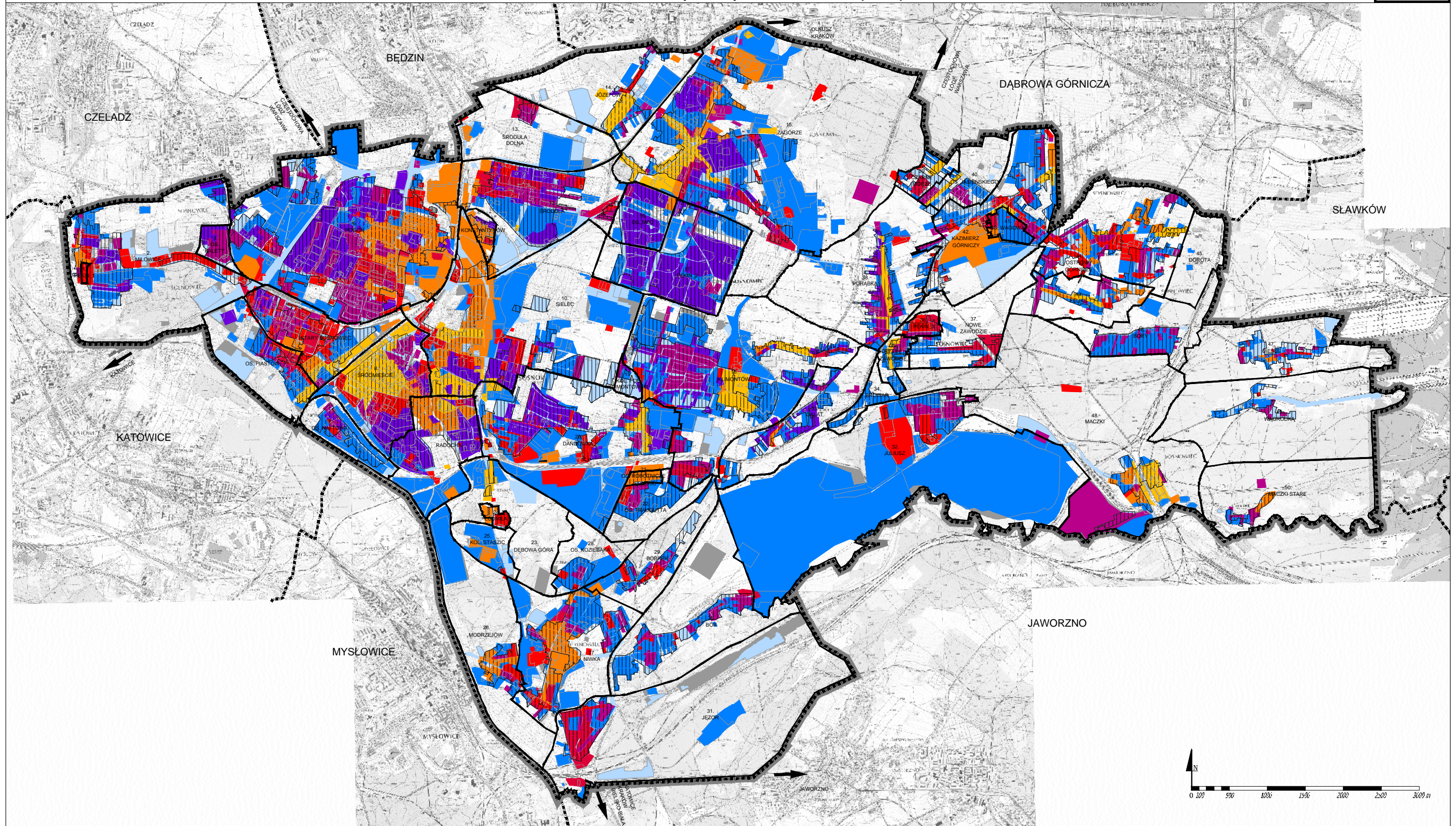

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - STRUKTURA OSADNICZA

RYS. U/24: Obszary historyczno-osadnicze (OHO)

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		OHO/1900 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 1900 R.		OHO/1960 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 1960 R.
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		OHO/1915 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 1915 R.		OHO/1978 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 1978 R.
	TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/is		OHO/1930 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 1930 R.		OHO/2000 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 2000 R.
	TERENY MIESZKANIOWE BRUTTO - TERENY MIESZKANIOWE NETTO WRAZ Z TOWARZYSZĄCYMI TERENAMI USŁUG PODSTAWOWYCH, REKREACJI I KOMUNIKACJI (STANU ISTN.)		OHO/1945 - OBSZAR ZURBANIZOWANY OKOŁO 1945 R.		OHO/2013 - OBSZAR ZURBANIZOWANY 2013 R.

Wykonawca:

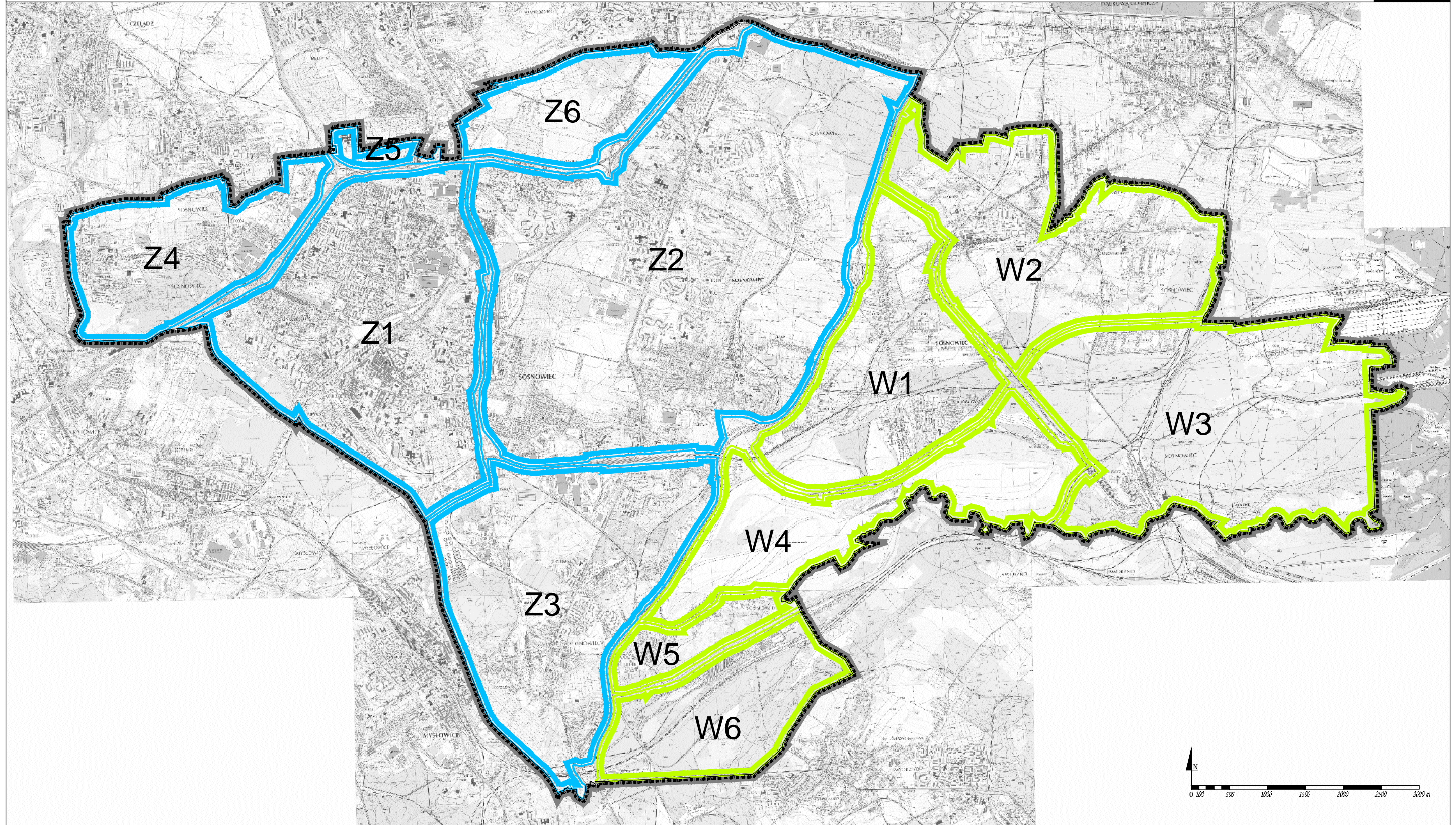

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA : STAN STRUKTURY OSADNICZEJ
 RYS. U/25: Model struktury osadniczej stanu istniejącego

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA				Wykonawca:
	GRANICE REJONÓW ZWARTEGO UKŁADU OSADNICZEGO - Z				
	GRANICE REJONÓW ROZPROSZONEGO UKŁADU OSADNICZEGO - W				

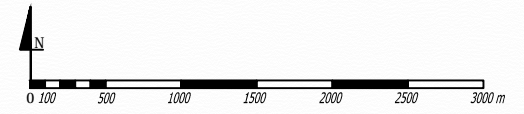

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - PLAN OGÓLNY

RYS. U/26: Plan ogólny - tereny Z-URB/po i N-URB/po

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY Z-URB/po: TERENY ZABUDOWY USŁUG PUBLICZNYCH, SKONCENTROWANYCH, PRZEKŁADOWYCH, RZEMIOSŁA I USŁUG KOMERCYJNYCH, OBSŁUGI KOMUNIK.		TERENY N-URB/po: SYSTEM CHRONIONYCH TERENÓW OTWARTYCH		TERENY N-URB/po: TERENY TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH, ŁĄK I PASTWISK		TERENY KOMUNIKACJI DROGOWEJ	Wykonawca: Region
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		TERENY Z-URB/po: TERENY ZABUDOWY PRZEMYSŁOWEJ I MAGAZYNOWO-SKŁADOWEJ		TERENY N-URB/po: TERENY PARKOWO-REKREACYJNE, ZIELEŃ IZOLACYJNA		TERENY N-URB/po: TERENY UPRAW POŁOWYCH		TERENY KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ	
	TERENY Z-URB/po: TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I NISKIEJ INTENSYWNOŚCI		TERENY Z-URB/po: TERENY URZĄDZEŃ ELEKTR., GAZOWYCH, ODPROWADZENIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW, USUWANIA ODPADÓW, ZAOPATRZENIA W WODĘ		TERENY N-URB/po: TERENY PRACOWNICZYCH OGRODÓW DZIAŁKOWYCH		TERENY N-URB/po: TERENY UPRAW OGRODNICZYCH		TERENY O MIESZANYCH PRZEZNACZENIACH	
	TERENY Z-URB/po: TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ O WYSOKIEJ INTENSYWNOŚCI		TERENY N-URB/po: TERENY LEŚNE		TERENY N-URB/po: TERENY CMENTARZY		TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH			

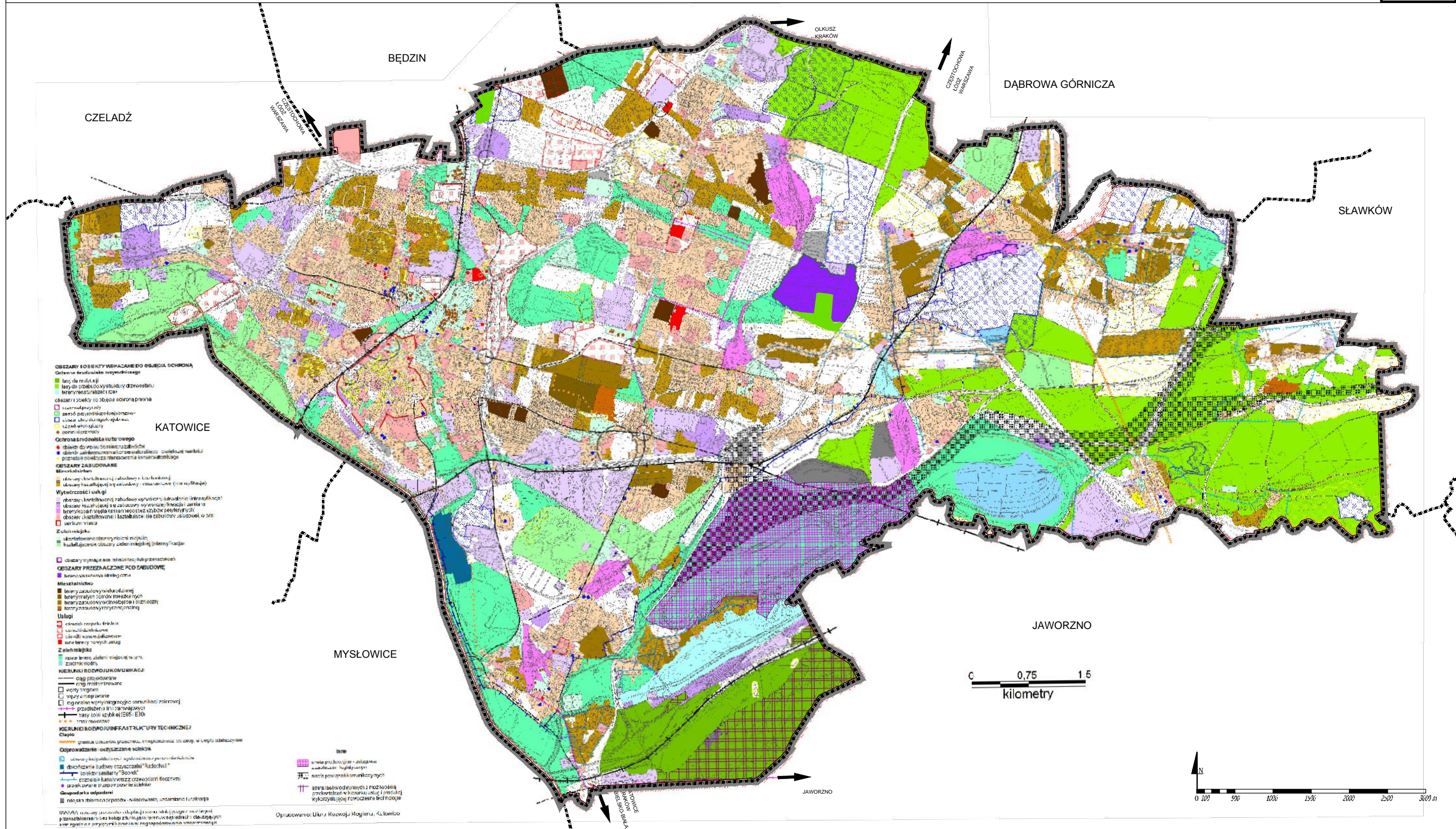

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

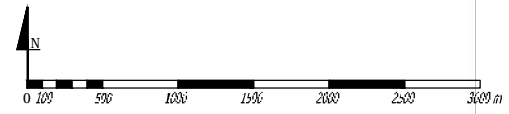
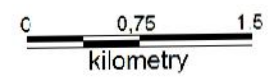

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - STUDIUM 2003

RYS. U/27: Studium 2003

- OBZARY I OBIEKTY WSKAZANE DO OCHRONY**
 Ochrona środowiska przyrodniczego
 lasy do rewalacji
 lasy do zbrodliwej gospodarki drewniną
 tereny o znaczeniu krajoznawczym
 obszary i obiekty do obszarów ochrony przyrody
 zabytki kultury
 zabytki przyrodnicze i krajoznawcze
 lasy o znaczeniu krajoznawczym
 zabytki przyrodnicze i krajoznawcze
 pomniki przyrody
- Ochrona środowiska kulturowego**
 obszary do wpisania do rejestru zabytków
 obszary o znaczeniu kulturowym o wartościach historycznych, kulturowych i naukowych
 pozostałości obiektów historycznych i kulturowych
- OBZARY ZABUDOWANE**
 Miasteczka
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym (nie ujęte w planie)
- Wytwarzanie i usługi**
 obszary i tereny do zabudowy przemysłowej i usługowej
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
- Użytki**
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 obszary o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
- KIERUNKI BUDOWY INFRASTRUKTURY**
 drogi planowane
 drogi modernizowane
 węzły drogowo-transportowe
 węzły drogowo-transportowe
 węzły drogowo-transportowe
 węzły drogowo-transportowe
 węzły drogowo-transportowe
 węzły drogowo-transportowe
- KIERUNKI BUDOWY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**
 Ciężkie
 Ciężkie
 Ciężkie
 Ciężkie
 Ciężkie
 Ciężkie
- Opis**
 teren o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 teren o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 teren o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 teren o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 teren o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
 teren o znaczeniu krajoznawczym i historycznym
- UWAGA:** Wskazano na mapie tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym, które są objęte ochroną prawną. Wskazano również tereny o znaczeniu krajoznawczym i historycznym, które są objęte ochroną prawną.
- Opracowano: Utwór: Rozwój Regionu, Katowice

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA				
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH				

Wykonawca:

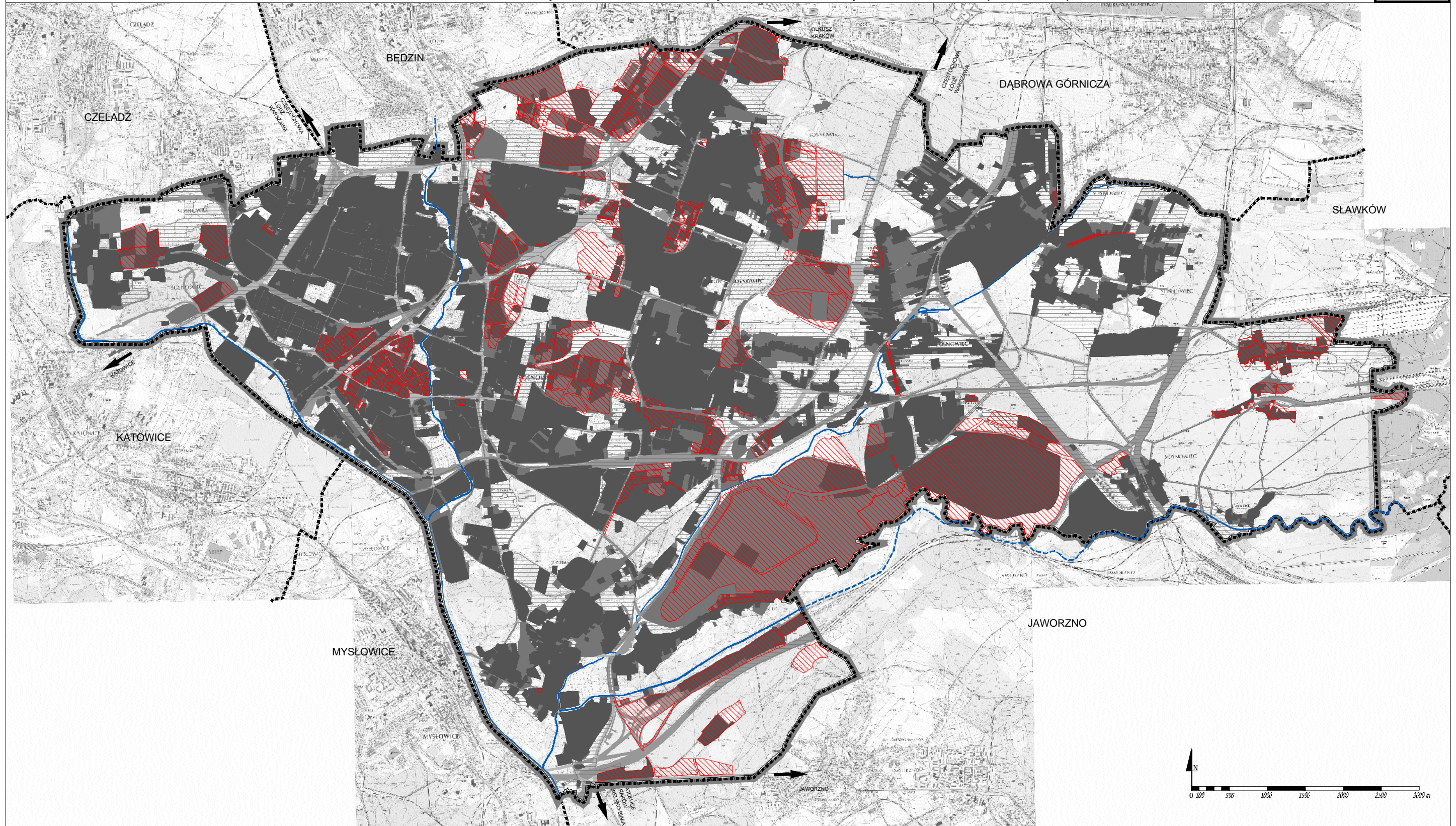

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO - STAN URBANIZACJI

RYS. U/29: Stan urbanizacji - obszar zurbanizowany i niezurbanizowany Z-URB/is, Z-URB/pl, Z/URB/zp

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		TERENY ZAPLANOWANE - ADAPTACJI STANU ISTNIEJĄCEGO Z MOŻLIWYMI PRZEKSZTAŁCENIAMI BEZ KOLIZJI Z FUNKCJAMI TERENÓW SĄSIEDNICH I OTACZAJĄCYCH ORAZ ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI KIERUNKAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WG STUDIUM 2003		TERENY LINIOWE KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		TERENY ZURBANIZOWANE ZURB/zp		TERENY LINIOWE WÓD
	TERENY ZURBANIZOWANE ZURB/is		TERENY LINIOWE KOMUNIKACJI DROGOWEJ		
	TERENY ZURBANIZOWANE ZURB/pl WG STUDIUM 2003				

Wykonawca:

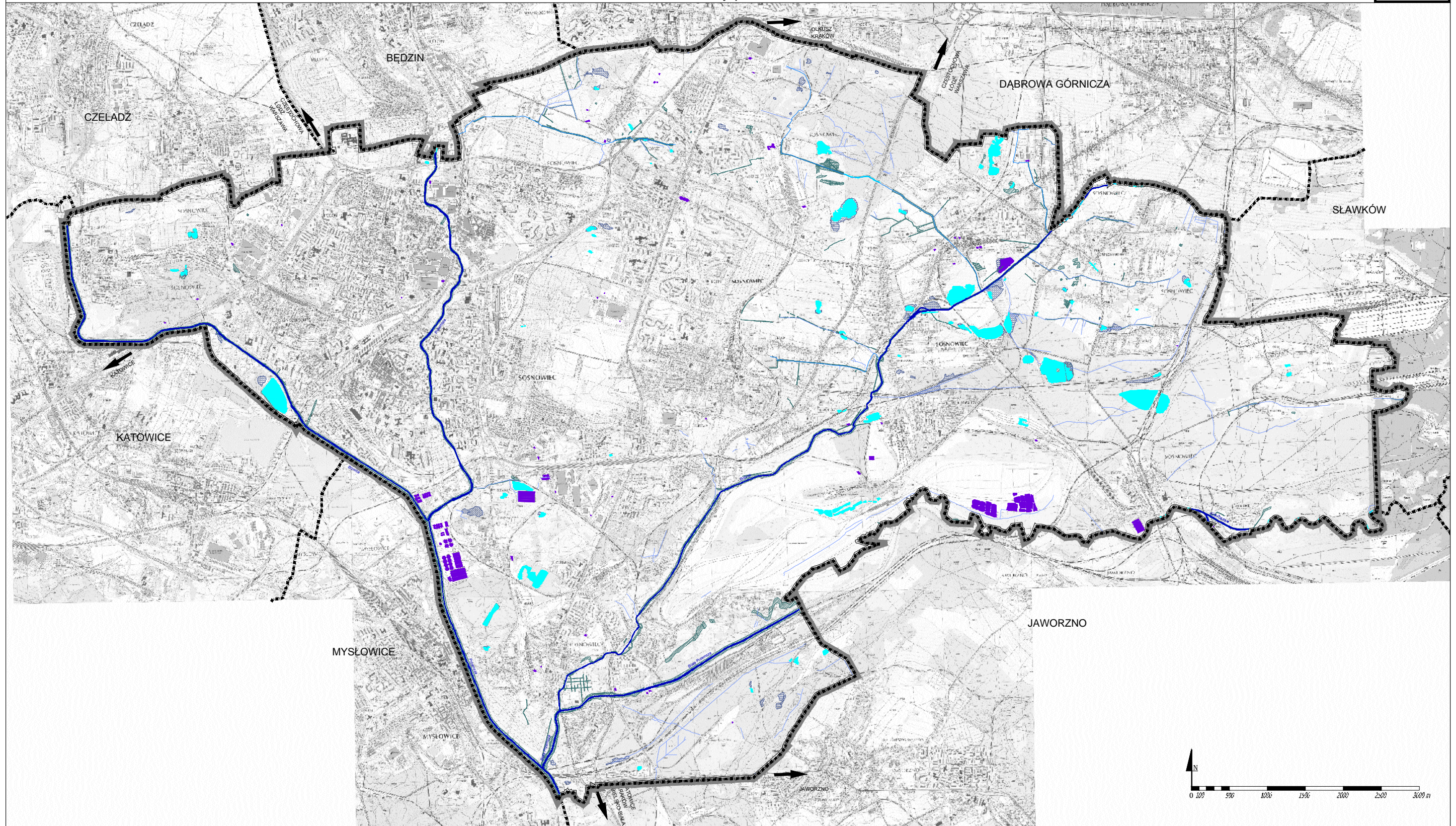

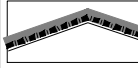
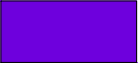
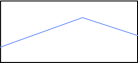

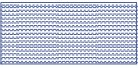

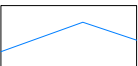

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN ŚRODOWISKA - WODY POWIERZCHNIOWE RYS. U/32: Wody powierzchniowe

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		ZBIORNIKI TECHNICZNE WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH		ROWY MELIORACYJNE
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		MOKRADŁA WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH		
	UŻYTKI GRUNTOWE W, Wp, Ws - GRUNTY POD WODAMI		OBSZAR LINIOWY WÓD		
	TERENY WÓD WG TOPOGRAFICZNEJ BAZY DANYCH		POZOSTAŁE ODCINKI RZEK I KANAŁÓW		

Wykonawca:

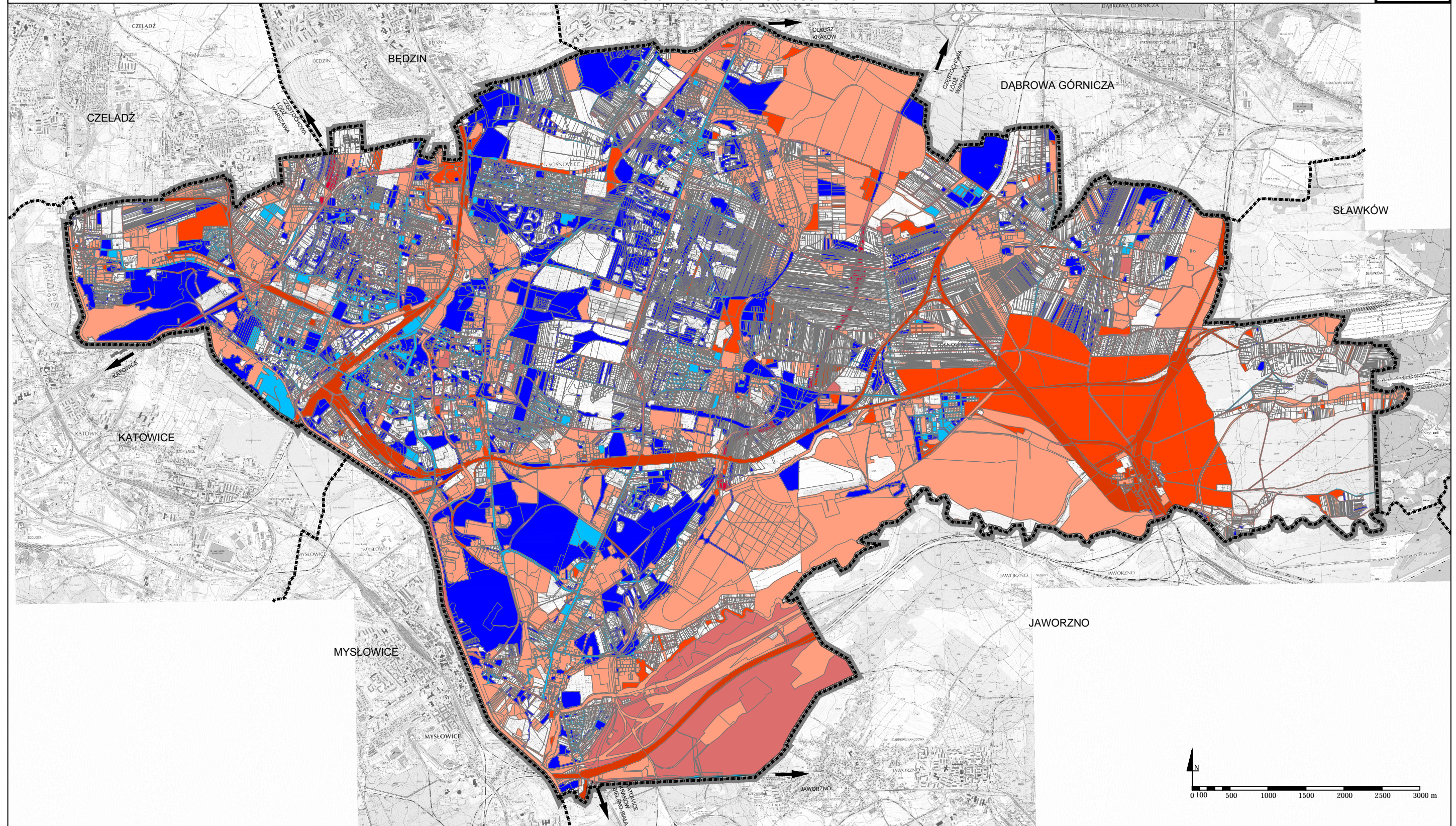

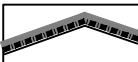

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN PRAWNY GRUNTÓW - WŁASNOŚCI GRUNTÓW

RYS. U/37: Struktura własności 2013

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		OBSZARY WE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA - ZARZĄD PKP PLK		OBSZARY W TRWAŁYM ZARZĄDZIE GMINY SOSNOWIEC
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		OBSZARY W TRWAŁYM ZARZĄDZIE SKARBU PAŃSTWA		POZOSTAŁE FORMY WŁASNOŚCI I WŁADANIA
	OBSZARY WE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA		OBSZARY WE WSZELKICH INNYCH FORMACH WŁADANIA SKARBU PAŃSTWA		
	OBSZARY WE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA - ZARZĄD GDDKIA		OBSZARY WE WŁASNOŚCI GMINY SOSNOWIEC		

Wykonawca:

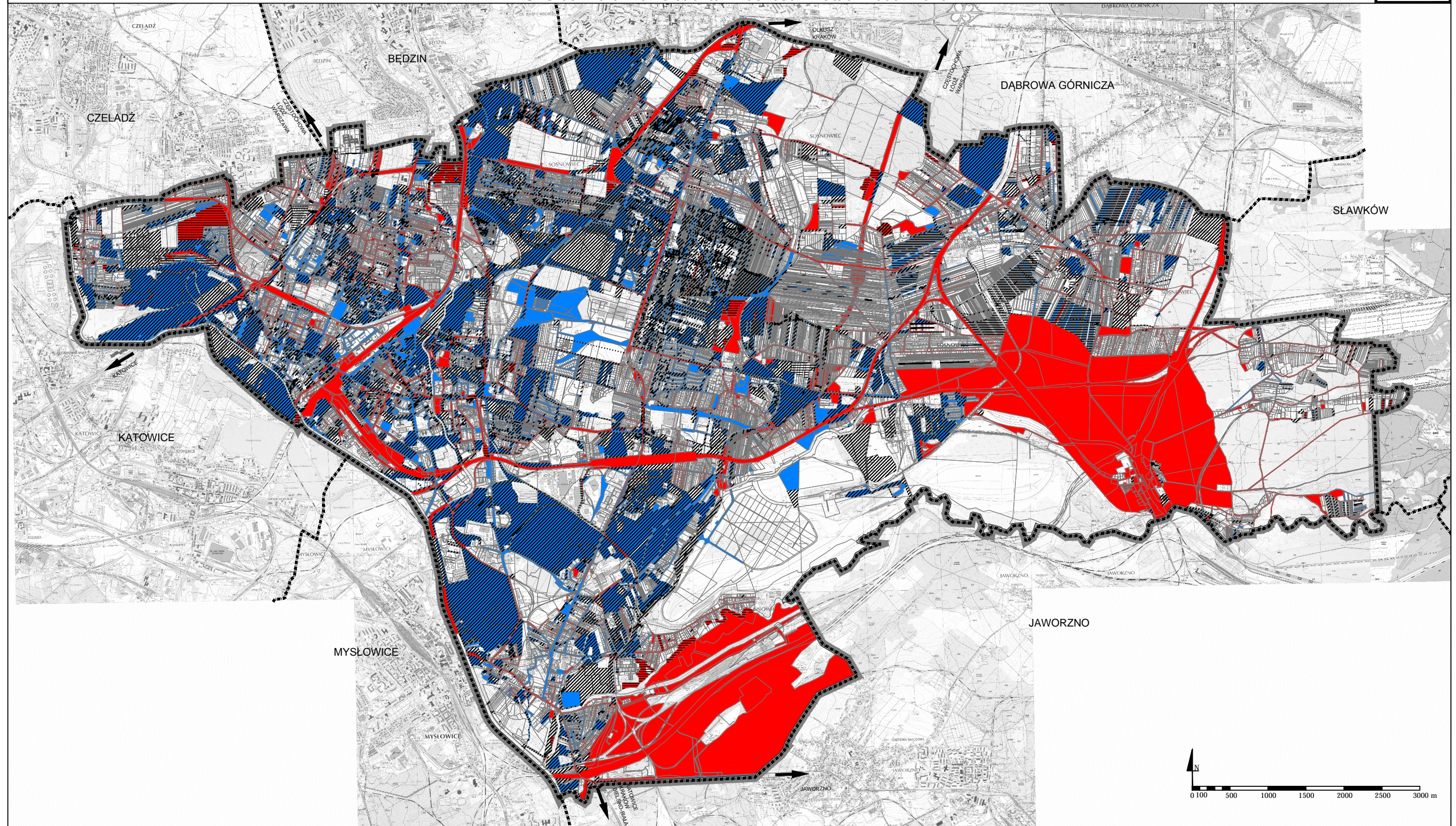

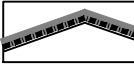

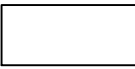

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: STAN PRAWNY GRUNTÓW - WŁASNOŚCI GRUNTÓW

RYS. U/38: Porównanie struktur własności w latach 1999 i 2013.

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		OBSZARY WE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA, STAN NA 1999 R.		
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		OBSZARY WE WŁASNOŚCI LUB WŁADANIU GMINY SOSNOWIEC, STAN NA 1999 R.		
	OBSZARY WE WŁASNOŚCI LUB W TRWAŁYM ZARZĄDZIE SKARBU PAŃSTWA		POZOSTAŁE FORMY WŁASNOŚCI I WŁADANIA		
	OBSZARY WE WŁASNOŚCI LUB W TRWAŁYM ZARZĄDZIE GMINY SOSNOWIEC				

Wykonawca:

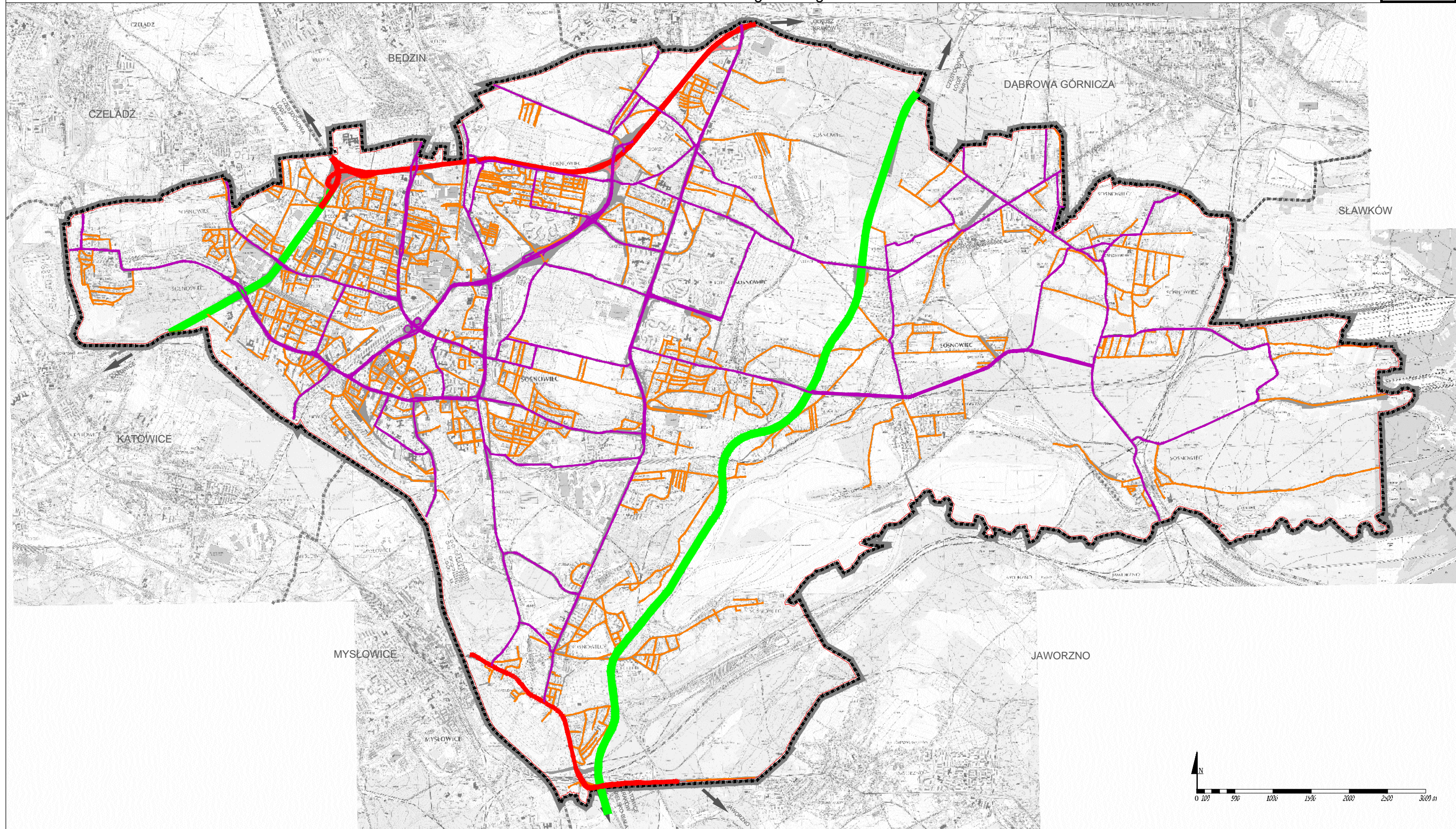

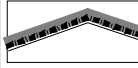
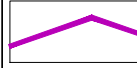

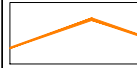
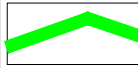

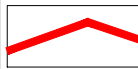
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: SYSTEM KOMUNIKACJI - DROGI

RYS. U/39: Kategorie dróg

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		DROGI POWIATOWE W ZARZĄDZIE PREZYDENTA SOSNOWCA
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		DROGI GMINNE
	DROGI KRAJOWE W ZARZĄDZIE GDDKiA		DZIAŁKI DRÓG PUBLICZNYCH
	DROGI KRAJOWE W ZARZĄDZIE PREZYDENTA SOSNOWCA		

Wykonawca:

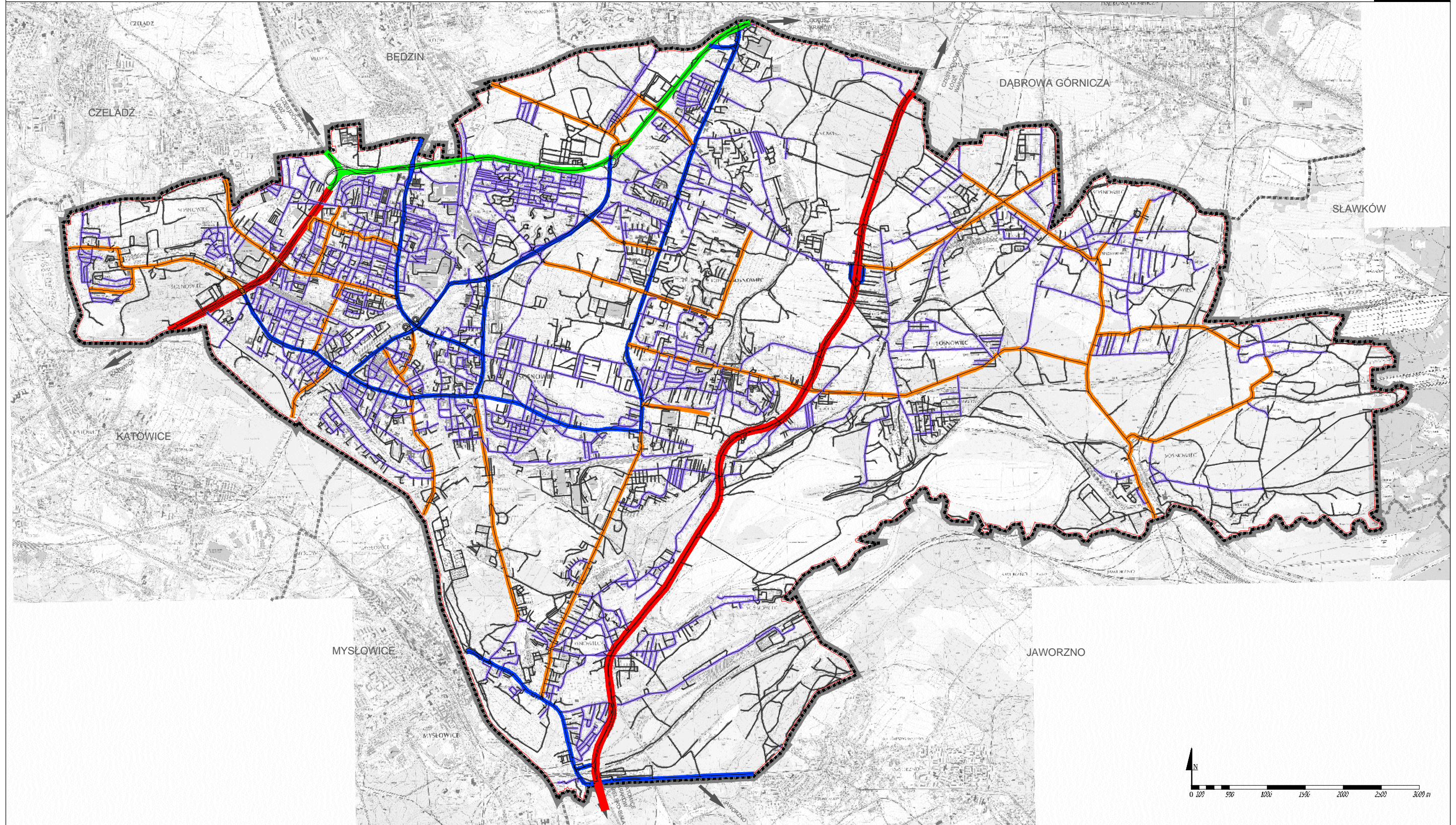

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: SYSTEM KOMUNIKACJI - DROGI RYS. U/40: Klasy dróg

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		DROGI KLASY G		GEOMETRIA JEZDNI I WĘZŁÓW
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		DROGI KLASY Z		
	DROGI KLASY S		DROGI KLASY L		
	DROGI KLASY GP		DROGI KLASY D ORAZ POZOSTAŁE		

Wykonawca:

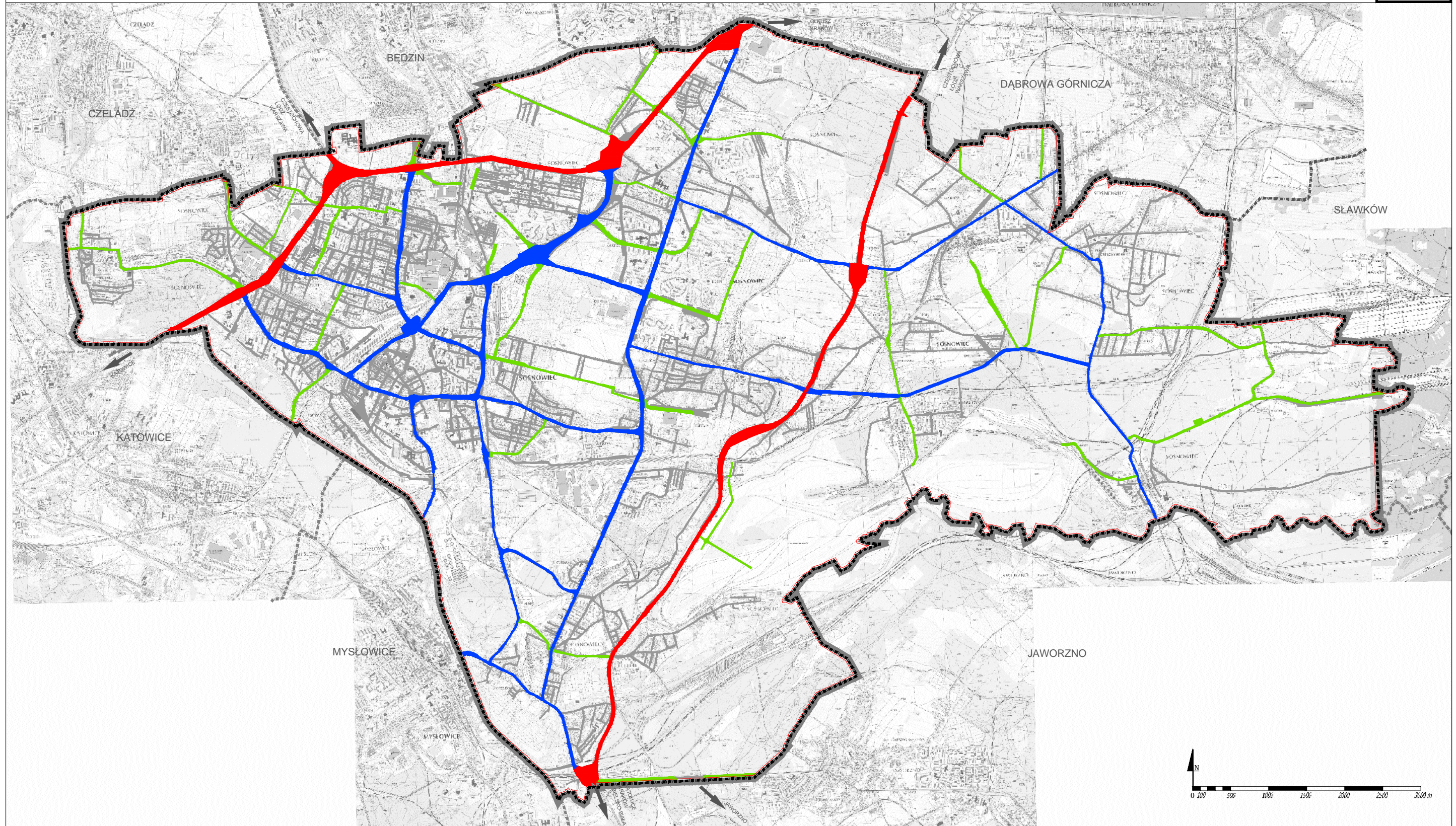

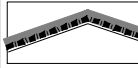

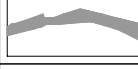
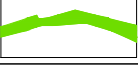
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: SYSTEM KOMUNIKACJI - DROGI

RYS. U/41: Schemat układu drogowego podstawowego tranzytowego, rozprowadzającego i obsługowego

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		UKŁAD DROGOWY PODSTAWOWY TRANZYTOWY (D1)		
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		UKŁAD DROGOWY PODSTAWOWY ROZPROWADZAJĄCY (D2)		
	DZIAŁKI DRÓG PUBLICZNYCH		UKŁAD DROGOWY PODSTAWOWY OBSŁUGOWY (D3)		

Wykonawca:

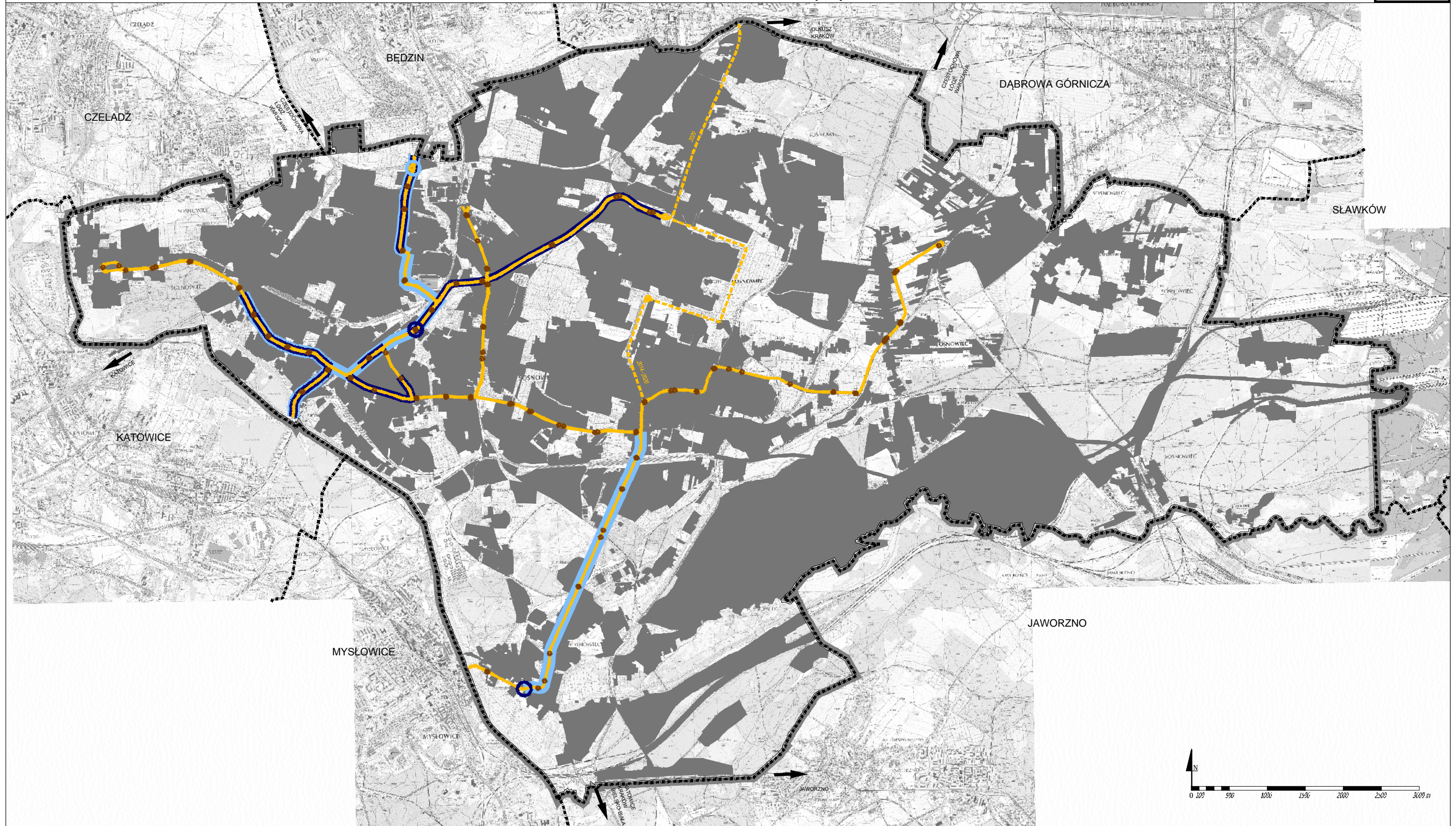

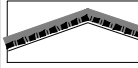

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SOSNOWCA

UWARUNKOWANIA: SYSTEM KOMUNIKACJI - TRAMWAJE

RYS. U/45: Schemat tras tramwajowych

	GRANICA MIASTA SOSNOWCA		PRZYSTANKI TRAMWAJOWE		LINIE TRAMWAJOWE, KTÓRYCH MODERNIZACJA PLANOWANA JEST W LATACH 2014-2020
	GRANICE GMIN SĄSIEDNICH		LINIE TRAMWAJOWE PROJEKTOWANE		PRZEJAZDY TRAMWAJOWE, KTÓRYCH MODERNIZACJA PLANOWANA JEST W LATACH 2014-2020
	TERENY ZURBANIZOWANE Z-URB/is I Z-URB/zp		LINIE TRAMWAJOWE, KTÓRYCH MODERNIZACJA REALIZOWANA BĘDZIE W LATACH 2013-2014		
	LINIE TRAMWAJOWE		PRZEJAZDY TRAMWAJOWE, KTÓRYCH MODERNIZACJA REALIZOWANA BĘDZIE W LATACH 2013-2014		

Wykonawca:

